

Meerjarenplan 2020-2025 *omgevingsanalyse*

bestuur en NIS-code
adres
rapporteringsperiode

gemeentebestuur Koksijde, 38014
Zeelaan 303, 8670 Koksijde
2020-2025

Inleiding

Voorliggende omgevingsanalyse kadert binnen de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 van lokaal bestuur Koksijde.

Een omgevingsanalyse brengt de interne en externe behoeften van de organisatie en de (maatschappelijke) uitdagingen in kaart: hoe staat de gemeente Koksijde er voor? Waar scoren we goed en waar minder? Met welke trends en evoluties moeten we rekening houden bij het uittekenen van toekomstig beleid?

Dit rapport is het resultaat van een grondig traject die binnen de gemeentelijke administratie werd doorlopen. In oktober 2018 werd gestart met de opstart van zowel een interne als een externe omgevingsanalyse. De interne analyse gebeurde door een bevraging van alle diensthoofden aan de hand van een vragenlijst waarin volgende aspecten aan bod kwamen. Voor de interne omgeving: sterkten en de zwakten van de dienst, waarbij een onderscheid werd gemaakt (1) materiële middelen (gebouwen, ICT-infrastructuur, kantoren, ...), (2) menselijke middelen, (3) financiële middelen en (4) immateriële middelen (menselijke vaardigheden, reputatie, netwerken, kennis, ervaring, werkvoorschriften, procedures, imago, cultuur). Daarnaast werden, voor wat de externe omgeving betreft, de volgende aspecten bevroegd:

- Welke zijn de maatschappelijke, economische, sociaal-culturele, technologische, politieke of juridische tendensen die van invloed zijn op het werkterrein van de dienst?
- Welke zijn de beleidsplannen, wetgeving en decreten op provinciaal, Vlaams of een ander niveau die relevant zijn voor het vakgebied? Welke daarvan zijn verplicht te volgen en welke niet? In welke mate houden deze bovenlokale plannen een verplichting in om ook een lokaal beleidsplan op te maken en wat is de looptijd ervan? Ook werd een beknopte omschrijving gevraagd van de belangrijkste aandachtspunten die in deze bovenlokale plannen staan en een invloed hebben op het lokale niveau.
- Welke rapporteringsverplichtingen naar hogere overheden toe (bv. voor ontvangst van subsidies)

Daarnaast werd ook gepolst naar een evaluatie van het meerjarenplan 2014-2019 en werd gevraagd om concrete projecten voor te stellen voor de periode 2020-2025, daarbij rekening houdende o.a. met beleidsopties die vermeld staan in bovenlokale plannen.

Tenslotte werd aan elke dienst ook gevraagd om relevante studies (behoeftenonderzoek, toekomstprognoses, ...) binnen hun vakgebied beschikbaar te stellen die inzicht bieden in de toekomstige ontwikkelingen van het vakgebied en ook om de meest relevante bronnen op te geven die statistieken of cijfers betreffende het vakgebied bevatten.

Al deze informatie werd aangeleverd tegen einde december 2018.

Ondertussen werd door de stafmedewerker van de algemeen directeur begonnen met het verzamelen van relevante studies en statistisch materiaal over de gemeente Koksijde. Deze werden verwerkt in een voorlopig rapport. De vragenlijsten van de diensten werden vervolgens verwerkt in een externe en interne omgevingsanalyse en er werd een ontwerp van SWOT-analyse op basis van de beschikbare informatie opgesteld. Dit werd afgerond einde januari 2019. Op het diensthoofdenoverleg van 29 januari 2019 werd dit ontwerp rapport voorgesteld en werd ook het principe gelanceerd om te werken met de mondiale duurzaamheidsdoelstellingen (SDG's).

Om, op basis van de omgevingsanalyse, te komen tot het formuleren van ontwerp van beleidsdoelstellingen werd in februari 2019 een werkgroep "strategisch meerjarenplan" opgericht, bestaande uit een 15-tal medewerkers die bereid waren hierover samen organisatiebreed over na te denken. Op 19 februari werd het ontwerp rapport met de interne en externe omgevingsanalyse geconsolideerd. In twee werkgroepen werden opportuniteiten en bedreigingen in kaart gebracht over 17 thema's uit de omgevingsanalyse en werd per thema een SWOT-analyse opgesteld. Op 27 februari werden deze sessies afgesloten met een ontwerp van missie, visie en strategische beleidsdoelstellingen. Over deze sessies werd terug gekoppeld naar het college van burgemeester en schepenen, die de zes doelstellingen bekrachtigde.

Van maart tot einde mei 2019 werden door de diensthoofden in overleg met de bevoegde vakschepen de beleidsdoelstellingen verder uitgewerkt in operationele doelstellingen (actieplannen) en acties. In april-mei 2019 vonden een aantal sessies plaats met leden van het managementteam en het voltallige college van burgemeester

en schepenen, waarbij de omgevingsanalyse werd geduid en er van gedachten werd gewisseld over beleidsdoelstellingen en actieplannen.

Op het diensthoofdenoverleg van 18 juni 2019 werd een stand van zaken gegeven en werd de doelstellingenstructuur met strategische en operationele doelstellingen verder besproken en geconsolideerd. Op basis van deze doelstellingenstructuur werd aan de diensthoofden gevraagd om hier met acties en ramingen concrete invulling aan te geven, steeds in overleg met de bevoegde vakschepen. Hiervoor werd een sjabloon in excel aangereikt, die nadien gemakkelijk kon verwerkt worden. Tegen half juli 2019 was deze opdracht afgerond. Vervolgens ging een beperkt team (algemeen directeur, kabinetsmedewerker burgemeester, stafmedewerker algemeen directeur en diensthoofd Administratie Sociaal Huis) in de zomer 2019 aan de slag met de ruim 650 ingediende acties en projectvoorstellen. Deze werden een voor een doorgelicht en waar nodig werd bijkomende informatie ingewonnen bij de betrokken afdelings- en diensthoofden. Ook de koppeling met de voorgestelde operationele doelstellingen (actieplannen) werd grondig doorgelicht en waar nodig bijgestuurd. Na clustering van acties werden nog een 450-tal acties overgehouden. Nadat de doelstellingenstructuur werd gevalideerd door het college van burgemeester en schepenen, werd deze in het softwaresysteem FoxBeleid gestopt in de maand september. Alle diensthoofden hebben vervolgens hun voorstellen van acties, samen met budgetramingen, en na overleg met de bevoegde vakschepen en de financiële dienst, in het softwaresysteem gestopt.

Ondertussen werd in de maand juni ook het **participatietraject** met de bevolking en de tweede verblijvers van Koksijde opgestart onder de noemer "Ronde van Koksijde". Dit traject had tot doel om, aan de hand van zeven thema's, gebaseerd op de beleidsdoelstellingen, ideeën en insteken te verzamelen: (1) Allemaal mee in Koksijde, (2) Gezond en zorgeloos samenleven in Koksijde, (3) Koksijde voor de toekomstige generaties, (4) Ondernemend en toeristisch Koksijde, (5) Ontspannen in Koksijde, (6) Thuis in Koksijde en (7) Vlot verplaatsen in een aantrekkelijk Koksijde. In totaal werden circa 2.000 ideeën en beleidsvoorstellen naar voor gebracht. Deze werden door een klein team van medewerkers, onder supervisie van de algemeen directeur, verwerkt tot een werkbaar geheel. De resultaten werden door de diverse diensthoofden verder meegenomen in de hiervoor vermelde bespreking met hun respectievelijke vakschepen en in de uiteindelijk ingediend projectvoorstellen. Als bijlage bij deze omgevingsanalyse werden de belangrijkste resultaten, evenals het overzicht van ingediende voorstellen en ideeën opgenomen.

Van 17 september tot 2 oktober werd vervolgens het voorontwerp van meerjarenplan aan de bevolking toegelicht in zes informatieavonden, waarop de opbouw van het plan, de beleidsdoelstellingen en de concrete acties werden uiteengezet. Er werd ook feedback gegeven over de bevraging die in de maand juni plaatsvond.

Hierboven werd het proces geschetst van de opmaak van het ontwerp van meerjarenplan dat op 16 december 2019 aan de gemeenteraad ter goedkeuring wordt voorgelegd. Het is een intensief proces geweest waarbij de administratie in nauw overleg met het beleid hebben samen gewerkt om tot dit resultaat te komen.

Een woord van dank gaat dan ook uit naar alle medewerkers die hier op een of andere manier hebben toe bijgedragen.

Joeri Stekelorum
algemeen directeur lokaal bestuur Koksijde

Inhoud

INLEIDING	3
A. EXTERNE OMGEVINGSANALYSE	9
1. Thema: demografie	10
1.1 Trend: Stagnatie van de Koksijdse bevolking waarbij de vergrijzing en ontgroening zich voortzetten	10
1.2 Trend: De bevolking op actieve leeftijd daalt en de afhankelijkheidsratio stijgt	12
1.3 Trend: De samenleving en de huidige samenlevingsvormen worden diverser	12
1.4 Trend: Het gemiddeld inkomen per inwoner stijgt	14
2. Thema: cultuur en vrije tijd	16
2.1 Trend: Een rijk aanbod aan verenigingen in een verschuivend landschap	16
2.2 Trend: Een geïntegreerd jeugdbeleid wordt belangrijker	17
2.3 Trend: Evolutie van belevingseconomie naar betekenisconomie binnen de vrijetijdsector	17
2.4 Trend: Stijgende digitalisering binnen vrijetijdsector	17
2.5 Trend: Stijgende aandacht voor lokale en regionale identiteit	18
2.6 Trend: Vrijetijdsdiensten wijzingen hun dienstverlening en vervullen steeds meer een maatschappelijke functie	19
3. Thema leren en onderwijs	21
3.1 Trend: Ontgroening, diversiteit en de stijgende onderwijskansarmoede zorgt voor uitdagingen binnen basisonderwijs	21
3.2 Trend: Levenslang leren wordt belangrijker	22
4. Thema welzijn en zorg	24
4.1 Trend: Toenemende vraag naar flexibele en gevarieerde opvang	24
4.2 Trend: De zorgbehoefte in Koksijde diversifieert en neemt toe	25
4.3 Trend: Gezond leven en bewegen winnen aan belang	27
4.4 Trend: Ruim aanbod aan sportvoorzieningen zorgt voor veel potentieel	27
5. Thema: armoede en kwetsbaarheid	29
5.1 Trend: Inkomenskloof groeit en de kansarmoede stijgt	29
6. Thema: internationale samenwerking	31
6.1 Trend: Ontwikkelingssamenwerking verschuift naar een lokaal mondiaal beleid	31
7. Thema: wonen en leefomgeving	33
7.1 Trend: Mensen hechten meer en meer belang aan een kwalitatieve leefomgeving	33
7.2 Trend: Het betaalbaar wonen komt steeds meer onder druk te staan	34
8. Thema: ruimte en infrastructuur	36
8.1 Trend: Toename van de ruimtedruk noodzaakt duurzaam multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen	36
8.2 Trend: De burger schenkt meer aandacht aan kwaliteitsvolle architectuur, infrastructuur en bouwkundig erfgoed	36
8.3 Trend: Natuurgebieden en open ruimte komen onder druk te staan	37
9. Thema: veiligheid	39
9.1 Trend: Misdrijven tegen goederen dalen en informatiecriminaliteit stijgt	39
10. Thema: mobiliteit	40
10.1 Trend: Het aantal verplaatsingen binnen de gemeente blijft stijgen en er is een wijziging in het verplaatsingsgedrag	40
10.2 Trend: Het gebruik van het openbaar vervoer is eerder beperkt binnen de gemeente	43
10.3 Trend: Er is een dalende trend in het aantal doden en zwaargewonde verkeersslachtoffers in de gemeente	44

11. Thema: natuur, milieu en energie	46
11.1 Trend: Milieubewustzijn stijgt en van gemeenten wordt verwacht dat deze een voorbeeld-, sensibiliserende- en ondersteunde functie aanneemt op het vlak van duurzaamheid	46
12. Thema: ondernemen en werken	48
12.1 Trend: De aard van de economische activiteit verandert gevoelig	48
12.2 Trend: De evolutie in het consumptiegedrag noodzaakt het zoeken naar vernieuwende concepten in het handelsgebeuren	49
12.3 Trend: Toename van de leegstand binnen de handelskernen	49
12.4 Trend: Werkloosheid is vooral een fenomeen bij laaggeschoolden, jongeren en ouderen	50
13. Thema: verblijfstoerisme	52
13.1 Trend: Een relatief hoog tweede verblijfstoerisme kenmerkt Koksijde	52
13.2 Trend: Koksijde is koploper in het commercieel verblijfstoerisme met een stijging van het aantal korte verblijven en dagtoerisme gedurende het volledige jaar	52
14. Thema: burgerschap en overheid	54
14.1 Trend: De digitaliseringsmogelijkheden binnen het lokaal bestuur nemen toe	54
14.2 Trend: Vanuit de hogere overheden wordt meer samenwerking verwacht	55
14.3 Trend: De burger wil meer inspraak om het beleid mee vorm te geven	55
15. Thema: financiën	56
15.1 Trend: De personeelsgerelateerde inkomsten dalen	56
15.2 Trend: Minder inkomsten uit subsidies en gemeentefonds	56
15.3 Trend: Aard van de inkomsten blijft stabiel	56
15.4 Trend: Stijging personeelsuitgaven en pensioenlasten	58
15.5 Trend: De werkingskosten stijgen	60
15.6 Trend: De schuld daalt	61
15.7 Trend: OCMW kent stagnering van kosten sociale dienst, daling van inkomsten uit de werking en een stijging van personeelskosten	63
B. INTERNE OMGEVINGSANALYSE	67
1. Significante waarden	68
1.1 Kernwaarden van lokaal bestuur Koksijde	68
1.2 De missie van lokaal bestuur Koksijde	69
1.3 De organisatievisie van lokaal bestuur Koksijde	70
1.4 Het merk "Koksijde"	71
2. Strategie	72
2.1 Pijlers van onze strategie	73
2.2 Ondersteunende instrumenten van onze strategie	74
3. Structuur	77
3.1 Organogram lokaal bestuur Koksijde	77
3.2 Rol van het managementteam	78
3.3 Processen binnen de gemeente	79
3.4 Beslissingsstructuur van lokaal bestuur Koksijde	79
4. Systemen	81
5. Stijl	88
6. Staf	92
6.1 Personeelsbezetting	92
6.2 HR – instrumenten	94
7. Sleutelvaardigheden	99

C. MISSIE, VISIE EN STRATEGIE	101
D. BRONNEN	123
E. BIJLAGE – RESULTATEN RONDE VAN KOKSIJDE	127

A. Externe omgevingsanalyse

De indeling van deze externe omgevingsanalyse is grotendeels gebaseerd op de gemeentemonitor met als leidraad de zgn. **DESTEP-model**, waarbij achtereenvolgens aandacht wordt besteed aan:

1. demografische context: thema demografie
2. culturele context: thema cultuur en vrije tijd
3. sociale context: thema's leren en onderwijs, welzijn en zorg, armoede en kwetsbaarheid, internationale samenwerking
4. ruimtelijke context: thema's woon- en leefomgeving, veiligheid, ruimte en infrastructuur, mobiliteit, natuur-milieu-energie
5. economische context: thema's ondernemen en werken; verblijfstoerisme
6. organisatorische context: thema burgerschap en overheid
7. financiële context: thema financiën

Op basis van de voorhanden zijnde cijfers, gecombineerd met uitgelezen trendstudies en memoranda gaan we na welke **externe factoren** van invloed zullen zijn op de beleidskeuzes die moeten gemaakt worden voor 2025.

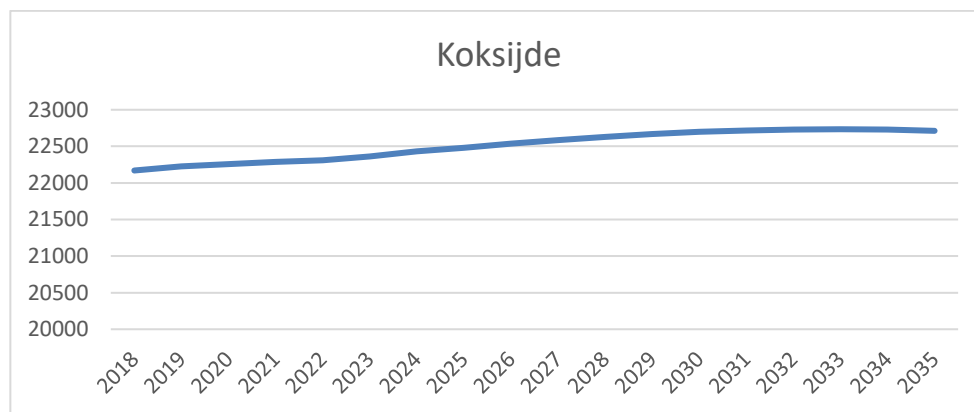
Op basis van deze analyse zal het mogelijk zijn om de kansen en bedreigingen in onze eigen omgeving in kaart te brengen.

1. Thema: demografie

1.1 Trend: Stagnatie van de Koksijde bevolking waarbij de vergrijzing en ontgroening zich voortzetten

De gemeente Koksijde telde op 1 januari 2019, 21.892 inwoners. Ten overstaan van 1 januari 2018 met een bevolkingscijfer van 22.967 inwoners betekende dit een kleine daling van 75 of 0,34%. In de loop van 2018 kwamen zich 1.462 personen in de gemeente vestigen terwijl daartegenover 1.352 personen de gemeente verlieten. Dat resulteert in een positief migratiesaldo van 110 personen. Ook in 2017 is er geen geboorteoverschot – er werden nl. 97 meisjes en jongens in de Koksijde registers ingeschreven, terwijl daartegenover 282 vrouwen en mannen overleden. Dit betekent een natuurlijk verlies van 185 personen. Het positief migratiesaldo (+110) en het natuurlijk verlies (-185) zorgen samen voor een daling van 75 personen in 2018.

Gemiddeld is het wel zo dat er in de periode 2012-2018 een jaarlijkse gemiddelde aangroei geweest is van 158 personen. De bevolkingsgroei in die periode lag in Koksijde net onder het Vlaamse gemiddelde. In de meeste Vlaamse steden en gemeenten is de prognose dat de bevolking zal groeien, ook voor Koksijde, maar voor Koksijde zal dit onder het Vlaamse gemiddelde zijn. Voor de gemeente Koksijde wordt verwacht dat de bevolking zal evolueren van 22.094 in 2017 naar 22.710 inwoners in 2035, met een stagnatie in de laatste jaren en zelfs een kleine terugval.

Prognose 2018-2023

Evolutie bevolking

Volgens de statistische sectoren is het grootste aantal inwoners woonachtig in Oostduinkerke met 8.524 inwoners, gevolgd door Koksijde aan Zee met 6.752 inwoners. Naar verdeling van mannen (10.817) en vrouwen (11.139) zijn er net iets meer vrouwen woonachtig in de gemeente Koksijde, maar dit is eerder een beperkt verschil.

De **gemiddelde leeftijd** van inwoners van Koksijde blijft over de jaren heen stijgen, daar waar de gemiddelde leeftijd in 2000 nog 44 jaar was, was dit in 2006 47 jaar, in 2011 reeds 50,74 jaar en op 1 januari 2019 gestegen naar 53,78 jaar (op 1/06/2019 reeds 54,41 jaar). Dit is het hoogste cijfer van alle Belgische gemeenten. Deze trend doet zich evenwel voor in alle kustgemeenten.

Ook het aantal geboorten daalt in Koksijde, van 133 geboorten in 2011 naar 89 geboorten in 2017. In 2018 was er dan weer een lichte stijging tot 97. Het aandeel geboorten was in 2017 het hoogst in Oostduinkerke (31) gevolgd door Koksijde-bad (23).

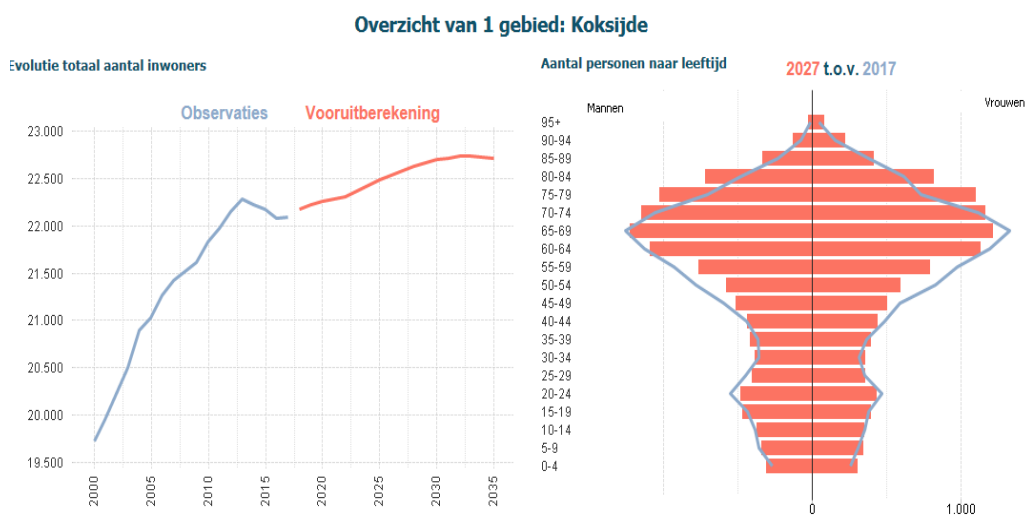
Voor het aandeel jongeren onder de 20 jaar is er een afname van de bevolking waar te nemen en dit voor alle leeftijdscategorieën kinderen/jongeren. In het jaar 2005 maakten jongeren onder de 19 jaar, 19,3% van de inwoners uit, in 2010 was dit 16,6% en voor 2016 was dit nog maar 12,4% van de inwoners. In alle leeftijdscategorieën van kinderen en jongeren is een daling merkbaar.

(aantal)	2010	2011	2012	2013	2014	2016	2017
0-2 jaar	368	372	364	369	354	310	312
3-11 jaar	1253	1227	1245	1256	1239	1246	1196
12-17 jaar	1152	1074	1043	1012	959	923	883
18-24 jaar	1483	1568	1545	1512	1511	1508	1388

Deze cijfers tonen de sterke **ontgroening** van de Koksijde inwoners aan.

Voor het aandeel 65-plussers daarentegen is er een relatief sterke stijging van inwoners waar te nemen, in 2000 maakten zij 22,8% van de bevolking uit, in 2006 25,6%, in 2012 32%, in 2016 reeds 36,2% en op 1 januari 2019 37,6%. Dat betekent dat momenteel meer dan één op drie Koksijdenaars 65-plusser is.

De bevolkingspiramide voor de gemeente Koksijde vertoont dan ook een platte basis en een brede top, wat een duidelijke vergrijzing van de Koksijde bevolking aantoont. Zowel het aantal 65-plussers als hun aandeel in de bevolking zal toenemen. Aan de kust wordt het hoogste aandeel ouderen verwacht.

Evolutie en prognose aantal inwoners en aantal personen naar leeftijd

Steeds meer ouderen voelen zich eenzaam. Niet iedereen beschikt over een uitgebreid en actief netwerk van personen met wie hij kan communiceren en op wie hij beroep kan doen. Vastgesteld wordt dat ouderen niet goed weten hoe ze naar buiten kunnen treden of waar en bij wie ze bij problemen terecht kunnen.

Veel senioren zijn hier op latere leeftijd komen wonen, waardoor zij niet of minder beschikken over mantelzorg, waardoor zij meer afhankelijk zijn van diensten en er bij hen een toenemend risico op vereenzaming is. Vooral het aantal 80-plussers neemt sterk toe en zal tegen 2030 verdubbelen. Dit leidt tot meer intensieve hulpverleningen in de thuiszorg en tot kortere opnames in een woonzorgcentrum.

Een aantal cijfers en studies leren ons dat het probleem van vereenzaming bij ouderen ook in onze gemeente actueel is, gezien de stijging van de 80-plussers en de stijging van de alleenstaanden. Diverse initiatieven binnen het project 'samen zorgen' moeten de vereenzaming detecteren en aanpakken.

1.2 Trend: De bevolking op actieve leeftijd daalt en de afhankelijkheidsratio stijgt

De bevolking op actieve leeftijd zet een daling in, vooral ten gevolge van de sterke afname van de 40-64 jarigen. Maar ook het aandeel van de 20-39 jarigen houden maar in 1 op de 3 Vlaamse gemeenten stand. Daarmee samenhangend is de afhankelijkheidsratio (bevolking 0-19 jaar en 65 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking 20-64 jaar) de laatste jaren sterk gestegen voor Koksijde van 77,00 in 2010, 97,8 in 2017 naar 107,1% op 1 januari 2019. Per 100 personen tussen de 20 en 64 jaar zijn er dus 107,1 personen die ofwel jonger dan 20 jaar ofwel ouder dan 65 jaar zijn, wat een weerslag zal hebben op het te voeren beleid de komende jaren. Daar waar de afhankelijkheidsratio voor Vlaanderen 'slechts' 68,3 is. Tegenover het aantal inwoners van 21.892 is dus minder dan de helft van de inwoners actief.

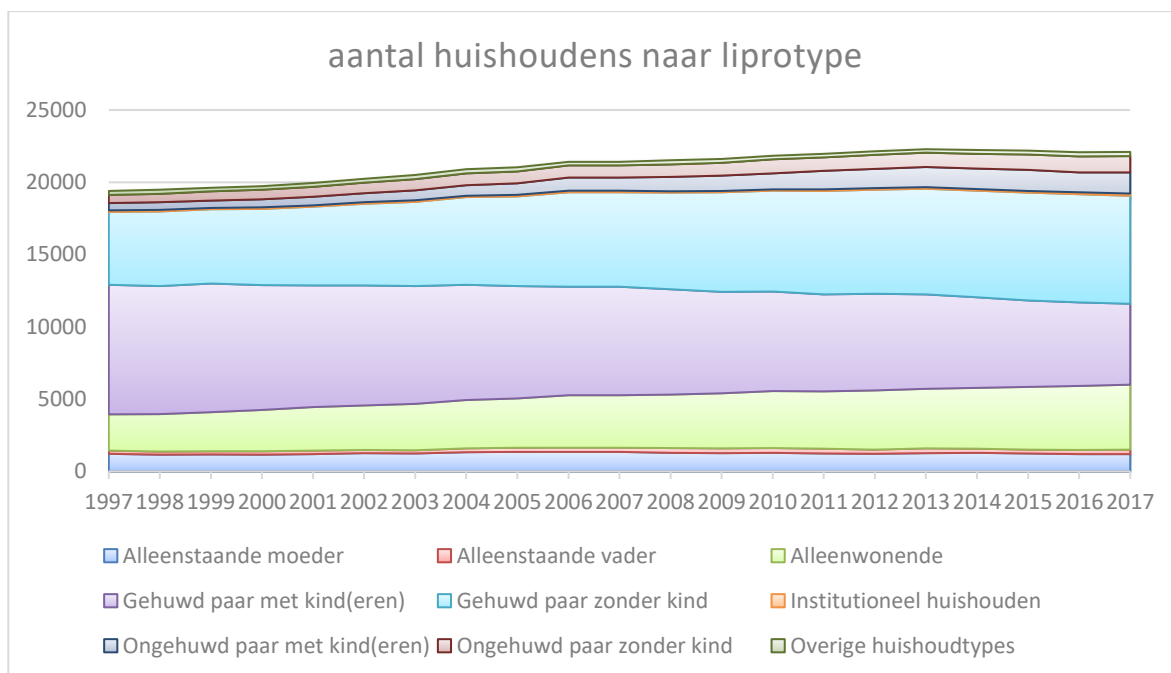
In 2010 waren er nog 12.336 inwoners actief (20-64 jaar), wat op 1 januari 2019 'maar' 10.571 inwoners meer waren. De prognose is dat de inwoners op actieve leeftijd de komende jaren zal blijven dalen en deze daling groter zal zijn voor Koksijde dan de andere kustgemeenten, maar ook een stuk hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

1.3 Trend: De samenleving en de huidige samenlevingsvormen worden diverser

Het dalend percentage van jongeren en de vergrijzing leiden ertoe dat het aantal personen per huishouden afneemt. De gezinsstructuren worden verder ook beïnvloed door het uitstellen van het huwelijk en het krijgen van kinderen op latere leeftijd. In 2020 zullen er meer singles zijn en minder gezinnen met kinderen. Het aantal eenoudergezinnen zal toenemen als gevolg van een stijgend aantal scheidingen. Daarnaast zullen een groter aantal nieuw samengestelde gezinnen ontstaan, hierdoor komt er een specifiek familienetwerk van ouders. In alle steden en gemeenten zal het aantal 1- en 2- persoonshuishoudens toenemen.

Koksijde telde in 2018 11.369 huishoudens wat een stijging is ten opzichte van 2011, waarin 10.811 huishoudens werden geteld. Daarvan bestaat 40,1% uit één persoonshuishoudens, 41,6 % uit twee persoonshuishoudens, 8,7 % uit drie persoonshuishoudens en 9,8% uit huishoudens met meer dan drie personen. Daar waar er in Koksijde in het jaar 2000 nog 2.856 alleenwonenden werden geteld is dit voor 2018 4.556 alleenwonenden. 44,7 % van de alleenwonenden is ouder dan 65 jaar. In 2027 wordt verwacht dat er in Koksijde maximaal 300 alleenwonende 80-plussers meer zullen zijn dan in 2017.

Voor lokale besturen en dus ook voor Koksijde rijzen tal van complexe uitdagingen over de manier waarop burgers samenleven. De groep ouderen stijgt, gezinnen worden kleiner en diverser, zodat er meer aandacht gaat naar andere woonvormen zoals collectief wonen, zorgwonen,

Aantal huishoudens periode 1997-2017

Diversiteit leidt soms tot spanningen en polariserende relaties. Vooral aspecten verbonden aan religie, etnische afkomst en verschillen in culturen, maar ook verschillen op basis van andere persoonskenmerken zoals leeftijd, geaardheid en beperking vormen het voorwerp van debat. Goed samenleven doet zich vooral op het lokale beleidsniveau voor. Daar waar mensen elkaar concreet ontmoeten - op straat, in de winkel, op kantoor, aan de schoolpoort,... - komen intermenselijke relaties tastbaar tot uiting. In de buurt of de gemeente komen tot een positief klimaat van samenleven in diversiteit, binnen een gemeenschappelijk kader van regels en afspraken, zal inlevingsvermogen en aandacht voor maatwerk vergen van het bestuur.

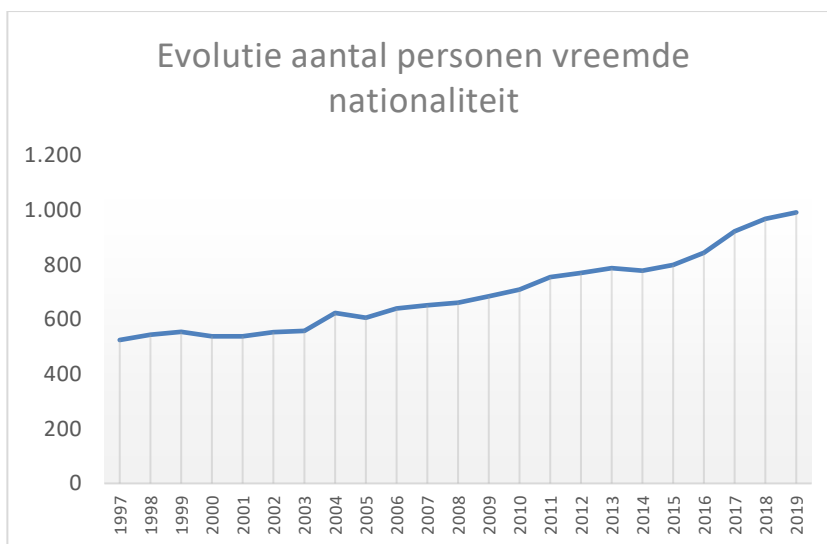
60% van de Koksijdenaars geeft aan dat mensen uit een andere cultuur sympathiek blijken te zijn wanneer men ze leert kennen. Nochtans is 16% van mening dat er in Koksijde te veel mensen uit een andere cultuur wonen. In soortgelijke gemeenten ligt dat cijfer gemiddeld ongeveer even hoog. Objectief gezien is het aantal vreemdelingen in Koksijde lichtjes toegenomen de afgelopen jaren, maar ligt niet heel erg hoog. Van de inwoners is 10,8% van geboorte van buitenlandse herkomst, wat Koksijde niet echt multicultureel maakt in vergelijking met de rest van Vlaanderen waar het gemiddelde op 20,5% ligt.

Koksijde telde in 2010 in totaal 709 personen met een vreemde herkomst en in 2019, 993 personen met een vreemde herkomst. Daar waar het aantal personen met een vreemde herkomst in 2010 nog 3,2% van het totaal aantal inwoners uitmaakte is dit voor 2019 4,5 % van het totale aantal inwoners.

Het merendeel komt uit de buurlanden Frankrijk en Nederland. 17% van de personen met een vreemde herkomst heeft Aziatische roots. Het aandeel personen van Afrikaanse herkomst in Koksijde steeg de voorbije 10 jaar met 180%.

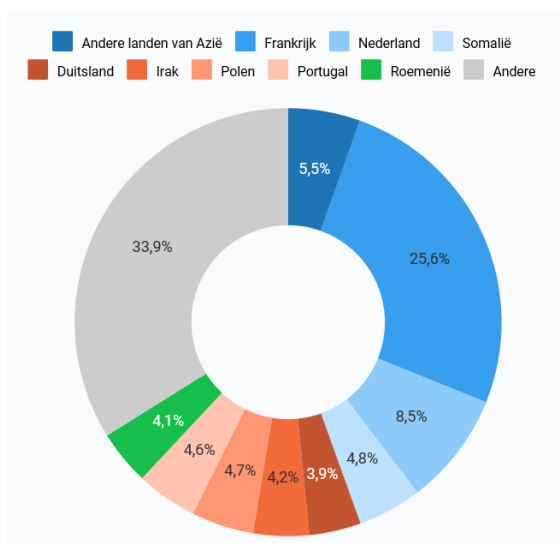
In Koksijde hebben er in 2017, 55 personen een inburgeringscontract getekend.

Ook andere kustgemeenten worden niet in grote mate geconfronteerd met een toename van het aantal personen met een vreemde herkomst.

Evolutie personen vreemde nationaliteit

Het inwonersaantal van Koksijde steeg in de voorbije 10 jaar met 3%, 2% van die aangroei betreft personen van vreemde herkomst. De instroom van werknemers uit Oostbloklanden en de economische migratie is in Koksijde nog relatief beperkt, maar het is wel een algemene tendens over Vlaanderen. De grootste groep personen van vreemde herkomst is jonger dan 40 jaar. De stijging van de groep nieuwkomers binnen deze leeftijdscategorie is veel duidelijker merkbaar.

Percentage nieuwkomers naar herkomst

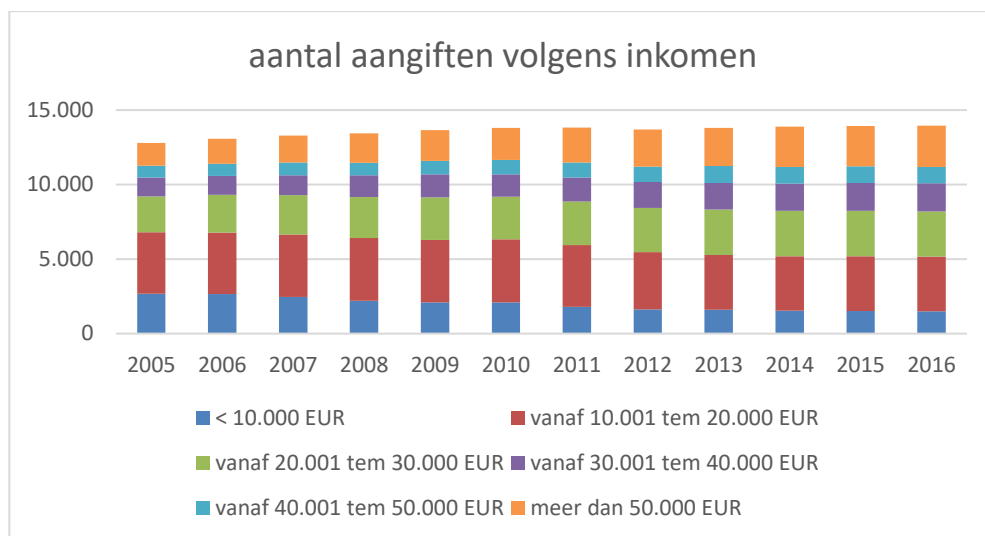
1.4 Trend: Het gemiddeld inkomen per inwoner stijgt

In 10 jaar tijd (2005-2015) is het gemiddelde inkomen per inwoner met 45% gestegen van 16.968 euro naar 24.681 euro per inwoner. In 2016 was er een lichte daling tot 24.094 euro per inwoner. Recente cijfers zijn momenteel nog niet beschikbaar. Dit is vooral het gevolg van een stijgend aantal grote inkomens. Het aantal aangiften met een belastbaar inkomen kleiner dan 20.000 euro daalt, terwijl de aangiften met een inkomen groter dan 30.000 euro stijgen.

De consumptieprijsindex is in dezelfde periode gestegen met bijna 22%. Het aandeel inwoners dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere

rekeningen te betalen (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten,...) lag in 2017 op 6% voor Koksijde daar dit voor het Vlaamse gewest op 9% lag.

De belastingopbrengst voor de federale overheid op deze inkomens bedroeg in 2016 ruim 123 miljoen euro.

Aantal aangiften volgens inkomen periode 2005-2016

2. Thema: cultuur en vrije tijd

De ligging van Koksijde aan de kust blijft een toeristische troef, waardoor de gemeente bij uitstek een plaats is voor vrijetijdsbeleving. Hierdoor kan de gemeente rekenen op een vast publiek voor evenementen en diverse culturele activiteiten. Opvallend is wel dat het aandeel van inwoners die pleinevenementen bijwonen (51%) lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde (53%).

Door tweede verblijvers en de vergrijzing van inwoners ontstaat er een grote groep aan mensen met tijd en de financiële middelen om aan culturele activiteiten deel te nemen.

88% van de Koksijdenaars zegt tevreden te zijn met die culturele voorzieningen in de gemeente. Het aandeel van inwoners die culturele evenementen bijwonen (61%) is ook hoger dan het Vlaamse gemiddelde (48%).

2.1 Trend: Een rijk aanbod aan verenigingen in een verschuivend landschap

Lokaal bestuur Koksijde subsidieert momenteel ruim 200 verenigingen van diverse aard die in onze gemeente actief zijn. Het verenigingsleven in onze gemeente is dan ook zeer gevarieerd en een belangrijke factor in het sociale leven van onze gemeente. Het zijn vooral sportverenigingen (67) en ontspanningsverenigingen in de ruime sector van vrije tijdsactiviteiten (48) die de hoofdmoot uitmaken. Daarnaast zijn ook seniorenverenigingen (13), verenigingen die met dans, muziek en theater (podiumkunsten, 16) bezig zijn, zuivere cultuurverenigingen (8) en verenigingen met een sociaal objectief (15) als belangrijk aan te halen. Daarnaast: vriendenkringen van onderwijsinstellingen (7), carnavalsverenigingen (2), jeugdverenigingen (4), verenigingen gelieerd aan een museum (3), natuur (1), ontwikkelingssamenwerking (9) en vaderlandslievende verenigingen (6).

Het verenigingsleven blijft een belangrijke bron van sociaal kapitaal. De jongste jaren ondergaat het verenigingsleven echter een ware metamorfose. De aard van de lidmaatschappen en de betrokkenheid van de leden verschuiven, de leden vergrijzen en homogene verenigingen hebben meer succes dan heterogene. Dit gekoppeld aan een gewijzigd leefpatroon, een doorgedreven professionalisering en een toenemend belang van vrijblijvende gemeenschappen zet de integratieve functie van het verenigingsleven onder druk waardoor minder sociaal kapitaal wordt gegenereerd en haar maatschappelijke functie afneemt.

Dit heeft als resultaat dat mensen meer gaan zappen, de engagementen korter worden en dat mensen zich steeds minder of anders willen engageren bij één en dezelfde vereniging. Ook is het zo dat er een verschuiving kan worden vastgesteld van sociaal-culturele en maatschappelijke verenigingen naar sport- en lokale en ontspanningsverenigingen. Een andere manier van samenwerken dringt zich bijgevolg op, zowel tussen verenigingen onderling als tussen de gemeente en haar verenigingen. De diversiteit aan clubs en verenigingen vraagt om een gedifferentieerd ondersteuningsaanbod. Gemeenten zullen hun verenigingen op andere manieren moeten gaan ondersteunen dan enkel via subsidies, maar eigenaarschap geven en echte partners maken in beleid.

De tendens van 'aandeelhouderschap' binnen diverse culturele projecten, participatieve/coöperatieve initiatieven op het vlak van cultuur, waarbij het publiek mee beslist en eigen inbreng heeft en inspraak naar de invulling van hun cultuurbeleving wint aan belang. Het meer betrekken van burgers in de politieke besluitvorming wordt steeds groter en belangrijker. Daartoe dienen publieke actoren zich meer te concentreren op het stimuleren, faciliteren en ondersteunen van initiatieven van burgers ook in de vrijetijdssector: geen nieuw vrijetijdsproduct zonder burgerparticipatie en co-creatie.

Daarnaast zien we in de vrijetijdssectoren een verschuiving van een dienstgeoriënteerde naar een meer burgergeoriënteerde benadering. Dit zien we ook op regelgevend vlak waar vanaf 2020 het decreet bovenlokale cultuurwerking van kracht wordt. Centraal staat de uitbouw van een geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking, de verbinding tussen culturele sectoren en disciplines én de mogelijkheid om bruggen te slaan naar andere

beleidsdomeinen. In het bijzonder wordt meer gekeken naar horizontale samenwerkingen zoals met organisaties binnen de volgende domeinen: onderwijs, welzijn, toerisme, economie, sport, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen op basis van dit decreet ondersteund worden met een werkingssubsidie als ze een regierol opnemen als verbinder en facilitator van het bovenlokale culturele veld in plaats van tot het zelf organiseren. De steeds minder sturende rol van de overheid die geen verplichtingen meer oplegt naar collectieaantallen, ruimte en aanbod van dienstverlening biedt daarnaast mogelijkheden voor besturen om een eigen invulling te geven aan hun aanbod en hun identiteit en eigenheid te versterken.

2.2 Trend: Een geïntegreerd jeugdbeleid wordt belangrijker

Op het vlak van jeugdbeleid stijgt de vraag naar uitbreiden van de samenwerkingsverbanden en stijgt het belang van een geïntegreerd breed beleid dat zich richt naar alle levensfasen van kinderen en jongeren. Kinderen en jongeren worden in een bredere samenlevingscontext geplaatst. Kinderen en vooral jongeren zijn geen homogene groep. De jeugd is onderverdeeld in vele subculturen die elk hun eigenheid en specificiteit hebben. Het is niet mogelijk om een apart activiteitenaanbod voor elke subgroep te voorzien, maar toch is het belangrijk om met die subculturen rekening te houden. Leeftijd alleen al, is een belangrijk criterium om de 'jeugd' onder te verdelen. Vanaf 12 jaar hebben jongeren specifieke eisen en willen ze inspraak in het programma. Ook hier stijgt de vraag naar inspraak en participatie bij de vrijetijdsinvulling. Daarnaast werd de verplichting van de hogere overheid om een jeugdbeleidsplan op te stellen, afgeschaft en geïntegreerd in de lokale strategische meerjarenplanning. Dat wil zeggen dat we als gemeente verplicht zijn om over de grenzen van sectoren heen te werken en alles te bundelen.

Wat de voorzieningen voor jeugd betreft blijkt uit onderzoek dat 85 % van de inwoners tevreden is over de speelvoorzieningen voor kinderen onder de 12 jaar en 69% vindt dat er voldoende geschikte plekken voor de jeugd zijn. Uit enquêtes van de jeugddienst blijkt dat tieners en jongvolwassen vinden dat het aanbod te beperkt is. In 2018 werden er 11 fuiven georganiseerd, voornamelijk in de Witte Burg, c.c. Casino en in openlucht. De Pit wordt als fuifzaal amper gebruikt.

2.3 Trend: Evolutie van belevingseconomie naar betekenisconomie binnen de vrijetijdsector

Doordat de basisbehoeften zijn vervuld, gaan recreanten meer belang hechten aan belevenissen. Het vrijetijdsaanbod dient hier zeker op in te spelen. Mensen willen beleven, dingen meemaken, maar dit moet bijdragen tot de eigen persoonlijke ontwikkeling (zich kunnen ontwikkelen). Daardoor is er meer aandacht voor duurzaamheid, authenticiteit, wellness en gezondheid. In een wereld waar alles sneller moet gaan, grijpt men op vrijetijdsmomenten vaker naar traagheid, bezinning en authenticiteit. Gezin en natuur komen opnieuw centraal te staan. De relatie met het publiek en de rol van de bezoeker verandert. Deze wil niet meer puur observeren, maar ook deelnemen en meenadenken over bepaalde zaken die gebeuren. Bezoekers willen mee participeren en mee nieuwe 'producten' ontwikkelen. De culturele en maatschappelijke ontplooiing van mensen wint aan belang. Het streven naar brede participatie blijft in de cultureel-erfgoedsector dan ook een belangrijke uitdaging.

2.4 Trend: Stijgende digitalisering binnen vrijetijdsector

De samenleving is deels een e-samenleving geworden dankzij de digitalisering. Digitale toepassingen brengen ongekende mogelijkheden en bieden opportuniteiten: ze dringen steeds dieper door binnen het maatschappelijke leven en de vrijetijdsbesteding.

Zo heeft het invloed op de distributie van erfgoed: opslag en ontsluiting van erfgoed gebeurt nu ook digitaal via kanalen. Op deze manier worden collectiestukken vrijer toegankelijk voor het publiek.

De digitalisatie beïnvloedt ook de communicatie waarbinnen een belangrijke rol is weggelegd voor allerlei sociale media-toepassingen, en zorgt voor een fundamentele wijziging op vlak van marketing binnen het culturele landschap. Het aantal volgers van Instagram explodeerde de laatste jaren: Instagram heeft wereldwijd 600 miljoen maandelijks

actieve gebruikers. Dat aantal is een verdubbeling ten opzichte van 2 jaar geleden en 100 miljoen meer dan amper een half jaar geleden. Van de maandelijks actieve gebruikers maken er 300 miljoen dagelijks gebruik van het platform. Daar waar Facebook de wereldkaart van social media domineert, is Instagram het platform dat in de meeste landen op de tweede plek staat. Daarom starten de gemeentelijke musea van Koksijde elk met een Instagrampagina om de collectie, het aanbod, de sfeer rond het museum, etc. in de kijker te zetten. Met YouTube zullen de musea de komende jaren experimenteren.

Hiernaast is er een enorme toename in de digitale handel waar te nemen. Veruit alles kan nu digitaal aangekocht en/of gereserveerd worden. Binnen de vrijetijdsector is de digitale dienstverlening dus ook sterk toegenomen. Deze digitale dienstverlening zorgt er ook voor dat de onthaalmedewerkers i.p.v. zich te focussen op administratieve afhandeling meer ruimte hebben voor het gastvrij en persoonlijk verwelkomen van bezoekers.

Een andere trend, die haaks op de vorige staat, is 'digital detox'. Back to basics, even offline en niet bereikbaar zijn. In hun vrije tijd willen mensen vooral vertragen en de tijd nemen om bewust te ervaren, te bezinnen. Slow is een tendens in veel sectoren. Tegen de trend van versnelling in, ontstaat er bij mensen ook een behoefte aan traagheid, verstillings- en verdieping.

2.5 Trend: Stijgende aandacht voor lokale en regionale identiteit

Mensen zijn meer dan ooit op zoek naar een houvast. Deze vinden zij voor een stuk in een lokale en regionale identiteit. Men heeft, meer dan vroeger, aandacht voor lokale evenementen en er wordt veel belang gehecht aan familie en gezin.

Zowel museumbezoekers als niet-museumbezoekers hebben een grote waardering voor de musea. Dit werd de voorbije jaren door tal van onderzoeken in binnen- en buitenland aangetoond. Aan de basis van die appreciatie lijkt de kwalitatieve uitoefening van de museale basisfuncties te liggen, nl. verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en ontsluiting van het erfgoed. Musea worden beschouwd als betrouwbare informatiebronnen voor iedereen die wil leren. Uit onderzoek¹ werd vastgesteld dat slechts 6% van de bevolking op regelmatige basis een museum bezoekt. Dit percentage² van frequente museumbezoekers blijft al jaren constant.

Zo ook het bezoekersaantal aan het **Abdijmuseum**. In 2014 werden er 20.701 bezoekers geregistreerd, in 2015 19.284 bezoekers, in 2016 21.333, in 2017 32.637 bezoekers (hoger bezoekerscijfer door de opstart van de 'virtual reality' beleving) en in 2018 22.801 bezoekers. Het aandeel bezoekers is het hoogst tijdens de maanden augustus en oktober. Ook het aantal bezoekers aan het **Navigo-museum** bleef relatief gelijk de afgelopen jaren, met 45.771 bezoekers in 2014, 39.414 in 2015, 42.060 in 2016, 40.277 in 2017 en 43.346 in 2018.

Bij een **kunstencentrum** voor hedendaagse kunst ligt het percentage van de bevolking die regelmatig een museum bezoekt vermoedelijk lager dan 6% want deze 6% is het gemiddelde voor alle verschillende soorten musea samen.

Het kunstencentrum Ten Bogaerde wordt voor de helft bezocht door een 'ontdekker' van de eigen gemeente en eigen streek en voor de helft door mensen uit andere provincies en buitenlanders. De bezoeker is op zoek naar hedendaagse kunst en laat zich verrassen door de mooie verhouding kunst, natuur en erfgoed aanwezig op de site. Hij/zij komt een eerste keer en deelt daarna deze ontdekking met anderen. De bezoeker is op zoek naar originaliteit en exclusiviteit. Deze laatste groep is beduidend groter (tot 8%) in de zomer dan in het najaar (tot 3%). Tijdens het toeristisch seizoen zien we meer buitenlanders in het centrum (ongeveer 7 à 8%) en bezoekers uit verre oorden (bv.

¹ **L.Ranshuysen**, Onzichtbare Drempels. Een analyse van publiekspotentieel voor Nederlandse musea in het kader van het project Museum Strategie, Rotterdam 2005, p 3

² Cijfers van het SCP

USA, Australië, Zwitserland, Noorwegen), maar ook bezoekers uit de onze eigen buurlanden (NI, FR, D, GB). In de winter zakt dit percentage tot 2,5 %.

In totaal kwamen reeds 18.369 bezoekers naar 6 tentoonstellingen de afgelopen 3 jaar. Het merendeel, gemiddeld een op vier bezoekers is een bewoner van Koksijde. Van de laatste tentoonstelling (*Op de grond, tussenin en in de hemel*) weten we dat bijna de helft van de bezoekers (45%) uit Koksijde komt. Algemeen valt op dat tussen de 50 en 60% van de bezoekers uit de provincie West-Vlaanderen komen. Daarna volgen Oost-Vlaanderen en Brabant (rond de 12%) op een gedeelde tweede plaats. Antwerpen (8%) en Limburg (2%) vervolgen de ranglijst van Vlaamse provincies. In de zomer komt ongeveer 20% van de bezoekers uit Wallonië en in het najaar slechts 10%. In de zomer komt ongeveer 7% uit het buitenland terwijl dat in de winter slechts 2,5% is.

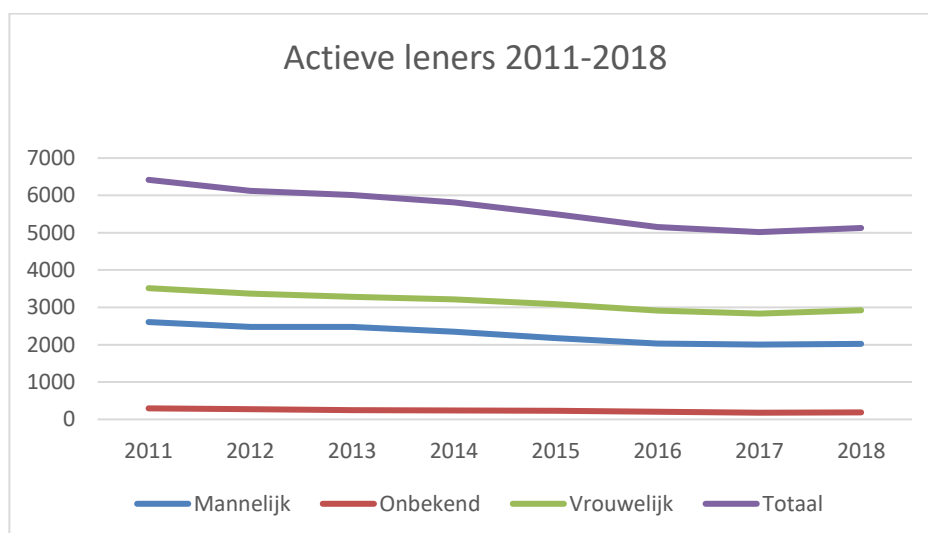
Uit de reacties van de bezoekers (gastenboek en e-mails) blijkt dat de bewoners uit de streek ontzettend fier zijn op 'hun kunstencentrum'. Ze zijn steevast lovend over de 'hoge kwaliteit' van de kunstwerken.

Bovendien heeft Kunstencentrum Ten Bogaerde door zijn internationale samenwerkingen met het FRAC en de avant-garde tentoonstellingen een 'opvallend' parcours afgelegd. Door een steeds wederkerende garantie op kwaliteit heeft Ten Bogaerde bekendheid verworven in het 'wereldje' van de hedendaagse kunst. Deze kwaliteit werd onder andere gegarandeerd door de keuze van hoogstaande kunstwerken uit befaamde collecties die werden geselecteerd door erkende curators.

2.6 Trend: Vrijetijdsdiensten wijzingen hun dienstverlening en vervullen steeds meer een maatschappelijke functie

Sinds 2011 is er een daling van het aantal leners van de Koksijdse **bibliotheek** merkbaar: 6.417 in 2011 ten overstaan van 5.124 leners in 2018, wat neerkomt op 22,31% van de Koksijdse inwoners.

Hoewel het aantal leners de afgelopen jaren daalde, scoort Koksijde net boven het Vlaamse gemiddelde van 21% (2015) en in lijn met de andere kustgemeenten met 23% (2015) wat het aantal leners betreft. Sinds 2014 is het aantal lezers vrij stabiel gebleven tussen de 5.152 en 5.124 leners. De senioren (60+) vertegenwoordigen met 1.704 leners (2018) een groot aandeel van de bibliotheekbezoekers.

Aantal actieve lezers bibliotheek Koksijde

Door de daling van de geboortecijfers is er weinig instroom van jonge gezinnen met een weerslag voor de bibliotheek.

Sinds 2011 is er een daling in het lenersbestand te bemerken van -15 jarigen van 1.486 leners naar 1.001 leners in 2017. In 2018 is er wel opnieuw een lichte stijging van het -15 jarige leners (1.013) ten opzichte van 2017. Ongeveer

20% van het lenersbestand is minder dan 15 jaar (2018). Het blijft daarom een uitdaging vooral ook jongeren aan te trekken.

Door de jaren heen is de bibliotheek uitgegroeid tot een plek die meer dan alleen boeken ter beschikking stelt. Je kan er terecht om computercursussen te volgen, digitale ondersteuning te krijgen van Digidokters, andere talen aan te leren, aangepaste materialen uit te lenen, ... Kortweg, een ontmoetingsplek voor iedereen. Dankzij hun laagdrempelige toegang, hun publieke functie en niet-commerciële karakter kunnen ze zich onderscheiden van andere ontmoetingsplekken en brengen ze organisaties en initiatieven samen. Hierbij kan er ingespeeld worden op de behoeften van de bezoekers.

Daarnaast zien we de vraag naar meer duiding van informatie in een overvloed van informatie. Dit vraagt specifieke acties rond mediawijsheid, individuele vragen en behoeften, maar bepalen ook steeds meer het aanbod en de dienstverlening. Ook de verpleining is een trend, het massaal delen van content op diverse forums biedt kansen aan de bibliotheek om een rol te spelen, als gids in het bevorderen van de kritische reflectie. Het gemeentebestuur ondertekende in de voorbije legislatuur het charter 'bib voor iedereen' dit om de toekomst te kunnen verzekeren.

De grootste groep bezoekers van het **c.c. CasinoKoksijde** hebben een leeftijd tussen de 60-70 jaar, waarbij 60% van de bezoekers ouder is dan 50 jaar. Slechts 13% is jonger dan 35 jaar. De verdeling tussen mannen (48%) en vrouwen (52%) is ongeveer gelijk. De meeste bezoekers met 49% zijn afkomstig uit Koksijde gevolgd de buurgemeenten Veurne met 13%, Nieuwpoort 6% en De Panne met 5%. 54,9% van de tickets wordt via de website besteld en 45,1% via de balie.

Bezoekers aan het c.c. CasinoKoksijde zijn tevreden. Van de 1.200 'likers' op facebook, hebben 78 mensen een cijfer (van 1 tot 5) achtergelaten op de pagina. Dit geeft het c.c. Casino een gemiddelde score van 4,2 wat zeer behoorlijk is. De grote meerderheid is heel tevreden over het onthaal, de vestiaire en de mensen van de bar.

3. Thema leren en onderwijs

3.1 **Trend: Ontgroening, diversiteit en de stijgende onderwijskansarmoede zorgt voor uitdagingen binnen basisonderwijs**

De ontgroening zorgt voor een daling van het aantal leerlingen in Koksijde scholen.

Voor schooljaar 2016-2017 tellen we 2.140 inwoners van Koksijde in een school gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse overheid; 1.228 in het basisonderwijs en 912 in het secundair onderwijs. Van de 1.228 leerlingen basisonderwijs (2017) wonend in Koksijde, gaan er 1.050 naar school in de eigen gemeente. 181 of 14,7% van alle leerlingen basisonderwijs stromen uit naar een school in een andere gemeente.

Overzicht van het aantal leerlingen Koksijde:

	2010	2011	2012	2013	2014	2016	2017
leerlingen basisonderwijs - WP [aantal]	1226	1203	1209	1236	1237	1273	1228
leerlingen kleuteronderwijs - WP [aantal]	435	430	447	432	428	443	410
leerlingen lager onderwijs - WP [aantal]	791	773	762	804	809	830	818
leerlingen gewoon basisonderwijs - WP [aantal]	1169	1141	1161	1180	1178	1221	1179
leerlingen buitengewoon basisonderwijs (t.o.v. Iln BO) - WP [%]	4,60%	5,20%	4,00%	4,50%	4,80%	4,10%	4,00%
leerlingen secundair onderwijs - WP [aantal]	1099	1032	1028	1002	951	932	912
leerlingen gewoon voltijds SO - WP [aantal]	1047	968	959	945	898	858	839
leerlingen deeltijds beroepssecundair onderwijs - WP [aantal]	19	19	15	9	8	26	25
leerlingen BuSO - WP [aantal]	33	45	54	48	45	48	48

Overzicht van het aantal leerlingen in Koksijde 2010-2017

We zien voor Koksijde een hoog percentage aan indicatorleerlingen binnen het basisonderwijs. Het aantal indicatorleerlingen ligt in Koksijde 7% hoger dan het West-Vlaams gemiddelde. Een kind wordt als indicatorleerling omschreven als ofwel de moeder niet in het bezit is van een diploma of getuigschrift secundair onderwijs, ofwel het gezin een schooltoelage van de Vlaamse Gemeenschap heeft gekregen. Het is met andere woorden een soort definitie voor kansarmere leerlingen. Het aantal indicatorleerlingen stijgt vooral op wervingsgebied gemeenteschool Koksijde. Voor de gemeentelijke basisschool Oostduinkerke blijft dit stabiel. In 2017 telde het basisonderwijs in Koksijde 447 indicatorleerlingen. Dit is 34,1% van de leerlingenpopulatie.

De OKI of onderwijskansarmoedeindicator is een gemiddelde waarde die wordt berekend als de som van de vier risicokenmerken (laagopgeleide moeder, schooltoelage, andere thuistaal en buurt met hoge schoolse achterstand) gedeeld door totaal aantal leerlingen. De OKI van de basisschoolpopulatie van Koksijde (2017) is 0,80 daar waar dit in 2011 0,59 was. De index van 0,80 is ook hoger dan het West-Vlaamse percentage van 0,59.

In 2017 sprak 20,5% van de schoolkinderen uit het basisonderwijs en 13,3% uit het secundair onderwijs uit Koksijde thuis geen Nederlands. Voor de kinderen uit het basisonderwijs is dit hoger dan het Vlaamse gemiddelde met 17,9%.

De toenemende diversiteit op school verdient de nodige aandacht en ondersteuning tijdens de onderwijsloopbaan. Kinderen uit risicogroepen hebben minder binding met de school en kennen vaker schoolwissels dan hun leeftijdsgenoten. Inzetten op acties om de binding met de school en aanwezigheid op school te stimuleren zijn noodzakelijk.

Kleuters in Koksijde zijn in vergelijking met het gemiddelde vaker afwezig op school. De kleuterparticipatie in Koksijde bedraagt voor de 3 leeftijdsgroepen 96%. Dit betekent dat 4% van de kleuters niet regelmatig naar school gaat. In vergelijking met West-Vlaanderen ligt de kleuterparticipatie iets lager in Koksijde. Dit betekent dat er gemiddeld genomen meer kleuters niet naar school gaan dan in vergelijking met de provincie in zijn geheel.

Koksijde telt een hoger percentage zittenblijvers dan het Vlaams gemiddelde en dit vooral in het 1ste en 6de leerjaar. Het percentage problematische afwezigheden op school in het basisonderwijs ligt in Koksijde 10.4% hoger dan het Vlaams gemiddelde en 12.3% hoger dan het West-Vlaams gemiddelde.

Maatschappelijk zien we dat er toenemende taken zijn die naar het onderwijs worden afgeschoven en daaraan gekoppeld de verwachting van ouders wijzigen.

De impact van de toenemende digitalisering, de privacy wetgeving de complexiteit van de onderwijsregelgeving vereist specifiek geschoolde ondersteuning van het beleid en de administratie.

3.2 Trend: Levenslang leren wordt belangrijker

Het deeltijds kunstonderwijs is in Koksijde zeer goed uitgebouwd met de Westhoek Academie (WAK) en Stap West. De eerste valt onder de gemeente Koksijde als inrichtende macht, de tweede onder de stad Veurne.

Voor het schooljaar 2018-2019 telde de Westhoekacademie 719 cursisten, waarvan 355 in de lagere graad, 91 in de middelbare graad en 273 cursisten in het hoger onderwijs en de specialisatiegraad. Het aantal cursisten bleef relatief stabiel de afgelopen jaren met 714 cursisten voor schooljaar 2012-2013 en 719 cursisten voor schooljaar 2018-2019. Het aantal cursisten in de middelbare graad nam licht af en er werden iets meer cursisten ingeschreven in de hogere graad. Het aantal inschrijvingen in de lagere graad bleef relatief stabiel sinds 2011.

Het deeltijds kunstonderwijs richt zich op alle leeftijdsgroepen van 6 jaar tot 80 jaar. Vanaf het eerste leerjaar van de basisschool kunnen de kinderen ook lessen volgen aan de WAK. Ze krijgen er een algemeen beeldende vorming die aanvullend is aan het basisonderwijs. Ze leren door middel van verschillende beeldende expressietechnieken hun gevoelens en fantasie te uiten en ze leren waarnemen door de realiteit op diverse manieren te benaderen. De artistiek pedagogische begeleiding gebeurt door gedreven docenten die de kinderen (zoveel mogelijk per leeftijdsgroep) enthousiast meenemen in de boeiende wereld van lijnen, kleuren en vormen. In de middelbare graad wordt digitale beeldende vorming, textielvorming: mode en beeldende vorming aangeboden. In de hogere graad worden de studierichtingen: tekenkunde, schilderkunst, vrije grafiek, beeldhouwkunst, keramiekkunst, boekkunst, mode en teken kunst textielkunst, kunstexploratie, cross-over richtingen aangeboden.

In de Westhoek Academie ligt de gemiddelde leeftijd bij de volwassenen echter het hoogst in vergelijking met de andere Vlaamse instellingen voor deeltijds kunstonderwijs, wat een weerspiegeling is van de Koksijdse bevolking. Bij medioren is de vraag naar kortlopende opleidingen groot. De programmatie afstemmen op de vraag van de diverse doelgroepen werd gerealiseerd door korte en lange leertrajecten aan te bieden.

Ook de stedelijke academie voor podiumkunst Stap West biedt kwaliteitsvolle artistieke vorming in podiumkunsten aan: muziek, woordkunst en dans. Voor schooljaar 2015-2016 waren er 361 cursisten uit Koksijde ingeschreven. 157 voor de vorming muziek, 127 voor woord en 77 voor dans. Voor schooljaar 2015-2016 waren er voor alle deelnemende gemeenten 962 cursisten ingeschreven bij Stap West, waarvan 361 cursisten afkomstig uit Koksijde. Het aantal cursisten daalde naar 262 cursisten voor het schooljaar 2018-2019, terwijl het de afgelopen schooljaren (sedert 2012) relatief stabiel bleef.

Het niveaudecreet Deeltijds kunstonderwijs biedt met ingang vanaf 1 september 2018 meer organisatorische ruimte. Nieuwe opties worden aangeboden door de opheffing van de programmatiestop. De keuze werd gemaakt om naast de vrije beeldende kunsten ook een aanbod kunstambacht en ontwerp aan te bieden. Een aangepast aanbod aan opties, een gevarieerde programmatie en een variatie van kortlopende en langdurige opleidingen is een opportuniteit. Zo kunnen we verschillende doelgroepen bereiken en diverse leervragen binnen de opleidingen een plaats geven. De programmatie van fotokunst, kunstambacht boekkunst, cross-over project en projectatelier werd door het Ministerie goedgekeurd.

Binnen de beeldende kunsten wordt er meer en meer gebruik gemaakt van digitale media en interdisciplinair werken. Cross over projecten zijn niet meer weg te denken binnen het hedendaags kunstgebeuren. De laatste jaren werd dan ook sterk geïnvesteerd in de exploitatie van het atelier digitale beeldvorming en fotokunst.

Het deeltijds kunstonderwijs beeldende en audiovisuele kunst biedt de mogelijkheid om de sociale en culturele integratie te bevorderen bij minderheidsgroepen en allochtonen. Via 'Kunstkans' wordt kunstonderwijs in Koksijde betaalbaar voor iedereen. Nieuwpoort kent de 'Voordeelpas +' en De Panne start met het 'P-Fonds'. Bovenop het verminderd tarief wordt nogmaals een gedeelte van het inschrijvingsgeld terug betaald. Deze mogelijkheden doelgericht communiceren naar deze doelgroep en dit in samenwerking met het Sociaal Huis en het regulier onderwijs is een werkpunt.

Reeds vele jaren is er geïnvesteerd in beeldend onderwijs voor mensen met een mentale beperking, waardoor die doelgroep mooie kansen krijgt op vlak van integratie en participatie. Er is een succesvolle samenwerking met Huize Rozenwingerd en Havenzate. 'Verbreding' wordt ook toegepast door de projecten van 'aWAKE' binnen het reguliere onderwijs.

Veel gezinnen besparen op hun vrije-tijds budget. Waar in het verleden vaak meerdere domeinen gekozen werden in het deeltijds kunstonderwijs (muziek, woord, dans, beeld) wordt de keuze nu vaak beperkt. 'Beeldende en audiovisuele kunsten' verliest nog steeds inschrijvingen aan de podiumkunsten, die van oudsher aanzien wordt als de 'grote broer' binnen DKO (deeltijds kunstonderwijs). Muziek is onlosmakelijk verbonden met de jongerencultuur en hun digitale wereld. Het aantal inschrijvingen in de derde graad jongeren behoeft echter aandacht. Het textiel atelier voor jongeren kan voor het tweede jaar op rij niet opgericht worden. Ook het digitaal atelier vanaf 12 jaar heeft nog heel wat groeicapaciteit.

4. Thema welzijn en zorg

4.1 Trend: Toenemende vraag naar flexibele en gevarieerde opvang

Gezien het aantal geboortes in Koksijde blijft dalen is er minder **kinderopvang** nodig. Anderzijds maak je onze gemeente aantrekkelijker voor (nieuwe) jonge gezinnen als er voldoende aanbod aan kwalitatieve kinderopvang aanwezig is. Het aantal beschikbare plaatsen gezinsopvang daalt jaar na jaar. De gemeente Koksijde haalt 44% van het aantal beschikbare opvangplaatsen t.o.v. het aantal kinderen van 0 tot 3 jaar. Toch merken we een daling van het aantal kinderopvangplaatsen binnen Koksijde. Het aantal onthaalouders dat stopt is groter dan het aantal onthaalouders dat start.

Deze tendens in de laatste jaren sterk bezig:

	Thuiswerkende onthaalouders	Samenwerkende onthaalouders	Aantal locaties
2012	20	12 (4 locaties)	24
2017	14	12 (4 locaties)	18
2018	16	15 (4 locaties)	20

Aantal onthaalouders periode 2012-2018

Oorzaak van de daling van het aanbod is vooral de leeftijd van de harde kern onthaalouders. Een groot deel is er reeds van bij de opstart van de dienst (1990) bij en bevindt zich in de groep 45-60-jarigen. Door het dalende aanbod wordt het voor ouders steeds moeilijker op tijd een gepaste opvangplaats te vinden. Het zijn vooral de kwetsbare gezinnen die daarbij als eerste uit de boot vallen.

Daarnaast starten weinig nieuwe onthaalouders in hun eigen woning: woonprijzen maken dat jonge mensen niet snel iets kunnen kopen in Koksijde om dan thuis als onthaalouder te starten. Ook het statuut van de onthaalouders is geen werknemersstatuut, geen zelfstandig statuut en een zeer onzeker inkomen voor jonge mensen.

Er wordt vastgesteld dat er de laatste jaren heel wat openstaande facturen zijn en collectieve schuldbemiddeling loopt, wat wijst op een probleem rond betaalbaarheid in de kinderopvang (vooral BKO met vast tarief). Er worden jaarlijks steeds meer verminderde tarieven toegekend voor de inwoners van Koksijde (stijgend aantal kwetsbare gezinnen).

De werkzaamheidsgraad van vrouwen is groter door het activeringsbeleid van de VDAB – vooral deze (alleenstaande) vrouwen hebben nood aan een opvang voor hun kinderen. 30% van de werkzoekenden in Koksijde zijn van vreemde origine. Zij hebben vaak geen netwerk en moeten op zoek naar kinderopvang voor ze kunnen werken. Vaak zorgt het niet tijdig vinden van kinderopvang voor vertraging of uitstel van activering of integratie.

De wetgeving rond kinderopvang is daarnaast ook in volle ontwikkeling met een nieuw decreet, de overheveling FCUD-middelen (Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten) naar Kind en Gezin en het lokaal loket kinderopvang zou de toegankelijkheid naar de kinderopvang moeten verhogen. Subsidies worden daarvoor in 2019 voorzien. Daarnaast is het sociaal statuut voor onthaalouders een zeer onzeker statuut. Proefprojecten zijn lopende om die onthaalouders in werknemersstatuut tewerk te stellen.

Het huis van het Kind is in Koksijde geen fysieke plaats maar een overlegorgaan. Maximale gezondheids- en welzijnswinsten worden gerealiseerd door een neutraal en laagdrempelig informatie- en ondersteuningspunt binnen Koksijde op te richten voor gezinnen met kinderen. Het huis van het Kind verenigt verschillende factoren: preventieve gezinsondersteuning, gezinsbond, consultatiebureel, opvoedingsondersteuning. Binnen het project wordt o.a. het lokaal loket kinderopvang geplaatst: het centraal meldpunt voor kinderopvang binnen de gemeente.

4.2 Trend: De zorgbehoefte in Koksijde diversifieert en neemt toe

Zorg wordt voor lokale besturen alleen maar belangrijker. Mensen leven langer en dat is positief. De samenleving verwacht dat we langer werken, waardoor een aantal zorgtaken die vroeger door jongsenioren opgenomen werden (opvang van de kleinkinderen, zorg voor familie en burens) meer in professionele handen terechtkomen. Lokale besturen zorgen voor een beter welzijn van elke burger door te sensibiliseren, de zorgvraag en het zorgaanbod op elkaar af te stemmen en zelf initiatieven te nemen.

Sommige groepen dreigen af te haken: jongeren zonder diploma, ouderen die vereenzamen, alleenstaande ouders die moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen, mensen die onder de armoedegrens leven... Het is een uitdaging voor elk lokaal bestuur om ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort, met een breed hulpverleningsaanbod voor iedere burger en extra ondersteuning voor wie uit de boot dreigt te vallen. Technologische innovatie kan kansen bieden, ook in de zorg.

Zoals reeds aangehaald, zien we een toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving. Mensen verwachten dat de (lokale) overheid die gezonde omgeving creëert, waar iedereen kan wonen, werken, spelen en vlot werk en privé kan combineren en kan genieten van een gezonde luchtkwaliteit. Welzijn en zorg worden met elkaar verbonden.

De vergrijzing en verzilvering van de bevolking neemt toe. Het rechtstreeks gevolg hiervan is dat ook de zorgbehoefte stijgt. Koksijde tracht de dienstverlening aan huis zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij de zorgvraag van de senioren en zorg op maat te verlenen. Diverse diensten worden aangeboden: thuisbezorgde maaltijden, klusjesdienst aan huis, personenalarmsystemen, poetsdienst met dienstencheques, minder mobiele centrale, gezinszorg. Daarnaast wordt de professionele zorg aangevuld met een uitgebreide vrijwilligerswerking. Het gros van de thuiszorgklanten zijn hoogbejaarde, zorgbehoevende, alleenstaande vrouwen.

Verschillende organisaties bieden gezinszorg en aanvullende thuiszorg aan binnen onze gemeente:

- OCMW Koksijde: 42.5% van het totaal aantal uren gezinszorg in Koksijde
- Familiehulp: 29.5%
- Familiezorg West-Vlaanderen: 17%
- Solidariteit voor het Gezin: 8%
- Thuishulp: 3%

Door de toenemende vergrijzing binnen onze gemeente, maar vooral door de sterke stijging van het aantal 80-plussers, zal de vraag naar zorg de komende jaren sterk toenemen.

Er zijn verschillende ouderenvoorzieningen aanwezig in Koksijde. Het Sociaal Huis Koksijde heeft 40 assistentiewoningen (serviceflats) (Maartenoom). Deze zijn gelegen aan het Marktplaatsplein 2-4 te Koksijde. Andere assistentiewoningen zijn:

- Villa assistentiewoningen, Koninklijke Baan 359 te Sint Idesbald – 52 flats
- La Vigie, Verdedigingslaan 9 te Koksijde
- 't Zout, Koninginnelaan 100 te Sint-Idesbald: 54 assistentiewoningen
- Doornhuys (Dunecluze), Ter Duinenlaan 30 te Koksijde: 24 assistentiewoningen

De woonzorgcentra in Koksijde zijn:

- De Brink, Pannelaan 55 te Koksijde - 30 bedden
- Woonzorgcentrum Dunecluze, Ter Duinenlaan 35 te Koksijde -96 bedden waarvan 6 kortverblijf
- Woonzorgcentrum Noordduin, Abdijstraat 57 te Koksijde

Al deze ouderenvoorzieningen zijn erkend door het Agentschap Zorg en Gezondheid. Bovendien is er bijzonder veel beweging op het vlak van ouderenvoorzieningen op de private markt. Zo zijn volgende projecten momenteel in opbouw:

- Beukenhof in Oostduinkerke: assistentiewoningen
- Cust'O in Oostduinkerke: assistentiewoningen

In Koksijde wonen er meer dan 10.000 60-plussers, vandaar is Koksijde een regio op zich voor de programmatie van serviceflats. Sinds 2013 is de programmatie voor groepen van assistentiewoningen evenwel weggevallen en is er geen voorafgaande vergunning meer nodig.

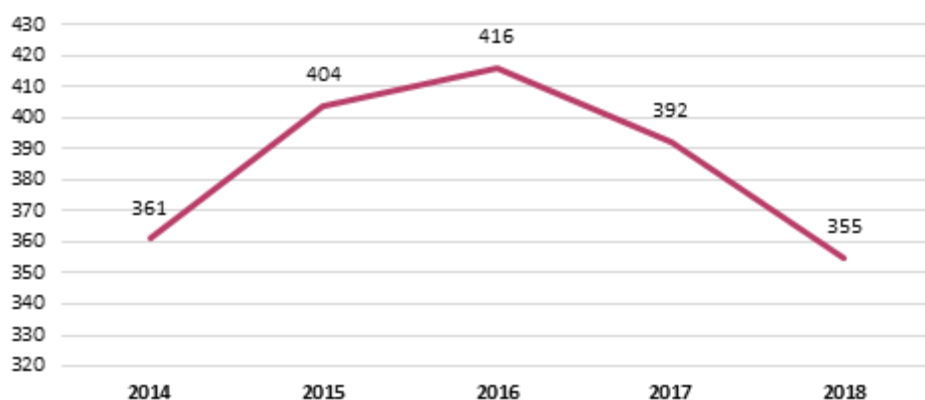
De belangrijkste doelgroep binnen de zorg zijn de senioren (65+). De uitdaging is om in te spelen op de toenemende vergrijzing binnen onze gemeente. Daarnaast moet de continuïteit van de zorg verzekerd worden gedurende heel het proces van toenemende zorgbehoefendheid, dit in overleg en in samenwerking met alle partners. Er dienen voldoende zorg- en ouderenvoorzieningen gecreëerd te worden met het oog op de vergrijzing en verzilvering van onze bevolking. 91% van de inwoners is het eens dat er voldoende activiteiten zijn voor senioren in de gemeente. Daarmee scoort Koksijde een stuk hoger dan het Vlaamse gemiddelde met 71%.

Ouderen zijn niet enkel zorgvrager maar tot op de leeftijd van 75 à 80 jaar zijn ze ook vaak zorgverlener. Zij bieden ondersteuning aan kinderen, kleinkinderen, ouders/schoonouders en hebben een groot aandeel in het totaal van de informele zorg. Het is voor de overheid een uitdaging om die zorg in de toekomst te bestendigen in het licht van de te verwachten demografische en maatschappelijke ontwikkelingen.

Dit biedt alvast opportuniteiten voor de vrijetijdssector: zorg en band grootouders-kleinkinderen kunnen gezien worden als een opportuniteit nl. communicatie, aanbod e.a. afstemmen op deze nieuwe vorm van 'families met kinderen' – vb. ontwikkelen van multi-generatie-vakanties.

In 2018 waren er 355 inwoners die een mantelzorgpremie mochten ontvangen. Er is de laatste jaren een lichte daling waarneembare van het aantal verstrekte premies.

	2014	2015	2016	2017	2018
Mantelzorgpremie (euro)	75.820	79.460	75.940	66.300	64.320
Begunstigden MTP	361	404	416	392	355

Aantal verstrekte mantelzorgpremies 2014-2018

Het gemeentebestuur heeft een grote aandacht voor andersvaliden, o.a. door subsidiëring van diverse private initiatieven en door de betrokkenheid bij het beleid van een Andersvaliden Adviesraad. Bij de diverse openbare werken en de bouw van nieuwe voorzieningen is er aandacht voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

Het gemeentebestuur investeert bovendien veel in de sociale cohesie van haar inwoners, via het ter beschikking stellen van subsidies aan en het logistiek ondersteunen van de ruim 200 verenigingen die actief zijn op het grondgebied.

4.3 Trend: Gezond leven en bewegen winnen aan belang

De tendens en promotie voor een gezond leven en bewegen evolueren in positieve zin. Twee op de drie inwoners zijn bezig met gezondheid. Stoppen met roken, evenwichtiger eten, meer bewegen, matig gebruik van alcohol, ... Mensen maken bewuste of onbewust keuzes die hun gezondheid beïnvloeden. Ook hun leefomgeving is een bekommernis én terecht. De vraag naar meer groene ruimtes, minder luchtverontreiniging, een stressvrije omgeving, een gezonder aanbod van eten en drank was nog nooit zo groot. Gezondheid is een thema dat als rode draad doorheen het volledige gemeentelijke beleid loopt, 'health in all policies'. Werken rond gezondheid gebeurt dus niet enkel meer op één terrein, maar is de rode draad doorheen alle gemeentelijke diensten. Op 19 juni 2019 ondertekende de gemeente Koksijde naast andere besturen uit de regio het **charter Gezonde Gemeente** waarbij een statement gemaakt werd om inwoners maximale kansen te bieden op een goede gezondheid en levenskwaliteit.

Elke Gezonde Gemeente engageert zich om tijdens de legislatuur 2019-2024 verder werk te maken om iedereen, en de meest kwetsbaren in het bijzonder, kansen te bieden en te stimuleren om gezond te leven in een gezonde omgeving.

Koksijde is een sportieve gemeente. Het aandeel van inwoners dat minstens wekelijks aan sport doet ligt met 59% hoger dan het Vlaamse gemiddelde van 51%, maar Koksijde scoort ook beter dan de buurgemeenten waar de participatie lager ligt tussen de 49% en 57%. Het gebruik van het zwembad ligt in lijn met het Vlaamse gemiddelde. 63% van de inwoners geeft aan in 2017 geen enkele keer gebruik te hebben gemaakt van het gemeentelijke zwembad.

Het percentage van de inwoners die in 2014 minstens 1 huisartscontact per jaar had ligt voor Koksijde op 81,80 % van het inwonersaantal, net onder de mediaan op Vlaams niveau van 83,5%. Het percentage van de inwoners dat in 2015 minstens 2 contacten bij de tandarts had over 3 verschillende jaren ligt in Koksijde op 57,90%, in lijn met de Vlaamse mediaan van 57,7%.

Wat opvalt is dat het aandeel (%) van de inwoners met minstens één statuut chronische aandoening (2016) hoger scoort met 13,2% dan de Vlaams mediaan van 10,4%. Het aantal inwoners dat antidiabetesmedicatie krijgt of met een naar diabetes verwijzende nomenclatuur (diabetesconventie, diabetespas, zorgtraject diabetes) per 1.000 inwoners (2015) scoort met 77,12% hoger dan de Vlaamse mediaan van 54,7%.

4.4 Trend: Ruim aanbod aan sportvoorzieningen zorgt voor veel potentieel

In 2017 waren er per duizend inwoners 3,7 sportvoorzieningen in Koksijde (Vlaanderen 3,2) en 3,7 sportclubs (Vlaanderen 4,2). Met een score van 91% geven de Koksijde inwoners tevreden te zijn over de sportvoorzieningen in de gemeente Koksijde. Daarbij valt op dat de tevredenheid veel hoger is dan het Vlaamse gemiddelde met 76% en hoger is dan bij de buurgemeente (76,5% en 84,5%). Ook de tevredenheid over de recreatievoorzieningen 94% scoren fors boven het Vlaamse gemiddelde van 68%. Ook sportevenementen worden gesmaakt, met inwoners die meer dan 12 sportevenement bezochten in 2017 met een percentage van 45% ten overstaan van het Vlaamse gemiddelde met 39%.

Voor het Strandbad Oostduinkerke is het duidelijk dat het weer de voornaamste factor is die het bezoekersaantal bepaalt. Het Koksijdse badencomplex is eveneens weersafhankelijk, maar in mindere mate. In 2015 waren er in totaal 19.398 bezoekers aan het openluchtbad, in 2016 23.453 bezoekers, in 2017 17.788 bezoekers en in 2018 25.809 bezoekers. Wat het algemeen totaal betreft, is er een vermindering vast te stellen van het aantal bezoekers

aan het zwembad Koksijde. Daar waar er in 2014 nog 228.034 bezoekers werden geregistreerd waren er dit voor 2018 slecht 173.331. De concurrentie wordt dus groter (Plopsaqua,....).

We zien wel dat de abonnementen voor beide uitbatingen zowel voor gezin als individueel stijgen. De maatregel om deze in beide uitbatingen te gebruiken zonder beperking is een stimulans tot aankoop (en voordelig voor de veel gebruiker(s). Toegangskaartjes voor kids -3 jaar kennen een daling niettegenstaande het gratis ticket (daling geboortes).

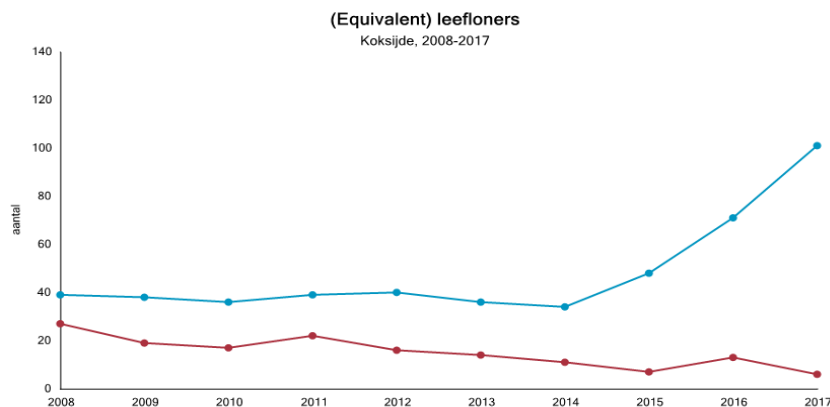
5. Thema: armoede en kwetsbaarheid

5.1 Trend: Inkomenskloof groeit en de kansarmoede stijgt

In het thema demografie hebben we vastgesteld dat het gemiddelde inkomen per inwoner stijgt. Het inkomen evolueerde van de gemiddelde inwoner van de gemeente Koksijde van 16.968 euro (2005) naar 24.681 euro (2015). In provincie West-Vlaanderen is dit van 13.587 euro naar 18.492 euro geëvolueerd. Dat maakt Koksijde 'rijker' dan gelijkaardige gemeenten. 24.681 euro ligt boven het Vlaamse gemiddelde van 18.970 euro ligt en ligt eveneens hoger dan het gemiddelde van de kustgemeentes van 20.982 euro, daaraan gekoppeld ligt ook het gemiddelde inkomen per aangifte in euro van de Koksijdenaars hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Ook het mediaan inkomen in gemeente Koksijde is hoger dan in West-Vlaanderen. Het mediaan inkomen is de waarde van de aangifte waarvoor geldt dat de helft lager ligt, en de helft hoger. Dit is dus de doorsnee aangifte. Dit geeft een betere maatstaf dan het gemiddelde, omdat die waarde sterk verhoogd kan worden door slechts enkele extreem hoge inkomens. Het aandeel aangiften van 20.000 euro of minder ligt in Koksijde lager dan in West-Vlaanderen, maar hoger dan het gemiddelde op Vlaams niveau.

Hoewel het gemiddelde inkomen dus hoger ligt, blijken bepaalde doelgroepen het in Koksijde moeilijk te hebben. Een stijging van de armoede in Koksijde is duidelijk merkbaar. Koksijde telt in 2017 twee buurten die als 'kansarm' worden omschreven (Koksijde-bad en Sint-Idesbald kern) op basis van volgende criteria: demografie, huisvesting, onderwijs en werkloosheid. Een kansarme buurt is een buurt die de drempelwaarden van 3 op de 4 dimensies overschrijdt. In 2006 werd slechts 1 buurt als 'kansarm' omschreven, in 2010 waren het nog 3 buurten. Een andere indicator is de kansarmoede-index waarbij het % geboorten in kansarme gezinnen (19,5% in 2016) per jaar een stijging kent en hoger ligt dan het Vlaamse gemiddelde (12,8% in 2016).

Het leefloon wordt toegekend door het OCMW en is een minimuminkomen voor wie niet over een toereikende bestaansmiddelen beschikt. Het equivalent leefloon is financiële steun voor personen die geen recht hebben op een leefloon, maar die in België verblijven in een vergelijkbare noodsituatie. Het gaat vooral om niet-Belgen in het vreemdelingen- of wachtregister. Zo is het aantal personen met een leefloon in het kader van het recht op maatschappelijke integratie of maatschappelijke hulp de laatste jaren gestegen, maar ligt het aandeel wel onder het Vlaamse gemiddelde met 5,64 ‰ van de leefloners tov alle inwoners. De gemeente Koksijde telt gemiddeld per maand 101 leefloners en 6 equivalent leefloners (2017). Met 4,59 ‰ is dit lager dan het West-Vlaamse gemiddelde en lager dan het Vlaamse gemiddelde. Opmerkelijk is dat sinds 2015 er wel een sterke stijging is van het aantal leefloners, maar het gaat nog steeds om een relatief kleine groep van de bevolking.

Evolutie aantal leefloners (boven) en equivalent leefloners (onder) Koksijde

De aanvragen schuldhulpverlening bij OCMW Koksijde blijft de laatste jaren stabiel in Koksijde, maar de complexiteit en de zwaarte van de dossiers blijft jaar na jaar toenemen. De alleenstaanden en de cliënten +50 jaar vormen de grootste groepen. 6 % van de Koksijdse inwoners geeft aan het afgelopen jaar betalingsmoeilijkheden te hebben gehad, voor wat betreft de huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten.....

Alleenwonenden kunnen maar rekenen op één inkomen, terwijl heel wat vaste kosten even hoog blijven, waardoor ook zij een hoger risico hebben om in een armoedesituatie terecht te komen. In gemeente Koksijde zijn er relatief gezien meer alleenwonenden dan gemiddeld in West-Vlaanderen. Ouderen op zich kunnen niet meer gezien worden als een groep met een verhoogd armoederisico. Mensen boven 80 jaar die alleen wonen, vormen wel op het vlak van zorg een meer kwetsbare groep. In de gemeente Koksijde zijn er 902 alleenwonende ouderen, dit is 43,1% van de 80-plussers (2018). Ook eenoudergezinnen hebben een veel groter armoederisico dan gezinnen met twee volwassenen en afhankelijke kinderen. In gemeente Koksijde ligt het aandeel eenoudergezinnen (met minderjarige kinderen) ten opzichte van het totaal aantal gezinnen met minderjarige kinderen hoger dan in West-Vlaanderen. 19,8% (2018) van de minderjarigen is een kind in een eenoudergezin.

Opvallend is dat het niet louter mensen zijn met een vervangingsinkomen die een beroep doen op de dienst schuldhulpverlening. 1/3e van het cliënteel is tewerkgesteld. We zien ook een sterkte stijging van armoede bij de leeftijd van 18 tem 24 jaar. 10% van de aanvragers is jonger dan 31 jaar. Naast de reclame en het kopen op krediet is het gebrek aan basisvaardigheden de oorzaak van een financieel onevenwicht.

Een toenemende groep mensen wordt geconfronteerd met betalingsmoeilijkheden. Afbetaling van schulden leidt er vaak toe dat het overblijvende inkomen van een gezin daalt tot onder de armoedegrens. In de gemeente Koksijde zijn er 455 kredietnemers met minstens één achterstallig krediet. Dit is 3,4% van de kredietnemers. Bij de leningen op afbetaling bedraagt de betalingsachterstand 7,0% en bij de hypothecaire kredieten 1,0%.

Een laag inkomen, slechte woonomstandigheden en hoge energiekosten leiden vaak tot energiearmoede, wat wil zeggen dat een gezin moeilijkheden ondervindt om zich te voorzien van de energie die nodig is om de elementaire noden te bevredigen. De energiekosten zijn de laatste jaren gestegen, wat de kans op betalingsachterstanden vergroot. Bij afnemers die er niet in slagen hun energierekeningen te betalen, kan een budgetmeter geplaatst worden. Er zijn budgetmeters voor aardgas en voor elektriciteit. In Koksijde waren er in 2017 164 actieve budgetmeters (70 gas, 94 elektriciteit). De lokale adviescommissie buigt zich over probleemdossiers bij de sociale (energie)leverancier. In Koksijde werden in 2017 171 dossiers behandeld door de adviescommissie Eandis (gas en elektriciteit) en 111 door de adviescommissie IWVA (water).

6. Thema: internationale samenwerking

6.1 Trend: Ontwikkelingssamenwerking verschuift naar een lokaal mondiaal beleid

De huidige tendens binnen **ontwikkelingssamenwerking** is dat lokale besturen een belangrijke rol kunnen spelen als ondersteunende partner voor initiatieven die door burgers genomen worden op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Deze zogenoemde vierde pijler verenigen alle actoren die initiatieven nemen op het vlak van ontwikkelingssamenwerking, die niet behoren tot de erkende bilaterale overheidssamenwerking (eerste pijler), multilaterale overheidssamenwerking (tweede pijler) of de door de overheid erkende niet-gouvernementele samenwerking (derde pijler) met het Zuiden.

In het uitbouwen van een lokaal mondiaal beleid kan rechtstreekse ondersteuning aan de 4de pijler een belangrijke factor zijn voor Koksijde. De voorbije bestuursperiode werd de directe samenwerking en uitwisseling met diverse projecten als waardevol ervaren gezien het rechtstreeks contact en zekerheid wat betreft besteding van middelen. Koksijde zette de afgelopen jaren namelijk in op deze 4de pijlerinitiatieven waarbij ondersteuningsmaatregelen werden uitgewerkt om initiatieven van burgers te ondersteunen. Zo is er de mogelijkheid om een jaarlijkse werkingssubsidie aan te vragen als lokale 'vereniging' of vereniging met een link naar Koksijde. Koksijde handhaafde hiermee haar subsidiebeleid t.o.v. de lokale verenigingen werkzaam in het domein van internationale samenwerking die in de meeste gevallen deel uitmaken van de GRIS (gemeentelijke raad voor internationale samenwerking). De voorbije jaren waren er jaarlijks een 8 tot 9 aanvragen tot werkingssubsidie internationale samenwerking. Het beschikbare budget (30.000 €) wordt verdeeld over de verschillende aanvragers cfr. het subsidiereglement.

Naast deze werkingssubsidie bestaat er ook de mogelijkheid om een subsidie 'rugzakverhaal' aan te vragen. Hierbij krijgen jonge mensen een financieel duwtje in de rug bij het ondernemen van een internationale, niet-toeristische ervaring (buitenlandse stage, vrijwilligerswerk, ...) en worden ze aangezet tot actief wereldburgerschap. Deze subsidie bedraagt 500 € en kan max. 2 maal aangevraagd worden. Deze aanvragen zijn sterk wisselend (variërend van 1 tot 6 aanvragen per jaar, het voorziene budget hiervoor blijkt voldoende, er zijn nog nooit meer aanvragen geweest dan het voorziene budget).

De dIS (dienst internationale samenwerking) heeft de voorbije jaren sterk geprobeerd om wereldburgerschap te stimuleren. Een belangrijke doelgroep hierbij is de jeugd. Ook vanuit de stedenbandwerking werd gepoogd om in te zetten op jongeren. Het contact tussen Koksijdse scholen en scholen in Suriname werd op verschillende manieren versterkt. Door wederzijdse uitwisselingen van leerkrachten groeide in beide partnerlanden het draagvlak. Ook werd de bereidheid en de mogelijkheid afgetoetst tot het oprichten van een scholenband via VVOB vzw. Door rechtstreeks contact (vb. pennenvriendenactie, skype, kunstuitwisseling i.s.m. WAK) komen de leerlingen in contact met andere culturen en bouwen ze wederzijds respect en waardering op.

Daarnaast zijn er nog andere acties geweest om jongeren kennis te laten maken met de leefwereld van een kind bij de stedenbandpartner (jaarlijkse workshop plastic soep voor 2^e leerjaren, doe-station Duinenhuis, vertellen op inleefdag op school,...).

De dIS organiseerde de afgelopen jaren diverse sensibiliserende activiteiten voor promotie internationale samenwerking. Het grootste terugkerende evenement hierin is het wereldfeest Dunia op het strand van Oostduinkerke. Een laagdrempelig en sensibiliserend evenement, bestemd zowel voor de lokale bevolking als naar de toeristen en bezoekers toe, waarbij de lokale 4de pijlerwerking centraal geplaatst wordt onder de vorm van een wereldmarkt, verder aangevuld met optredens en workshops. Jaarlijks blijft dit een grote publiekstrekker.

Naast Dunia wordt ook ingezet op tal van kleinere initiatieven waarbij internationale samenwerking centraal geplaatst wordt (kookworkshops met Koksijdse nieuwkomers, lezing, film,...).

De stedenband met het district Marowijne in Suriname wordt mee ondersteund door het Impulsbeleid Gemeentelijke Ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse Overheid. Deze subsidie werd verkregen tem. 2019, met een mogelijke nieuwe indiendatum in de loop van 2019. Vanuit de stedenband wordt procesmatig gewerkt, de VZW Koksijde-Marowijne biedt een complementaire projectmatige aanvulling hierop (bv. dIS zet in op ondersteuning school onder de vorm van uitwisselingen tussen leerkrachten en directeurs, VZW verbetert de voorzieningen van de school).

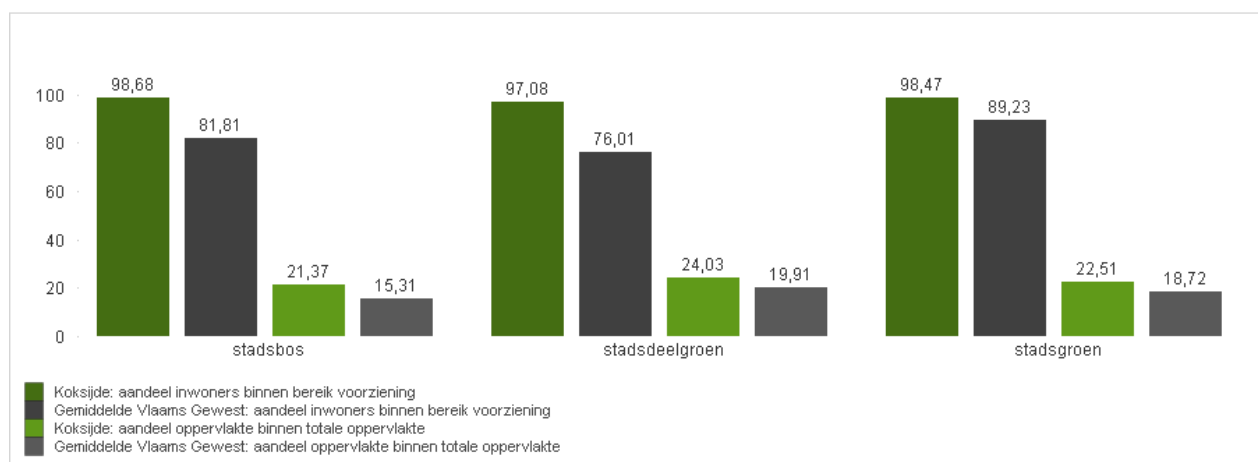
De voorbije jaren werd voornamelijk gefocust op milieu, cultuur en jeugd met samenwerkingen te Galibi, Moengo (vnl. ism. KIBII Foundation, WAK en dienst C&E) en Paramaribo.

7. Thema: wonen en leefomgeving

7.1 Trend: Mensen hechten meer en meer belang aan een kwalitatieve leefomgeving

Koksijde is voor velen een aantrekkelijke gemeente. Dat blijkt uit verschillende cijfers. Het is goed wonen in Koksijde: 95% van de inwoners geeft aan graag in de gemeente Koksijde te wonen en 85% van de inwoners geeft aan geen verhuisintenties te hebben. 84% van de inwoners is tevreden over de gemeente Koksijde en zelfs 83% is fier om in Koksijde te mogen wonen.

Op de laatste score van de netheidsindex (mei 2018) scoort de gemeente Koksijde gemiddeld 91,9% wat een stuk hoger is dan het Vlaamse gemiddelde van 82%. 79% van de inwoners is tevreden met het zicht op het groen vanuit hun woning, wat hoger is dan het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel van buitenruimte, namelijk een tuin aan de woning is slechts 69% voor Koksijde, wat een stuk lager is dan het Vlaamse gemiddelde met 81%, waardoor de inrichting van de publieke ruimte voor Koksijde belangrijker is. Alles samen is er 701 hectare natuur aanwezig in Koksijde. Het aandeel (%) van de totale oppervlakte van de gemeente die ingenomen wordt door stadsdeelgroen, stadsgroen en stadsbos ligt voor Koksijde (2016) hoger dan het Vlaamse gemiddelde (stadsdeelgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van minstens 30ha, stadsgroen als groen met een minimumoppervlakte van 60ha en stadsbos als groen met een minimumoppervlakte van 200ha). In Koksijde kan je op wandelafstand in de natuur terecht. Het percentage van de inwoners dat binnen een bepaalde afstand van (1.600m), stadsgroen (3.200m) en stadsbos (5.000m) woont ligt in Koksijde (2016) hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

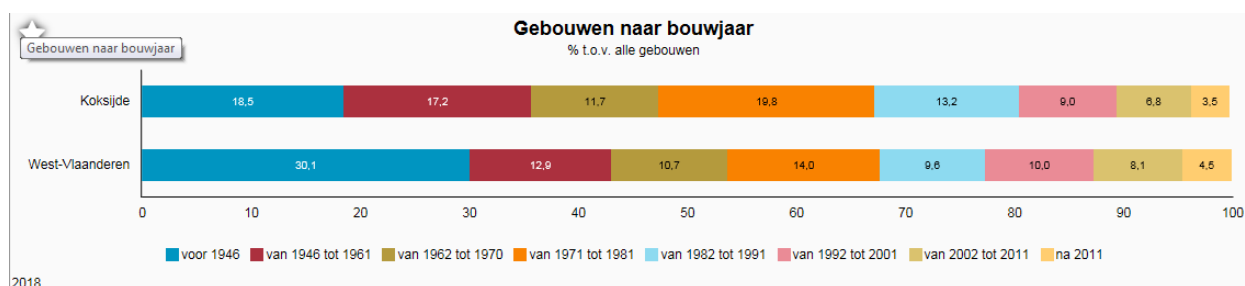
Het percentage inwoners dat binnen een bepaalde afstand van een stadsbos, staddeelgroen en stadsgroen woont in 2016

95% van de inwoners vindt op minder dan 800 meter van zijn woonplaats een gezonde dosis (wijk)groen, zoals bijvoorbeeld een park of natuur. 88% van de inwoners is dan ook tevreden met de natuur- en groenvoorzieningen in de buurt. Voor 8% Koksijdenaars mag het gras nog altijd wat groener zijn aan de overkant: zij hadden liever zicht op meer groen gehad vanuit hun woning.

Meer dan ooit is de kwaliteit van de leefomgeving een thema. Klimaatverandering, biodiversiteit, grondstoffen schaarste,... Hoewel veel van deze uitdagingen zich op een mondiaal niveau situeren, is de rol van lokale besturen essentieel. Steeds meer burgers zien in dat het anders moet. Een gemeente is het best geplaatst om dit besef om te zetten naar lokale beleidsinitiatieven. Dit betekent uiteraard niet dat lokale besturen de enige overheid zijn die hierin verantwoordelijkheid draagt. Er is nood aan samenwerking van verschillende bestuursniveaus, partners uit de privé, kennisinstellingen en burgers om de uitdagingen op het vlak van klimaat en energie aan te gaan. Bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's kunnen het lokale beleid ondersteunen.

7.2 Trend: Het betaalbaar wonen komt steeds meer onder druk te staan

In 2018 telde Koksijde 18.385 appartementen, wat 62,7% van het totaal aantal woongelegenheden is en 8.091 ééngesinswoningen wat 27,6% van de totale aantal woongelegenheden weergeeft. Het aandeel appartementen is daarmee hoger dan het West-Vlaamse gemiddelde van 29,6% en hoger dan het aandeel ééngesinswoningen met 62,7%. Van het aandeel ééngesinswoningen is het grootste aandeel open bebouwing (67,9%) gevolgd door halfopen bebouwing 23,5% en gesloten bebouwing met 8,6%. In West- Vlaanderen zijn er gemiddeld 36,2% gesloten bebouwingen, 27,1% halfopen bebouwingen, en 36,7% open bebouwingen. Als we kijken naar het bouwjaar van gebouwen zien we dat een groot aandeel woningen 67,2 % voor 1981 werden gebouwd.

% gebouwen naar bouwjaar

De Vlaming heeft een baksteen in de maag, dat is bij een Koksijdenaar niet anders. Voor een huis in Koksijde tel je gemiddeld € 296.476 neer, dat is € 85.984 meer dan gemiddeld in andere gemeenten in West-Vlaanderen. Ook appartementen en villa's blijken in trek: in de eerste helft van 2017 betaalde je gemiddeld € 252.104 voor een appartement en € 412.514 voor een villa. Echter is het wel zo dat de vastgoedprijzen wat villa's betreft in Koksijde tussen 2012 en 2016 gedaald zijn, waar de prijzen voor andere kustgemeenten gestegen zijn. De gemiddelde prijs voor appartementen zijn lichtjes gestegen van € 251.137 in 2012 naar € 251.520 in 2016, evenals de prijzen van de woonhuizen die stegen van € 244.736 in 2012 naar € 259.813 in 2016. We kunnen hieruit concluderen dat huizen met een kleiner grondperceel en kleinere bewoonbare oppervlakte aantrekkelijker zijn voor kopers. Dit is een trend die globaal waarneembaar is de laatste jaren. Opmerkelijk is dat de prijzen van de bouwgronden in Koksijde sinds 2014 aan het dalen zijn. Daar waar de prijs in 2011 € 390,5/m² was, is dit in 2012 € 446,6; in 2013 € 616,2 en in 2014 was de gemiddelde verkoopprijs van de bouwgrond per vierkante meter € 429,5. De prijzen voor bouwgrond liggen sterk boven het Vlaamse gemiddelde (€ 176,5 m²), maar onder het gemiddelde van de andere kustgemeenten met € 571,4/m².

Hoewel de vastgoedprijzen in Koksijde hoger liggen dan het Vlaamse gemiddelde blijkt uit de cijfers dat de betaalbaarheid van wonen in Koksijde gelijk is aan het Vlaamse gemiddelde. Voor 18% van de inwoners is het aandeel (%) van de totale uitgaven van het gezin voor wonen meer dan 30% van het gezinsinkomen. Dit valt grotendeels te verklaren doordat een groot aandeel van de Koksijdse inwoners over een eigen woning beschikt. Maar als we kijken naar de betaalbaarheid van wonen voor huurders dan scoort Koksijde een stuk lager dan het Vlaamse gemiddelde. 63 % van de inwoners die een woning huren geven aan dat de totale uitgaven van het gezin voor wonen meer dan 30% van het gezinsinkomen bedraagt tegenover 47% op Vlaams niveau.

Het totale aanbod voor sociale huurwoningen wordt onderverdeeld in 2 groepen, nl. het aandeel van de SHM's (sociale huisvestingsmaatschappijen) en het aandeel SVK's (sociale verhuurkantoren). Op basis van cijfers (2018) werden er 373 sociale huurwoningen verhuurd

gemeente	woningen				appartementen				totaal
	1 slpk	2 slpk	3 slpk	4 slpk	1 slpk	2 slpk	15	4 slpk	
Koksijde	39	28	147	32	35	75	17	0	373

Het aantal woningen die via een sociaal verhuurkantoor aangeboden wordt is sinds 2007 wel van 28 naar 49 woningen in 2016 gestegen. Dit percentage ligt lager dan het gemiddelde op Vlaams niveau en het gemiddelde van de andere kustgemeenten. Een eerste maatregel om het aantal sociale huurwoningen van het SVK te verhogen, met name de verhoging van het officieus afgesproken plafond van 50 te verhogen naar 70, heeft nog geen vruchten afgeworpen. De eigenaars haken vlug af bij de berekening van de huuropbrengsten ten aanzien van de investeringen die het SVK in bepaalde gevallen oplegt.

Het aandeel van het aantal sociale woningen in 2018 ligt op 3,7% ten opzichte van het aantal private huishoudens, per 100 huishoudens. Dit is beduidend lager dan het Vlaamse gemiddelde van 6,4%, maar in lijn met het gemiddelde van de andere kustgemeenten met 3,4%. Het percentage unieke gezinnen op een wachtlijst sociale huisvestingsmaatschappij is de laatste jaren lager dan het Vlaamse gemiddelde.

Percentage unieke gezinnen op wachtlijst sociale huisvestingsmaatschappijen

Jaar	Koksijde	West-Vlaanderen
2012	2,0	3,2
2013	2,2	3,5
2014	2,1	3,3
2015	2,4	3,9
2016	2,3	3,8
2017	3,3	4,5
2018	3,1	4,3

Met het decreet van 14 oktober 2016 werd het objectief sociale koopwoningen afgeschaft. Sociale koopwoningen worden vanaf dat moment ook niet meer gesubsidieerd en wordt er enkel nog sociale huur in rekening gebracht. Koksijde had op dat moment 3 projecten koopwoningen lopende.

Het bindend sociaal objectief dat Koksijde door het Vlaamse Gewest werd opgelegd, gebaseerd op de nulmeting van 31/12/2007 waar het aandeel sociale huur tegenover het aantal private huishoudens werd gezet, spreekt van een te realiseren aanbod van 172 bijkomende sociale huurwoningen. Heden, na aftrek van de projecten die reeds in de pipeline zitten, zouden er nog 74 woningen moeten gerealiseerd worden. Deze 3 projecten in opbouw, zijn 4 woningen in de Hagedoornstraat, 3 woningen in de Toekomstlaan en een 13-tal in de Robert Vandammestraat (site van de voormalige gasbol).

8. Thema: ruimte en infrastructuur

8.1 Trend: Toename van de ruimtedruk noodzaakt duurzaam multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen

In Vlaanderen neemt de druk op de reeds schaarse ruimte steeds toe. Verdichting is daarbij een mogelijk antwoord, op voorwaarde dat dit op een kwalitatieve manier gebeurt, zowel in bouwwijze/architecturaal, als met aandacht voor het samenleven. Er liggen ook nog heel wat kansen in het multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen. Zoals het gebruik van gemeentelijke infrastructuur en scholen, maar ook de herbestemming van kerken kan hier een belangrijke invalshoek zijn.

De gemeente had in 2017 een bevolkingsdichtheid van 499 inw./km², wat boven het Vlaamse gemiddelde van 438 inw./km² ligt. In de provincie West-Vlaanderen is dit 377 inwoners per km² (2017). De dichtst bevolktste statistische sector in Koksijde is Koksijde-Bad met 4.720 inwoners per km². Voor Koksijde is de ruimtedruk hoger dan het gemiddelde van de andere kustgemeenten met 485 inw./km². De totale bebouwde oppervlakte steeg van 848 ha in 2005, naar 954 ha in 2017.

Opvallend is dat het aandeel bebouwde oppervlakte voor welzijns- en recreatiefuncties, de afgelopen jaren van 14,3% in 2008 naar 16,4% in 2017 steeg voor Koksijde, daar waar de bebouwde oppervlakte voor deze functies op Vlaams niveau afnamen. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Koksijde de voorbije jaren fors investeerde in nieuwe infrastructuur voor welzijn en recreatie.

8.2 Trend: De burger schenkt meer aandacht aan kwaliteitsvolle architectuur, infrastructuur en bouwkundig erfgoed

Sinds 30 april 2015 is de gemeente Koksijde erkend als erfgoedgemeente waardoor een eigen beleid kan worden uitgebouwd. Bijkomende bevoegdheden voor Koksijde:

- ④ Advies geven bij slooppaanvragen van items die in een vastgestelde inventaris zijn opgenomen
- ④ Advies geven bij aanvragen voor het kappen of verwijderen van houtig erfgoed, opgenomen in de vastgestelde inventaris
- ④ Meldingen van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem behandelen
- ④ Meldingen van archeologische opgraving in ontvangst nemen
- ④ Toelatingen geven voor handelingen aan of beschermde goederen
- ④ Het bekrachtigen van archeologienota's

Er werden acties ondernomen om het waardevol bouwkundig erfgoed waaronder karaktervolle villa's en zeldzaam geworden cottages, te bewaren door middel van inventarisatie. Er werd geopteerd voor een sterrenstelsel gaande van vijf sterren tot één ster. Hoe groter de kunsthistorische waarde van een gebouw, hoe meer sterren het krijgt. Gebouwen met vijf sterren, d.w.z. met een internationale uitstraling, komen in Koksijde niet voor. Gebouwen met vier sterren zijn beschermd of beschermenswaardig. Gebouwen met drie sterren zijn beeldbepalend. Gebouwen met één of twee sterren ondersteunen wel het totaalbeeld van de wijk waarin ze voorkomen, maar hun intrinsieke waarde is relatief beperkt. Gebouwen zonder sterren hebben geen kunsthistorische waarde en werden daarom ook niet in de inventaris opgenomen. Sedert de vaststelling van de gemeentelijke inventaris speelt deze ook in stedenbouwkundige plannen als in het vergunningenbeleid een rol. Op planningsniveau worden de viersterrenwoningen grafisch aangeduid met afbraakverbod. Deze lijst werd ook gekoppeld aan de lijst van het waardevolle erfgoed opgesteld door het voormalige VIOE (Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed), wat er toch op duidt dat de gemeentelijke inventaris door het VIOE naar waarde werd geschat.

Met deze inventaris als basis is er een verregaande toekomstvisie ontwikkeld, bestaande uit twee luiken. Vertrekkende vanuit de gedachte dat bewustmaking de eerste stap is op weg naar behoud van het bouwkundige erfgoed, werden een aantal initiatieven om de ontsluiting van dit erfgoed te bevorderen. Men kan zich niet beter bewust worden van het bijzondere karakter van het Koksijdsse erfgoed dan door er langs te wandelen of te fietsen.

Daarom zijn er een 17-tal erfgoedwandelingen en -fietstochten gepubliceerd, meestal met een begeleidende brochure, rijk geïllustreerd met foto's en teksten. Daarmee worden inwoners en vakantiegangers op plekjes gebracht waar zij voordien misschien nooit eerder geweest waren. En als tweede stap werd de inventaris gekoppeld aan het Geografisch Informatiesysteem (GIS), zodat de Koksijdsse "patrimoniumzones" digitaal in kaart kunnen worden gebracht.

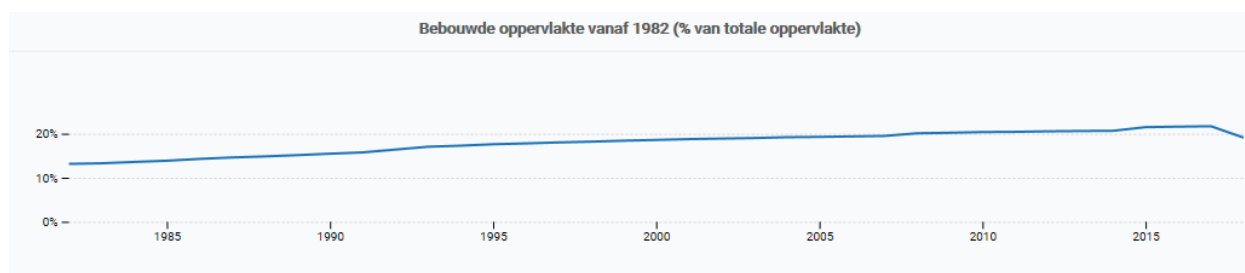
Ontegensprekelijk maakt dit onroerend erfgoed integraal deel uit van de groeigeschiedenis van de gemeente. Vanuit deze bekommernis wordt dan ook de nodige aandacht besteed aan specifieke maatregelen om de toerist en de inwoner verder te sensibiliseren om zorgzaam om te gaan met dit steeds zeldzamer wordende erfgoed. Het funeraire erfgoed wordt hierbij niet vergeten.

Ook op vlak van archeologie is Koksijde een vooruitstrevende gemeente. De sites van het abdijmuseum Ten Duinen en de abdijhoeve Ten Bogaerde zijn toonaangevende archeologische projecten. Met de opmaak van het landschapsbeheerplan voor Ten Bogaerde vervult Koksijde nog een deeltje van zijn pioniersrol. Dit gebied omvat 132 ha en heeft belangrijke historisch-archeologische, erfgoed-bouwkundige, landschappelijke en natuurwaarden. Het kent verschillende beschermingen als landschap, monument en dorpsgezicht.

8.3 Trend: Natuurgebieden en open ruimte komen onder druk te staan

Koksijde kenmerkt zich door drie dorpskernen: Wulpen, Koksijde, Oostduinkerke en vier badplaatsen Sint-Idesbald, Koksijde, Oostduinkerke en Groenendijk en een aantal natuurlijke corridors tussen de kernen met name het kanaal Nieuwpoort-Veurne en de natuurgebieden Doornpanne en Hoge Blekker, Noordduinen en Ter Yde/Zeebermduinen. Deze structuur is grotendeels verankerd in gewestplan Veurne-Westkust waarbij grote delen van onze gemeente als natuurgebied werden vastgelegd. Om de natuurgebieden te beschermen nam Koksijde in het verleden het initiatief om beheersplannen op te maken om een aantal landschappen te beschermen, waaronder de Duin-Polderovergang Ten Bogaerde en de Houtsaegerduinen, Doornpanne. Daarnaast zijn diverse beheersplannen in opmaak.

Alles samen wordt de gemeente gekenmerkt door 701 hectare natuur. Van de totale oppervlakte van het grondgebied Koksijde is 19% bebouwd.

Bebouwde oppervlakte sinds 1982

Tussen 2014 en 2018 is er in totaal 48 ha bijkomend bebouwd. We zien tijdens deze jaren wat de invulling van de percelen betreft een stijging van de recreatie sportvoorzieningen.

Bodembedekking Koksijde volgens kadaster	totale oppervlakte (ha) 2014	totale oppervlakte (ha) 2015	totale oppervlakte (ha) 2016	totale oppervlakte (ha) 2017	totale oppervlakte (ha) 2018
totaal onbebouwde percelen	3.170	3.134	3.129	3.126	3.122
akkerland, niet elders genoemd	1.421	1.407	1.404	1.402	1.400
grasland	800	799	798	798	796
tuinen en parken	34	33	33	33	32
boomgaarden	2	2	2	2	2
bos	54	54	54	54	54
woeste gronden	652	651	651	650	649
recreatie, sport	78	59	58	58	60
gekadastrateerde waters	14	14	14	14	14
gekadastrateerde wegen	24	24	26	25	27
andere	93	92	90	91	90
totaal bebouwde percelen (2TOT)	909	945	950	954	956
appartementen	101	105	107	109	111
building	6	6	6	6	6
huis, hoeve (2C)	556	559	560	562	564
bijgebouwen met inbegrip van serres	25	23	24	24	24
ambacht - en industriegebouwen	6	6	6	7	10
opslagruimte	4	4	4	4	6
banken,kantoren	0	0	0	0	0
gebouwen met handelsbestemming	19	21	22	21	22
openbare gebouwen (2L)	52	52	52	52	52
nutsvoorzieningen	10	10	10	10	6
sociale en ziekenzorg	7	7	8	8	9
onderwijs, onderzoek en cultuur (2O)	16	16	16	16	15
eredienst (2P)	3	3	3	3	3
recreatie, sport (2Q)	101	129	129	129	127
andere (2RST)	2	2	2	2	2

De bodembedekking naar aard, oppervlakte en jaar

9. Thema: veiligheid

9.1 Trend: Misdrijven tegen goederen dalen en informatiecriminaliteit stijgt

In 2018 werden er 1.294 misdrijven geregistreerd voor Koksijde, wat een daling is ten opzichte van de voorbije jaren. Het aantal geregistreerde misdrijven daalde sinds 2013 systematisch van 1.727 geregistreerde misdrijven, naar 1.569 in 2014, 1.448 in 2015, 1.540 in 2016 en 1.391 in 2017.

Wat de problematiek betreft voor Koksijde, zien we dat 'diefstal en afpersing' al jaren op nummer 1 staat, gevolgd door 'Beschadiging van eigendom' en 'Bevolkingsregister'.

Koksijde kent wel een dalende trend wat betreft diefstallen, afpersingen en geweldmisdrijven (403 misdrijven in 2018 t.o.v. 419 in 2017), beschadigingen van eigendommen (183 in 2018 t.o.v. 219 in 2017), bevolkingsregister (98 in 2018 t.o.v. 132 in 2017). De misdrijven tegen de lichamelijke integriteit kennen echter een stijgende trend met 125 feiten in 2018 t.o.v. 87 in 2017.

Koksijde kent wel een dalende trend wat betreft diefstallen, afpersingen en geweldmisdrijven (403 misdrijven in 2018 t.o.v. 419 in 2017), beschadigingen van eigendommen (183 in 2018 t.o.v. 219 in 2017), bevolkingsregister (98 in 2018 t.o.v. 132 in 2017). De misdrijven tegen de lichamelijke integriteit kennen echter een stijgende trend met 125 feiten in 2018 t.o.v. 87 in 2017.

Informatiecriminaliteit stijgt van 11 feiten in 2014 naar 18 feiten in 2015 en 31 feiten in 2016 om opnieuw te dalen in 2017 met 28 feiten en 20 feiten in 2018. Belangrijke kanttekening hierbij is dat weinig mensen hiervan aangifte doen (cfr. Lokale Veiligheidsbevraging).

Zowel voor de PZ Westkust als voor Koksijde vertoont het aantal fietsdiefstallen een duidelijk dalende trend. In Koksijde werden 100 fietsen gestolen in 2015, 98 in 2016, 92 in 2017 en 60 in 2018. Het veelvuldig graveren van fietsen, de duidelijke aanwezigheid van gemeenschapswachten en politie in het straatbeeld en het beter slotvast maken van de fietsen (al dan niet aangekocht met een premie), kunnen mede voor deze positieve trend gezorgd hebben.

De woninginbraken die in dalende lijn waren sinds 2014 zijn echter opnieuw gestegen. Van 104 feiten in 2014, 99 feiten in 2015, 55 feiten in 2016, 53 feiten in 2017 naar 80 feiten in 2018. Deze stijging is te wijten aan een rondtrekkende dadergroep die eind 2018 een reeks inbraken pleegde in Koksijde. Bij het in kaart brengen van de hotspots, zien we dat deze zich vooral situeren langs de trambaan, de kustlijn, en in de dorpskernen die toegankelijk zijn via de grote invalswegen. De meest gestolen goederen bij woninginbraken zijn juwelen of uurwerken.

Uit de Lokale Veiligheidsbevraging blijkt dat 86,70% van de inwoners van Koksijde aangeven zich zelden of nooit onveilig te voelen in de gemeente. Slechts 1,77% van de inwoners geeft aan zich vaak of altijd onveilig te voelen en 11,53% geeft aan zich af en toe onveilig te voelen. 21,25% geeft aan uit voorzorg de deur vaak of altijd gesloten te houden voor onbekenden.

De gemiddelde Belg stoort zich voornamelijk aan onaangepaste snelheid in het verkeer, sluikestorten en zwerfvuil op straat en agressief gedrag in het verkeer. Ook in Koksijde is dit het geval. Onaangepaste snelheid in het verkeer springt erbovenuit, 45,96% van de respondenten geeft aan dit als buurtprobleem te ervaren. Ongeveer 1/3 van de respondenten vindt sluikestorten en zwerfvuil en hinderlijk parkeren een probleem in de gemeente.

Een positieve bevinding uit de lokale veiligheidsbevraging is dat heel wat burgers op de hoogte zijn van preventieve maatregelen. Zo is 81,05% van de respondenten op de hoogte van de fietsgraveeracties, 72,06% van inbraakpreventie en 2/3 van vakantietoezichten.

10. Thema: mobiliteit

10.1 **Trend: Het aantal verplaatsingen binnen de gemeente blijft stijgen en er is een wijziging in het verplaatsingsgedrag**

Jarenlang zette de stadsplanning in Vlaanderen de auto centraal, nu staat de mens centraal met nood aan een kwaliteitsvolle publieke ruimte die hem uitnodigt om te wandelen, fietsen, spelen en wonen. Een nieuw mobiliteitsdecreet is in opmaak. Tegen 2030 moeten we ten opzichte van 2005 35 procent minder CO₂-uitstoot produceren. Mobiliteit moet een aanzienlijke bijdrage leveren om dit doel te bereiken. Meer mensen overtuigen om vaker de auto te laten staan en te kiezen voor vormen van collectief vervoer, is noodzakelijk om deze doelstelling te halen. Het is de ambitie van het ontwerp Mobiliteitsplan Vlaanderen om het autogebruik te laten dalen met 27 procent. Het ontwerp van decreet werd op 20/7/2018 goedgekeurd. Dit ontwerp van decreet beoogt een impactvolle implementatie van basisbereikbaarheid, waarbij het vraag gestuurd aspect, de gelaagde structuur en een globale mobiliteitsvisie kenmerkend zal zijn. Basisbereikbaarheid gaat hand in hand met een duurzaam ruimtelijk kader door middel van een geïntegreerde aanpak van vervoer, infrastructuur en ruimtelijke ontwikkelingen, op het gebied van zowel planvorming, financiering als exploitatie. Hoewel een gemeentelijk mobiliteitsplan niet meer verplicht zal zijn zal deze met het oog op het opmaken van een regionaal mobiliteitsplan wenselijk zijn. Het oprichten van de vervoerregioraden en het opstellen van een regionaal mobiliteitsplan wordt een verplichting.

Niet alleen de klimaatdoelstellingen maar ook de technologische evoluties zoals deel autonome voertuigen zullen een enorme impact hebben op hoe mobiliteit gaat evolueren. Het mobiliteitslandschap zal er tegen 2030 helemaal anders uitzien. Nieuwe technologieën, nieuwe concepten, nieuwe opportuniteiten, maar ook nieuwe rollen die moeten ingevuld en opgenomen worden. Er zal een markt ontstaan voor gedeeld, autonoom vervoer die zich ontwikkelt als een nieuwe opportuniteit om de modal shift vorm te geven.

69% van de Koksijdenaars gaat bijna dagelijks achter het stuur zitten richting werk of school. Dat is meer dan in de rest van Vlaanderen. De grootste groep (30%) is 's ochtends minder dan een kwartier onderweg. 26% zit langer dan een uur in de auto op weg naar het werk of naar school. Wat het woon-werkverkeer betreft zien we dat de ingaande en uitgaande pendel ongeveer gelijklopend is.

	ingående pendel (+ geen pendel) naar geslacht, leeftijd en sector		uitgaande pendel (+ geen pendel) naar geslacht, leeftijd en sector	
	man	vrouw	man	vrouw
15-24 jaar	256	288	296	233
25-49 jaar	1.177	1.537	1.296	1.277
50-64 jaar	617	818	1.108	1.113

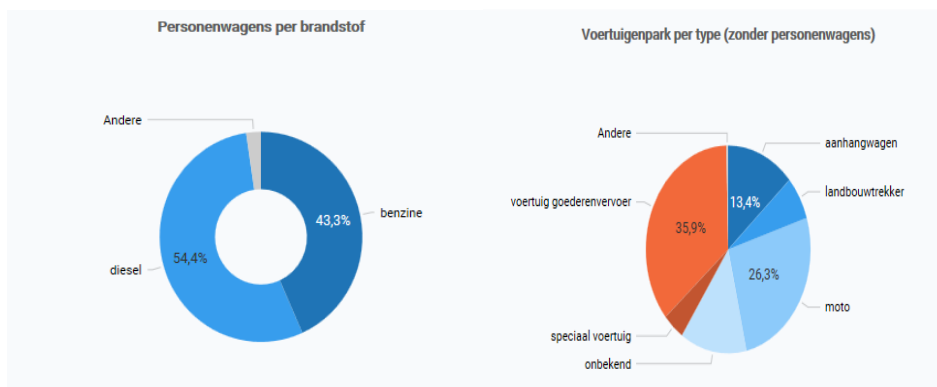
In- en uitgaand woon-werkverkeer Koksijde 2016

Wat het treinverkeer vanuit Koksijde betreft ziet het gemiddelde aantal opstappers per dag in de week of op zaterdag/zondag er als volgt uit:

jaar	weekdag				zaterdag				zondag			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
KOKSIJDE	251	314	357	306	189	154	227	129	233	247	514	313

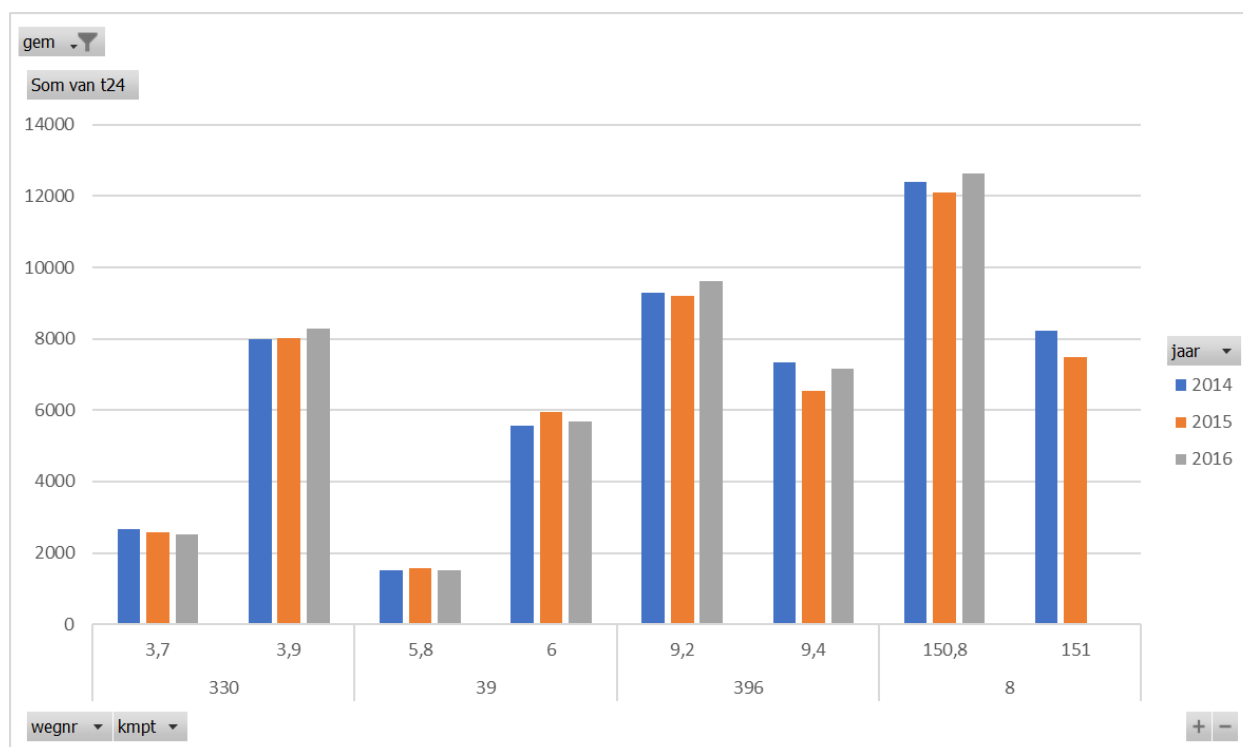
De cijfers betreffen een momentopname in oktober van elk jaar. In 2017 was er het eerste weekend van de tellingen zeer mooi weer, vandaar dat de cijfers hoger liggen.

In Koksijde werden er op 1/08/2018 12.275 personenwagens geregistreerd, waarvan meer dan de helft de personenwagens zijn op dieselbrandstof. Daarnaast werden er 3.587 andere voertuigen geregistreerd.

Personenwagens per brandstof en voertuigenpark naar type

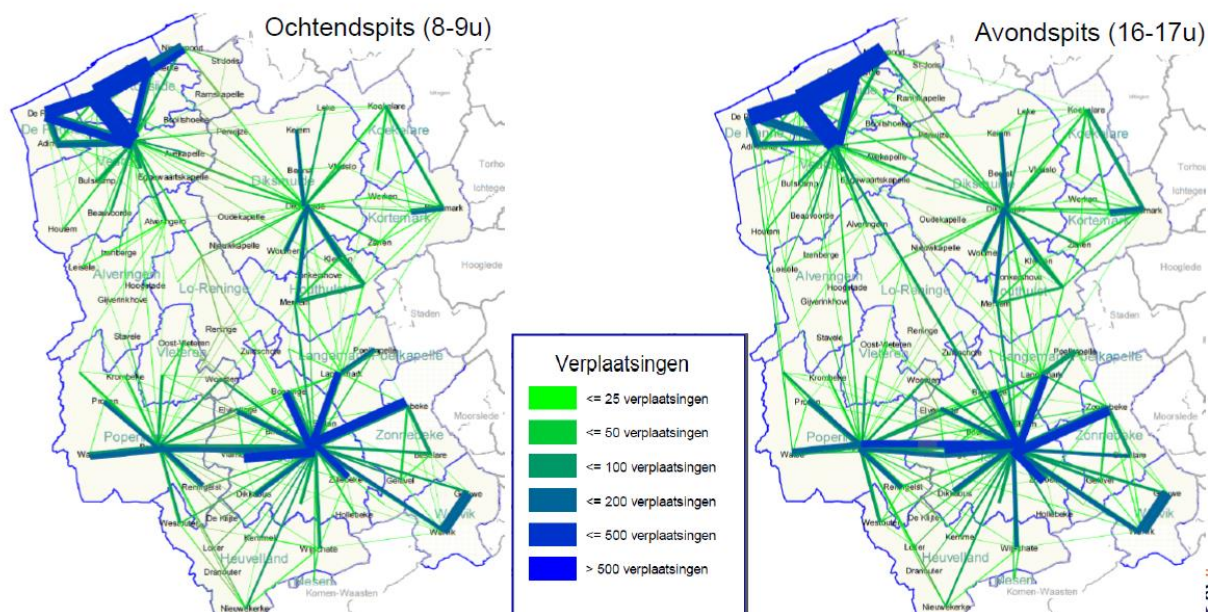
Onderstaand zien we de verkeerintensiteit voor Koksijde periode 2014-2016 op een gemiddelde werkdag.

N330	3,7	richting N39
	3,9	richting Koksijde
N39	5,8	richting Veurne
	6	richting Nieuwpoort
N396	9,2	r. oostduinkerke
	9,4	r. De Panne
N8	150,8	r. Veurne
	151	r. Koksijde

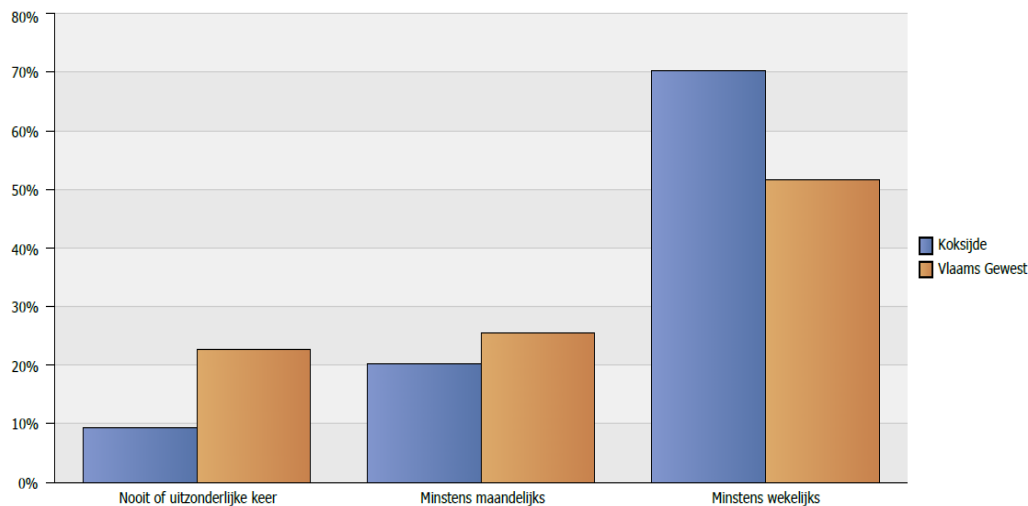
Koksijde is een belangrijke attractiepool binnen het gebied van de gemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort en Veurne. Een grote verkeersstroom situeert zich op de as De Panne-Koksijde-Nieuwpoort en daarnaast zijn ook de verplaatsingsstromen tussen Koksijde en Veurne groot (>500 verplaatsingen per uur).

Dunne verplaatsingsstromen – Alle interne verplaatsingen

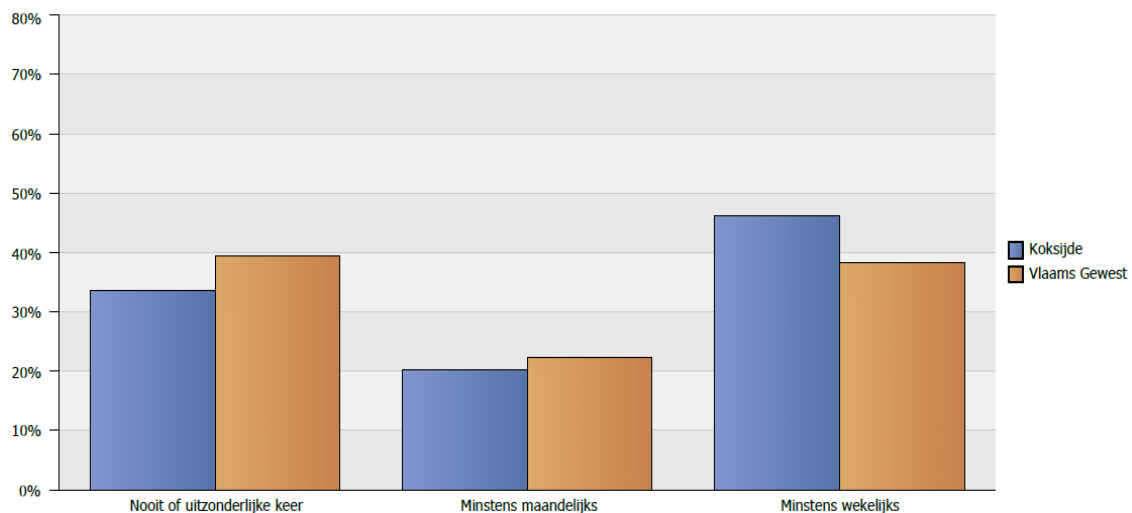

Verplaatsingsstromen vervoerregio Westhoek 12 juni 2017

Het aandeel % van de Koksijdenaars die in 2017 aangaf zich minstens wekelijks te voet te verplaatsen voor korte afstanden ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde 70% ten overstaan van 52%. Ook het aandeel van de inwoners dat het voorbije jaar minstens wekelijks de fiets hebben genomen voor korte afstanden ligt hoger in Koksijde (46%) dan het Vlaamse gemiddelde (38%).

Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar minstens wekelijks de fiets heeft genomen voor korte afstanden

Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar minstens wekelijks te voet heeft verplaatst voor korte afstanden

In de toekomst zullen steeds meer elektrische auto's en fietsen gebruikt worden en bestaat er bijkomende nood aan oplaadeilanden op het openbaar domein. Door de gemeente werden er in de vorige legislatuur 3 autolaadpalen en 1 fietslaadpunt geplaatst en in 2019 werden er nog 3 extra locaties voorzien van laadpaal voor auto's (Marktpllein, Dorpsplaats, Hazebeekstraat), dit naast diverse privé-initiatieven die in kleinschalige laadmogelijkheden hebben voorzien.

Naar de toekomst toe zal men meer naar gedeelde mobiliteit overschakelen. Uit studies blijkt immers dat auto's 95% van de tijd stil staan. Om de leefbaarheid in de centra te verhogen en de verkeersveiligheid te verbeteren, biedt gedeelde mobiliteit de oplossing om toch nog verplaatsingen te maken. In 2019 start Koksijde met een fietsdeelsysteem die al een eerste stap is in deze gedeelde mobiliteit. Het fietsdelen gaat uit van 'back-to-many' waarbij de gebruiker de fiets kan nemen en terugzetten op vaste parkeerplaatsen. Later worden de mogelijkheden van bijvoorbeeld het autodelen en deelsteps onderzocht.

Om het fietsen te promoten en aangenamer te maken, zet Koksijde in op de aanleg van veilige fietspaden. Daarnaast dienen infrastructurele maatregelen zoals veilige en comfortabele fietsenstallingen te worden voorzien. Flankerende maatregelen worden onderzocht en waar mogelijk geïmplementeerd. In 2019 wordt bijvoorbeeld een fietsbeloningssysteem in de lagere scholen ingevoerd. Leerlingen die per fiets of te voet naar school komen, sparen punten.

Ook taxi's spelen een belangrijke rol in het regionaal mobiliteitsplan. Ze zullen deel uitmaken van de laag 'vervoer op maat'. In Koksijde zijn er in 2019 15 vergunde taxivoertuigen en 5 voertuigen die verhuurd worden met een bestuurder.

10.2 Trend: Het gebruik van het openbaar vervoer is eerder beperkt binnen de gemeente

Op het vlak van openbaar vervoer vindt 72% van de inwoners dat er voldoende openbaar vervoer is. 83% van de inwoners vindt het veilig fietsen in de gemeente en vindt dat er voldoende fietspaden zijn (77%), wat een stuk hoger is dan het Vlaamse gemiddelde met 52% en 42%. 14% vindt het Koksijdse verkeer niet veilig genoeg voor kinderen om alleen naar school te gaan. Mobiliteit zal in de komende legislatuur sowieso grondig veranderen als basisbereikbaarheid vorm krijgt. Er komt een nieuw gelaagd netwerk waarbij combimobiliteit centraal staat. De Lijn ziet haar rol hierin groter dan puur uitvoering van het bus- en tramaanbod. Ze wil evolueren naar een aanbieder van ruimere mobiliteitsdiensten. Om basisbereikbaarheid op het terrein te realiseren, wordt Vlaanderen ingedeeld in

vijftien vervoerregio's. De lokale besturen krijgen in dit systeem een grote rol. In elke vervoerregio zal een vervoerregioraad instaan voor het aanpakken van de mobiliteitsuitdagingen in de eigen regio.

In 2017 werden er voor Koksijde in het totaal 4.380 abonnementen van de Lijn uitgereikt. Dit is een lichte daling ten opzichte van de voorgaande jaren.

Abonnementen de Lijn - Koksijde			
	2015	2016	2017
totaal abonnementen De Lijn [aantal]	4.508	4.552	4.380
Buzzy Pazz [aantal]	777	860	824
Buzzy Pazz (t.o.v. 6-24-jarigen) [%]	24,1	26,1	26,4
Omnipas 25-64 jaar [aantal]	419	502	391
Omnipas 65-...jaar [aantal]	3.312	3.190	3.165
Omnipas 65-...jaar (t.o.v. 65-plussers...)	42,4	39,8	38,7

In 2015 werden door De lijn tellingen van het aantal opstappers per tramhalte gedaan. De halte Koksijde-Bad staat op de achtste plaats van het meeste opstappers van gans de lijn van de kusttram. Gedurende twee weken in september 2015 werden 1286 opstappers geregistreerd.

De opstappers van buslijnen 68 en 69 van De lijn werden in 2017 geteld. Op buslijn 68 zitten gemiddeld 41 passagiers per rit. Op buslijn 69 gaat dit over 22 op een donderdag tot 40 passagiers op een zaterdag per rit.

Het station van Koksijde ligt op ongeveer 5 kilometer van het centrum. Om deze afstand te overbruggen, kan de burger beroep doen op de diensten van De Lijn of op een taxidienst. Vanaf september 2019 zal hij van het fietsdeelsysteem gebruik kunnen maken. Tijdens de week is het aantal opstappers aan het station aanzienlijk verhoogd. Op zaterdag is dit aantal verminderd en op zondag is het verschil niet zo groot.

10.3 **Trend: Er is een dalende trend in het aantal doden en zwaargewonde verkeerslachtoffers in de gemeente**

In 2017 werden er 68 verkeersongevallen met een lichamelijk letsel geregistreerd, 84 in 2016 en 104 in 2015. In 2018 werden er in totaal 79 verkeersongevallen met lichamelijk letsel geregistreerd. Gemiddeld genomen werden er minder verkeersongevallen met letsel geregistreerd dan gemiddeld genomen in West-Vlaanderen (2017).

Verkeersongevallen in Koksijde met letsel 2017

Als we kijken naar het totaal aantal verkeersongevallen (aantal ongevallen met lichamelijk letsel, doden, zwaargewonden, licht gewonden) werden er 188 ongevallen geteld in 2018. Het grootste aandeel van de ongevallen worden geregistreerd met de fiets, gevolgd door de auto.

In 2017 en 2016 was het grootste aandeel van de ongevallen geregistreerd met de auto. In 2018 was dit dus de fiets. De fiets, m.n. de elektrische fiets, is in opmars waardoor er zich meer fietsers in het verkeer bevinden. Tijdens de fietstelweek 2018 werden gemiddeld 532 fietsers per dag geteld op het fietspad van Koksijde-dorp naar Koksijde-bad. In de omgekeerde richting waren dit 462 fietsers per dag.

Aard weggebruiker	Aantal doden	Aantal zwaar gewonden	Aantal licht gewonden	Totaal slachtoffers
Fiets	1	10	50	61
Auto	0	1	56	57
Voetganger	0	7	17	24
Bromfiets	0	2	19	21
Andere weggebruiker	0	0	13	13
Motorfiets	0	2	5	7
Onbekend	0	1	2	3
Lichte vrachtauto	0	0	2	2
Vrachtwagen	0	0	0	0
Totaal	1	23	164	188

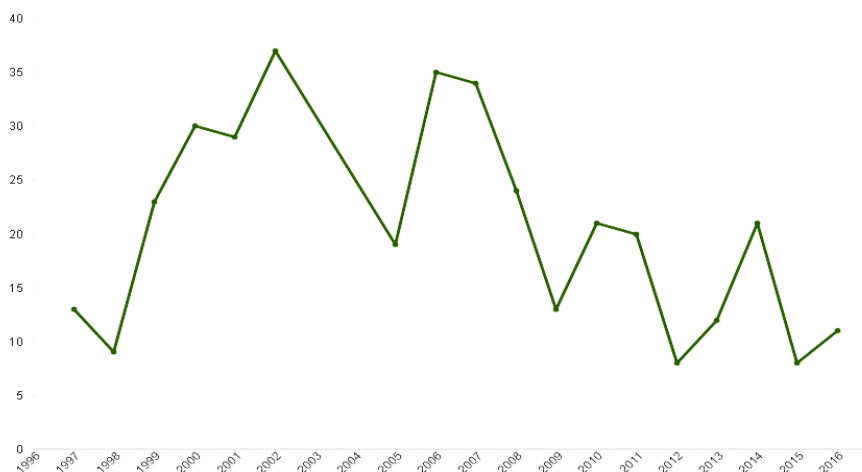
Verkeersongevallen naar aard weggebruiker 2018

type betrokkene	Aantal doden	Aantal zwaar gewonden	Aantal licht gewonden	Totaal slachtoffers
Bestuurder(*)	1	15	112	128
Passagier	0	0	33	33
Voetganger	0	7	17	24
Onbekend	0	0	2	2
Andere	0	1	0	1
Totaal	1	23	164	188

(*) Bestuurder, Bromfietser, Fietser, Motorfietser

Verkeersongevallen naar type betrokkene 2018

Er is globaal genomen een dalende trend in het aantal doden en zwaargewonde verkeersslachtoffers in Koksijde tussen 1997 en 2016:

Het aantal doden en zwaargewonde verkeersslachtoffers in Koksijde

11. Thema: natuur, milieu en energie

11.1 **Trend: Milieubewustzijn stijgt en van gemeenten wordt verwacht dat deze een voorbeeld-, sensibiliserende- en ondersteunde functie aanneemt op het vlak van duurzaamheid**

Het afvalbeleid blijft evolueren. Steeds vaker wordt vanuit Europa, Vlaanderen, ... ingezet op materiaalkringlopen (circulaire economie), ecodesign en het bannen van plastic wegwerpmateriaal, waardoor verwacht kan worden dat de hoeveelheid restafval verder kan dalen. In het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) worden een aantal maatregelen ingevoerd om het gebruik en de verspreiding van plastic in het milieu te verminderen.

In 2013 werd er in Koksijde gemiddeld 246 kilo **restafval** per jaar geproduceerd, terwijl dit in 2017 daalde tot 212 kilo per inwoner. Het streefcijfer dat OVAM voor Koksijde oplegt tegen 2022 is 237 kilo/inwoner huishoudelijk afval. Koksijdse inwoners zijn over het algemeen zeer tevreden over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente, met een score van 92% scoort Koksijde daarmee hoger dan het Vlaamse gemiddelde van 83%.

Het aandeel van inwoners dat in 2017 aangaf af en toe last te ondervinden van **zwerfvuil** lag met 38% net boven het Vlaamse gemiddelde. Daarentegen ligt het aandeel dat vaak of altijd last ondervindt van zwerfafval op 14%, wat veel lager is dan het Vlaamse gemiddelde met 35%. 19% van de Koksijdse inwoners geeft aan af en toe last te hebben van sluikestorten en slechts 6% vaak of altijd last te ondervinden van sluikestorten.

De Vlaamse overheid wil werk maken van een versnelde **asbest** afbouw (Actieplan Asbestafbouw van 20 juli 2018). Tegen 2034 moeten de meest risicovolle asbesttoepassingen verwijderd zijn (bv. dak – en gevelbekledingen, afvoerkanalen). Lokale besturen worden daarbij betrokken. Ook Koksijde engageerde zich formeel om dit asbestbeleid te ondersteunen.

Het 'verpakkingsplan 2.0' stelt scherpe doelstellingen naar **inzameling** en **recyclage** van huishoudelijke verpakkingen en meer in het bijzonder drankverpakkingen tegen 2022 en 2025. Om deze doelstellingen te bereiken, wordt in eerste instantie de selectieve inzameling via de pmd-zak uitgebreid naar alle huishoudelijke plastic verpakkingen, zal de sector meer inspanningen moeten doen op het gebied van out-of-home- en on-the-go-consumptie (waardoor mogelijks dus een tendens naar meer selectieve (straat)vuilnisbakken zal ontstaan), en zullen lokale besturen ondersteund worden om hun handhavingsbeleid te versterken. In 2019 wordt het plan omgezet in de wetgeving en in de erkenning van Fost Plus.

Wat betreft het saneren van **afvalwater** heeft Koksijde een saneringsgraad van 91% wat boven het Vlaams gemiddelde is gelegen. De Europese kaderrichtlijn water (richtlijn 2000/60/EG) legt ook enkele verplichtingen op aan de lidstaten die implicaties hebben voor het rioleringsbeleid binnen de gemeente. Zo moeten inwoners maar ook rioolbeheerders hemelwater maximaal afkoppelen en ter plaatse bergen of hergebruiken, wat in Koksijde de laatste jaren consequent werd toegepast wat zich positief vertaalde in de cijfers. Een afkoppelingspremie wordt niet gegeven in Koksijde. De kosten voor afkoppeling op eigen terrein zijn volledig ten laste van de burger.

Er is echter nog werk aan de winkel op vlak van aanleg/vernieuwing riolering, en vooral het zuiveren van het buitengebied door de aanleg van (druk)riolering en IBA's, die zowel een financiële impact hebben voor gemeenten als voor burgers. Het zoneringsplan van de VMM legt de uitvoering van de prioritaire IBA's (door particulieren) en van de prioritaire rioleringsprojecten door de gemeente voorrang moeten krijgen.

Rioolbeheerders kunnen reeds jaren beroep doen op de Vlaamse Overheid, via de VMM (Vlaamse Milieumaatschappij), om subsidies te krijgen voor de aanleg van riolering (gewestbijdrage). Dit werd steeds consequent toegepast door onze gemeente en vele subsidies werden reeds verkregen. De financiële middelen die de Vlaamse Overheid ter beschikking stelt zijn echter reeds jaren onvoldoende om aan alle aanvragen tegemoet te

komen. Dit impliceert dat rioolbeheerders steeds meer riolering moeten aanleggen/vernieuwen zonder beroep te doen op deze aantrekkelijke subsidie. Aan deze verminderde subsidiebudgetten werd reeds deels tegemoet gekomen via de verplichte saneringsbijdrage die betaald wordt bij de waterfactuur en verplicht moet aangewend worden om te investeren in het riolerings- en saneringsbeleid.

Sinds 1 juli 2011 is een keuring van de privéwaterafvoer van woningen en gebouwen verplicht. Aangezien de gemeente Koksijde als saneringsplichtige de keuringsplicht heeft overgenomen van de IWVA blijft dit middelen en inzet vergen naar opvolging van de keuring en rapportering aan de hogere overheid.

De **klimaatdoelstellingen** worden trapsgewijs verscherpt (vb. voor 2030; 40% reductie van broeikasgassen, 27% hernieuwbare energie en 27% meer energie-efficiëntie). Gemeenten worden aangemoedigd om in te stappen in het vernieuwde Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie. De ondertekenaars van dit convenant delen dezelfde toekomstvisie tegen 2050 (het versnellen van het koolstofvrij maken van hun gebieden, zich wapenen om klaar te zijn voor de onvermijdelijke effecten van de klimaatverandering en hun inwoners toegang verzekeren tot veilige, duurzame en betaalbare energie) en engageren zich om acties te nemen op het grondgebied om tegen 2030 de EU-doelstelling te halen om 40 % minder broeikasgassen uit te stoten. Hierbij zijn vooral de gebouwen- en de transportsector van belang. De voorbije legislatuur werd dit burgemeestersconvenant ondertekend.

Door de energieprestatieregelgeving wil Vlaanderen steeds energiezuiniger en comfortabele woningen en gebouwen oprichten bij nieuwbouw en renovatie. Ook voor gemeentelijk patrimonium zal dit bijkomende investeringen vergen, die zich pas later zullen terugverdienen via de gunstigere energiefactuur.

De klimaatopwarming zorgt er voor dat we meer te maken krijgen met extreme weersomstandigheden, waarbij er langere periodes van droogte en periodes van langdurige en hevige regenval zijn. Dit geeft als gevolg dat er nagedacht zal moeten worden over de opslag van water om periodes van droogte te kunnen overbruggen en anderzijds voor (tijdelijk) opvang van teveel water: zowel via buffering als via sensibilisering om anders om te gaan met verhardingen.

Vanaf 2020 verplicht de Vlaamse wooncode dubbel glas te voorzien in de woonlokalen van woongelegenheden: bij gebrek betekent dit verlies aan punten i.k.v. geschiktverklaring (9 punten verlies op max. 15 punten voor ongeschiktheid).

Wat het aandeel energiebesparende voorzieningen in de woningen betreft scoort Koksijde lager dan het Vlaamse gemiddelde. 14% van de woningen beschikt over zonnepanelen en 5% over een zonneboiler, daar waar het Vlaamse gemiddelde voor zonnepanelen 17% bedraagt en voor een zonneboiler 6%.

Als we kijken naar de aanvragen voor energiepremies door inwoners scoorde Koksijde in 2016 relatief gelijklopend met het Vlaamse gemiddelde. 185 aanvragen voor dakisolatie, 149 voor HR-glas, 100 voor muurisolatie en 28 aanvragen voor vloerisolatie. Enkel de aanvragen voor HR-glas (109) en muurisolatie (78) scoorden iets hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Het nieuw besluit van de Vlaamse regering tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie of verbetering van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning stelt dat de renovatiepremie wordt samengebracht met de verbeterings- en aanpassingspremie. Hierdoor worden de voorwaarden aangescherpt enerzijds en vereenvoudigd anderzijds voor specifieke doelgroepen (volgens inkomensgrens).

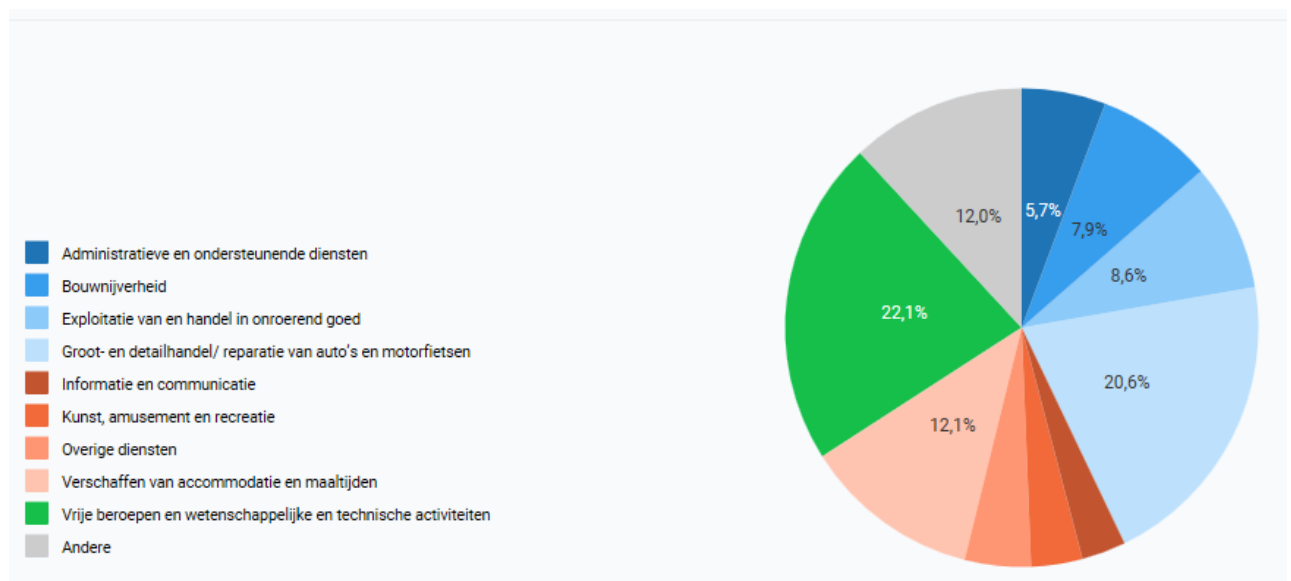
Onder de noemer EnergieK2020 nam Koksijde in de voorbije legislatuur het initiatief om de CO₂-uitstoot binnen de gemeentelijke werking met 20% te verminderen tegen 2020. Anno 2018 levert dit een tussentijds resultaat op met een vermindering van 21% voor de uitstoot gelinkt aan de openbare verlichting, 21% gelinkt aan het voertuigenpark (incl. werktuigen) en 14% gelinkt aan het patrimonium.

12. Thema: ondernemen en werken

12.1 Trend: De aard van de economische activiteit verandert gevoelig

De economische context verandert gevoelig. De internationalisering neemt toe, maar tegelijk stijgt ook de aandacht voor **lokalisering**. Geld en goederen verplaatsen zich razendsnel. Lokalisering, waarbij de productie en consumptie op een bepaalde plaats afgestemd zijn op de lokale behoeften en beperkingen, hoeft de **globalisering** niet tegen te werken, maar kan er een perfecte aanvulling op zijn. We zien ook meer en meer een verschuiving van de tertiaire activiteiten naar quataire activiteiten ontstaan en nieuwe businessmodellen vinden hun ingang in het economische landschap, zoals de consument die producent wordt ('prosumer').

De voornaamste economische activiteit in Koksijde zijn de vrije beroepen gevolgd door groot- en detailhandel. Binnen de detailhandel in Koksijde zien we dat bij de detailhandelszaken, voedingszaken de grootste groep zijn gevolgd door textiel.

BTW-plichtige ondernemingen per sector op 31/12/2017

Het totale aanbod aan bedrijventerreinen in de economische subregio Veurne stond op 24,5ha, met het grootste aanbod in Veurne, Diksmuide en Houthulst. In Koksijde is er geen beschikbaar aanbod. Uit het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan blijkt nijverheid heel beperkt in Koksijde. De gemeente Koksijde kan voor de realisatie van een nieuw lokaal bedrijventerrein overwegen om bestaande KMO's uit Koksijde, die de draagkracht van hun huidige ligging overschrijden, een alternatief te bieden op de basis Koksijde, zoals voorzien in het masterplan.

Er waren in 2017 per 1000 inwoners 35,25 handelspanden; in 2008 waren er dit nog 38,18. Wat nog steeds hoger is dan het provinciaal gemiddelde voor West-Vlaanderen in 2017 nl. 24,89 en 26,84 in 2008. Sinds 2008 is het aantal ondernemingen in Koksijde licht gestegen tot 2.056 in 2017 daar waar er in 2008 nog 1.846 ondernemingen waren. De oprichtingsratio in 2016 lag met 11,1% hoger dan het West-Vlaamse gemiddelde met 9,2% en het Vlaamse gemiddelde met 10,2%. Daarnaast lag ook het uittredingsratio in 2016 hoger dan het West-Vlaamse gemiddelde en het Vlaams gemiddelde.

Het aantal handelspanden daalde wel sinds 2008, van 823 naar 758 in 2018. In de gemeente Koksijde is 3,4% van de bebouwde oppervlakte bestemd voor bedrijvigheid.

Steden en gemeenten kunnen in het kader van hun detailhandelsbeleid een kernwinkelgebied afbakenen. Dit begrip maakt deel uit van het decreet IHB (integraal handelsvestigingsbeleid) en kadert in een kernversterkend beleid. Het

kernwinkelgebied wordt door het bestuur vastgelegd en bekrachtigd met de bedoeling om daarbinnen een specifiek beleid te voeren dat detailhandel ondersteunt. Er wordt namelijk vastgesteld dat 84% van de inwoners hun dagelijkse goederen in Koksijde koopt wat het belang van lokaal kopen zeker aantoonst. 71,7% van de inwoners zegt ook gebruik te maken van de lokale horecagelegenheden.

12.2 Trend: De evolutie in het consumptiegedrag noodzaakt het zoeken naar vernieuwende concepten in het handelsgebeuren

Eind jaren zestig is de *echte* consumptie gestart. De economie was over het algemeen booming en is dat, met nu en dan een conjunctuurschommeling, gebleven tot de crisis van 2007. De groep die toen 20 was heeft het alleen maar beter en beter gekregen. Zij zijn de eerste generatie die opgroeiden met marketing en massaconsumptie en de bijbehorende merken en op den duur onuitputtelijke keuzemogelijkheden. Dat is feitelijk de eerste consumptiegeneratie! Daarvoor was er niks. Gevolg uit die jaren: handelspanden schieten als paddenstoelen uit de grond. Winkelstraten floreren.

Mensen shoppen vandaag evenwel steeds meer online. Een paar keer klikken en de volgende dag wordt er thuis een pakje afgeleverd. De populariteit van online shoppen is niet meer te ontkennen. Het publiek doet transacties graag van thuis uit. Of beter gezegd, van overal. Want ook via smartphones is e-commerce mogelijk. Snel een ticket voor de trein kopen? Of een cinemastoeltje reserveren? Dat kan tegenwoordig allemaal en razendsnel. Handig, snel en leuk, maar ... een niet te onderschatten bedreiging voor het offline-winkelen.

Wat met onze winkelstraten? Wat met de leegstand die we meer en meer zien opduiken? Gaan we op zoek moeten naar nieuwe bestemmingen voor deze panden. Moeten we webwinkels en nieuwe totaalconcepten aanmoedigen? Sociale mediatechnieken aanleren aan ondernemers om mensen te lokken? De komende jaren zullen we samen met onze ondernemers moeten nagaan hoe we kunnen inspelen op deze nieuwe manier van shoppen.

Opmerkelijke tegenbeweging in dit verhaal is de revival van de kleine, gespecialiseerde, authentieke dorpswinkel. Het snakken naar pure, natuurlijke producten (bio), weg van de massa productie.

12.3 Trend: Toename van de leegstand binnen de handelskernen

Leegstand is een fenomeen dat steeds vaker opduikt in de centrale winkelkernen ten gevolge van wijzigende trends en evoluties in het detailhandelslandschap. De redenen voor de leegstand is divers, enerzijds de hoge huurprijzen maar ook de internetverkoop met het recenter fenomeen van E-commerce dat een met eindeloos aanbod aan producten tot bij de consument thuis brengt. Keuze en comfort spelen hierbij een belangrijkere rol dan enkel de prijs.

Het totale winkelaanbod is echter wel de laatste decennia fors uitgebreid en nieuwe ontwikkelingen gebeuren steeds vaker buiten de stads- en dorpskernen. De consument, die verspreid in de verkavelingen woont, neemt vaker de auto of fiets en de toegenomen mobiliteit zorgt dat de consument kan kiezen uit diverse winkelgebieden. Een tendens die zich in steden en gemeenten verder gezet heeft, is de opkomst van de vele baanwinkels, aan de rand van de stad of gemeente. Grote ketens vestigen zich er zoals een Torfs, JBC, Krefel, Dit kan leiden tot verarming van de plaatselijke lokale economie en tot toenemende leegstand in bepaalde handelskernen. Dergelijke ketens komen al voor in onze buurgemeente Veurne. Lokale handelaars van Koksijde staan hier weigerachtig tegenover.

Het aantal leegstaande handelspanden voor Koksijde is waarneembaar. Het is echter belangrijker om de leegstand te analyseren volgens de ligging en tijd dat het pand leegstaat. Leegstand buiten de kernen is minder storend en voor deze panden kan men onderzoeken of een alternatieve invulling geen duurzamere oplossing biedt. Panden die langdurig (één tot drie jaar) of structureel (meer dan drie jaar) leegstaan vragen om maatregelen. Naargelang de ligging zijn aangepaste ingrepen mogelijk. Volgens recente gegevens van Locatus is het leegstandspercentage van de detailhandel in Koksijde hoog. Voor **2018** is dit 14% ofwel 106 leegstaande panden t.o.v. van totaal van 758

panden. In 2017 was dit 11,3%. De leegstand blijft voor de toekomst een niet te negeren uitdaging voor het handelsbeleid in Koksijde.

Koksijde Verkooppunten

	totaal		leegstand	
	aantal	aantal	in %	
2017	780	88	11,3	
2018	758	106	14	
2019	737	92	12,5	
2020	751	101	13,4	

Evolutie leegstand Koksijde

12.4 **Trend: Werkloosheid is vooral een fenomeen bij laaggeschoolden, jongeren en ouderen**

De werkloosheidsgraad was in september 2018 in Koksijde ongeveer 1 percent hoger dan het West-Vlaams gemiddelde nl. 5,04%. Het arrondissement Veurne scoort gemiddeld beter dan de 7,15% werkloosheidsgraad van Vlaanderen. Binnen het arrondissement vallen wel enkele vaststellingen te doen. Eerst en vooral is er een duidelijk onderscheid tussen de kustgemeenten en het zogenaamde hinterland. Veurne en Alveringem gaan vlot onder het Vlaamse gemiddelde. Aan de kust proberen Koksijde en Nieuwpoort wel nog aansluiting te houden met het Vlaamse gemiddelde, maar De Panne scoort met 10,54% heel wat minder goed.

Er zijn in het arrondissement Veurne in het algemeen en aan de Westkust in het bijzonder, iets meer jongere werkzoekenden dan gemiddeld in Vlaanderen. De jeugd heeft het dus net iets moeilijker om de aansluiting op de arbeidsmarkt te vinden dan elders in Vlaanderen. Bij de populatie oudere werkzoekenden (50+) is dat nog veel meer uitgesproken. Meer dan 3 op 10 van de werkzoekenden in het arrondissement, en zelfs meer dan 1/3 van de werkzoekenden aan de Westkust, is ouder dan 50 jaar.

Tegelijk stellen we vast dat het kleine effect op de jongeren en het grote verschil op de ouderen ervoor zorgt dat de middengroep van 25 tot 50 sterk samengedrukt is in het arrondissement, en zelfs nog iets meer aan de Westkust. Dat betekent dat de werkzaamheidsgraad van deze groep in het arrondissement hoger dan gemiddeld genomen in Vlaanderen ligt. De problemen rond leeftijd zijn dus écht op de extremen terug te voeren.

Ook naar studie vallen de extremiteiten meteen op. Waar in Vlaanderen minder dan 47% van de werkzoekenden laaggeschoold is, is dat in het arrondissement meer dan 52% en aan de Westkust zelfs meer dan 54%. Dit is een afwijking die statistisch méér dan relevant is: oplossingen voor werkzoekenden moeten dus meer dan elders rekening houden met de lage scholing van de werkzoekenden.

Tegelijk is er bij de hooggeschoolde profielen een omgekeerde vaststelling te maken: waar in Vlaanderen méér dan 18,5% van de werkzoekenden een hooggeschoold profiel heeft, is dat in het arrondissement Veurne minder dan 15% en aan de Westkust zelfs maar 14%. Er zijn natuurlijk meerdere redenen voor te noemen:

- ⑩ Gezien de jeugd in West-Vlaanderen méér dan gemiddeld in Vlaanderen deelneemt aan technisch onderwijs, zijn er ook minder dan gemiddeld die verder studeren.
- ⑩ Gezien er geen hogescholen of universiteiten in de onmiddellijke omgeving zijn, worden oplossingen in de omgeving gezocht, zoals werken.
- ⑩ Hoewel er wel hooggeschoolde profielen nodig zijn in het arrondissement, en bij uitbreiding in de Westhoek, zijn dat er gemiddeld minder dan elders. Er is dus ook daaruit minder motivering te halen om voort te studeren.

- De vacatures die er dan wél zijn voor hooggeschoolde profielen, worden vaak relatief vlot ingevuld, waardoor het lage aantal hogere profielen een lage werkloosheid bij hoge profielen laat optekenen.

Bij de jongeren is het dus duidelijk: wie als jongere aan de bak wil, moet verder studeren. Laaggeschoolden en middengeschoolden (maximaal behaalde studie is dan hoger secundair diploma) vinden de aansluiting op de arbeidsmarkt niet of veel minder makkelijk. Uitschieters zijn de jongeren uit de zogenaamde ongekwalificeerde uitstroom maar – opvallend genoeg – ook de “te generiek gevormde” jongeren die na het ASO niet meer verder studeren. Zij hebben géén vooruitzichten op de arbeidsmarkt.

Veurne tekent als “administratief centrum” een piek bij de hooggeschoolde profielen op van maar liefst boven de 20%. Dat is een duidelijke uitzondering.

Bij de ouderen is het ook duidelijk: wie werkzoekend is als oudere, zal die drempel vaak combineren met de extra drempel van laaggeschooldheid. Er zijn relatief gezien ook meer hooggeschoolde oudere werkzoekenden.

Uit onderzoeken blijkt evenwel dat actief zijn op de arbeidsmarkt steeds meer afhangt van competenties en aanpassingsvermogen van de werkzoekenden.

Wat werkloosheidsduur betreft, vallen de cijfers in de regio best mee. De werklust – de goesting – van de West-Vlaming om te werken schijnt wat door in deze cijfers: er zijn heel wat meer kortdurige werkzoekenden (wat betekent dat zij onlangs nog hebben gewerkt) en de groep van zéér langdurig werkzoekenden van meer dan 5 jaar is gevoelig kleiner dan in de rest van Vlaanderen. Niettemin is 1 op 10 werkzoekenden 5 jaar werkloos, of langer.

13. Thema: verblijfstoerisme

13.1 Trend: Een relatief hoog tweede verblijfstoerisme kenmerkt Koksijde

In 2017 telde de Kust ongeveer 96.334 individuele vakantiewoningen. Dit zijn woningen waar geen domicilie gevestigd is. Deze zijn vooral in handen van Belgen: 71% uit Vlaanderen, 14% uit Wallonië en 7% uit Brussel. De overige acht procent zijn buitenlanders, voornamelijk uit de buurlanden. In vergelijking met de kust telt Koksijde meer eigenaars uit Wallonië (25%). De vakantiewoningen stonden in voor 17,9 miljoen overnachtingen aan de Kust in 2017: 6,8 miljoen door huurders en 11,1 miljoen door het eigen gebruik of het zogenaamde tweede verblijfsgebruik. Van alle overnachtingen aan de kust (26,9 miljoen) komt 41,3 procent van tweede verblijvers in het segment van de vakantiewoningen. Inzake het tweedeverblijfstoerisme staat Koksijde op de tweede plaats, na Middelkerke en heeft onze gemeente Knokke-Heist het laatste jaar voorbijgestoken. Hiermee heeft Koksijde een marktaandeel van 16,2% van het aantal overnachtingen in de tweede verblijven aan de kust (15.444.170 overnachtingen).

Voor tweede verblijvers primeert het eigen gebruik, 88% verhuurt zijn vakantiewoning niet. Gemiddeld genomen is een vakantiewoning aan de kust 73 nachten per jaar bezet, in Koksijde ligt dat hoger met 87 nachten per jaar. Daarvan zijn 59 nachten voor rekening van tweede verblijvers. Zij komen gespreid in het jaar naar zee, maar vooral op topmomenten zoals de paasvakantie en de verlengde weekends rond 21 juli en 15 augustus. Naar activiteiten zien we dat uit eten en shoppen populair zijn bij tweede verblijvers.

Uit eten en shoppen zijn populair

Redenen waarom men kiest voor een tweede verblijf in onze gemeente, zijn vooral het rustgevend karakter, ruim strand, veel duinen/natuur/groen en familievriendelijke badplaats.

13.2 Trend: Koksijde is koploper in het commercieel verblijfstoerisme met een stijging van het aantal korte verblijven en dagtoerisme gedurende het volledige jaar

De capaciteit van het aantal bedden in de verschillende logiesvormen in Koksijde bedraagt voor 2017 88.358 bedden. Ten opzichte van 2016 is de totale beddencapaciteit in 2017 met 604 bedden toegenomen. De individuele vakantiewoningen nemen met 82% het grootste deel voor hun rekening, met nagenoeg een status-quo ten opzichte van het jaar ervoor. In 2017 is er een daling waar te nemen van het totaal aantal aankomsten. Toch noteert Koksijde met 830.331 aankomsten in 2017 het grootste aandeel van de kust, namelijk 15,5%. In vergelijking met de andere kustgemeenten ligt het aandeel van het aantal aankomsten in de verhuringen via toeristische verhuurkantoren en directe verhuur in Koksijde beduidend hoger.

Het aantal overnachtingen in Koksijde-Oostduinkerke bedroeg in 2017 in totaal 4.817.062 nachten. Koksijde bekleedt hiermee een marktaandeel van 17,8% in het totale overnachtingscijfer van de kust dat 26.995.804 overnachtingen

bedraagt. Onze gemeente blijft hiermee koploper aan de kust. In totaal komt 48,1% of 2.318.662 overnachtingen uit het commercieel logies terwijl 51,9% of 2.498.400 overnachtingen voortvloeit uit het tweedeverblijfsgebruik.

Voor het commercieel verblijfstoerisme is onze gemeente eveneens koploper met een marktaandeel van 20,1% van het aantal overnachtingen in commercieel logies aan de kust (11.551.634 overnachtingen). Voor het tweedeverblijfsgebruik behaalt Koksijde een marktaandeel van 16,2% en moet hiermee Middelkerke laten voorgaan.

Het grootste gedeelte van de overnachtingen in de commerciële logiesvormen gaat naar het segment van de verhueringen, met name 68,9% (verhuur via toeristische verhuurkantoren + directe verhuur). Daarna komen de vakantieparken en – centra met 21,2%, gevolgd door de jeugdlogies met 6,3% en de hotels met 2,8% van het aantal overnachtingen in het commercieel logies in Koksijde.

De trend naar kortere verblijven stagneert. Waar de gemiddelde verblijfsduur in 2016 nog 5,6 nachten bedroeg, is een lichte stijging van het aantal nachten merkbaar in 2017 tot 5,8 nachten. De gemiddelde verblijfsduur in Koksijde ligt iets hoger dan het gemiddelde aan de kust (5,0 nachten). Dit heeft wellicht te maken met het grote aandeel van overnachtingen in de verhuursector waar de gemiddelde verblijfsduur hoger ligt.

Momenteel is het aantal aankomsten en overnachtingen uit het zakentoerisme in de gemeente Koksijde minimaal, wat mogelijkheden kan bieden.

Op het vlak van verblijfstoerisme is de binnenlandse markt de belangrijkste markt in Koksijde met 340.568 aankomsten in 2017, wat overeenkomt met 1.961.810 overnachtingen of 84,6% van het overnachtingscijfer in de commerciële logiesvormen. Voor de buitenlandse markten is Frankrijk de belangrijkste markt met 35.207 aankomsten of 155.971 overnachtingen, zijnde 6,7% van de totale overnachtingen in het commercieel logies. Zowel de aankomsten als de overnachtingen van de Franse vakantiegangers blijven elk jaar stijgen. Na Frankrijk komen Duitsland en Nederland op de tweede en derde plaats met respectievelijk 3,7% en 2,8 % van de overnachtingen in commercieel logies. Hier valt het vooral op dat de aankomsten tussen beide landen niet zo sterk verschillen, maar dat de Nederlanders meer kiezen voor een korter verblijf (5,1 nachten) in vergelijking met de Duitse vakantiegangers (6,4 nachten). Daarnaast zit het aandeel van de Nederlandse markt in de lift, ten koste van de Duitse markt.

In 2017 kwamen er in totaal 2.154.000 dagtoeristen naar onze kustgemeente. Dit is een stijging van maar liefst 206.000 dagtoeristen ten opzichte van het jaar ervoor. Koksijde bekleedt daarmee de vierde plaats aan de kust, na Oostende, Knokke-Heist en De Panne. Hiervan komt 33,2% in de maanden juli en augustus. Toch zie we ook een sterke stijging in de maanden april, oktober en november. Het belang van de korte vakanties (paasvakantie en herfstvakantie) heeft hier zeker mee te maken.

Het belang van het toerisme voor Koksijde blijkt uit de omzet uit bestedingen van de toeristen in Koksijde. De totale directe bestedingen van de toeristen in Koksijde bedragen in 2017 iets meer dan 423 miljoen euro. Hiervan komt 46,5% uit het tweedeverblijfstoerisme, 34,5% uit het commercieel verblijfstoerisme, 17,8% uit het dagtoerisme en 1,2% uit het zakentoerisme.

De gemiddelde besteding van de tweede verblijver (vakantiewoningen) bedraagt 39,06 euro per dag en van de vakantieganger in commercieel logies 63,01 euro (logies grootste uitgave). De meeste uitgaven gaan naar terras/teroom/café/snacks, algemene voeding en drank en algemene shopping. De dagtoerist spendeert gemiddeld 34 euro, waarvan het grootste deel eveneens gaat naar terras/teroom/café/snacks.

14. Thema: burgerschap en overheid

14.1 Trend: De digitaliseringsmogelijkheden binnen het lokaal bestuur nemen toe

Data en technologie stellen lokale besturen in staat om hun beleid voor te bereiden en te ondersteunen, hun dienstverlening beter te organiseren of de samenwerking met verschillende partners op te volgen en te evalueren.

De beschikbaarheid van kennis en informatie is een basisbehoefte geworden. Die evolutie is zeker nog niet ten einde. Onder de vlag van smart cities zullen big data, blockchain, internet of things,... een stevige impact hebben op lokale besturen zelf. Gemeenten moeten het voortouw nemen en er tegelijkertijd voor zorgen dat de privacy van burgers gegarandeerd blijft. Niet alle burgers zijn in staat het tempo van deze digitalisering te volgen. Ze zullen dus moeten blijven investeren om de digitale geletterdheid van de bevolking te verhogen. Intussen stellen we (onder meer op basis van de I-monitor 2016) vast dat zo goed als alle gemeenten te klein zijn om zelf de toenemende eisen qua digitalisering het hoofd te bieden. De lokale besturen reiken dan ook de hand uit naar de centrale overheden om dit samen aan te pakken, te beginnen met stevige afspraken over de uitrol van interbestuurlijke data- en IT-projecten.

In de toekomst zullen "data" het nieuwe goud worden en daarom is er nood aan bescherming van deze data voor goed en ethisch gebruik in functie van een optimaal comfort van de burger. Veiligheid was het ordewoord in 2016-2018, en het lijkt er op dat dit nog wel enige tijd voort zal duren. Bij de overheid in het algemeen, maar meer bepaald de lokale besturen was er een hele weg te gaan om de achterstand rond veiligheid in te lopen. Voor de nabije toekomst zal dit betekenen dat er hier nog steeds veel energie en investeringsmiddelen naartoe zullen vloeien.

De hype rond het gebruik van mobiele apparaten (tablets en smartphones) is een beetje gaan liggen. We kunnen vaststellen dat men tot de conclusie is gekomen dat tablets maar een beperkt nut hebben in een professionele omgeving. Dit is ook de vaststelling in ons eigen bestuur. De rol wordt meer en meer overgenomen door smartphones die de laatste jaren zijn geëvolueerd van een luxe hebbedingetje naar een soort van elektronisch Zwitsers zakmes: de schermen zijn groter en overzichtelijker, er bestaan apps die ook professioneel van nut kunnen zijn, je leest er je mail op, het internet is steeds bij de hand en binnenkort kunnen we ook documenten raadplegen via een toekomstig DMS (document management system). Het gebruik van smartphones is behoorlijk toegenomen in ons bestuur en het zal de moeite lonen om naar een MDM (mobile device management) software uit te kijken.

Bij IoT (Internet of things) gaat het om dingen (apparaten, voorwerpen zoals vuilbakken, horloges, thermostaten, maar ook auto's) die verbonden zijn met elkaar en servers via het netwerk en/of het internet. Hier en daar is er wel de kritiek dat IoT systemen gemakkelijk te kraken zijn, en daarom soms een veiligheidsprobleem kunnen stellen. Dit is een evolutie die van nabij zal gevolgd worden. Deze technologie is een deel van de basis waarop beleidsinformatie (BI) en het Smart City verhaal gebouwd is. Bij Artificial Intelligence (AI) spreken we vooral over zelflerende systemen. Zoals bv. software die zich zelf aanpast aan de vragen die er steeds opnieuw aan gesteld worden. AI is een terrein waar veel media aandacht naartoe gaat zodat men de indruk heeft dat iedereen hier al volop mee bezig is, en er al vele toepassingen in productie zijn. Dit is niet het geval. AI kan echter wel een deel vormen van de basis waar ook IoT deel van uitmaakt. In dit geval het interpreteren van data uit o.a. het IoT (Internet of Things).

Een remmende factor hier is ook dat men dient te beschikken over Big Data. Iets waar nu enkel een paar centrumsteden over beschikken. Namelijk een locatie waar men alle data verzamelt uit de respectievelijke BackOffice systemen. Dit vergt gekoppelde software en een grote investering in hardware infrastructuur. De Vlaamse overheid start in 2019 met een onderzoek naar de mogelijkheden. Men verwacht dat het onderzoek 2 jaar in beslag gaat nemen.

Ook Beleidsinformatie systemen (BI) zullen aan belang winnen waarbij de verschillende data die beschikbaar is in de gemeente (en bijkomend de hogere overheden) samengebracht worden in leesbare rapporten. Op die manier bestaat

er een kwantificeerbare basis waarop beleidsbeslissingen kunnen gestoeld worden. Ook hier bestaat er de remmende factor van het al dan niet beschikken over Big Data.

Veel van de huidige trends vereisen data. Veel data, én die data dienen dan ook nog eens digitaal te zijn. Kenmerken van digitalisering zijn vooral: het digitaal maken van informatie, en het automatiseren en informatiseren van processen. We menen dat deze trend zich duidelijk heeft ingezet. Ook binnen het gemeentebestuur Koksijde. Digitalisering vormt de basis om met Big Data te kunnen werken.

14.2 Trend: Vanuit de hogere overheden wordt meer samenwerking verwacht

Vele problemen stoppen niet aan de grenzen van een gemeente. Bovendien is dé overheid voor de burger nog het lokale niveau, in de figuur van de burgemeester. Om de dienstverlening te verbeteren en het complexe takenpakket uit te voeren zal de gemeente nog meer moeten samenwerken: met collega-besturen, centrale overheden, burgers, andere spelers op het terrein, enz. De integratie van diverse samenwerkingen binnen één regio kan de geschikte schaalgrootte opleveren om maatschappelijke uitdagingen efficiënt aan te pakken.

De samenleving vraagt dat overheden voldoende zouden blijven investeren, al was het maar om onverantwoorde veroudering van infrastructuur tegen te gaan of in te spelen op de noodzakelijke verduurzaming. Steeds meer van die projecten hebben een interbestuurlijk of sectoroverschrijdend karakter: een gewestweg door een dorpskom aanpakken vergt een samenwerking van de Vlaamse en lokale overheid, een schoolgebouw ook in het weekend of 's avonds openstellen betekent slim kijken naar normering en subsidiestromen.

14.3 Trend: De burger wil meer inspraak om het beleid mee vorm te geven

De lokale bestuursstijl zal sterk beïnvloed worden door de toename van burgerparticipatie en initiatieven van burgers en burgerorganisaties die inzetten op co-creatie. De inzet van burgers in allerlei burgerprojecten kan de lokale democratie en sociale cohesie versterken, zonder dat dit een aantasting moet betekenen van het primaat van de politiek. Van zowel burgemeesters, schepenen, en raadsleden, als van de gemeentelijke medewerkers vraagt dit een open bestuurscultuur.

Burgers worden mondiger en nemen soms zelf het heft in handen. Democratie vindt niet alleen meer plaats in de klassieke raden en organen. De actieve mondige burger is geen vijand van de (lokale) overheid, maar is een meerwaarde en daagt diezelfde overheid uit om kritisch te kijken naar de organisatie van de dienstverlening en de gemaakte beleidskeuzes. Die samenwerking moet zich ook doorzetten bij de lokale besturen zelf. Daar zijn er nog te vaak schotten tussen de verschillende beleidsdomeinen.

77% van de inwoners vindt dat de gemeente voldoende inspanningen doet om bewoners bij verandering in de gemeente te betrekken en 70% vindt dat de gemeente op een goede manier omspringt met vragen van inwoners. Het gemiddelde op Vlaams niveau is 47% en 46% voor beide onderzoeksvragen. 77% geeft aan voldoende geïnformeerd te zijn over beslissingen genomen in en door de gemeente ten overstaan van 48% op Vlaams niveau.

15. Thema: financiën

15.1 Trend: De personeelsgerelateerde inkomsten dalen

Wat de personeelsgerelateerde inkomsten betreft werden vanaf 1 april 2015 alle gesubsidieerde contractuelen (gesco) omgeschakeld naar een contractueel statuut. Tot dan kreeg de gemeente een vaste toelage van 10.400 euro per VTE gesco (1.905.232,08 euro – dit werd niet geïndexeerd) en een verlaagde patronale bijdrage t.l.v. de gemeente a rato van 5,73% ipv 28,86%. Dit laatste volgde wel de stijging van de lonen. Tegenprestatie van de gemeente: ervoor zorgen dat de tewerkstelling van gesco-personeel op peil bleef.

Tegelijkertijd sleutelde de Vlaamse regering aan de financiering van deze tewerkstellingsmaatregelen. De toelage wordt voortaan vastgemaakt en niet langer (wat de subsidie van de werkgeversbijdragen betreft) geïndexeerd. Bovendien bespaarde de Vlaamse Regering door voortaan maar 95% van de toelage uit te betalen. Dit betekent voor de gemeente Koksijde een minderontvangst van 156.709,31 euro, jaarlijks te indexeren in het voordeel van Vlaanderen. Vanaf 01 april 2015 krijgt de gemeente Koksijde een vaste toelage van 2.977.476,93 euro en werden de gesco omgezet in contractuelen, wat een hogere patronale last voor de gemeente betekent. Er is geen tegenprestatie van de gemeente meer gevraagd. Dit betekent dat zelfs als er geen contractuelen meer tewerkgesteld worden, deze toelage betaald blijft. Er bestaan alleen nog gesco aan 100% binnen BKO via specifieke subsidiekanalen. Zeer beperkt dus.

Tenslotte is er de subsidie via (sociale maribel of sectoraal fonds genoemd), voor specifieke bijkomende tewerkstelling van personeel in sociale en culturele sector of BKO opengesteld volgens specifieke parameters. Hieraan is dus een tewerkstellingsverplichting gekoppeld. Het betreft 16 VTE en een betoelaging van ongeveer 485.000 euro, afhankelijk van effectieve tewerkstelling.

15.2 Trend: Minder inkomsten uit subsidies en gemeentefonds

Het gemeentefonds wordt bepaald als een berekening op basis van diverse parameters (bevolking, armoede, onderwijs, ruimte,...). Voor Koksijde bedraagt ze 3.986.526 euro in 2019. Het gemeentefonds wordt jaarlijks met 3,5% verhoogd zoals decretaal bepaald.

Aangezien de gemeente Koksijde 0% aanvullende personenbelastingen heft, krijgt ze maar 75% van waarop ze recht zou hebben in het gemeentefonds. Dit betekent een minontvangst van 1.328.842 euro in 2019.

Er is wel een jaarlijkse indexering met 3,5% of +138.000 euro. Bij de afschaffing van de Eliaheffing werd een compensatiemechanisme uitgewerkt als bijlage bij het gemeentefonds. Dit betekent 537.972 euro in 2019 (wordt niet geïndexeerd) voor de gemeente Koksijde. Tevens werden in 2017 de subsidies voor sport, cultureel centrum en bibliotheek samengebundeld en geplafonneerd op 95%. Deze worden voortaan als aanhangsel aan het gemeentefonds uitbetaald en bedragen jaarlijks 458.631,02 euro en worden niet geïndexeerd.

15.3 Trend: Aard van de inkomsten blijft stabiel

De opcentiemen onroerende voorheffing wordt geheven op de Vlaamse onroerende voorheffing en wordt geïnd door de Vlaamse belastingdienst. Sinds 2002 is het tarief van de opcentiemen onroerende voorheffing niet gewijzigd. In 2018 bij de verhoging van de Vlaamse onroerende voorheffing (door incorporatie van een deel van de provinciale opcentiemen) is er een kleine daling van de gemeentelijke OOV (opcentiemen op onroerende voorheffing) doorgevoerd.

De basis van de OOV is het kadastraal inkomen dat vastgelegd wordt door de Fod Financiën op basis van de netto huurwaarde in 1975 (laatste algemene vaststelling van alle KI) en wordt jaarlijks geïndexeerd sinds 1991. De gemiddelde index tussen 2002 en 2018 = 1,97%. (in de jaren 2009= 4,49%, in 2010= 0% en in 2015-2016 was

de indexering lager dan 0,60%; in 2018 is de indexering 2,08%) De basis is dus het KI: het totaal belastbaar KI bedroeg in 2002 € 23.204.091,00. Op 1 januari 2018 bedroeg het totale belastbare KI € 28.151.108,00. (niet geïndexeerde bedragen). De toename van het totale belastbare KI heeft te maken met de bouwactiviteit in de gemeente (nieuwbouw en renovatie) (cfr. Stedenbouw). De waarde van 1 OOV bedroeg in 2002 € 7.445,04 en in 2018: € 11.635,65 (op basis van 1950 OOV). Het verschil is dus te wijten aan de toename van het KI enerzijds en aan de indexering van de bestaande KI. Geraamd krediet voor 2019 is 23.792,173 euro.

De belasting op tweede verblijf blijft voor beroering zorgen en hoewel in aantal verminderd, blijven er bezwaarschriften ingediend worden tegen deze belasting, voornamelijk wegens het ontbreken van aanvullende personenbelasting ten laste van eigen inwoners. Het tarief bedraagt in 2019 voor studio's: 780 euro en voor andere tweede verblijven 980 euro. Het maximaal tarief dat mag gevestigd worden is 1.000 euro per tweede verblijf. Dit maximum is binnenkort bereikt. De opbrengst wordt in 2019 geraamd op 13.675.000 euro.

De belasting op toeristische verblijfplaatsen werd vastgesteld op 394 euro voor een mobiele verblijfplaats (caravan)– 795 euro voor een niet mobiele verblijfplaats, gelegen in zones voor verblijfsrecreatie. De opbrengst wordt in 2019 geraamd op 1.275.000 euro.

De milieubelasting werd vastgesteld op een tarief van 188 euro met een sociale korting van 83 euro. De opbrengst wordt in 2019 geraamd op 5.200.000 euro. Het aandeel van de hoofdverblijfhouders bedraagt 2.100.000 euro. De eigenaars van tweede verblijven en toeristische verblijfplaatsen betalen 188 euro milieubelasting, bovenop de tweede verblijfsbelasting. Hun aandeel bedraagt 3.100.000 euro.

Ook andere belastingen zorgen voor inkomsten voor de gemeente.

Omschrijving	Ontvangstkrediet
verkoop huisvuilzakken	€ 400.000
opdecim op de verkeersbelasting motorrijtuigen	€ 397.412
activeringsheffing op niet-bebouwde gronden	€ 340.000
kampeerterreinen / kampeerverblijfparken	€ 265.000
ontbreken van parkeerplaatsen	€ 250.000
bouwen	€ 200.000
leurhandel	€ 160.000
afgifte administratieve stukken volgens belastingreglement	€ 125.000
terrassen, tafels, stoelen	€ 90.500
belasting op strandcabines	€ 85.000
andere inname openbaar domein	€ 75.000
verhaalbelasting leggen riolen	€ 60.000
leegstaande woningen en gebouwen	€ 50.000
belasting afgifte e-id (elektronische identiteitskaarten)	€ 30.000
belasting afgifte reispassen	€ 16.500
verhaalbelasting aansluiten op riolen	€ 10.000
belasting op afgifte van rijbewijzen	€ 8.000
aanvragen/meldingen hinderlijke inrichtingen	€ 5.000
publiciteit op de openbare weg	€ 5.000
diensten verhuur voertuigen met bestuurder	€ 1.750
andere belastingen op de afgifte van administratieve stukken	€ 1.000
automatische verdelers	€ 250
	€ 2.575.412

De financiële ontvangsten bedroegen in rekening 2017, 2.283.981,69 euro (uitsluitend dividenden van Gaselwest Gas, Elektriciteit en Figgaparticipaties in Publigas en Publi-T; sinds 2016 wordt door de IWVA geen dividend meer uitgekeerd). De trend is hier dalend. Het is mogelijk dat IWVA door een kapitaalvermindering gelden kan uitkeren. Dit zijn evenwel éénmalige investeringsontvangsten (in tegenstelling tot jaarlijkse dividenden).

Andere exploitatie ontvangsten zijn goed voor 5,2 miljoen euro.

Omschrijving	Bedrag
Gemeentelijke saneringsbijdrage	2.500.000
Terugvorderingen van gedane kosten (Bijdrage ouders dienst onthaalouders, BKO, leerlingen Westhoekacademie, kosten onderwijs, maaltijden,...)	1.050.000
Toegangsgelden (casino, musea, activiteiten) en gidsbeurten	550.000
Strandconcessies, verhuur van gebouwen, zalen en infrastructuur	402.000
Ophalingen huis aan huis, betalende fracties milieupark, verkoop goederen shops, graf- en urnenkelders, diverse verkopen (bar, boeken, brochures)	380.000
Andere prestaties	195.000
Andere concessies	135.000

15.4 Trend: Stijging personeelsuitgaven en pensioenlasten

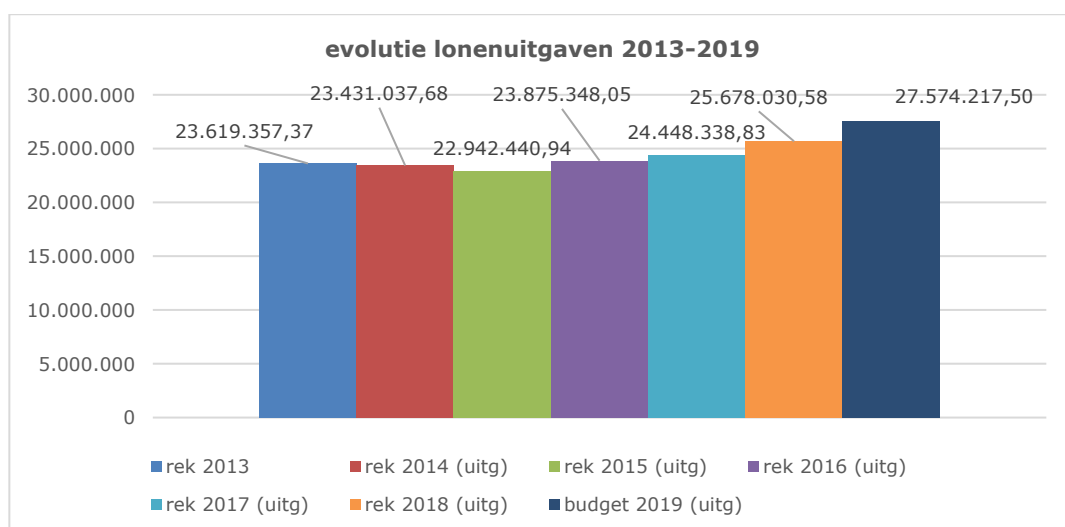
Wat de personeelsuitgaven betreft zorgde de omschakeling van gesco tewerkstelling naar contractuele tewerkstelling vanaf 1 april 2015 dat de kredieten dienden herrekend te worden en aanleiding heeft gegeven van een groter dan verwacht overschot in de rekening op de personeelskredieten, nl. 2.142.073,43 euro of 8,54% in 2015 van de totale personeelsbudgetten. In 2017 is het beschikbaar personeelskrediet gekrompen naar 6,10% van het totale budget (in 2016: 5,21% -in 2014: 3,41%). Ook worden kredieten voorzien in het budget voor ziekte, ongeval of latere indienstreding van nieuwe personeelsleden niet gebruikt.

In de bezoldigingen zitten ook de lonen van het onderwijzend personeel vervat betaald door de Vlaamse Gemeenschap, dep. Onderwijs. Deze bedragen 3.590.860,00 euro en dienen door de gemeente geboekt te worden in uitgaven en in inkomsten. Ze hebben geen invloed op het resultaat, maar verhogen wel de totale uitgaven en inkomsten. De personeelskost ten laste van de gemeente bedraagt dan ook in 2017 20.857.478,83 euro i.p.v. 24.448.338,83 euro (2016: 20.389.076,05 euro ipv 23.875.348,05 euro - in 2015: 19.557.710,94 euro i.p.v. 22.942.440,94 euro.)

De netto-personeelskost na aftrek van de gesco- en contingentgescosubsidies bedraagt dan 17.880.001,89 euro (in 2016: 17.411.599,11 euro - in 2015: 16.710.159,61 euro).

Door de niet-indexering van de voormalige gescopremies zal de netto-personeelskost toenemen in de toekomst.

Evolutie personeelsuitgaven (bruto: met onderwijs tlv Vlaamse Gemeenschap) van 2013 tot 2019:

Evolutie loonuitgaven 2013-2019

De loonmassa evolueert automatisch met 2% bij elke overschrijding van de spilindex. 2% betekent een meerkost van 550.000 euro voor een gans jaar. Daarnaast zijn er nog de meeruitgaven door de aanwerving van personeel voor nieuwe opdrachten of voor uitbreiding van bestaande opdrachten.

Problematieken binnen de personeelsuitgaven:

④ Pensioenproblematiek mandatarissen

De pensioenen voor uitvoerende mandatarissen worden betaald uit het Zilverfonds Mandatarissen dat in 2006 gespijsd werd met een éénmalige inbreng van 2.000.000 euro. Dit brengt 3,5% op. Daarnaast wordt jaarlijks een premie van 25.000 euro betaald (= persoonlijke bijdragen mandatarissen voor hun pensioen). De pensioenen van mandatarissen zijn fors verhoogd vanaf 2002 evenredig met de wedden van uitvoerende mandatarissen. Mandatarissen die hun ambt begonnen voor 2012, bekomen een pensioen met voordelige loopbaan, nl. na 20 jaar. Voor mandatarissen met een uitvoerend mandaat wordt pas een volledig pensioen bekomen na een loopbaan van 36 jaar.

Het zilverfonds Koksijde bevat op 31 december 2017 nog een kapitaal van 1.882.543,31 euro. Doordat enkele uitvoerende mandatarissen met hoger pensioenrechten hun pensioen aangevraagd hebben, zal er een sterkere daling van het beschikbare kapitaal optreden in de komende jaren.

④ Pensioenen statutaire personeelsleden

De lokale besturen zijn in België de enige besturen die zelf instaan voor de pensioenen van hun statutairen. De in het verleden opgebouwde reserves bij de RSZPPO zijn intussen allemaal opgesoupeerd.

Een nieuw stelsel van bijdragen met responsabilisering voor wie te weinig bijdraagt in het stelsel in verhouding tot de kost van zijn statutair gepensioneerd trad in voege met de wet van 24 oktober 2011 over de nieuwe financiering van de ambtenarenpensioenen.

De bijdragevoet van de werkgever op de statutair wedden bedroeg in 2011: 32%. Dit is opgelopen tot 41,50% in 2019. (= 1.322.887 euro)

De vooruitzichten voor de toekomst geven aan dat dit percentage onvoldoende zal zijn en vanaf 2022 bedraagt het 43%; dit betekent een jaarlijkse te indexerende meerkost van 60.000 euro.

Lokale besturen die meer pensioenlasten dragen dan ze bijdragen in het stelsel moeten een bijdrage van 50% (max 100%) van het tekort bijdragen in het stelsel.

De gemeente en OCMW Koksijde hebben een overschot op hun patronale bijdragen en moeten geen responsabiliseringsbijdrage betalen.

Dit kan snel veranderen als meer statutairen in de komende jaren op pensioen vertrekken, de bestaande gepensioneerd langer leven en er minder statutairen aangeworven worden.

④ Tweede pensioenpijler contractanten

Om de kloof in de pensioenen tussen statutairen en contractanten te dichten werd een tweede pensioenpijler voor contractuelen opgericht. Deze wordt beheerd binnen de RSZ door Belfius en Ethias.

De gemeente stort jaarlijks 2% van de loonmassa van contractuelen in deze tweede pensioenpijler. In 2019 gebudgetteerd op 260.000 euro.

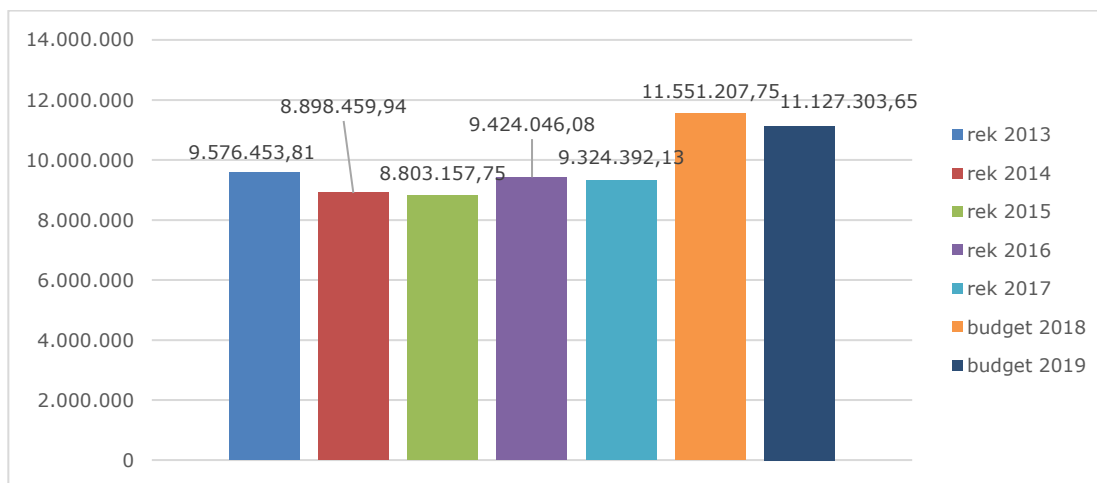
Een toename met 1% betekent een meerkost van 130.000 euro.

④ Maaltijdcheques: de verhoging van de maaltijdcheques met 1 euro ten laste van de werkgever vergt een bijkomend krediet van 90.000 euro.

④ Hospitalisatieverzekering: de huidige verzekering werd na aanbesteding gegund aan Ethias voor 2019 en 2020. Het betreft een verzekering voor tweepersoonskamer opname zonder supplementen. De meerkost ten opzichte van 2018 bedraagt 8.000 euro.

15.5 Trend: De werkingskosten stijgen

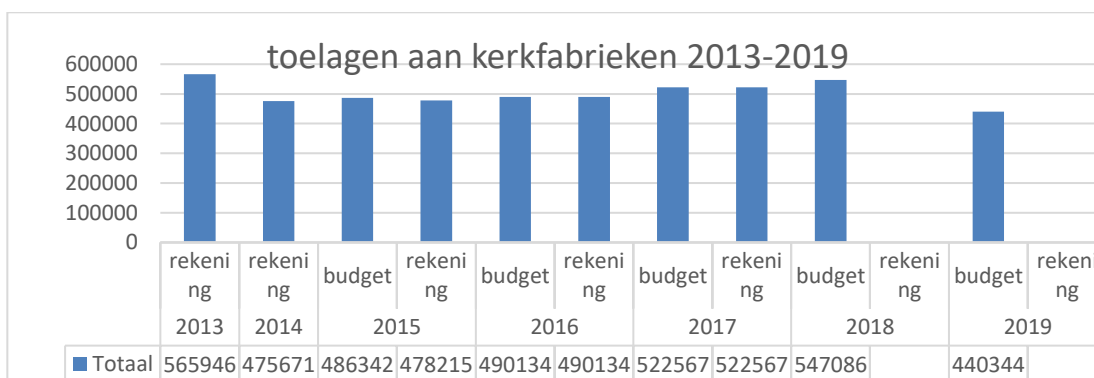
Evolutie rekeningen 2013-2017 en budgetten 2018-2019

De gemeente is verplicht te voorzien in een aantal verplichte toelagen. Voor de politiezone Westkust bedraagt de toelage in 2019 €5.601.717. 88% van de uitgaven van de politiezone gaat naar statutaire ambtenaren, waarvan de wedden aangepast worden met 2% telkens de spilindex overschreden wordt. Dezelfde problematiek als voor statutair gemeentepersoneel speelt hier. De federale toelagen worden aangepast aan de gezondheidsindex die meestal lager uitvalt dan 2%.

Het financieringstekort van de politiezone moet gedragen worden door de gemeenten De Panne, Koksijde en stad Nieuwpoort. De gemeentelijke toelagen worden jaarlijks aangepast met 2,5%

De toelage aan het OCMW bedraagt in 2019 € 2.950.000 en de toelage aan de hulpverleningszone Westhoek bedraagt in 2019 €1.625.713. De verdeelsleutel voor de financiering van de hulpverleningszone staat onder druk en moet heronderhandeld worden. Ook de financiering van de dringende medische hulp zal daar deel van uitmaken. Er is binnen de hulpverleningszone nog geen akkoord over de gebouwen waarin de brandweerdiensten werken. Deze zijn eigendom van de gemeente. De toelagen aan kerkfabrieken bedraagt € 440.344.

Daarnaast zijn er nog een aantal facultatieve toelagen zoals een toelage aan de VVV vzw: 1.395.746 euro; toelagen sector sport: 297.560 euro; toelagen sector jeugd: 102.150 euro; toelagen sector cultuur: 140.299 euro, toelagen sector erfgoed: 60.000 euro en andere toelagen voor een bedrag van 367.146,40 euro.

De investeringen van de gemeente in gronden, wegen, riolen en gebouwen en in voertuigen en investeringsgoederen zijn de activa van de gemeente. Leningen (zie verder Schuld) worden enkel aangegaan om investeringsgoederen te verwerven. Gronden worden niet afgeschreven. Riolen worden over 50 jaar afgeschreven. Wegen en gebouwen

worden over 33 jaar afgeschreven. Andere investeringsgoederen worden afgeschreven in functie van de verwachte levensduur van de goederen.

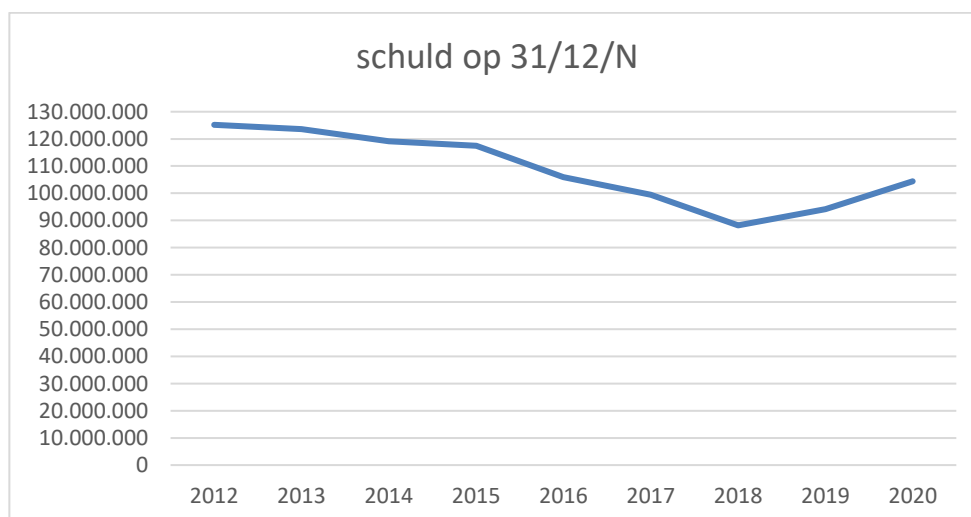
Op 31 december 2017 (laatst goedgekeurde jaarrekening) bezat de gemeente volgende activa (absolute cijfers en waarde per inwoner):

B. Financiële vaste activa	boekwaarde	Boekwaarde per inwoner
B.2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	34.395.433,86	1.563,43
totaal	34.395.433,86	1.563,43

C. Materiële vaste activa	boekwaarde	Boekwaarde per inwoner
C.1. Gemeenschapsgoederen		0,00
C.1.a. Terreinen en gebouwen	125.461.025,87	5.702,77
C.1.b. wegen en overige infrastructuur	81.686.235,57	3.713,01
C.1.c. Installaties, machines en uitrusting	683.619,64	31,07
C.1.d. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel	2.285.727,32	103,90
C.1.e. Leasing en soortgelijke rechten	2.849.785,71	129,54
C.1.f. Erfgoed	1.808.866,42	82,22
Totaal	214.775.260,53	9.762,51

15.6 Trend: De schuld daalt

In 2012 werden leningen opgenomen voor 13,9 miljoen euro en tussen 2013 en 2018 werden voor 28,15 miljoen euro leningen opgenomen en werd een lening van 4.050.000 euro vervroegd terugbetaald. Netto kwamen er dus 38 miljoen euro leningen bij. In dezelfde periode werden voor 76,7 miljoen euro aflossingen terugbetaald. Netto is hierdoor de totale schuld gedaald. Resterend schuldsaldo op 31.12.2017: 88.992.735,81 euro of 4.045,12 euro per inwoner. Hiertegenover staan voor 1.563,43 financiële activa en 9.762,51 euro materiële vaste activa per inwoner. (2012-2017: rekeningcijfers - 2018-2020: meerjarenplan 2014-2020 (TM2)).

De waarden in 2019-2020 houden rekening met de in functie van de geplande investeringen op te nemen financiering door leningen. We hebben leningen lopen bij Belfius bank (53,1%); BNP Paribas Fortis (32,72%); KBC Bank (14,13%) en ING Bank (0,05%). Sinds 2014 is er een daling in de jaarlijkse kost (aflossingen en interesten) van de schuld. Dit

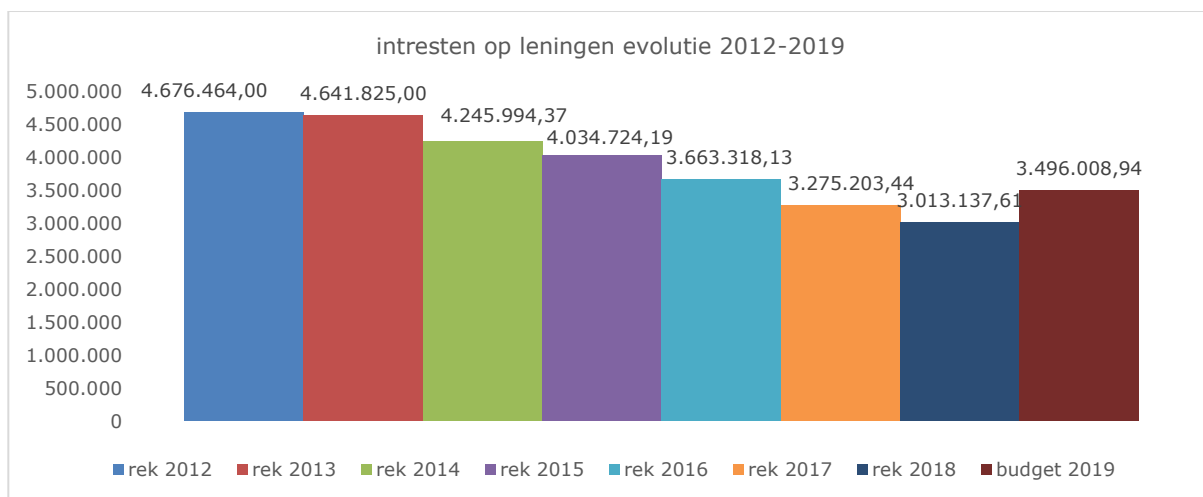
komt enerzijds door de daling van de interestvoeten, en anderzijds doordat eerst de thesaurie wordt aangesproken voor de financiering van investeringen alvorens te lenen.

Evolutie van de rentecurve (swap eur 20 jaar) over periode 2002-2019 (zonder marge van de bank, die evolueerde tussen 0,01% (voorafgaand aan de bankencrisis) tot 3,00% midden in de bankencrisis):

De huidige rentevoet voor een lening op 20 jaar bedraagt 1,6% vast voor de ganse looptijd, zonder waarborgen te verstrekken door de overheid. Hierin zit gemiddeld 0,40% marge voor de bank in begrepen.

Evolutie intresten 2012-2019:

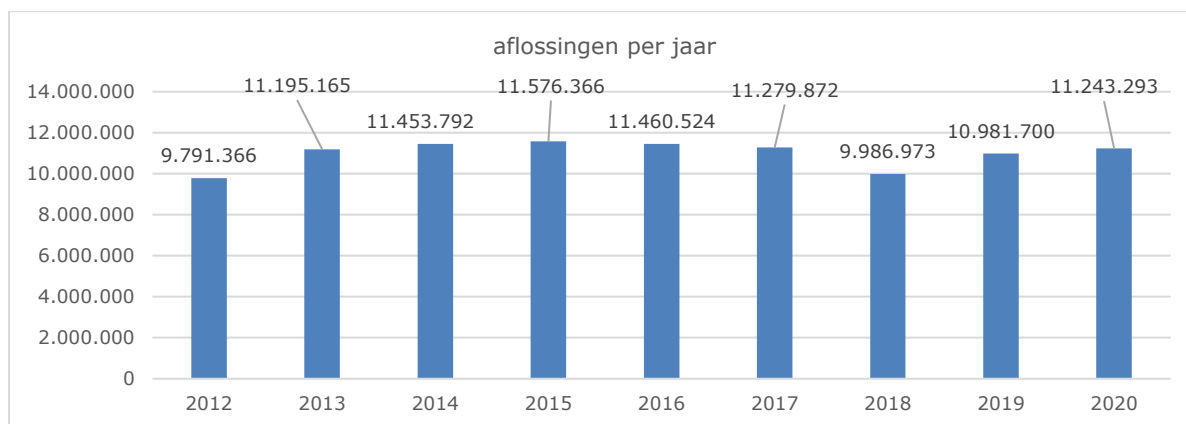

De intresten in 2019 betreffen de bestaande intresten en een raming in functie van de volledige uitvoering van de geplande investeringen door leningen. De gemiddelde rentevoet bedraagt 2,92%. 75% van de leningen heeft een rentevoet die vaststaat tot einde van de looptijd. De leningen worden opgenomen met een looptijd van maximaal 20 jaar, ook al worden ze gebruikt voor de financiering van activa die over een langere periode worden afgeschreven (gebouwen en wegen: 33 jaar – riolen: 50 jaar)

Door de dalende interestlast werd budgettaire ruimte vrijgemaakt voor verdere daling van de schuld en opvangen van de stijgende personeelskosten en kosten bijkomende dienstverlening.

De leningen worden afbetaald met vaste annuïteiten (zelfde jaarlijks terugbetaald bedrag, bestaande uit een toenemend kapitaaldeel naarmate het einde van de looptijd van de lening nadert).

Evolutie aflossingen 2012-2019 (2012-2017: rekeningcijfers - 2018-2020: meerjarenplan 2014-2020 (TM2))

In 2018 werd een lening van 4.050.000 euro vervroegd terugbetaald. Dit is niet opgenomen in bovenstaande tabel. De aflossing van 628.000 euro van die lening werd niet als aflossing maar als vervroegde terugbetaling geboekt, wat de knik in de tabel voor 2018 inhoudt.

De aflossingen in 2019-2020 betreffen de bestaande aflossingen en een raming in functie van de volledige uitvoering van de geplande investeringen door leningen.

15.7 Trend: OCMW kent stagnering van kosten sociale dienst, daling van inkomsten uit de werking en een stijging van personeelskosten

Inkomsten OCMW

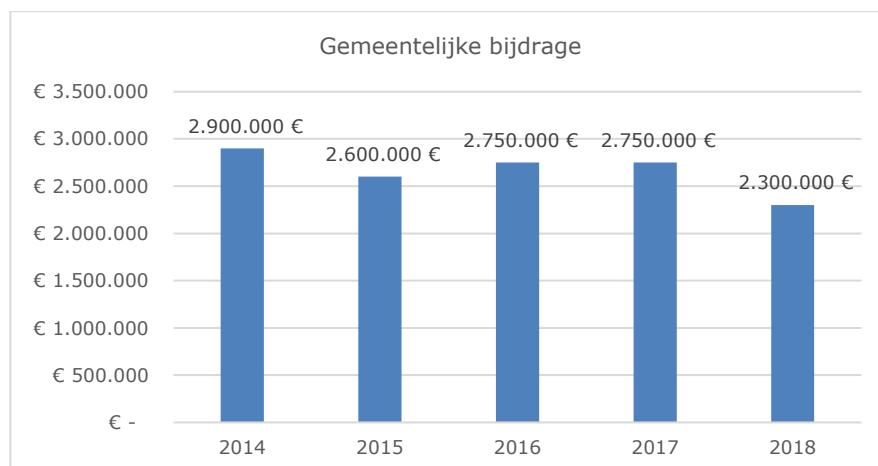
Het OCMW krijgt momenteel een toelage van de gemeente als tussenkomst in de tekorten (gemeentelijke bijdrage). Naast de toelage van de gemeente en de subsidies van hogere overheden genereert het OCMW ook zelf inkomsten via betalende dienstverlening.

Op 31/12/2018 zijn er 117 personeelsleden in dienst, goed voor 85,55 VTE. 62 % hiervan is tewerkgesteld in de thuisdiensten, 20% zijn maatschappelijk werkers en verantwoordelijken voor de thuisdiensten. Het merendeel is contractueel, nog maar slechts 17 personen (14,5%) zijn statutaire personeelsleden. Continue zijn er ook een 12 VTE artikel 60§7 in dienst. Het OCMW geniet van diverse personeelsgerelateerde inkomsten zoals: Fonds Sociale Maribel, begeleidingskosten GPMI, tegemoetkoming per dossier leefloon, subsidies begeleidend personeel thuisdiensten.

Wat betreft sociale bijstand (financiële steunverlening aan inwoners) krijgt het OCMW subsidies van hogere overheid zo werd er in 2018 € 1.026.208 leefloon uitbetaald met in return € 907.785 subsidies. Dat betekent een opleg voor het lokaal bestuur van € 118.423. In 2018 hebben we € 92.568 equivalent leefloon uitbetaald, 100% gesubsidieerd. Daarnaast zijn er ook tussenkomsten inzake energieschulden en is er een gesubsidieerd sociaal activeringsbeleid.

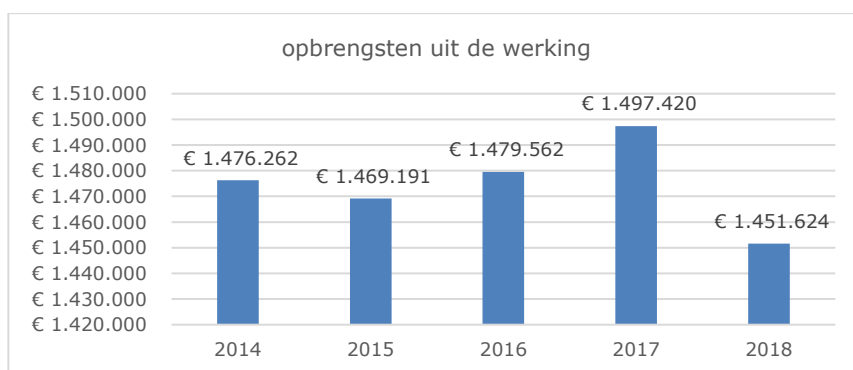
Het OCMW heeft ook eigen thuisdiensten. Alle gebruikers van de diverse thuisdiensten betalen een vooraf bepaald tarief, al dan niet in functie van hun inkomsten. De voornaamste zijn: dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg, en de poetsdienst met dienstencheques.

Het OCMW heeft ook een eigen patrimonium dat verhuurd wordt: 40 assistentiewoningen aan een dagprijs van € 23,57 en 12 sociale woningen verspreid over 3 locaties waar huurders huur betalen volgens hun inkomsten.

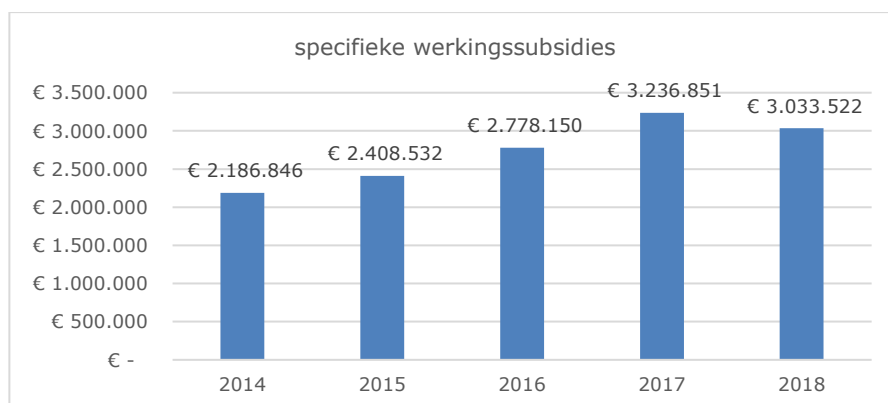
Evolutie gemeentelijke bijdrage 2014-2018:

Volgens de wettelijke bepalingen draagt de gemeente bij in de tekorten van het OCMW. Deze zijn de afgelopen jaren gunstig geëvolueerd. De manier van de berekening van de bijdrage wordt gewijzigd met BBC 2020.

evolutie opbrengsten van de werking 2014-2018:

De opbrengsten uit de werking zijn gedaald, dit voornamelijk door de verminderde prestaties poetsdienst dienstencheques.

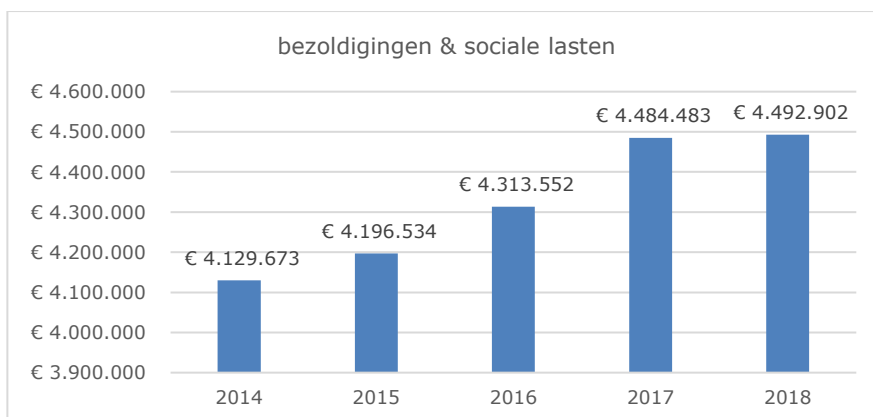

Evolutie specifieke werkingssubsidies 2014-2018:

Werkingsubsidies zijn gerelateerd aan uitgaven. Minder subsidies door het wegvallen van het impulsfonds en wegvallen van de subsidies kinderarmoede. Daarnaast zien we een daling van het leefloon (minder uitgave, minder subsidies).

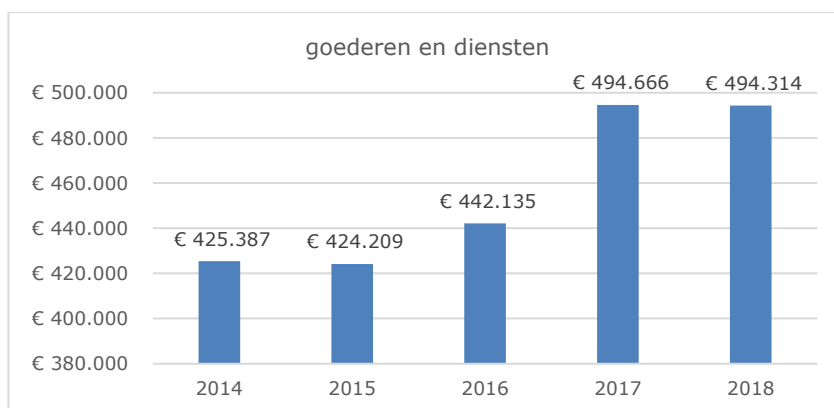
Uitgaven OCMW

De bezoldigingskosten van het OCMW personeel bedragen 66 % van de totale exploitatie uitgaven. Daartegenover staan natuurlijk ook de inkomsten zoals hierboven vermeld. Het merendeel van het personeel presteren diensten waartegenover een bijdrage / subsidie staat.

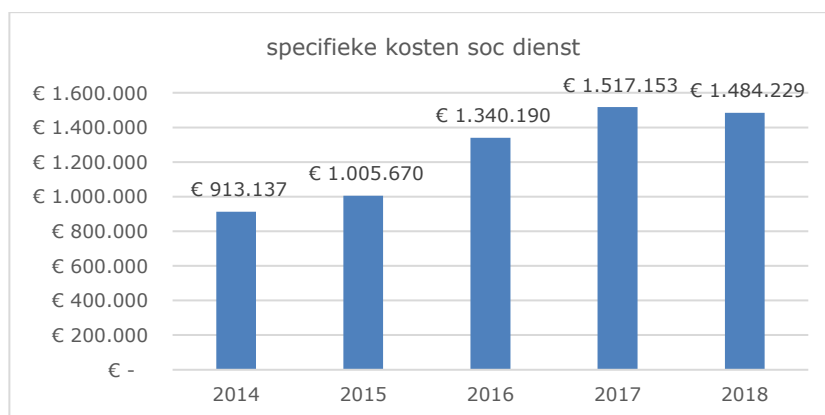
Evolutie personeelskosten

We zien een gestage stijging van de personeelskosten, met uitzondering van 2018-2017, bijna stagnering.

Evolutie werkingskosten

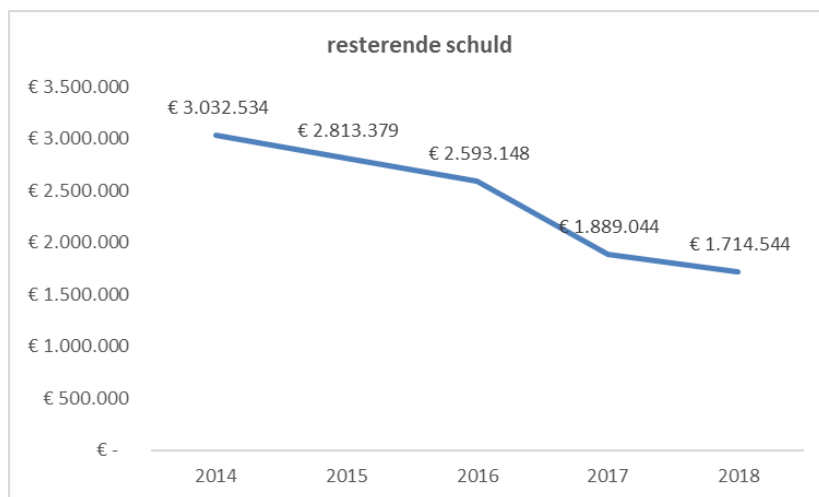
De werkingskosten bedragen 7 % van de totale exploitatie uitgaven. De werkingskosten zijn de laatste 2 jaar ongeveer gelijk gebleven.

Evolutie sociale bijstand

De specifieke kosten voor sociale dienst bedragen 22% van de totale uitgaven en zijn met 2,17% gedaald tegenover 2017.

Het OCMW van Koksijde heeft samenwerkingsakkoorden met externe diensten zoals die zijn, het RSVK, Dunecluze, schuldbemiddeling Zuidwest- Vlaanderen, Dyzo, Westhoekoverleg, ... en betalen hiervoor € 67.283 bijdragen.

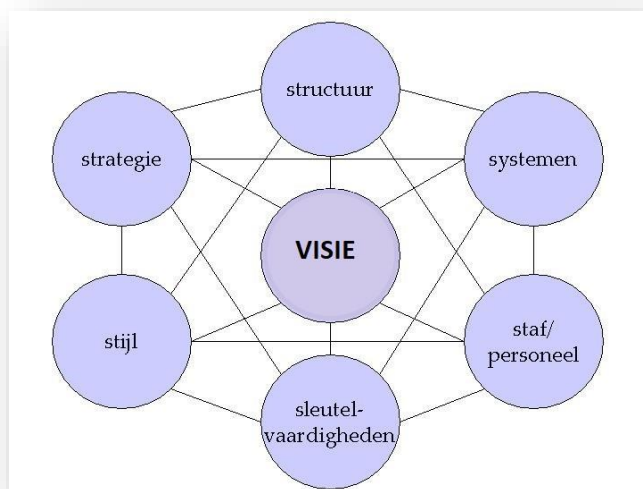
Evolutie financiële kosten 2014-2018

Ook de financiële kosten dalen jaarlijks. In 2019 is er nog een uitstaande schuld van € 1.714.544. Er worden geen nieuwe leningen opgenomen, in 2016 werd een lening vervroegd afgelost en in 2019 vervalt ook nog een andere lening sociale woningen.

B. Interne omgevingsanalyse

De interne omgevingsanalyse voor *Lokaal Bestuur Koksijde* wordt uitgevoerd op basis van het zgn. 7S-model waarbij volgende elementen aan bod komen:

- ✓ **Significante waarden:** waar staat het lokaal bestuur voor? waar geloven we in? wat is onze visie?
- ✓ **Strategie:** welke uitdrukkelijke doelen worden gesteld en met welke middelen wil men ze bereiken.
- ✓ **Structuur:** waarbij de inrichting van de organisatie zelf onder de loep wordt genomen: hoe ziet ons organogram er uit, welke niveaus bestaan er, hoe verloopt de taakverdeling en coördinatie? We kijken ook over welke infrastructuur we beschikken om onze dienstverlening in onder te brengen.
- ✓ **Systemen:** waarbij we een overzicht geven van formele en informele werkwijzen, procedures, reglementen, afspraken en bijhorende communicatiestromen.
- ✓ **Stijl:** welke managementstijl hanteren we in de organisatie: de manier waarop de leidinggevende de medewerker behandelt en de wijze waarop men met elkaar omgaat.
- ✓ **Staf:** wat zijn de profielen van de leidinggevend en de medewerkers, nu en in de toekomst, hoe zullen we rekruteren, vormen, evalueren, belonen, motiveren en behouden.
- ✓ **Sleutelvaardigheden:** hier proberen we te peilen naar wat onze eigen organisatie doet schitteren, waar zijn we goed in? in elke mate hangt het succes af van individuen?

De interne omgevingsanalyse is m.a.w. een moment van kritische zelfreflectie en zelfevaluatie, waardoor we veel beter de sterktes en de zwaktes van de eigen organisatie in kaart kunnen brengen.

Zoals blijkt uit de externe omgevingsanalyse scoort lokaal bestuur Koksijde goed bij tevredenheidsonderzoeken. De klanten ervaren lokaal bestuur Koksijde als zeer positief en zijn over het algemeen zeer tevreden over de aangeboden voorzieningen en de algemene dienstverlening. Koksijde is dus een sterk merk geworden en dat moeten we benutten en verder uitbouwen. Een sterk merk behoeft een sterke missie, een duidelijke visie en een strategie.

Deze interne omgevingsanalyse wordt gemaakt voor *Lokaal Bestuur Koksijde*. Sinds de inwerkingtreding van het Decreet Lokaal Bestuur werken we immers aan de integratie van gemeente en OCMW, maar nemen we ook het Autonoom Gemeentebedrijf en de gemeentescholen mee, dit onder de noemer **lokaal bestuur Koksijde**.

1. Significante waarden

1.1 Kernwaarden van lokaal bestuur Koksijde

De waarden van ons lokaal bestuur Koksijde zijn er gekomen na een organisatiedoorlichting door *Investors in People* (zie verder). Het belang van waarden kan niet onderschat worden. Duidelijke, door iedereen aanvaarde waarden, maken het DNA uit van een moderne organisatie. De waarden maken duidelijk hoe we met elkaar omgaan, maar ook wat we van (nieuwe) medewerkers verwachten. Het uitdragen van de waarden zal zorgen voor het versterken van hoe we met elkaar en met onze klanten omgaan.

Waarden moeten gedragen worden door elke medewerker. Daarom werd in 2017 door de werkgroep 'Tope sterk' een sprintweek georganiseerd waarbij alle medewerkers de kans kregen om mee na te denken over de cruciale waarden voor lokaal bestuur Koksijde. Na de sprintweek werden 5 waarden vastgelegd en gevisualiseerd die bepalend zijn voor de organisatie Koksijde.

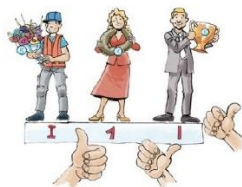
Het uitgangspunt was dat Koksijde er is voor iedereen. Het is een kwaliteitsvolle gemeente die wil groeien, waar we elkaar respecteren, communiceren met elkaar, collegiaal en positief zijn.

OPEN COMMUNICATIE

POSITIVITEIT

RESPECT

GROEI

COLLEGIALITEIT

De vijf waarden die mee moeten zorgen voor het groeien naar een mensgerichte organisatie, zijn aldus: respect, open communicatie, collegialiteit, groei en positiviteit.

Respect betekent waardering geven voor ieders kwaliteiten, prestaties of vaardigheden, dit kan door een compliment of een schouderklopje te geven, maar ook door je fouten te durven toegeven en op tijd te komen op het werk of op een vergadering.

Open communicatie houdt in dat onze communicatie transparant is en dat er ruimte is voor inspraak waarbij ieders mening telt. Dat alle partijen zich kwetsbaar opstellen en ongedwongen hun mening durven zeggen en geen verborgen agenda hebben. We praten niet over mensen maar met mensen.

Collegialiteit is collega's helpen en ondersteunen wanneer dat nodig is en inspringen voor collega's of bij andere diensten ingeval van ziekte, problemen of drukke periodes. We zien wat collega's nodig hebben om hun werk goed en correct uit te voeren en zorgen voor elkaar en voor het materiaal dat we ter beschikking krijgen. Collegialiteit betekent ook kunnen rekenen op elkaar en oprechte interesse tonen in elkaar over de diensten heen. Hierdoor lever je een positieve bijdrage aan de (werk)sfeer.

Groei met feedback als middel om de groei van alle medewerkers, het team en de organisatie te bevorderen, zodat we de doelstellingen en resultaten behalen die voorop werden gesteld. We willen een continue kwaliteitsverbetering realiseren, waarbij we als medewerkers onze grenzen durven te verleggen, voldoende vertrouwen krijgen en geven en fouten mogen maken, maar daar ook uit leren. Groei is ook het mogen meegenieten van het resultaat en externe waardering krijgen voor het geleverde werk.

Positiviteit is cruciaal voor een goede sfeer op de werkvloer en een productieve instelling voor ons allemaal, we zijn allen verantwoordelijk voor die positieve sfeer, alle schouders dragen mee. Het hoeft niet altijd serieus te zijn, lachen is toegelaten en we halen eer uit ons werk en zijn ambassadeurs van onze organisatie.

Een werkgroep waarden werd opgericht die de nodige initiatieven neemt om de waarden verder te laten doorsijpelen binnen de organisatie. Elk jaar wordt een andere waarde concreet uitgewerkt en onder de aandacht van alle medewerkers gebracht. Het ondertussen klassiek geworden *Paasontbijt*, waarop alle medewerkers worden uitgenodigd, is daarbij de start.

1.2 De missie van lokaal bestuur Koksijde

Na het vaststellen van de kernwaarden, werd door het managementteam in overleg met het bestuur een nieuwe missie voorgesteld:

Koksijde. Jouw geluk. Onze passie.

Veelzijdig Koksijde staat voor actief genieten aan zee in een inspirerende omgeving, voor iedereen die er woont, werkt en vertoeft, met een kwaliteitsvolle en klantgerichte dienstverlening.

Deze missie is tweeledig, met daarbij een externe (naar de klant toe) en een interne (naar de medewerker toe) boodschap:

De externe boodschap:

1. **Koksijde, jouw geluk:** hiermee geven we aan dat onze klanten gelukkig zijn in onze gemeente, maar ook gelukkig mogen zijn om in een dynamische en toekomstgerichte gemeente te kunnen wonen, een gemeente waar het goed is om te wonen, te verblijven, te werken en te investeren
2. **Koksijde, onze passie:** hiermee geven we aan dat enerzijds de bestuurders van onze gemeente (college en gemeenteraad) met passie hun taak op zich nemen om voor het geluk van onze klanten te zorgen, maar eveneens dat elke medewerker van lokaal bestuur Koksijde met passie zijn of haar taak binnen de organisatie ter harte neemt en dit ook uitdraagt

De interne boodschap:

1. **Koksijde, jouw geluk:** de medewerkers zijn fier om voor lokaal bestuur Koksijde te kunnen en mogen werken; de gemeente is een goede werkgever en zorgt voor zijn medewerkers; zorgt ervoor dat iedereen zich goed voelt en graag komt werken; werken aan de gemeente Koksijde moet zorgen voor dat kleine stukje persoonlijk geluk
2. **Koksijde, onze passie:** als werkgever willen we dat onze medewerkers zich goed voelen binnen de organisatie, zodat elke medewerker met gedrevenheid werkt voor de organisatie en de waarden uitdraagt die ons als medewerker met elkaar verbinden; de waarden die het DNA zijn van onze organisatie.

Deze missie formuleert kort, maar krachtig de bestaansredenen van onze organisatie "Lokaal bestuur Koksijde".

De missie wordt verder uitgewerkt in een visie, die duidelijk maakt hoe wij de organisatie intern verder zien groeien tot een nog meer klant- en mensgerichte en tevens slagkrachtige organisatie. Deze missie zorgt dat we sterk blijven

in een steeds veranderende maatschappij en omgeving, met wisselende verwachtingen op diverse domeinen. We spreken over de **organisatievisie**.

Het is daarnaast aan de beleidsverantwoordelijken om in het strategisch meerjarenplan 2020-2025, de politieke keuzes over hoe ze Koksijde willen laten evolueren, willen laten groeien, om te zetten in een **beleidsvisie**.

De beleidsvisie en de organisatievisie staan niet los van elkaar. Beleidskeuzes zullen hun invloed hebben op hoe lokaal bestuur Koksijde zich intern moet organiseren en vice versa. De beide visies worden, in een gezonde wisselwerking, gedragen door zowel bestuur als administratie.

Deze visie wordt door tal van initiatieven, ROCKS – personeelsmagazine, bureauonderleggers, advertenties voor nieuwe medewerkers, opgenomen in de nieuwe functiebeschrijvingen, zodat medewerkers vertrouwd worden met de missie en deze zo kan doorwerken tot op het functioneren van elke individuele medewerker.

1.3 De organisatievisie van lokaal bestuur Koksijde

Vanuit de missie werd een organisatievisie uitgewerkt: hoe willen we dat lokaal bestuur Koksijde zich verder ontwikkelt binnen een steeds veranderende omgeving waarin we moeten werken. Een omgeving met veranderende verwachtingen, maar ook met medewerkers die evolueren.

Lokaal bestuur Koksijde wil verder uitgroeien tot een mensgerichte, slagkrachtige en klantgerichte organisatie. Vier pijlers zijn daarbij van essentieel belang en vormen de fundamenten van de visie op lokaal bestuur Koksijde:

1. Lokaal bestuur Koksijde is een innovatieve organisatie

Lokaal bestuur Koksijde zet in op kwaliteitszorg, innovatie en vernieuwing rekening houdende met de maatschappelijke thema's (duurzaamheid, de digitale kloof, armoede, vergrijzing, eenzaamheid...) die de dienstverlening beïnvloeden. Als innovatieve organisatie kunnen we ons slagvaardig opstellen in termen van efficiëntie, flexibiliteit, kwaliteitsvolle werking, innovatie en duurzaamheid. Tegelijkertijd worden er meer leer- en ontwikkelingsmogelijkheden gecreëerd voor de medewerkers.

2. Lokaal bestuur Koksijde heeft een eigentijdse organisatiestructuur

Onze organisatiestructuur is transparant en eenvoudig, met duidelijke verdeling van rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De communicatiestromen zijn afgestemd op de grootte van de organisatie. Medewerkers en beleid zijn betrokken bij dit veranderingsproces.

3. Lokaal bestuur Koksijde gaat voor een inspirerend leiderschap

Bij inspirerend leiderschap verwachten we leidinggevenden met een duidelijke visie die medewerkers inspireren, richting geven en eerder intrinsiek aanspreken dan overtuigen. Dat ze meer bezielen dan aansturen.

We zullen inzetten op leiderschap en eigenaarschap. De neuzen van zowel de beleidsverantwoordelijken, leidinggevenden als medewerkers moeten in dezelfde richting staan. Inspirerend leiderschap geeft duidelijkheid aan medewerkers wat hun opdrachten zijn en wat er van hen wordt verwacht.

4. Lokaal bestuur Koksijde heeft aandacht voor alle medewerkers

De organisatie voert een transparant, innovatief, progressief, geïntegreerde en duurzaam HR beleid waarin feedback en open communicatie een prominente plaats krijgt.

Alle medewerkers vormen één team waarbij elke medewerker een waardevolle schakel is van het geheel. Alle medewerkers zijn enthousiast en professioneel en voeren op een loyale manier het uitgestippelde beleid uit. Ze denken hierbij proactief en kritisch na. Ze nemen hun verantwoordelijkheid op een innovatieve manier op met aandacht voor efficiëntie en effectiviteit.

1.4 Het merk "Koksijde"

Sinds november 2008 heeft lokaal bestuur Koksijde een nieuwe huisstijl ingevoerd. Hiermee werd een totaal nieuwe look-and-feel gecreëerd die het "merk" Koksijde moest ondersteunen en zorgen voor meer uitstraling die past bij een moderne en bedrijvige gemeente die Koksijde is. De stijl werd zo ontworpen dat de gemeente Koksijde met al zijn verschillende structuren (gemeentebestuur, AGB, OCMW, onderwijs, musea, ...) als één duidelijk herkenbare organisatie naar buiten kon treden.

Als kleur werd gekozen voor diverse schakeringen van blauw, met één basiskleur en vier afgeleide tinten. Er werd voor blauw gekozen, omdat uit een bevraging bleek dat de grote meerderheid Koksijde met dit kleur associeert. Niet zo verwonderlijk voor een gemeente waar lucht en zee een prominente rol spelen.

De letter K staat natuurlijk voor Koksijde. Die letter staat als het ware boven de zee en de horizon (het horizontale blauwe deel). De O staat voor Oostduinkerke. Het geheel is ook een verwijzing naar de "kokpit", de bolvormige en unieke raadzaal van het gemeentehuis. Het logo is bovendien een stempel (BAM!) en wordt meestal centraal op een blad of cover geplaatst. Niet verdrukt in een hoekje bovenaan het blad. We zijn immers fier op onze gemeente!

Het logo van Koksijde wordt meestal gebruikt in combinatie met een label, een slogan, waar is gekozen voor "Fascinerend Koksijde-Oostduinkerke". "Fascinerend" omdat onze gemeente meer is dan "mooi", meer is dan "interessant", maar blijft prikkelen en boeien, er is altijd van alles te doen. Fascinerend ook om de verschillende facetten die de gemeente te bieden heeft : 4 deelgemeenten, zee & strand, cultuur, sport, natuur, infrastructuur, ...

Er is bovendien gekozen voor de combinatie "Koksijde-Oostduinkerke" omdat heel wat mensen van buiten de gemeente niet weten dat Oostduinkerke een deelgemeente van Koksijde is. Beide entiteiten hebben bovendien een eigen imago, eigen kenmerken. Daarom werd gerekend $1+1 = \text{meer dan } 2!$ Zo staan beide namen in het label en is dat toeristisch een belangrijke meerwaarde.

Tijdens de afgelopen jaren werd er dan ook sterk geïnvesteerd om het huisstijlhandboek en -reglement op te volgen en de richtlijnen te respecteren, wat zijn vruchten mocht afwerpen. Hierdoor wordt Koksijde steeds meer erkend en vergroot ze haar naambekendheid.

2. Strategie

Uit de vaststellingen, wijzigingen regelgeving, verplichte integratie gemeente en OCMW, de opgemaakte visietekst van het managementteam (Koksijde 2.0), de tevredenheidsbevraging bij medewerkers, werd beslist om - gezien de omvang van het veranderingstraject binnen de gemeente - een project op te zetten met diverse werkgroepen. Het project moet de diverse veranderingstrajecten opvolgen. **'Tope sterk'** werd geboren voor het geheel van veranderingen die de organisatie kenmerkt.

Om te kunnen veranderen was het belangrijk om de vaststellingen te staven met objectieve gegevens en een foto te laten nemen van zowel OCMW en gemeente door een externe firma. Investors in People (IIP) werd aangesteld om de gemeente en OCMW te ondersteunen bij de opstart van het veranderingstraject. In de zomer van 2017 mocht de gemeente het certificaat *"Working with investors in people"* ontvangen wat dan ook meteen het startschot was voor het veranderingstraject. In oktober 2017 werd door de firma IIP een nulmeting uitgevoerd op basis van een algemene informatie en data-verzameling en steekproefsgewijze bevragingen bij medewerkers uit verschillende diensten en afdelingen. Een rapport werd opgemaakt van de werkpunten en positieve punten voor de gemeente en OCMW Koksijde.

Vervolgens werden volgende tien 'werven' vastgelegd waaraan we moeten werken binnen de organisatie:

1. Opstellen van een duidelijke missie, visie, strategie en doelstellingen
2. Vastleggen van rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (m.i.v. organogram)
3. Bepalen van de organisatiewaarden en -cultuur
4. Kader ontwikkelen voor het leiden en inspireren van medewerkers (met minder tussenniveaus)
5. Zorgen voor kennisuitwisseling, kennisdeling en kennisborging – samenwerking bevorderen
6. Zorgen voor (voldoende) autonomie en zelfstandigheid en het creëren/verhogen van betrokkenheid
7. Invoeren van een systeem van feedback tussen medewerkers
8. Zorgen voor erkenning en waardering – welzijn van de medewerkers
9. Stimuleren van leren en ontwikkelen – Medewerkersbeleid
10. Continu verbeteren – duurzaamheid bevorderen

De strategie dient de brug te vormen tussen de missie van de organisatie en de harde realiteit die dicteert dat met beperkte middelen niet alle doelen tegelijkertijd gerealiseerd kunnen worden. Een strategisch plan maakt keuzes en zorgt dat alle delen van de organisatie weten wat er van hun verwacht wordt om bij te dragen aan het succes van het geheel.

De lopende strategie van de gemeente Koksijde werd neergeschreven in het strategisch meerjarenplan 2014-2019. Hierin zijn een missie, een visie, strategische en operationele doelstellingen opgenomen. De acties die hierin werden opgenomen werden gekoppeld aan operationele doelstellingen. De evaluatie en opvolging van de daarbij geformuleerde acties bleken de voorbije legislatuur opnieuw een zwakte. Deze vaststelling werd bekrachtigd door de bevraging van Investors in People waarbij eveneens werd vastgesteld dat het strategische meerjarenplan niet doorwerkt tot op de werkvloer.

Met het decreet lokaal bestuur en de jaarlijkse verplichte rapportering aan de gemeenteraad, zal de evaluatie van het (nieuw op te stellen) meerjarenplan 2020-2025 een evidentie worden. Met het formuleren van doelstellingen per dienst zal er gepoogd worden om de doelstelling zoals vastgelegd in het meerjarenplan te vertalen tot op de werkvloer, waardoor het voor elke medewerker duidelijk wordt wat zijn aandeel en zijn bijdrage is tot de doelstellingen die op bestuurlijk niveau werden vastgelegd.

Naar aanleiding van het veranderingstraject lopende binnen ons bestuur, de nieuwe missie, visie en waarden, werd er op ambtelijk niveau nagedacht hoe deze visie kan gerealiseerd worden. Om de visie te kunnen realiseren zal de organisatie de juiste strategische keuzes moeten maken. Wat moeten we doen? Hoe pakken we het aan? Welke zijn

de kritische succesfactoren? Welke doelstellingen realiseren we op korte, middellange of lange termijn om die visie te realiseren? Onze visie zien we te realiseren door voor elke pijler onderstaande strategie te volgen:

2.1 Pijlers van onze strategie

Lokaal bestuur Koksijde is een innovatieve organisatie

- ✓ Uitwerken van een intern beheerssysteem dat toeziet op efficiëntie en effectiviteit van de processen.
- ✓ Beleidsevaluatie verankeren met opstellen van nulmeting en indicatoren.
- ✓ Laten doorwerken van beleidsplan tot op niveau van elke dienst door opstellen van jaaractieplannen per dienst.
- ✓ Integreren van duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's – sustainable development goals) in het lokale beleid.
- ✓ Verder informatiseren van (deel) processen
- ✓ Voeren van een toekomstgericht, resultaatgericht, geïntegreerd en duurzaam HR-beleid

Lokaal bestuur Koksijde heeft een eigentijdse organisatiestructuur

- ✓ Onze organisatieprocessen in kaart brengen (zie verder onder structuur).
- ✓ Voorwaarden en kernprincipes bepalen waaraan de nieuwe organisatiestructuur zal afgetoetst worden.
- ✓ Een nieuwe organisatiestructuur opzetten
- ✓ Bij de toewijzing van rollen en verantwoordelijkheden, worden deze omgezet in afgebakende functies, verantwoordelijkheden en resultaatgebieden.
- ✓ Bij het invoeren van een functieweging vergelijken we de waarde hiervan binnen onze organisatie alsook naar andere lokale besturen toe.
- ✓ A.d.h.v. een personeelsbehoefteplanning realiseren we een optimale afstemming tussen het werkaanbod en personeelscapaciteit.
- ✓ De huidige overlegstructuren (stafoverleg, teamoverleg, dienstoverleg, diensthoofdenoverleg, etc.) vastleggen met telkens hun rol en bevoegdheid.
- ✓ Het decreet lokaal bestuur legt in artikel 171 §2 en §4 vast dat er een **afsprakennota** dient te worden opgemaakt tussen het college van burgemeester en schepenen en het managementteam bij het begin van de bestuursperiode. De afsprakennota legt vast hoe beide organen de komende legislatuur zullen samenwerken. Een duidelijke afsprakennota tussen beleid en organisatie, zal zorgen voor de nodige transparantie, ook op het vlak van dagelijks personeelsbeheer (delegatie naar algemeen directeur) en budgethouderschap.
- ✓ De samenwerking tussen beleid en managementteam als partners met éénzelfde doel, namelijk een doelmatig en efficiënt beleid (uit)voeren en versterken. Het management van de organisatie heeft daarbij respect voor de beleidskeuzes en het college heeft respect voor de processen van beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie. Een belangrijke actor in het realiseren van de doelstellingen en de strategie is de relatie tussen politiek en administratie.

Lokaal bestuur Koksijde gaat voor een inspirerend leiderschap

- ✓ Bepalen van de rol van het managementteam. Een slagkrachtig managementteam, dat moet sturen op de hoofdlijnen van onze organisatie(ontwikkeling). Dit moet gebeuren in nauw overleg en met voldoende feedback naar de beleidsverantwoordelijken. Ook een goede wisselwerking tussen managementteam en diensthoofden is belangrijk. Het management van onze organisatie moet besluitvaardig en consequent zijn.
- ✓ We werken een duidelijke visie op leidinggeven uit. We ontwikkelen een leiderschapsmodel en leiderschapsrollen in nauwe samenwerking met de leidinggevende niveaus. We ontwikkelen een

strategisch vormingsbeleid en een geïntegreerd talentbeoordeling en loopbaanontwikkeling voor leidinggevenden.

Lokaal bestuur Koksijde heeft aandacht voor alle medewerkers

- ✓ Betrokkenheid van medewerkers bij de doelstellingen en bij de verbeterings- en veranderingstrajecten.
- ✓ Uitbouwen van een wendbare en projectmatige werking, met aandacht voor het geven van verantwoordelijkheid en het stimuleren van eigenaarschap bij de medewerkers.
- ✓ Introduceren van een open feedbackcultuur en coaching van medewerkers in plaats van een formeel evaluatiesysteem.
- ✓ Zorgen voor gelijke kansen voor elke medewerker en een intern diversiteits- en inclusiebeleid.
- ✓ Bouwen aan een proactief, geïntegreerd en toegankelijk psychosociaal welzijnsbeleid.
- ✓ We ontwikkelen een strategisch vormingsbeleid en een geïntegreerde talentbeoordeling en loopbaanontwikkeling voor alle medewerkers.

2.2 Ondersteunende instrumenten van onze strategie

In de gemeenteraad en de OCMW-raad van 29 januari 2019 werd een nieuwe **deontologische code** voor mandatarissen vastgelegd. Dit model van deontologische code geeft lokale mandatarissen een kader waarbinnen ze hun mandaat moeten uitoefenen. De samenleving stelt, terecht, hoge eisen aan mandatarissen. Als lokaal geëngageerd politicus is men kwetsbaar. De deontologische code is in de eerste plaats dan ook niet gemaakt om te bestraffen, maar om een veilige omgeving te creëren waarbinnen de lokale mandatarissen moeten werken. De code is een algemene leidraad voor lokale mandatarissen om deontologisch zorgvuldig te kunnen handelen bij de uitoefening van het mandaat. Dit handelen steunt op de volgende waarden: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid.

Binnen de gemeente zijn er een aantal **advies- en beheersorganen** die de gemeente adviseren omtrent het te voeren beleid. Het betreft inspraakorganen, al dan niet wettelijk of decretaal voorzien, dat door het gemeentebestuur wordt ingericht en dat op geregelde tijdstippen vergadert om aan het gemeentebestuur adviezen uit te brengen over een bepaald beleidsdomein. In principe zijn adviesraden samengesteld uit vertegenwoordigers van verenigingen en/of professionele organisaties die rond het beleidsdomein werken. Adviesraden nemen een huishoudelijk reglement aan dat hun werking preciseert en dat ter kennis wordt gegeven aan de gemeenteraad.

De gemeenteraad bepaalt welke gemeentelijke adviesraden of andere overlegstructuren met burgers, verenigingen en/of doelgroepen worden opgericht met als opdracht de gemeente op regelmatige en systematische wijze te adviseren over bepaalde beleidsdomeinen. De gemeenteraad stelt de adviesraden vast, met aanduiding van het adviesdomein, de wijze van samenstelling, de voornaamste werkingsregels, alsook op welke wijze er gevolg zal worden gegeven aan het advies.

Overzicht van de adviesraden Koksijde:

Beleidsdomein Vrije tijd:	– Sportraad – Cultuorraad – Jeugdraad
Beleidsdomein Welzijn en sociale zaken	– Gemeentelijke adviesraad internationale samenwerking – Adviesraad andersvaliden – Seniorenadviesraad – Preventieraad
Beleidsdomein grondgebiedszaken	– Raad voor lokale economie – Adviesraad Onroerend erfgoed – Landbouwwaad

- Milieuraad
- GECORO
- Verkeerscommissie

Naast de adviesraden werden er **vier gemeenteraadscommissies** opgericht die de gemeente en OCMW-raad adviseren en voorstellen formuleren. Binnen de gemeenteraad kunnen commissies samengesteld zijn uit gemeenteraadsleden die de taak hebben om de agendapunten van de raadszittingen voor te bereiden.

- De gemeenteraadscommissie Grondgebiedszaken
- De gemeenteraadscommissie Vrije tijd
- De gemeenteraadscommissie Financiën, personeel en administratie
- De gemeenteraadscommissie Welzijn en sociale zaken

Om de **burgerparticipatie** te versterken en de betrokkenheid bij het bestuur te verhogen zal het nodig zijn om een reglement rond burgerparticipatie te laten goedkeuren door de gemeenteraad. De gemeenteraad is namelijk verantwoordelijk om een beleid te voeren op het vlak van betrokkenheid en inspraak van burgers en diverse doelgroepen, zoals beschreven in het decreet lokaal bestuur (artikels 302, 303 en 304). De inspraakmogelijkheden en de klachtenbehandeling voor elke Koksijde burger worden in dit reglement weergegeven. Met dit reglement wilde het bestuur burgerinitiatieven faciliteren, de burgerbetrokkenheid initiëren, het middenveld ondersteunen en de participatie zoals wettelijk voorzien reguleren. Het reglement zorgt voor een duidelijk overzicht van mogelijke initiatieven voor burgers. Het gemeentebestuur hecht namelijk veel belang aan openheid, participatie en inspraak.

Reeds in 2010 startte de gemeente met de **live- streaming van de gemeenteraad**. Alle burgers kunnen de gemeenteraad en de OCMW-raad live volgen of achteraf herbekijken. Dit instrument is ondertussen uitgegroeid als een volwaardig filmarchief. Met het bestuursdecreet goedgekeurd op 7 december 2018, is ook het gebruik binnen de bestuurscontext van de gemeente juridisch verankerd en nam ook de gemeenteraad bij huishoudelijk reglement de beslissing om de opname als integraal (zittings)verslag van de gemeente en OCMW-raad te beschouwen.

Van een lokaal bestuur wordt ook verwacht dat ze inzet op **actieve openbaarheid** van bestuur, waarbij de gemeente zelf het initiatief neemt om burgers op de hoogte te brengen van de beslissingen genomen door gemeentelijke organen. Daarbij gaat het over duidelijk en voldoende informeren over het lokale beleid, regelgeving en dienstverlening. Elke instantie is verplicht om de bevolking of de betrokken doelgroepen systematisch, correct, tijdig, evenwichtig en op verstaanbare wijze voor te lichten over haar aanbod. Dat is het principe van actieve openbaarheid: de overheid neemt zelf het initiatief om burgers op de hoogte te brengen. Alle inwoners kunnen op de website van de gemeente alle genomen beslissingen van alle organen van de gemeente raadplegen.

Om de vastgestelde beleidsdoelstellingen te kunnen behalen werden er de voorbije legislatuur een aantal **beleidsplannen** door verschillende diensten opgemaakt. De zwakte van deze plannen blijft evenwel de systematische opvolging en de bijsturing. De plannen worden nog te weinig als kapstok gebruikt om het verdere algemene beleid op organisatieniveau vorm te geven.

Volgende beleidsplannen werden er opgemaakt de voorbije legislatuur:

- GIS beleidsplan (Geografische Informatiesystemen)
- globaal preventieplan
- audit c.c. Casino Koksijde
- mobiliteitsplan (2011) en bijhorende sneltoets (2017)
- Energiek 2020
- informatieveiligheidsplan
- lokaal woonplan
- beleidsplan Abdijmuseum en Nationaal Visserijmuseum
- strategisch veiligheidsplan

- beleidsplan huis van het kind
- jaarplanwerking Jeugd
-

De diverse diensten werkten in de voorbije zes jaar een gedegen en vooral divers vrijetijdsaanbod uit (cfr. voor elk wat wils). Hierbij was er voldoende aandacht voor, enerzijds, spreiding, diversiteit en kwaliteit van het aanbod, en anderzijds, de diverse doelgroepen zoals senioren, kansarmen, ...Doelgroepen worden bereikt, maar een visie is nodig op het vlak van **evenementen** zowel naar aard van de activiteiten, als naar de exacte doelgroep die men beoogt (cfr. richting dat men wenst uit te gaan, accenten die men wenst te leggen, etc.). Ook bestaat er op dit moment geen systematische evaluatietool waarvan de diensten gebruik maken om op basis van objectieve criteria (vb. cijfermateriaal) te evalueren. Met de opmaak van een evenementenkalender in de 2de helft van 2018 werden alle vrijetijdsactiviteiten in kaart gebracht, zowel naar aard van de activiteit, doelgroep als tijdsmoment. 2019 wordt ook vooral gezien als een nulmeting om alles in kaart te brengen. Bedoeling is om met het oog op 2020 met alle gegevens aan de slag te gaan zodat er een visie inzake **evenementenbeleid** kan opgemaakt worden. Deze zal ook aangewend worden om er een communicatie- en promobeleid op af te stemmen.

3. Structuur

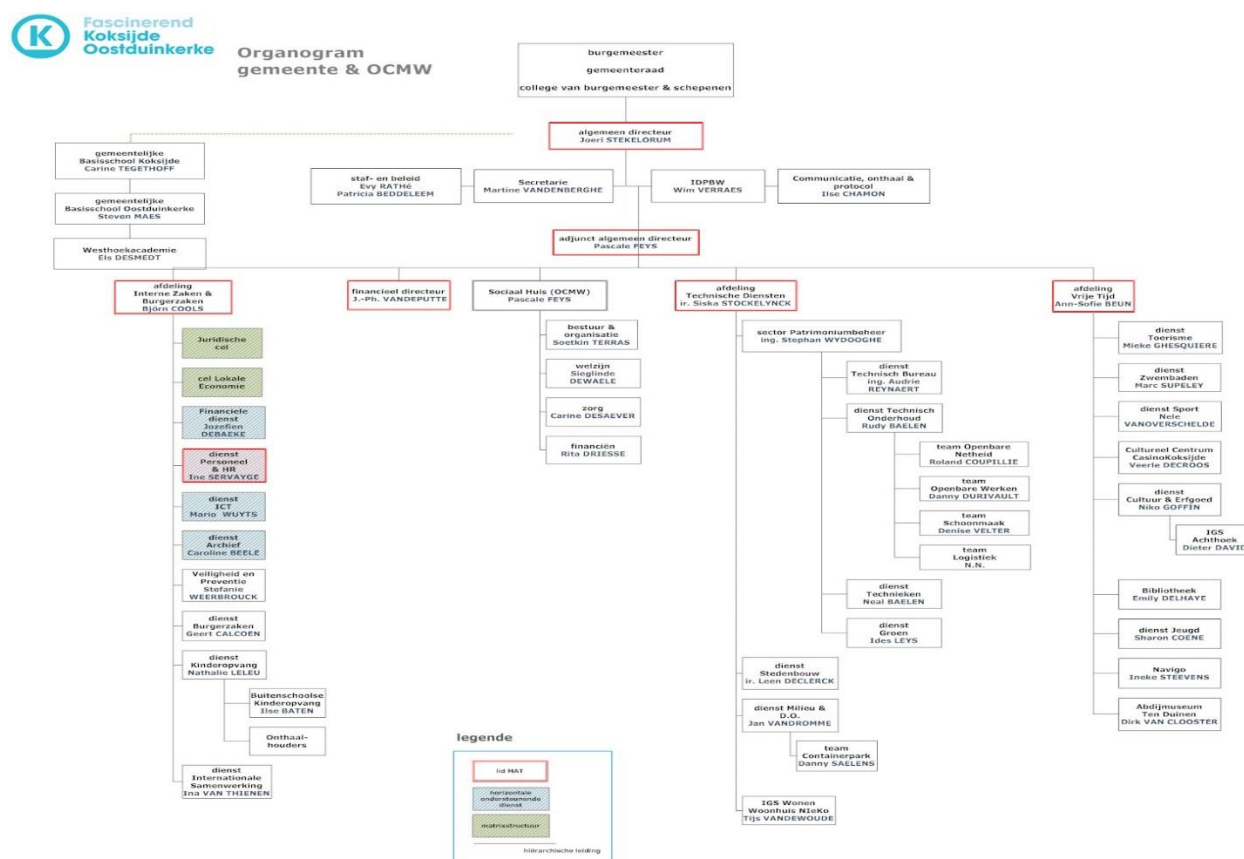
Deze pijler refereert aan de inrichting van onze organisatie zelf. Hoe ziet ons organogram eruit? Welke niveaus bestaan er? Hoe verloopt de taakverdeling en hoe verloopt onze coördinatie? Ook wordt hierbij bekeken over welke infrastructuur onze organisatie beschikt om onze dienstverlening in onder te brengen.

Het huidige organogram is hiërarchisch opgebouwd a.d.h.v. de verschillende afdelingen, met veel niveaus. Uit het onderzoek van IIP (Investors in People) kwam naar voor dat het **organogram** veel te log is en dat er veel leidinggevende niveaus zijn die eerder blokkerend werken en het de absolute noodzaak is om aan meer organisatie- en dienst overschrijdende samenwerking (te veel schotten in de organisatie) te werken. Ons organogram dateert van 2008 en was het resultaat van een grondige doorlichting van de diensten die op dat moment bestonden. Ondertussen is de dienstverlening uitgebreid en staan we ook voor de belangrijke uitdaging om gemeente en OCMW te integreren tot één Lokaal Bestuur Koksijde. Ondertussen groeide de organisatiestructuur doorheen de jaren organisch verder zonder dat we hebben stilgestaan of de structuur goed afgestemd is op onze dienstverlening. Om te komen tot een vlakkere organisatiestructuur (zie pijler 1) formuleren we een duidelijke visie op het maximaal aantal leidinggevende niveaus. Een ander belangrijk element dat mee in de overweging zal moeten genomen worden is de span-of-control (het aantal medewerkers dat een leidinggevende onder zich heeft) voor de diverse leidinggevende niveaus. Deze beide principes (aantal leidinggevende niveaus en de span-of-control) moeten verder concreet worden uitgewerkt.

We staan daarom op een kantelmoment om te groeien naar een eigentijdse organisatiestructuur, die de werking zelf moet ondersteunen en moet gebaseerd zijn op wat de klant van ons verwacht van een goede dienstverlening.

3.1 Organogram lokaal bestuur Koksijde

Het voorlopig organogram van lokaal bestuur Koksijde ziet er als volgt uit:

3.2 Rol van het managementteam

In 2016 werd door het managementteam een visietekst uitgewerkt (Koksijde 2.0.), vanuit de vaststelling dat de organisatie een schat aan kennis, talenten, ervaringen en middelen heeft, maar deze met elkaar in verbinding brengen en zodanig mobiliseren is de grote uitdaging voor de toekomst. Als managementteam werd nagedacht hoe dit nog meer kon nagestreefd worden. De focus lag op het creëren van een organisatie gericht op het welzijn van elke medewerker, elk binnen zijn eigen verantwoordelijkheden, bevoegdheden en competenties. Hierbij moet de noodzakelijke professionele ruimte, vertrouwen en autonomie gegeven worden. Op die manier willen we meer betrokkenheid creëren. Ook de rol als managementteam binnen de organisatie diende herwerkt te worden en sterker gedefinieerd.

Het managementteam formuleerde 4 uitdagingen voor de toekomst:

UITDAGING 1: Mensgerichte organisatie

Een mensgerichte organisatie die inzet op het welzijn van iedere medewerker door (professionele) ruimte (vertrouwen & autonomie geven) te voorzien, en ervoor te zorgen dat de medewerker deze ruimte met volle goesting kan benutten (verantwoordelijkheid nemen & betrokkenheid tonen).

UITDAGING 2. Gerichte interne communicatie

Interne communicatie is het geheel van communicatievormen en -processen binnen een organisatie. Het is ook een strategisch instrument dat een bijdrage levert aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de organisatie. We stellen vast dat veel boodschappen/mededelingen letterlijk verloren gaan in de massa. Medewerkers zien het geheel niet meer, de boodschappen gaan verloren en de betrokkenheid krijgt een deuk. De medewerkers van de organisatie zijn de belangrijkste ambassadeurs. De doelstelling van interne communicatie is samen bouwen aan transparantie en betrokkenheid. Zo is een goed doordachte interne communicatie een waardemeter voor de betrokkenheid van medewerkers in het bedrijf: mensen worden immers gemotiveerd door wat ze horen of lezen, worden geïnspireerd door collega's. Op die manier genereert de organisatie een klimaat van luisterbereidheid, vertrouwen en creativiteit, met een constante zorg voor objectiviteit.

UITDAGING 3: Projectgerichte organisatie

Een brede en moderne organisatie, waarbinnen (dienstoverschrijdende) projecten op een gestructureerde, gefaseerde en onderbouwde manier worden benaderd, uitgewerkt en opgevolgd, rekening houdend met de vastgelegde beleidsvisie en organisatiedoelstellingen of waar toegewezen opdrachten op zijn minst op een projectmatige manier worden aangepakt.

UITDAGING 4: Een daad- en slagkrachtig managementteam

Het managementteam wilde meer de brug vormen tussen medewerkers en beleid. Een managementteam dat adviserend, stimulerend en daadkrachtig optreedt bij zowel de beleidsvoorbereiding, de -uitvoering als de -evaluatie en waarbij we onze *helikoptervisie* op de organisatie ten volle uitspelen.

Een managementteam dat zowel de coach moet zijn van elke leidinggevende, zelfs van elke medewerker binnen onze organisatie, en tegelijkertijd als partner van het beleid moet optreden.

Deze uitgangspunten werden ondertussen meegenomen in het veranderingstraject.

3.3 Processen binnen de gemeente

In Lokaal Bestuur Koksijde zijn er momenteel een drietal types van processen die onze dienstverlening bepalen.

- ④ **managementprocessen:** de processen die te maken hebben met het sturen, coördineren, innoveren en bijsturen van de organisatie van het lokaal bestuur.
= strategie, planning en beleid, innovatie, kwaliteitszorg, project- en programmamanagement, procesmanagement, beleidsrapportering, subsidiewerving, stedenbeleid...
- ④ **ondersteunende processen:** de processen die ervoor zorgen dat het lokaal bestuur in staat is om de dienstverleningsprocessen uit te voeren door het leveren van mensen en middelen.
= personeel, ICT, financiën, communicatie, secretariaat, juridische zaken...
- ④ **dienstverleningsprocessen:** deze zijn gericht op het afleveren van producten en diensten aan externen in de meest ruime zin (aflevering bouwvergunning, bibliotheek, cultuur aanbod, ...)

Binnen deze dienstverleningsprocessen zijn er dan bovendien nog een aantal heel specifieke processen waar dikwijls een één-op-één-relatie met onze klanten centraal staat (loketwerking, telefonische en digitale dienstverlening, beheer klachten en meldingen...). Er dient hiervan een duidelijk overzicht te worden gemaakt. Door deze drie types van processen in kaart te brengen willen we de dienstverlening naar onze klanten verbeteren, de interne werking efficiënter laten verlopen om zo meer grip te krijgen op onze interne activiteiten, met name via het organiseren van interne controle (intern beheerssysteem).

3.4 Beslissingsstructuur van lokaal bestuur Koksijde

Binnen de organisatie zijn er vijf formele **beslissingsstructuren**: de gemeenteraad, de OCMW-raad, het college van burgemeester en schepenen, vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienstverlening. Het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau zijn de enige budgethouders binnen de organisatie waarbij er beperkte delegaties werden gegeven aan de algemeen directeur.

De organisatie wordt ook gekenmerkt door tal van **informele overlegstructuren**, bijgestaan door experts en leidinggevendenden uit de administratie. Dit zijn o.a. staf Personeel, staf Vrije tijd, staf Technische diensten, werkgroep preventie binnen de afdeling technische diensten. Uit het onderzoek van IIP blijken deze vormen van overleg niet steeds voldoende bij te dragen tot de doelstellingen van de organisatie. De komende legislatuur zal het van belang zijn om de interne communicatiestromen en vergadercultuur onder de loep te nemen, zoals dit in één van de aanbevelingen door IIP werd meegegeven.

De **VVV** (vereniging voor vreemdelingenverkeer) (EVAP) werd door de gemeente belast met de uitvoering van het toeristische beleid in de gemeente. Dit omvat onder meer:

- ④ toeristische productontwikkeling
- ④ uitwerking van een kwalitatief evenementenbeleid
- ④ uitwerking van een marketing- en promotiebeleid
- ④ samenwerking met andere toeristische actoren
- ④ samenwerking met privé-actoren binnen de toeristische sector in de gemeente

De VVV voert de in de statuten en in de beheersovereenkomst omschreven opdrachten autonoom en op een kwaliteitsvolle manier uit, en is vrij, binnen het meerjarenplan, in de manier waarop ze haar opdracht vervult. Deze taakvervulling dient in overeenstemming te zijn met de beginselen van behoorlijk bestuur en verder met alle toepasselijke regelgeving en met het door de gemeente gevoerde beleid inzake toerisme zoals opgenomen in het meerjarenplan. Om haar taak te vervullen worden middelen door de gemeente ter beschikking gesteld. De vereniging is samengesteld uit raadsleden en niet-stemgerechtigde leden. Alleen de raadsleden hebben stemrecht op de

algemene vergadering en dit voor de duur van legislatuur. Het gevaar voor deze overlegstructuur is dat er een parallel circuit ontstaat met de initiatieven genomen door gemeentelijke diensten en zo de doelstellingen vastgelegd in het meerjarenplan niet behaald worden. Hierdoor moeten we waakzaam zijn.

Naast de VVV is er ook nog het extern verzelfstandigd agentschap het **Jeugd ontmoetingscentrum (JOC) de Pit** met een eigen rechtspersoonlijkheid. Er werd in 2013 de keuze gemaakt om de activiteiten onder te brengen in een EVAP (extern verzelfstandigd agentschap) zodoende er snel kan ingespeeld worden op de wijzigende omgeving en waardoor activiteiten een stuk eenvoudiger kunnen georganiseerd worden met meer inspraakmogelijkheden voor de jeugd.

De intergemeentelijke **samenwerking (W)integratie** is een samenwerking tussen de gemeenten Koksijde, De Panne, Nieuwpoort en Middelkerke die werd opgericht in 2015. Later sloot ook Veurne aan. (W)integratie wil actief (gezins-)armoede vermijden, opsporen en bestrijden. Eén van de middelen hiervoor is een doorgedreven integratie van nieuwkomers en kansarmen. (W)integratie zet eigen acties op of doet dit in partnerschap met andere diensten en organisaties.

Woonhuis NieKo is een intergemeentelijke samenwerking tussen gemeente Koksijde en stad Nieuwpoort sedert 1 september 2014 (Intergemeentelijke Samenwerking (IGS) Wonen Koksijde-Nieuwpoort). Inwoners kunnen er bij het Woonloket terecht voor alle vragen rond wonen. Het project krijgt steun van de Vlaamse overheid.

'**Achthoek**' is het intergemeentelijk cultureel samenwerkingsverband van de gemeenten en steden Alveringem, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Lo-Reninge, Nieuwpoort en Veurne. Deze 8 gemeenten, samen goed voor 47 deelgemeenten en meer dan 90.000 inwoners, vormen samen de arrondissementen Veurne en Diksmuide.

Het A(utonoom) G(emeente)B(edrijf) - AGB Koksijde is een extern verzelfstandigd agentschap van de gemeente Koksijde. Het AGB Koksijde werd opgericht op 24/12/2001 bij ministerieel besluit. De samenwerking tussen de gemeente en het AGB wordt vastgelegd in een beheersovereenkomst aan het begin elke legislatuur. Het doel:

- ④ een deel van het onroerend patrimonium van de Gemeente Koksijde te beheren en, in eerste instantie specifiek, de site van de Casino Koksijde optimaal te beheren voor de exploitatie van parkeergelegenheden;
- ④ de ontwikkeling en exploitatie van parkeergelegenheden;
- ④ de ontwikkeling en exploitatie van infrastructuur bestemd voor culturele, toeristische of sportieve activiteiten of voor ontspanning.

Het AGB beschikt over een raad van bestuur bestaande uit 12 leden verkozen door de gemeenteraad. Daarnaast is er een directiecomité bestaande uit 6 leden verkozen door de raad van bestuur. Jaarlijks wordt er gerapporteerd door de raad van bestuur aan het college van burgemeester en schepenen.

AGB's en andere verzelfstandigde agentschappen kunnen mogelijks de versplintering van het lokale bestuur in de hand werken. Anderzijds is de samenstelling van de raad van bestuur door de gemeenteraad, het feit dat er gewerkt wordt met een beheersovereenkomst en de bestaande rapporteringsverplichtingen een middel om de controle op de werking van het AGB voldoende hoog te houden. Daarnaast zal door de invoering van het decreet lokaal bestuur alle beslissingen genomen door de organen binnen het AGB door burgers te raadplegen zijn op de gemeentelijke website, waardoor de transparantie zal stijgen.

4. Systemen

In dit hoofdstuk gaan we na wat de formele en informele werkwijzen zijn binnen ons lokaal bestuur, welke procedures daarbij zijn vastgelegd, met welke afspraken en welke communicatiestromen. Enkele elementen hiervan kwamen ook reeds in andere hoofdstukken aan bod.

Met de integratie van de gemeente en OCMW werd een nieuwe gezamenlijke **deontologische code** vastgelegd op basis van de kernwaarden die reeds door de organisatie werden vastgelegd. De deontologische code wordt gekenmerkt door de vijf waarden met telkens gedragsvoorbeelden zoals deze door de medewerkers zelf werden geformuleerd, maar bevat ook een luik van hoe we met onze klanten omgaan en wat belangrijk is daarbij. Zo kent de deontologische code een maximaal draagvlak en wordt deze ook binnen de werking van de diensten uitgedragen en gebruikt voor ons handelen.

In Koksijde zijn er een aantal **veranderingstrajecten** opgestart. Als onderdeel van één van de trajecten werden de **functiebeschrijvingen** onder de loep genomen en voor nieuwe medewerkers zal er veel meer vertrokken worden vanuit de waarden, missie en doelstellingen per dienst. Na de bevraging werd namelijk vastgesteld dat leidinggevendenden de functiebeschrijvingen nog steeds belangrijk vinden, maar dat deze in begrijpbare taal moeten opgemaakt worden, en dat er meer aandacht moet zijn voor motivatie, jobinhoud en ruimere thema's i.p.v. louter het gebruik van resultaatsgebieden en competenties. Het **competentiewoordenboek** zoals dit werd vastgelegd in 2010 wordt nog steeds gehanteerd evenals het gebruik van de diverse functiefamilies, waarbij elke functie in een bepaalde familie wordt ingedeeld, zodoende er van elke medewerker binnen een bepaalde familie hetzelfde verwacht wordt en zo over de afdelingen heen uniformiteit blijft bestaan naar verwachtingen ten aanzien van medewerkers in gelijkaardige functies.

In 2016 werd een werkgroep **projectmanagement** opgericht vanuit de vaststelling dat vele projecten lopende zijn binnen de organisatie en dat het daarbij noodzakelijk is om prioriteiten te stellen, evenals het bepalen van de in te zetten middelen. De opzet was het bepalen van een projectplan (wie doet wat wanneer?), waar er aandacht gaat naar het meten van de voortgang van het project, het bijsturen indien nodig, maar waar er ook aandacht is voor bewuste communicatie naar alle stakeholders. Door de werkgroep werd een structuur geïntroduceerd om projecten uit te werken. De structuur voorziet in vijf fasen van het projectmanagement:

1. Initiatiefase: waarom wordt het project gedaan?
2. Opstart- en planningsfase: bepalen met wie, met welke middelen en tegen wanneer welke resultaten worden behaald?
3. Uitvoeringsfase: projectleider zorgt voor uitvoering alle stappen en waakt over kwaliteit en resultaten
4. (Controle fase: mogelijkheid tot bijsturing tijdens plannings- en uitvoeringsfase – maakt onderdeel uit van voorgaande fasen maar kan ook afzonderlijk worden voorzien)
5. Afsluitingsfase: moment van evaluatie

Hoewel de beschikbare tools voorhanden zijn stellen we vast dat deze nog onderbenut worden en dat procesmanagement nog te weinig verankerd is binnen onze organisatie.

De gemeente beschikt over een uitgebreide infrastructuur. Het beheer ervan is niet altijd even evident en hoewel er de voorbije legislatuur in diverse infrastructuur (nieuwe) geïnvesteerd werd zullen opfrissingen aan oudere infrastructuur noodzakelijk zijn de komende bestuursperiode. Het **beheer van het gemeentelijk patrimonium** is niet enkel een taak van de sector patrimoniumbeheer maar van iedereen die er gebruik van maakt, om er zorg voor te dragen als een goede huisvader. In 2015 werd daarom van start gegaan met de opstart van **facility management** (FM) met als doel het beheer van het gemeentelijk patrimonium (onroerende en roerende goederen) te professionaliseren door het centraal registeren en beheren van het gemeentelijk patrimonium. Facility management moet ook zorgen voor een goede communicatie tussen de diensten onderling, maar ook naar de burger toe over de

status van een melding. Binnen FM zijn interne opvolging van werkopdrachten eenvoudig en overzichtelijk en rapportages kunnen gebruikt worden voor het nemen van beleidsbeslissingen. De komende bestuursperiode zal nagekeken worden om FM uit te breiden met een module uitleningen en een module wijzigingsbeheer.

Op het vlak van **ICT** werden er de voorbije legislatuur diverse projecten uitgewerkt.

- ⑩ e-Notulering (digital agenderen én notuleren van de beslissingsorganen)
- ⑩ Office 365
- ⑩ DMS (document management system) in Sharepoint
- ⑩ Topdesk voor facilitymanagement
- ⑩ vernieuwing projectie Kokpit
- ⑩ geleidelijk opstarten met windows 10/office2016
- ⑩ Upgrade, en geven van outlook opleiding
- ⑩ Draadloze verbinding Golf-gemeentehuis (AGB)
- ⑩ Verder vernieuwen switches buitendiensten

De software applicatie ReCreateX telt verschillende algemene modules waarbij de gemeente Koksijde in 2016 de module reserveringen en inschrijvingen uitrolde binnen diverse vrijetijdsdiensten. De software is gebruiksvriendelijk en overzichtelijk. Alle velden kunnen gepersonaliseerd worden en alle rapporten kunnen naar wens worden gewijzigd. Zo kunnen (bepaalde) data gedeeld worden door verschillende diensten. Alle gegevens uit ReCreateX kunnen geëxporteerd worden naar MS Word, MS Excel, PDF, ... Ook kunnen alle lijsten en documenten geprint, gefaxt, gemaïld en geconverteerd worden.

Vanaf 2019 werken we voor de agendering en afwerking van onze bestuursorganen (cbs, gemeenteraad, ocmw-raad, vast bureau, BCSD) met de nieuwe toepassing e-notulen. **eNotulen** is een gebruiksvriendelijke en toegankelijke webapplicatie waarmee eenvoudig vergaderingen worden ingepland, agendapunten worden aangemaakt, vergaderstukken worden klaargezet en deelnemers worden uitgenodigd. Op deze manier kan er efficiënter en papierloos gewerkt worden en kunnen stukken voor mandatarissen maximaal ontsloten worden.

Al enige jaren is er een behoorlijke druk ontstaan door de aanbieders om hun klanten een **cloudoplossing** aan te bevelen voor zowel opslag van data, aanbieden van softwaretoepassingen, en het hosten van het datacenter. Het argument raakt een gevoelige snaar bij de kleine tot middelgrote organisaties die de gemeenten toch zijn. De Cloud zou in belangrijke mate de dienst ICT kunnen ontzorgen van het complexe beheer van het serverpark. Bovendien kan dat serverpark gehuurd worden, al dan niet gedeeld met andere klanten. Dit zou een kostenbesparing met zich mee brengen. Momenteel staat ons serverpark opgesteld op twee locaties (omwille van veiligheid en backup-mogelijkheden). Indien gekozen wordt voor een cloud-oplossing dan zal de volledige organisatie moeten overschakelen op Server Based Computing (SBC) wat dan weer een stevig verandertraject betekent voor onze gebruikers. Als we dan vervolgens ook het beheer overlaten aan een partner (PAAS: platform-as-a-service) wordt de kost zodanig dat van een besparing geen sprake kan zijn. Ons huidige serverpark kan einde 2023 opnieuw geëvalueerd worden in functie van een eventuele cloudoplossing. Momenteel wordt er wel reeds geëxperimenteerd met een aantal apps binnen de Office 365 suite.

Het werken met bestanden in de Cloud levert bovendien veel interessante toepassingsmogelijkheden op zoals het gebruik met mobiele toestellen, delen van data met allerhande partners, ongelimiteerde opslagmogelijkheden, enz. In 2019 loopt een proefproject wat dit betreft. Bij een positieve evaluatie dienen we voor een fase 2 te onderzoeken wat de mogelijke toepassingen kunnen zijn bij het verder uitrollen van deze technologie. We denken bovendien dat het een goede zaak zou zijn om in een relatief vroeg stadium aan te sluiten bij het project 'Digitaal Archief Vlaanderen'.

Digitalisering is een term die te pas en te onpas in allerlei situaties wordt gebruikt en veel ladingen kan dekken. Voor een goed begrip gaan we bij lokaal bestuur Koksijde uit van de volgende omschrijving: Digitalisering is voor ons het proces dat vooral als oogpunt heeft het zoveel mogelijk papierloos maken van de administratie, én bovendien huidige processen automatiseren met het oog op een besparing van tijd en energie, en zo een meerwaarde oplevert voor de organisatie. Het beoogde gevolg is dat de efficiency van de medewerker verhoogt en hem/haar het gevoel geeft dat routinetaken tot een minimum beperkt kunnen worden. Een aantal voorwaarden zullen hiervoor moeten voldaan worden, waarvan enkele ervan worden opgenomen in de strategie:

- ④ Bestaande software dient te worden geïnventariseerd, en bovendien geëvalueerd wat betreft kosten/baten.
- ④ De huidige processen dienen te worden geïnventariseerd.
- ④ Er dient een analyse te gebeuren hoe (een aantal van) deze processen kunnen worden verbeterd.
- ④ Een procesanalist/projectleider digitalisering dient hiervoor te worden geëngageerd

ICT kan een bijkomende rol opnemen als Smart City Manager. Een DMS (document management system) zal ervoor zorgen dat er flexibeler met data kan worden omgegaan, en dat deze beschikbaar wordt over de afdelingen heen.

Door het sterk toegenomen aantal gebruikers binnen het bestuur en een evenredige stijging van het aantal toestellen, (een groei van 40% sedert 2015) is de hoeveelheid puur ondersteunend werk uiteraard behoorlijk gegroeid.

Door de optie om in eigen beheer toepassingen zoals **SharePoint en CRM** mogelijk te gaan beheren, en ook door de wens om veel meer project-gestuurd te gaan werken binnen de diensten, zijn de verwachtingen wat betreft ICT gestegen. Het implementeren van vernieuwingen op projectmatige basis, proces- gestuurd werken en veranderingsmanagement zijn zaken die effectief aan de orde zijn.

Hoe begrijpelijk deze verwachtingen ook zijn, in de praktijk is het niet steeds haalbaar voor een structuur die is gestoeld op het voornamelijk bieden van ondersteuning op technisch vlak. Hierdoor kan de vraag gesteld worden of de capaciteit van de dienst voldoende in overeenstemming is met de verwachtingen en de uitdagingen die de toekomst met zich zal meebrengen op vlak van ICT.

In 2017 startte een consultant die de dienst ICT ondersteunt op basis van **outsourcing**. Het uitleveren van pc's heeft ook een achterstand opgelopen. Een groeiend aantal collega's dient te werken met een toestel dat niet voldoet aan de standaarden die we wensen te hanteren binnen de organisatie. Hier voorzien we ook een inhaaloperatie door deze taak uit te besteden aan een nog toe te wijzen partner.

Om duidelijke stappen vooruit te maken op het vlak van dossierbeheer, en het meer efficiënt omgaan met data –en documentbeheer dienen we over meer kennis en ook tijd te beschikken om dit in eigen beheer te kunnen doen op basis van analyses die intern zijn gemaakt. Op die manier blijft de kennis in huis. Uitbesteden zorgt er niet alleen voor dat de projectkosten onaanvaardbaar hoog oplopen, maar de ervaring leert ons ook dat er dikwijls niet of onvoldoende met onze processen wordt meegedacht.

Ondanks het feit dat de gemeente in de voorbije legislatuur niet gekozen heeft voor een algehele migratie naar de Cloud zal er een verhoogd gebruik zijn van toepassingen in de Cloud. We denken hierbij vooral aan het steeds intensiever beheer van documenten middels een **DMS** (documentmanagementsysteem). Om de goede werking hiervan te verzekeren dienen we in te zetten op een performante dataverbinding die voorzien is op de toename van het werken in de Cloud.

Er is net een nieuw raamcontract in voege via de Vlaamse overheid. Dit zal een indicatie geven of het huidige budget voldoet aan de vereisten.

In 2014 is onze organisatie gestart met het uitrollen van MS CRM om in **een mid-Office** te voorzien waar deze data kon worden samengebracht. Om diverse redenen heeft dit niet gebracht wat we ervan verwacht hadden. Nochtans blijft de nood om data te verzamelen op een centrale plaats zeer belangrijk. Zeker als we zaken zoals Big Data en

Digitalisering hoog in onze prioriteitenlijst willen zetten. We dienen daarom de nodige initiatieven te nemen om te voorzien in een zgn. *servicebus* die de koppeling kan vormen met de respectievelijke backoffice systemen.

Steeds meer ontstaat ook de behoefte aan een (vast) **leslokaal** voor opleidingen en voor het afnemen van aanwervingsproeven waarbij men het gebruik van een computer voorziet.

In de voorbije legislatuur zijn er op het vlak van **informatieveiligheid** grote stappen gezet. O.a. onder impuls van de Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (AVG of Algemene Verordening Gegevensbescherming) werd het beleid op het vlak van informatieveiligheid binnen de gemeente Koksijde verder vorm gegeven.

In 2017 werd een informatieveiligheidsconsulent aangesteld en een werkgroep informatieveiligheid werd opgericht met een vertegenwoordiging uit de verschillende afdelingen en diensten. In de schoot van deze werkgroep werd het informatieveiligheidsplan, informatieveiligheidsbeleid en een register verwerkingsactiviteiten opgesteld en goedgekeurd door de gemeenteraad.

Het onderhouden en verbeteren van de informatieveiligheid kan van essentieel belang zijn voor het verzekeren van de continuïteit van de werking van onze organisatie, de naleving van de wet, maar ook voor ons imago. Algemeen wordt informatieveiligheid gekenmerkt als het verzekeren van de vertrouwelijkheid (confidentiality), de integriteit (integrity) en de beschikbaarheid (availability) van de informatie. Bijkomend reikt het middelen aan om vervalste informatie te weerleggen en weerlegging van legitieme informatie onmogelijk te maken.

Binnen de context van Koksijde wordt informatieveiligheid gedefinieerd als het voorkomen en het doeltreffend herstellen van schade aan persoonsgegevens en van onrechtmatige schendingen van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen, en het opzettelijk verspreiden van foutieve business informatie over klanten en partners van Koksijde waardoor hun reputatie negatief kan worden beïnvloed.

Het informatieveiligheidsbeleid geeft een overzicht van alle geïdentificeerde risico's in functie van deze informatieveiligheid, en de manieren waarop deze risico's worden afgedekt.

Het veiligheidsbeleid geldt voor alle processen van informatievoorziening, al dan niet via ICT, en voor de hele levenscyclus van informatiesystemen. Het is onafhankelijk van de toegepaste technologie en de aard van de informatie. Sommige informatie dient krachtens de wet beschermd te worden.

De informatieveiligheid binnen de organisatie beoogt daarnaast ook de instandhouding en de goede werking van de activiteiten van de organisatie, primordiaal gericht op het voorkomen van schade, met het oog op de realisatie van de doelstellingen zoals geformuleerd in onze missie.

Meer algemeen heeft ze bovendien als doelstellingen:

- ④ Het voorkomen van schade die kan worden toegebracht aan de goede werking van de informatiesystemen en de organisatie
- ④ Het voorkomen van schade die kan worden toegebracht aan de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen
- ④ Het voorkomen van schade aan de reputatie van betrokkenen door verspreiding van foutieve informatie

Een belangrijke verstoring van de informatieveiligheid bij de gemeente Koksijde zou dan ook een negatieve impact kunnen hebben op de werking van onze organisatie en onze klanten. Het bestuur en zijn management spelen een cruciale rol bij het uitvoeren van dit informatiebeveiligingsbeleid. Zo maakt het management een inschatting van het belang dat de verschillende delen van de informatievoorziening voor ons lokaal bestuur hebben, de risico's die we als lokaal bestuur hiermee lopen en welke van deze risico's onacceptabel hoog zijn. Op basis hiervan zet het

management dit beleid voor informatiebeveiliging op, draagt dit uit naar de organisatie en ondersteunt en bewaakt de uitvoering ervan. Voor de komende bestuursperiode zal het voornamelijk van belang zijn om de bewustwording rond informatieveiligheid bij medewerkers te verhogen en om voldoende in te zetten op sensibilisering.

Gedurende de maanden maart-april 2015 voerde Audit Vlaanderen bij de gemeente Koksijde een **thema-audit** uit omtrent het proces “gemeentelijke belastingen en retributies”. Concreet werd onderzocht in welke mate de gemeente Koksijde over de nodige beheersmaatregelen beschikt om de gemeentelijke belastingen en retributies op een efficiënte en integere manier correct en volledig te innen, zodanig dat het risico op verlies aan inkomsten wordt beperkt en een gelijke behandeling van belastingplichtigen wordt gegarandeerd. Hierbij werd meer specifiek gefocust op de belasting onbebouwde gronden, de belasting op tweede verblijven, de verhuur van lokalen en de verkoop van huisvuilzakken. Belangrijke bevindingen over andere gemeentelijke belastingen en retributies die werden vastgesteld tijdens deze audit, werden mee opgenomen in het rapport.

Binnen de vier geauditeerde belastingen en retributies in Koksijde zorgt de belasting op de tweede verblijven voor de meeste inkomsten. Om deze belasting zo goed mogelijk te innen, is een degelijk proces uitgewerkt waardoor de organisatie een redelijke zekerheid heeft dat alle belastingplichtigen effectief belast worden. Het detectieproces voor de belasting op onbebouwde gronden verloopt eveneens op een duidelijke en consequente manier waardoor de organisatie ook hier een redelijke zekerheid heeft over de volledigheid van het kohier. De organisatie heeft tevens een goed uitgewerkt kasbeheersysteem waarmee ze op elk moment zicht heeft op de kasinkomsten en de registratie van deze inkomsten. Daarnaast heeft de organisatie het debiteurenbeheer degelijk uitgebouwd. Hierdoor is er een duidelijk zicht op de openstaande vorderingen. Omtrent het debiteurenbeheer wordt eveneens regelmatig gerapporteerd aan het politiek niveau. De organisatie heeft, met uitzondering op het belastingprogramma, ook een duidelijk zicht op de toegangsrechten van de kassaregistratie-, facturatie- en boekhoudsoftware.

Niettegenstaande de organisatie een aantal van de onderzochte processen van de belastingen en retributies degelijk beheerst, waren een aantal aspecten of thema's binnen de belastingen en retributies vatbaar voor verbetering volgens de audit. Het ging over verhuur van zalen en lokalen en de toepasselijke retributies en over het bijhouden van de algemene stock van huisvuilzakken. Er gebeurden ondertussen aanpassingen aan deze processen die tegemoet zijn gekomen aan de opmerkingen uit de Audit. Zo werd o.a. duidelijk gecommuniceerd over het retributiereglement verhuur van zalen en werd een online verhuurapplicatie uitgewerkt dat actief is sinds 1 september 2017. Aan de hand van deze applicatie kunnen huurders zelf zalen aanvragen wat de efficiëntie van de registraties zal verhogen. Verder heeft de organisatie de registratiesoftware voor de verhuring van de sport- en feestzalen op punt gezet door alle bepalingen uit het retributiereglement in de software in te brengen. Dit zorgt ervoor dat de registratie uniform met het reglement verloopt. De financiële dienst voert ondertussen steekproefsgewijze controles uit op de registraties van de verhuringen. Er werd ook een uniform facturatieproces opgezet. Voor wat de huisvuilzakken betreft werden ook de nodige maatregelen genomen.

De gemeente participeert momenteel in diverse **samenwerkingsverbanden**. Ook voor de komende legislatuur zullen de bestaande samenwerkingsverbanden kritisch bekeken moeten worden ten aanzien van de doelstellingen waartoe ze bijdragen. Algemeen kan echter wel vastgesteld worden dat samenwerking vanuit de hogere overheid gestimuleerd wordt om de diverse beleidsdomeinen met elkaar te verbinden en om in te spelen op maatwerk voor de diverse doelgroepen. Het ontwikkelen van een duurzaam (in de meest ruime zin van het woord) vrijetijdsbeleid binnen de organisatie waarbij het Vrijetijdsdomein en haar expertise meegenomen wordt in andere beleidsdomeinen en waarbij vanuit de vrijetijdssector meer linken gelegd worden naar andere beleidsdomeinen zal belangrijker worden. Dit kan door de vrijetijdssector te laten mee inspelen op een aantal grote uitdagingen waar de gemeenten in de komende jaren voor staan, zoals vergrijzing, armoede, digitalisering, ...

Als organisatie dienen we immers op zoek te gaan naar een horizontaal (sociaal) beleid waar het beleidsdomein Vrije Tijd aan gekoppeld wordt (vrijwilligers, welzijn, gezondheid, bewegen ...). Dit door op zoek te gaan naar raakvlakken

en opportuniteiten voor samenwerking: communicatie, participatie, bewegen en gezondheid, integratie, infrastructuur, permanentie,... m.a.w. proberen nog meer af te stappen van een sectorale aanpak (cfr. opheffen van de Vlaamse Beleidsprioriteiten inzake subsidiëring en verplichte rapportage geven hiertoe heel wat opportuniteiten) en meer inzetten op een transversale aanpak (cfr. nieuwe wet-/decreetgeving op lokaal en Vlaams niveau bieden hiertoe alvast de nodige opportuniteiten). Maar ook, specialisaties en sterkten van elke sector blijven benutten. Het kan immers niet de bedoeling zijn om van alles en nog wat eenheidsworst te maken. Geen vluchtig vrijetijdsbeleid maar een vrijetijdsbeleid dat doordringt tot in de wortels van de organisatie en doorwerkt doorheen de ganse organisatie, iets wat ook aan de externe opdracht van de vrijetijdsdiensten zal tegemoetkomen.

Onthaal & protocol is een belangrijk aspect van onze dienstverlening. Een goed loket is goud waard. Maar niet alleen baliemedewerkers, alle medewerkers zijn de ambassadeurs van onze gemeente (K-ambassadeurs). Zeker omdat we aan het evolueren zijn naar een **converserende overheid**. Zeker nu ook burgerparticipatie steeds wint aan belang. Mensen worden mondiger. Wachten niet meer tot de info tot bij hen komt, maar vragen zelf info op, bij al onze medewerkers (op straat, op een plein, via sociale media, aan de balie,...). Het worden conversaties in plaats van eenrichtingsverkeer. Bovendien is er een tendens naar toenemende zorg voor professionele en menselijke mondelinge communicatie. We moeten onze medewerkers hiervan bewust maken en coachen. In die zin is een andere rol voor de communicatiedienst zich aan het opdringen.

Net als bij ondernemingen en handelszaken zien we de *realtime economy*, we want it & we want it now! 's Avonds bestellen, de dag erna in de bus. Is onze **dienstverlening** hierop afgestemd? We halen momenteel een hoge score, maar blijven we koploper? De allersnelste dienstverlening verloopt via koksijde.be (digitaal loket), open 24u op 24u. Vragen kunnen ook gesteld worden via e-mail (info@koksijde.be) en via onze sociale mediakanalen, facebook en twitter. Chatbots zijn in opmars. Wordt dit de toekomst?

Vastgesteld wordt dat heel wat producten binnen enkele minuten kunnen afgeleverd worden en klanten hoeven niet de volledige dienstverlening te doorlopen. Zijn we hierop georganiseerd? Menselijk contact blijft zelfs voor digitaalvaardige burgers belangrijk. Meer tijd nemen voor klanten is prioriteit. Kwaliteit, aandacht, diepgang, persoonlijk contact. Zijn onze openingsuren hiervoor ideaal?

Op het vlak van **communicatiekanalen** hanteren we momenteel een mooie mix. Papier kanalen blijven we afwisselen met digitale media. Kwaliteitsvol en toch blijven vernieuwen is de boodschap. Drukwerk willen we zeker behouden, maar beter en gericht inzetten. Uit de enquête "Koksijde luistert" komt het infoblad 'Tijdingen' als absoluut paradepaardje uit de bus. Op sociaal mediavlak zijn we een voorbeeld, maar we mogen de voortrekkersrol niet verliezen. Het belang van (bewegende) beelden onderstrepen is een open deur intrappen. Er wordt gestreden om de aandacht van het publiek. Communicatie wordt nog visueler, met een grote verscheidenheid aan beeldmateriaal: foto's en filmpjes, maar ook cards en infographics. Momenteel werken we voornamelijk met vaste beelden/foto's. We beginnen dit stilaan uit te breiden met filmpjes. Kort, flitsend, hip, aantrekkelijk. Als we meer met beelden willen werken is het noodzakelijk om alles gestructureerd op te slaan en snel terug te vinden. Ook hier zoeken we naar ideale tools.

Een **marketingcel**, bestaande uit medewerkers van de dienst Toerisme, de dienst Communicatie, het c.c. CasinoKoksijde en de gemeentelijke musea, stemt de acties binnen het promotiebeleid beter op elkaar af. Hierbij voeren ze een kwalitatief en doelmatig communicatiebeleid naar zowel inwoners, bezoekers als tweede verblijvers. Door de krachten te bundelen worden enerzijds dubbel werk en dubbele uitgaven vermeden. Anderzijds bevordert deze samenwerking, door het opvolgen van trends en ontwikkelingen, de uitwerking van nieuwe projecten die een meerwaarde betekenen voor de gemeente. Deze cel werd opgericht in 2013 en komt maandelijks samen.

Op het vlak van gebruik van **sociale media** is bovendien een afsprakennota opgesteld die personeelsleden moeten hanteren. Er werd ook een **sociale mediaceel** opgericht die zorgt voor een sociale mediastrategie binnen de gemeente: welke kanalen starten we op en welke niet, voor welk nieuwsje zetten we welk kanaal in, nieuwe trends

opvolgen, concreet voor facebook : beheer, opslorpen van pagina's of niet, medebeheer van andere pagina's,... Er worden ook afspraken gemaakt over een eenvormigheid in taal en stijl.

5. Stijl

Sinds 2010 werkt de gemeente Koksijde een **competentiegericht HR-beleid** uit, het zogenaamde ROCK! project: *ruimte voor ontwikkeling van competenties in Koksijde*. Daarbij willen we de talenten van medewerkers ontdekken, deze laten groeien en laten openbloeien. Aandacht wordt besteed aan wat medewerkers kunnen, wat ze willen en wat ze doen.

Met het decreet van 3 juni 2016 waren er enkele belangrijke wijzigingen op vlak van evalueren binnen lokale besturen. Evaluatie werd niet meer verplicht (met uitzondering bij ontslag wegens beroepsongeschiktheid en bij evaluaties in de proeftijd van statutaire personeelsleden), dit werd vervangen door het recht op **opvolging en feedback** voor alle medewerkers. Voor de regulering werd aan de gemeenten alle vrijheid gegeven om hieraan een eigen invulling te geven binnen het HR-beleid (gunstige evaluatie in het kader van doorstroming functionele loopbaan, inlooperperiodes...). Daarnaast was ook de wijziging van het gemeentedecreet naar het decreet lokaal bestuur een van de aanleidingen om het huidige systeem van evalueren binnen de organisatie (ROCK! Ruimte voor ontwikkeling van competenties) te herwerken. Voor het herwerken van een nieuwe evaluatiesysteem werden ook de resultaten van de tevredenheidsbevraging (MIOS) die plaats vond in 2013 bij alle medewerkers gebruikt als objectief uitgangspunt van het veranderingstraject.

Uit de ervaringen van de gemeente Koksijde bleek dat het huidige evaluatiesysteem namelijk niet meer voldeed aan de noden van de veranderende organisatie Koksijde.

Aan de hand van interviews tussen leidinggevendenden, feedbackgesprekken met de evaluatoren, reviews door de cel HR van de evaluatierapporten, de algemene feedback van leidinggevendenden konden een aantal vaststellingen gedaan worden:

- ⑩ grote verschillen in de kwaliteit van de manier van feedback geven door leidinggevendenden
- ⑩ de huidige manier van werken vraagt (veel) tijd en energie
- ⑩ terugkerend verplicht nummertje
- ⑩ log administratief instrument
- ⑩ leidinggevendenden zien het vaak als een bijkomende taak
- ⑩ kan voor extra druk zorgen bij medewerkers
- ⑩ werkt soms demotiverend
- ⑩ onduidelijk of het geleid heeft naar afstemming tussen competenties en loopbaanwensen van medewerker en organisatie
- ⑩ medewerkers appreciëren vrijgemaakte tijd
- ⑩ medewerkers ondervinden betrokkenheid
- ⑩ perceptie medewerkers is erg verschillend binnen de organisatie
- ⑩ inzicht werd verkregen in takenpakket van medewerkers
- ⑩ afspraken zorgen voor duidelijkheid voor medewerker en leidinggevende
- ⑩ grote verscheidenheid in de verslaggeving

De focus lag voornamelijk op de procedure en niet op het doel, nl. het ontwikkelen van de competenties en het aansturen van prestaties. Het goed bedoelde ROCK! Bleek niet het gewenste resultaat te hebben behaald.

Uit de risico-analyse psychosociale belasting (MIOS 2013) bij alle medewerkers bleek daarnaast dat:

- ⑩ verwachtingen bij medewerkers niet steeds duidelijk waren. Er leven verschillende visies en werkmethodes op de werkvloer. Het is niet steeds duidelijk hoe er gewerkt moet worden.
- ⑩ medewerkers willen meer inspraak en terugkoppeling van beslissingen die een invloed hebben op hun arbeidsomstandigheden.
- ⑩ relatie collega's en chefs is een aandachtspunt, grensoverschrijdend gedrag wordt ervaren op elke dienst.
- ⑩ alternatieve toekomstperspectieven ontbreken.

- ⑩ 1 op 5 van de medewerkers ontevreden of zeer ontevreden is, voornamelijk bij de oudste leeftijdscategorie. 1 op 5 van de medewerkers scoorde neutraal, zij hadden geen echt uitgesproken mening. Dit betekent dat dit ieder moment kan veranderen in tevreden of ontevreden.
- ⑩ vaststelling van een hoge psychische belasting bij medewerkers vast:
 - ✓ 1 op 10 medewerkers vertonen symptomen van burn-out
 - ✓ 14% geeft aan gestresseerd te zijn en/of psychische problemen te hebben
 - ✓ Opmerken van pharma- en alcoholgebruik

Er kwamen per functie en per leeftijd grote verschillen en werkpunten uit de bevraging naar voren die een mensgerichte organisatie/ aanpak vergt. Daarnaast waren er bijkomende vaststellingen:

- ⑩ organisatie beschikt over een visie en een missie die voornamelijk extern herkenbaar en gericht is.
- ⑩ intern ontbreekt het aan waarden die gedragen worden en herkenbaar zijn voor alle medewerkers. Tools die deze waarden levendig houden en verankeren ontbreken eveneens. Wat is het DNA van gemeente Koksijde? De deontologische code is onvoldoende bruikbaar
- ⑩ doelstellingen per dienst niet altijd duidelijk
- ⑩ ontbreken van automatisatie voor het registreren van gesprekken zorgt voor frustraties en zorgt voor te weinig transparantie voor medewerkers
- ⑩ leidinggevendenden voelen zich niet altijd gesteund in hun functie op vlak van omgaan met medewerkers

Deze vaststellingen en de insteken toonden aan dat de organisatie gebaat was met het project 'opstart feedbackcultuur'. Het ultieme doel van het project was te evolueren naar een mensgerichte organisatie door een goede relatie op te bouwen met de medewerkers en dit op en tussen alle niveaus: a.d.h.v. drie opdrachten:

1. Vereenvoudiging, dit wil zeggen:
 - ✓ minder regeltjes
 - ✓ minder administratie
 - ✓ minder procedures en controle vanuit de organisatie
 - ➔ de leidinggevende geeft feedback op maat van de (doelstellingen van de) dienst en de individuele medewerker.
2. Zinvol werk: medewerkers moeten:
 - ✓ weten wat belangrijk is
 - ✓ weten wat er van hen verwacht wordt
 - ✓ de prioriteiten en de doelstellingen van de organisatie en de dienst kennen
 - ✓ meer inspraak krijgen (onderling in team het werk organiseren)
 - ✓ eenduidige communicatie krijgen
3. Open feedback, dit wil zeggen:
 - ✓ een context waar er vertrouwen, inspraak en openheid is
 - ✓ duidelijke, regelmatige en snelle terugkoppeling op concreet gedrag
 - ✓ het moet alle richtingen uitgaan: medewerkers onder elkaar, leidinggevendenden naar medewerkers, en omgekeerd
 - ✓ we moeten het ons eigen maken tot het een evidentie wordt, het is een houding die we aannemen
 - ✓ dit zowel voor bijsturende als bevestigende gedragingen

Vooraleer we konden/kunnen komen tot deze feedbackcultuur, dienden verschillende aspecten te worden aangepakt zoals die onderdeel uitmaken van onze strategie voor de komende jaren:

- ⑩ waarden als leidraad opstellen op organisatieniveau
- ⑩ interne missie definiëren op organisatieniveau
- ⑩ missie en doelstellingen per dienst opstellen
- ⑩ functiebeschrijvingen kritisch onder de loep nemen
- ⑩ in ondersteuning en coaching voorzien van leidinggevendenden

- ⑩ in automatisatie voorzien (om gesprekken te kunnen registreren)
- ⑩ opleidingen op maat voorzien

Stijl verwijst ook naar de **managementstijl** van de organisatie. We hebben het over de manier waarop de leidinggevende de medewerkers behandelt en de wijze waarop men met elkaar omgaat. Een goede manier van leidinggeven, levert meestal ook een goed resultaat op, wat in de praktijk vaak duidelijk terug te zien is.

We gaan resoluut voor vier duidelijke leiderschapsrollen:

- ⑩ **Rol als leider** = de goede dingen doen: een voorbeeldfunctie op vlak van integriteit en oprechtheid, anticiperen op ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie, inspireren, expertise, missie, visie en waarden van de organisatie uitdragen en omgaan met weerstand, beslissingen nemen en verantwoordelijkheid opnemen voor beslissingen; in deze rol geeft de leider richting aan
- ⑩ **Rol als manager** = de dingen goed doen : voortgang en kwaliteit bewaken, planning maken/prioriteiten stellen/middelen goed inzetten, zorgen voor juiste mensen op de juiste plaats, delegeren, zorgen voor ter beschikking stellen van de juiste middelen, ondersteunen van de realisatie van projecten, meten van resultaten; In deze rol zorgt de manager voor structuur
- ⑩ **Rol als coach** = tijd maken voor de medewerkers, vertrouwen stellen in de medewerker, hen motiveren, bemiddelen, medewerkers begeleiden in hun groei en bouwen aan een cultuur die intrinsieke motivatie aanwakkert, stimuleren van zelfreflectie en open feedbackcultuur, toegankelijk aanspreekpunt zijn, zorgen voor een goede werksfeer en samenwerking bevorderen, zorgen voor voldoende intern overleg; de coach zorgt aldus voor betrokkenheid
- ⑩ **Rol als ondernemer** = klantgericht handelen : optimaliseren van dienstverlening, ambassadeur zijn van de organisatie, ruimte geven voor creativiteit en innovatie bij de medewerker, goed samenwerken met collega's, partners en netwerken benutten, afstemming met het beleid/schepencollege

Deze vier rollen zullen voor de diverse niveaus binnen onze organisatie verder moeten verfijnd en concreet uitgewerkt worden.

De **rol van de dienst Personeel en HR** wordt ondertussen stilaan hertekend door het recent in dienst getreden diensthoofd Personeel & Organisatieontwikkeling. De dienst zal:

- ⑩ meer inzetten op: advisering en instaan voor de voorbereiding, uitvoering en opvolging van het strategisch en integraal personeelsbeleid en personeelsbeheer
- ⑩ een ondersteunende, adviserende en coachende rol spelen
- ⑩ bijdragen tot de goede werking van het lokaal bestuur, tot een gedragen organisatieverandering en een positieve organisatiecultuur
- ⑩ tussen medewerkers staan en werken voor de medewerkers
- ⑩ de klantgerichte werking afstemmen op de noden van de medewerkers
- ⑩ optreden als coach van de leidinggevende en medewerkers en het eerste aanspreekpunt vormen bij allerhande personeelsvraagstukken
- ⑩ het voorbeeld stellen bij het uitdragen van de waarden van het lokaal bestuur
- ⑩ een actieve partner zijn bij de organisatieontwikkeling en -vernieuwing
- ⑩ zicht meer richten op de mens achter de medewerker en focussen op de talenten en het groeipotentieel
- ⑩ elke medewerker zien als een zelfstandig en enthousiast individu, die met goesting aan het werk gaat. De klanten van de dienst zijn: de individuele klant (sollicitant, personeelslid, gepensioneerde,...), de leidinggevend en beheerders en het managementteam en beleid elk met eigen verwachtingen, een andere relatie met de personeelsadministratie,...

De voorbije bestuursperiode werd er ook ingezet op het verbinden van **preventie en welzijn** om de mensgerichte organisatie verder vorm te geven en om beide met elkaar te verbinden als geheel. Zo wordt tweejaarlijks een welzijnsdag georganiseerd om medewerkers te sensibiliseren op het vlak van welzijn.

Personeelsleden die te maken hebben met leed op het werk, waaronder feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag, ... kunnen hiervan melding maken bij de **vertrouwenspersonen**. De vertrouwenspersonen luisteren het verhaal en kunnen eventueel tips geven hoe je met een bepaalde situatie om kunt gaan. Daarnaast kunnen ze, indien wenselijk en steeds in overleg, een bemiddelingspoging starten. Het is hierbij de bedoeling alle partijen (zowel de werkgever als de betrokken werknemers onderling) de gelegenheid te geven om de zaak uit te praten in een opbouwende en volwassen dialoog, zodat het leed op het werk, waardoor geweld, pesterijen of het ongewenst seksueel gedrag ophouden. Je kan eveneens bij hen terecht voor problemen van stress en burn-out en voor preventie van psychosociale risico's op het werk.

Op het vlak van **interne preventie** zien we dat de woon/werkongevallen gestegen zijn van 0 in 2014 naar 23 ongevallen in 2018 (gemiddeld 10% van alle arbeidsongevallen in België zijn woon/werkongevallen, Koksijde zit aan ca. 14,28%). Ook de EHBO's blijft stijgen (vooral bij de jongeren op het werk, deze worden consequent bijgehouden). Bij de vaste collega's worden deze eerder mondjesmaat aangegeven. Wat de arbeidsongevallen betreft zien we voor 2018 een stijging in het aantal arbeidsongevallen voor de gemeente.

	2014	2015	2016	2017	2018
AGB	0	0	0	2	1
Gemeente	141	116	139	119	171
Sociaal huis	12	19	10	10	12
Onderwijs	2	3	3	7	2

Het zal een blijvende inzet vergen naar sensibilisering, vorming en preventie in de toekomst om veiligheid te verankeren binnen de organisatie.

Ook de **Vriendenkring Personeel Koksijde** (vzw) wil het welzijn van medewerkers van lokaal bestuur Koksijde versterken. De leden genieten van financiële tussenkomsten op medisch vlak. Zo wordt een deel van het remgeld bij dokterskosten terugbetaald. Er is ook een korting op kampen voor de kinderen en je krijgt een extraatje bij bepaalde gebeurtenissen (geboorte, huwelijk, ...). Indien personeelsleden het financieel moeilijk hebben zal de vriendenkring kijken hoe men kan helpen.

6. Staf

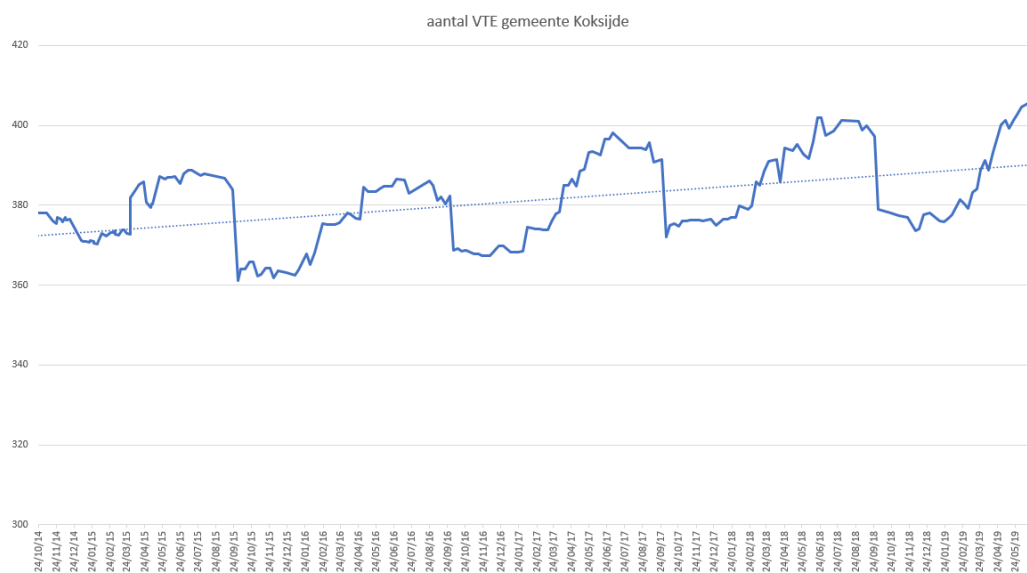
6.1 Personeelsbezetting

Lokaal bestuur Koksijde had op 1 februari 2019, 682 personeelsleden in dienst met volgende verdeling:

	M	V	totaal
gemeente	234	203	437
Koksijde Golf ter Hille	9	7	16
Onderwijs	34	76	110
Sociaal Huis	9	110	119
totaal	286	396	682

De 437 personeelsleden van de gemeente Koksijde vertegenwoordigden op 1 februari 2019 evenwel 376,7 VTE. Het aantal VTE schommelt naargelang het seizoen. In de zomerperiode versterken een aantal tijdelijke werknemers de gemeentelijke diensten.

De evolutie van het aantal VTE tussen oktober 2014 en juli 2019 was als volgt

Ongeveer 23% van de personeelsleden bij de gemeente is vast benoemd.

Meer dan de helft van de personeelsleden van lokaal bestuur Koksijde woont in de gemeente Koksijde. Wat voor de woon-werkverplaatsingen dus een voordeel is. Ruim 82% van de personeelsleden woont binnen het arrondissement Veurne. Er is ten opzichte van 2012 wel een lichte daling van het aantal personeelsleden die wonen in Koksijde merkbaar (de huidige percentages zijn nu wel samen met OCMW-personeel):

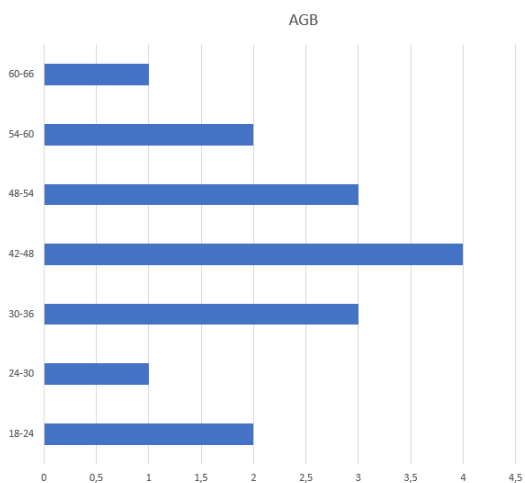
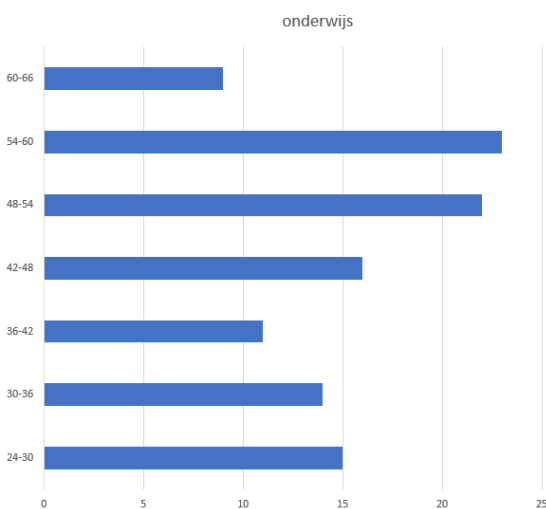
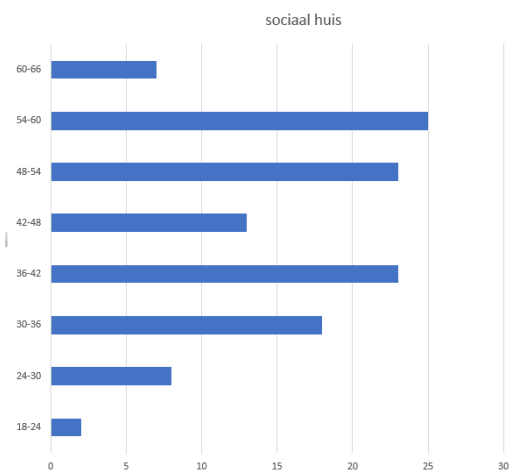
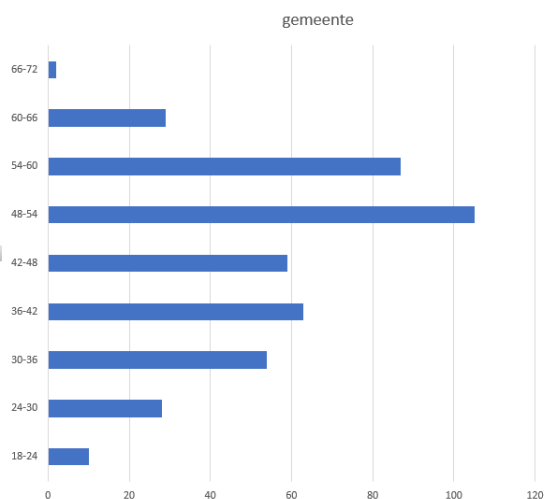
woonplaats werknemers	aantal	percentage
Koksijde	411	59,7%
Veurne	81	11,8 %
De Panne	51	7,4 %
Nieuwpoort	28	4,0 %
Middelkerke, Oostende, Gistel	34	4,9 %
Alveringem	20	2,9 %

Diksmuide	14	2 %
andere	43	6,2%

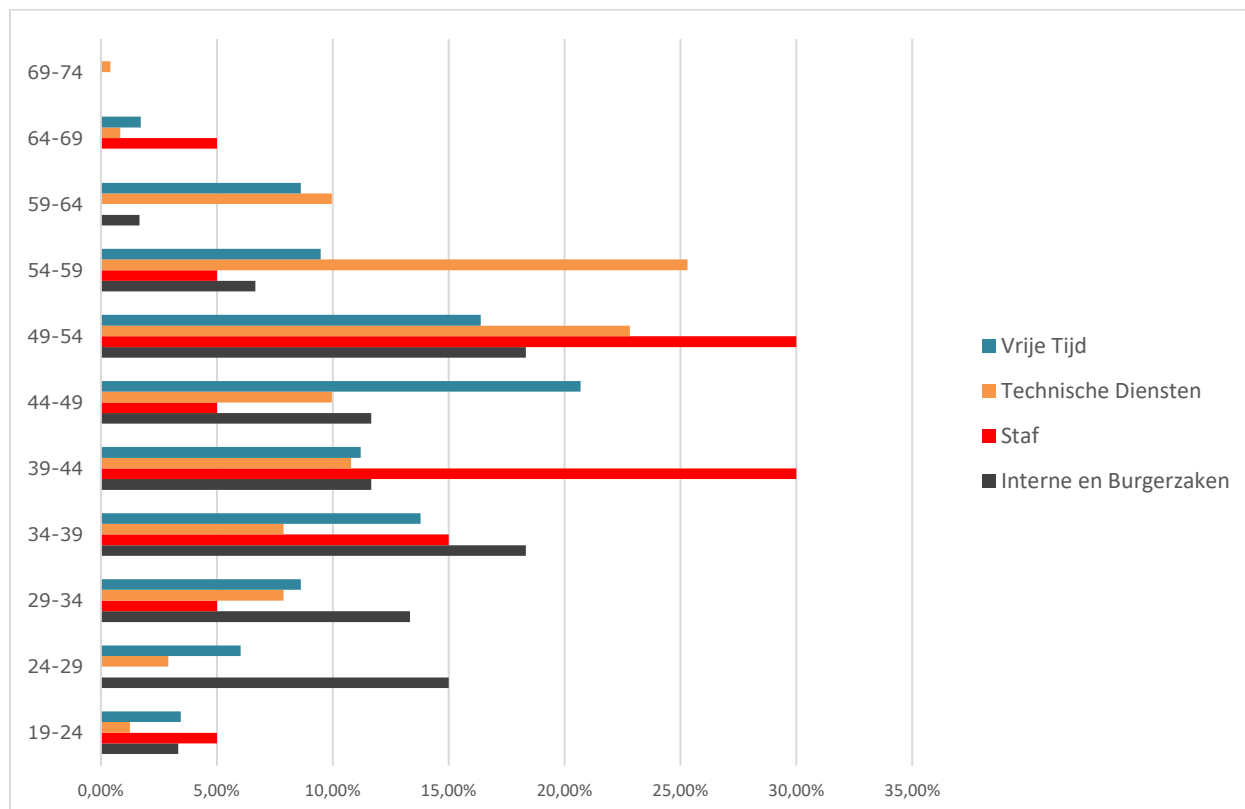
De gemiddelde leeftijd van een medewerker bij lokaal bestuur Koksijde is 45,7 jaar (gemeente: 46,1 ; onderwijs: 45,5, sociaal huis : 45,0 en AGB : 42,1)

Als we kijken naar de leeftijdsklassen per deelbestuur, bekomen we volgende cijfers

leeftijd	AGB	gemeente	onderwijs	sociaal huis	Eindtotaal
18-24	12,5%	2,3%	0,0%	1,7%	2,1%
24-30	6,3%	6,4%	13,6%	6,7%	7,6%
30-36	18,8%	12,4%	12,7%	15,1%	13,0%
36-42	0,0%	14,4%	10,0%	19,3%	14,2%
42-48	25,0%	13,5%	14,5%	10,9%	13,5%
48-54	18,8%	24,0%	20,0%	19,3%	22,4%
54-60	12,5%	19,9%	20,9%	21,0%	20,1%
60-66	6,3%	6,6%	8,2%	5,9%	6,7%
66-72	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,3%
Eindtotaal	100%	100%	100%	100%	100%

Wanneer we in detail de gemeentelijke afdelingen bekijken, krijgen we volgend resultaat, waarbij het opvalt dat vooral in de diensten onder afdeling Technische Diensten met een sterk verouderd personeelsbestand zit (bijna 60% boven de 49 jaar). Dit zal zorgen voor extra uitdagingen op het vlak van aanwervingsbeleid en vooral het tijdig vervangen van specifieke expertise (bijv. technische knelpuntberoepen).

6.2 HR – instrumenten

Zoals hiervoor gesteld zullen voor de toekomstige pensioneringen nieuwe medewerkers moeten aangetrokken worden. Koksijde beschikt als HR-instrument over een **selectie- en recruiteringsbeleid**, waarbij frequent beroep gedaan wordt op externe expertise en advisering.

Koksijde voorziet voor elke nieuwe medewerker in een onthaal die loopt volgens een vaste **onthaalprocedure**, zodat medewerkers: zich welkom voelen, het nodige materiaal en informatie krijgen, de eigen dienst goed leren kennen, sneller ingewerkt zijn in hun nieuwe job, weten waar ze terecht kunnen met hun vragen en er ook kennis gemaakt wordt met andere diensten. Daarbij wordt het onthaal binnen Koksijde gedefinieerd als: “alle activiteiten die door een organisatie worden ondernomen om de wederzijdse aanpassing van het nieuwe personeelslid en de organisatie te bevorderen”.

In de voorbije legislatuur werd er een rechtvaardig, transparant en mensgericht **aanwezigheidsbeleid** uitgewerkt waarbij de organisatie uitgaat dat ziek zijn iedereen kan overkomen. Anderzijds kost een zieke medewerker geld en heeft het een grote impact op de dagelijkse planning, andere medewerkers en de dienstverlening. Door het beleid consequent toe te passen hopen we als bestuur de uitval bij medewerkers te beperken. Het beleid kadert daarnaast ook in Koksijde als een mensgerichte organisatie, die betrokkenheid wil met al zijn medewerkers. Het beleid stelt de organisatie ook in de mogelijkheid om over cijfers te beschikken als objectieve basis. Zo lag het ziekteverzuimpercentage in 2014 op 7,08; in 2017 op 8,42 en in 2018 op 8,34.

Bij indiensttreding ontvangt elke medewerker een **functiebeschrijving** (zoals reeds aangehaald vanuit een nieuwe invalshoek) waarin staat wat er van belang is voor de uitoefening van de functie en wat de taken en doelstellingen zijn, de leidinggevende doet dit aan de hand van een plannings-, functionerings- en evaluatiegesprek. Het planningsgesprek is een dialoog tussen medewerker en leidinggevende. Daarin wordt de functiebeschrijving besproken en worden er afspraken gemaakt. De verwachtingen van het bestuur en de verwachtingen van de medewerker worden op elkaar afgestemd. Het functioneringsgesprek is eveneens een dialoog tussen medewerker en leidinggevende. Het is dus een moment waarop samen met de leidinggevende eens de stand van zaken bekeken wordt. Tijdens het evaluatiegesprek formuleert de leidinggevende een algemene appreciatie over het functioneren van de medewerker.

Vorming, training en opleiding zijn essentiële elementen in het personeelsbeleid en in de organisatieontwikkeling. Het **vormingsbeleid** wil duidelijk het accent leggen op de meerwaarde van de verschillende leervormen die, binnen de budgettaire mogelijkheden, gericht zijn op de verdere ontwikkeling van kennis en competenties van alle medewerkers in functie van de beleidsdoelstellingen. Met dit vormingsbeleidsplan wil het bestuur bijdragen aan de kwaliteit van ons personeel en onze dienstverlening, de krachtlijnen formuleren voor de concrete invulling van het vormingsrecht en de vormingsplicht, waarbij het concept van geïntegreerd vormingsbeleid als leidraad gehanteerd wordt.

Het vormingsbeleid spitst zich toe op **vier niveaus**. Binnen deze niveaus zoeken we naar zoveel mogelijk verschillende leervormen om te voldoen aan de verschillende leerbehoeften van deze doelgroepen en aangepast aan de meest geschikte leerstijl.

1. Op het niveau van de organisatie : de leerbehoeften in het kader van beleidsdoelstellingen, uitgaande van de missie en de waarden (respect, open communicatie, collegialiteit, groei en positiviteit). Tevens houden we hier rekening met de leerbehoeften van de organisatie in het kader van organisatieontwikkeling en veranderingsprocessen. (vb. opleidingen i.v.m. digitalisering, informatieveiligheid).
2. Op het niveau van de afdeling waarin onze diensthoofden dagelijks werken : de leerbehoeften in het kader van de beleidsdoelstellingen die werden vertaald naar de eigen afdeling (vb. opleidingen i.v.m. klantvriendelijk onthaal).
3. Op het niveau van de dienst waarin onze medewerkers dagelijks werken : de leerbehoeften in het kader van de beleidsdoelstellingen die werden vertaald naar de eigen dienst (vb. functionele opleidingen per dienst).
4. Op het niveau van de persoonlijke ontwikkeling van de medewerker zelf : de individuele leerbehoeften van het personeelslid binnen zijn werkomgeving. Tevens is de vorming een instrument ter ondersteuning van de individuele ontwikkeling in de verticale of horizontale loopbaan en bij mutaties. (vb. bibliotheekmedewerkers dienen bij indiensttreding een vorming te volgen).

De gemeente Koksijde kiest bewust voor een competentiegericht personeelsbeleid om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Het vormingsbeleid richt zich daarbij op het aanbieden van leervormen om deze competenties, die door het beleid werden vastgelegd, te ontwikkelen en verder te ondersteunen.

Het vormingsbeleid wordt vertaald in een jaarlijks operationeel vormingsaanbod, zowel intern via het intern vormingsaanbod (20 interne workshops) dat elke jaar wordt aangepast en waarbij iedere medewerker de kans krijgt om in te schrijven, als het extern vormingsaanbod dat door de expert vorming ter beschikking wordt gesteld van de organisatie waarbij aandacht besteed wordt aan alle personeelscategorieën. Tevens wordt dit vormingsbeleid verder uitgedragen doorheen de vorming die in de loop van het jaar volgens de vastgelegde procedures georganiseerd wordt (vb. verplichte veiligheidsopleidingen zoals EHBO, werken in de hoogte, vakbekwaamheid rijbewijzen,...).

De individuele vormingsbehoeften kunnen gedetecteerd worden via o.a. feedbackgesprekken en kunnen worden opgenomen in hun ontwikkelingsafspraken.

Het gemeentelijk vormingsbeleid legt de nadruk op competentie denken. Ook onze waarde 'groei' speelt hierbij een belangrijke rol. Vorming als middel tot het verder ontwikkelen van personeelsleden komt uiteindelijk de verdere ontwikkeling van de hele organisatie ten goede.

Een even belangrijke invalshoek voor het vormingsbeleid zijn de vragen om een opleiding of een studiedag te mogen volgen. Deze vragen komen bij de expert vorming terecht meestal via de diensthoofden, maar soms ook rechtstreeks van personeelsleden. Er moet nagegaan worden of er een echte vormingsbehoefte aanwezig is om te vermijden dat er gewoon wordt ingegaan op een aanbod.

Een ander soort vorming houdt verband met de wensen van personeelsleden om met het oog op hun hiërarchische loopbaan (dit is aanwerving in vast verband en/of bevordering) een aantal cursussen te mogen volgen.

Tenslotte is er nog een andere vorm van opleidingsvragen die komen van personeelsleden die wegens een persoonlijke interesse cursussen willen volgen of zich verder willen specialiseren. Maar de aangevraagde cursussen overschrijden in dit geval het puur functionele. Deze opleidingen zijn nuttig en betekenen een meerwaarde maar ze wijken in grote mate af van het gevolgde vormingsbeleid (kostprijs en tijdsduur). De beslissing over teruggave kostprijs en uren ligt dan bij de algemeen directeur.

De betrokkenheid bij het vormingsgebeuren moet worden verhoogd. Zowel de personeelsleden als de verschillende diensthoofden moeten overtuigd raken van de effectieve meerwaarde van vorming.

De nieuwe feedbackcultuur zal hier mogelijkheden bieden om gestructureerd vormingsnoden op te sporen. Het is essentieel dat leidinggevendenden de reflex maken om bij de feedbackgesprekken te peilen naar eventuele nood aan vorming en opleiding bij hun personeelsleden. De opgespoorde vormingsnoden uit de verschillende gesprekken zal er toe leiden deze effectief in concrete vormingsacties om te zetten.

Vertrekkend vanuit de bepalingen van de rechtspositieregeling enerzijds, maar rekening houdend met de behoeften die vastgesteld worden in de dagelijkse praktijk anderzijds, en daarbij geconfronteerd met persoonlijke wensen en voorkeuren van zowel diensthoofden als personeelsleden, zoekt de expert vorming op een creatieve manier naar de invulling van noden en wensen.

Het juridische kader waarbinnen het vormingsbeleid vorm krijgt, ligt vast in het vormingsreglement.

De opmaak van dit vormingsbeleidsplan streeft naar een betere afstemming van de vorming op de behoeften van de individuele personeelsleden, de dienst, afdeling en de organisatie. Daarom wordt een strikte inhoudelijke invulling van vormingspakketten vermeden.

Voor de grote groep arbeiders wordt verder gewerkt via het organiseren van interne vorming op de werkvloer. Dit houdt in dat er op verschillende momenten korte opleidingen worden gegeven over verschillende aspecten van het werk. De aangeleerde kennis en vaardigheden vormen dan bijzondere aandachtspunten tijdens het verder werken en worden ondertussen ingeoefend.

De hogervermelde werkwijze werd voornamelijk ingegeven vanuit de vaststelling dat veel personeelsleden reeds jaren in dienst zijn en beschikken over een goed niveau van kennis en vaardigheden waarop moet worden verder gebouwd.

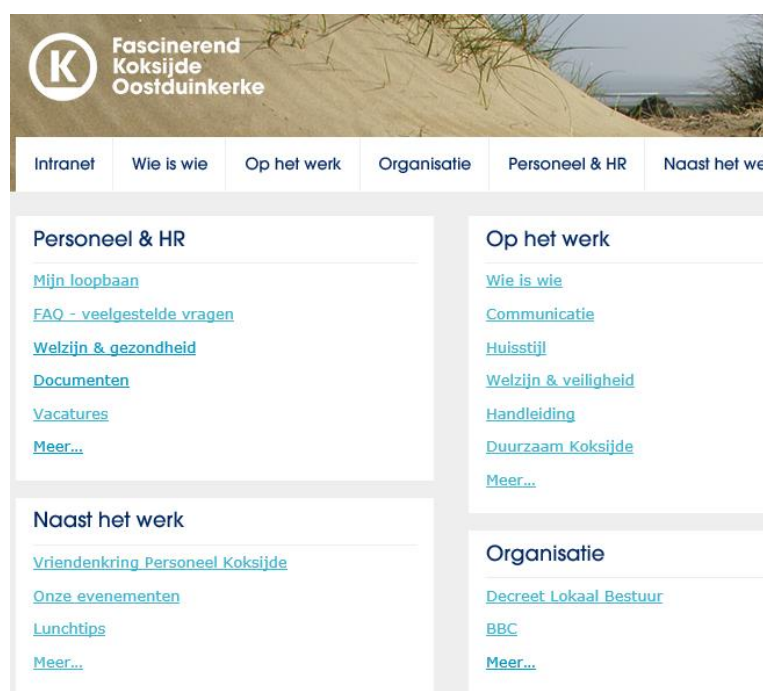
Bij het administratief en technisch personeel moet er vooral aandacht zijn voor specialisatie en het snel implementeren van nieuwe wetgeving en software. Nieuwe personeelsleden moeten een individueel vormingstraject kunnen afleggen om zo snel mogelijk een basisniveau van kennis en vaardigheden op te bouwen.

Alle personeelsleden krijgen de kans (of worden verplicht) zich in te schrijven voor het volgen van interne workshops die jaarlijks aangepast worden volgens de opleidingsbehoeften die vanuit het managementteam samen met de expert vorming bepaald worden.

Er wordt verder gewerkt aan het creëren van een mentaliteit waarbij er een grote bereidheid is om als lesgever op te treden bij het geven van de interne workshops om de verworven kennis of ervaring door te geven en/of om vaardigheden aan te leren aan anderen.

Het uitdiepen van de **interne communicatie** blijft een uitdaging. Dit is met de integratie van het Sociaal huis van zeer groot belang. We krijgen vragen van klanten binnen langs allerlei kanalen (mail, Facebook, twitter,...). We moeten vaak snel ageren en de vraag naar transparantie zal de komende jaren toenemen. Dit betekent dat ook de interne communicatie snel moet zijn. Interne info moet maximaal online beschikbaar en snel vindbaar zijn. Communicatielijnen tussen medewerkers moeten korter zijn.

Kick is een interne website (**intranet**) dat enkel toegankelijk is voor de leden van de organisatie. Het bevat zeer veel waardevolle informatie. Je vindt er de interne telefoongids, aanvraagformulieren, belangrijke documenten, dagelijks komen er nieuwsberichten op. We hebben een mooi intranet (KICK) op poten gezet, daar moet nu ook mee gewerkt worden. We hielden een rondvraag onder de diensten en zullen met deze resultaten het intranet stelselmatig verbeteren. Zeker bij de arbeiders moeten we een tool ontwikkelen opdat het nieuws effectief tot bij hen geraakt (bijv. schermen op de werkplaatsen). Hardnekkige tegenstanders toch proberen overtuigen om het te gebruiken (want als ploegbazen niet enthousiast zijn...).

Rocks! Magazine is ons informatief personeelskrantje dat om de drie maanden wordt uitgegeven. Het krantje staat boordevol belangrijke info omtrent de organisatie, leuke nieuwtjes en enkele handige tips. Maar er is ook plaats voor enkele vaste rubrieken waaronder 'Koksijdse job in de kijker', 'Ken je collega' en 'familiekronieken'. Rocks is één van de instrumenten voor onze interne communicatie. In het verleden werd voor sommige doelgroepen ROCKS digitaal voorzien, maar na evaluatie bleek het bereik van bepaalde medewerkers te klein, waardoor ROCKS nog steeds op papier wordt voorzien.

7. Sleutelvaardigheden

De gemeente Koksijde onderscheidt zich van andere besturen door de uitgebreide dienstverlening en de vele expertise op diverse domeinen.

In het personeelsbestand van de gemeente zitten veel **vaardigheden en kennis**, over gevarieerde vakgebieden. Doordat er veel expertise aanwezig is binnen de organisatie kan klantgericht gewerkt worden en kan snel ingespeeld worden op opportuniteiten in de omgeving. Door de ruime personeelsbezetting is het voor Koksijde mogelijk om doelgroepgericht te werken en om maatwerk aan te bieden ten aanzien van onze belanghebbenden.

Dit zorgt er voor dat Koksijde kan differentiëren en dat de **ruime dienstverlening** wordt gesmaakt bij de inwoners, klanten en bezoekers. Uit tal van tevredenheidsonderzoeken blijkt immers dat burgers lokaal bestuur Koksijde als zeer positief ervaren, zo behaalde Koksijde een top 10 plaats in de gemeentetest van het Nieuwsblad. Het aanbod aan voorzieningen scoort goed (92% - 83%), maar ook de algemene dienstverlening met een score van 86%, de digitale dienstverlening (82%) en zelfs een score van 92 % voor de loketvoorzieningen scoort Koksijde bovengemiddeld. De spreiding van informatie over activiteiten (91%) en initiatieven (83%) worden eveneens gewaardeerd door inwoners. 91% van de inwoners geeft aan zich voldoende geïnformeerd te voelen over activiteiten en initiatieven (83%) in of door de gemeente ingericht ten overstaan van 78% en 66% op Vlaams niveau.

Zoals reeds aangehaald beschikt Koksijde om een goede dienstverlening te kunnen aanbieden over een competentiegericht en een **soepel personeelsbeleid**, met voldoende opleidingsmogelijkheden en voldoende ruimte voor medewerkers om gespecialiseerde opleidingen te volgen om zo steeds mee te zijn met de trends en de wijzigende wetgeving in het werkveld. Daarnaast beschikt Koksijde en zijn medewerkers over goed uitgebouwde netwerken : algemeen, maar ook sectoraal (ISB; Cultuurconnect; ...) , voor informatie- en adviesverlening, maar ook voor kennisdeling en kennisuitwisseling.

De komende bestuursperiode zal moeten ingezet worden om **het organisatiebeheersingssysteem** verder op punt te zetten om zo de interne controle te verscherpen. Dit systeem behoeft namelijk verbetering. Op vandaag zijn er reeds heel wat controlemechanismen en rapporteringen (op vlak van personeelszaken, financieel,...) aanwezig binnen de organisatie, maar het ontbreekt nog aan een globaal systeem die voldoende verankerd is binnen de organisatie. Het decreet Lokaal Bestuur legt ook de nadruk op dit beheersingssysteem en definieert organisatiebeheersing als het geheel van maatregelen en procedures om een redelijke zekerheid te verschaffen dat de organisatie:

1. de vastgelegde doelstellingen bereikt en de risico's om deze te bereiken kent en beheerst;
2. de wetgeving en procedures naleeft;
3. over betrouwbare financiële en beheersrapportering beschikt;
4. effectief en efficiënt werkt en de beschikbare middelen economisch inzet;
5. de activa beschermt en fraude voorkomt.

Beheersen wil zeggen: sturing geven en onder controle hebben. Zo kan de organisatie de juiste dingen doen en de dingen juist doen. Deze beheersing situeert zich zowel op het globale niveau van de organisatie, als op dienstniveau en op procesniveau. Het is de algemeen directeur die - in overleg met het managementteam - hiervoor verantwoordelijk is. De raad keurt het algemene kader voor organisatiebeheersing goed. Daarnaast moet het management jaarlijks rapporteren aan het politieke niveau over de beheersing van de organisatie.

De komende maanden zal werk gemaakt worden om een organisatiebeheersingssysteem op te zetten en om dit ter goedgekeurd voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarvoor zal gebruik gemaakt worden van 10 thema's waarvoor telkens doelstellingen rond organisatiebeheersing en beheersmaatregelen zijn uitgewerkt. Die doelstellingen zijn de basisvoorwaarden om een organisatie goed te kunnen beheersen. De thema's zijn:

- ⑩ Doelstellingen en procesmanagement (=DP)
- ⑩ Belanghebbendenmanagement (=BHM)
- ⑩ Monitoring (=MON)
- ⑩ Financieel management (=FIM)
- ⑩ Organisatiestructuur (=ORG)
- ⑩ Personeelsbeleid (=HRM)
- ⑩ Organisatiecultuur (=CUL)
- ⑩ Informatie en communicatie (=ICO)
- ⑩ Facilitaire middelen, opdrachten en contracten (=FAM)
- ⑩ Informatie- en communicatietechnologie (=ICT)

Voorafgaand aan deze thema's, werden ook doelstellingen voor de aanpak van organisatiebeheersing uitgewerkt. Tussen de thema's bestaat een voortdurende wisselwerking want elk thema heeft raakpunten met alle andere.

Jaarlijks zal de algemeen directeur rapporteren aan de gemeenteraad over het organisatiebeheersingsysteem.

Een andere sterke troef voor de gemeente is de **goed uitgebouwde vrijwilligerswerking** over diensten heen: de K-ambassadeurs. Negentig mensen slaagden voor de gidsenopleiding in Koksijde en mogen zich K-ambassadeur noemen. Koksijde meent dat gidsen zorgen voor de toeristische uitstraling van de gemeente. Naast de K-ambassadeurs zijn er diverse vrijwilligers actief voor de gemeente Koksijde in diverse sectoren.

De digitale communicatiekanalen zijn goed uitgewerkt en up-to-date en door consequent in te zetten op de huisstijl is Koksijde herkenbaar bij het publiek. Daarnaast zijn de bedrijfsmiddelen voldoende uitgebouwd met een modern gevirtualiseerd serverpark dat voorbereid is op bedrijfscontinuïteit, met fijnmazig glasvezelnetwerk in eigen beheer, alle gemeentelijke sites beschikken over draadloos netwerk en we zijn als bestuur 'mee' met de 'mobiel' evolutie.

De gemeente Koksijde beschikt over een **uitgebreide infrastructuur**, Voor elk wat wils, met een aanbod beschikbare accommodatie : sport, bib, cultuur, ... We beschikken daarnaast over een omvangrijke collectie en goede museuminfrastructuur met een goed evenwicht tussen klassieke benadering en aantrekkelijkheid en vernieuwend (virtual reality, aquarium...). Door het voeren van wetenschappelijk onderzoek bij beide musea, zijn er goede contacten met relevante wetenschappelijk instellingen en zorgen diverse publicaties voor de nodige erkenning en borging binnen de museale context.

Koksijde staat niet stil en de afgelopen periode werden er **diverse labels** behaald die de kwaliteit van wat Koksijde doet aangeven. Koksijde is Fair Trade Gemeente, waarbij de gemeente eerlijke handel wil stimuleren en een zo breed mogelijk publiek hiermee kennis laten maken, waarbij de gemeente uiteraard zelf een voorbeeldfunctie aanneemt. Naast bloemengemeente is Koksijde ook bijengemeente. Koksijde maakte met de "Vijftien werken voor de bij" indruk bij het Departement Omgeving (Vlaamse overheid) en de Vereniging voor Openbaar Groen (VVOG). Ze beloonden Koksijde meteen met twee bijensymbolen bovenop de drie bloemensymbolen.

C. Missie, visie en strategie

Missie

De missie formuleert kort, maar krachtig de bestaansreden van onze organisatie "Lokaal bestuur Koksijde".

MISSIE VAN LOKAAL BESTUUR KOKSIJDE

Koksijde. Jouw geluk. Onze passie.

Veelzijdig Koksijde staat voor actief genieten aan zee in een inspirerende omgeving, voor iedereen die er woont, werkt en vertoeft, met een kwaliteitsvolle en klantgerichte dienstverlening.

Het is de opdracht van lokaal bestuur Koksijde om te zorgen dat al wie er woont, werkt en vertoeft, zich gelukkig voelt in de Koksijde. Lokaal bestuur Koksijde zorgt voor het geluk van elke inwoner, elke medewerker, elke tweede verblijver en elke toerist. Zowel de bestuurders van onze mooie gemeente, college en gemeenteraad, als elk van de ruim 700 medewerkers van lokaal bestuur Koksijde, doen dit met passie en dragen dit ook uit. Koksijde blijft een dynamische gemeente met een sterke blik op de toekomst, waar het goed is om te wonen, te verblijven, te werken en te investeren.

Koksijde is uniek door zijn veelzijdigheid waar elke doelgroep actief kan genieten aan zee in een inspirerende omgeving.

Visie

De beleidsvisie geeft de politieke keuzes aan over hoe het bestuur Koksijde wil laten evolueren en wil laten groeien. Ze geeft de ambities aan van de legislatuur 2020-2025 waar Koksijde zal staan in 2025. De onderstaande tekst geeft dus weer waar Koksijde staat in 2025

Koksijde is een slagvaardige, sterke toeristische kustgemeente die bovendien haar rol als centrumgemeente in de regio verder handhaaft. De ruime waaier aan dienstverlening is verder uitgebouwd naar de diverse doelgroepen en op maat van deze doelgroepen. We doen dit binnen de contouren van een duurzaam financieel evenwicht en door middel van een beleid dat gericht is op effectiviteit en op efficiëntie. De schuld is verder afgebouwd en de inwoners betalen een rechtvaardige belasting met sociale correcties, maar zonder aanvullende personenbelasting.

Koksijde blijft inzetten op het aanbieden van een breed en nabij cultureel, recreatief en sportief aanbod voor zowel eigen inwoners, toeristen, tweede verblijvers en andere bezoekers. Dit ruime aanbod zorgt ervoor dat de toegenomen vrije tijd van de diverse doelgroepen in eigen gemeente kan ingevuld worden. Bovendien zorgt dit aanbod ook voor het verhogen van de toeristische aantrekkelijkheid van Koksijde. Het toerisme blijft op die manier de belangrijkste economische factor die zorgt voor tewerkstelling en welzijn van de inwoners van de gemeente. Daarnaast zetten we in op het maximaal stimuleren van de lokale economie en het handelsapparaat in Koksijde. Lokaal bestuur Koksijde is een actieve stimulator en een vernieuwende actor in het ondersteunen van lokaal ondernemerschap. We helpen elk talent aan werk door een actieve regierol op het vlak van tewerkstellingsbeleid op te nemen.

Koksijde werkt verder aan een aangename en duurzame leefomgeving. De combinatie van cultuur, natuur, een aantrekkelijk openbaar domein en de hoge belevingswaarde van de diverse wijken, zorgt ervoor dat zowel de eigen inwoners graag in Koksijde wonen, we nieuwe inwoners kunnen aantrekken, en ook de tweede verblijvers en toeristen blijven motiveren om in Koksijde te vertoeven. Lokaal bestuur Koksijde stuurt waar nodig bij op het vlak

van veiligheid, netheid en het stimuleren van het sociaal weefsel. Koksijde is een solidaire gemeenschap op maat van iedereen, met een doelmatige aanpak van het woning- en zorgaanbod. We zetten maximaal in op integratie, het bestrijden van armoede en het tegengaan van vereenzaming. Koksijde is een aantrekkelijke gemeente voor alle inwoners waar jong en oud elkaar ontmoeten, het SAMENleven versterken, mensen samenbrengen, het verenigingsleven maximaal ondersteunen en solidariteit versterken. Koksijde is een thuis voor iedereen, op maat van jong en oud. Kwalitatief onderwijs en voldoende kinderopvang garanderen dat kinderen en jongeren in comfortabele en stimulerende omstandigheden opgroeien en jonge ouders ondersteund worden.

Koksijde staat garant voor maximale veiligheid, minimale criminaliteit en een verhoogde verkeersveiligheid, waarbij het aantal letselongevallen is verminderd. We zorgen voor groene mobiliteit door te voorzien in een comfortabele en aangename, voetgangers- en fietsvriendelijke omgeving met voldoende aandacht voor het openbaar vervoer.

De herbestemming van de basis Koksijde is een prioritair project dat wordt uitgevoerd op basis van de visie die in samenwerking met de provincie werd uitgeschreven. Het is een belangrijk hefboomproject in de verdere ontwikkeling van onze gemeente en zorgt voor nieuwe opportuniteiten op diverse beleidsdomeinen.

Lokaal bestuur Koksijde is een warme werkgever die vooruitstrevend is op het vlak van een klantgerichte, efficiënte en effectieve dienstverlening. De administratie wordt verder geprofessionaliseerd en er wordt optimaal gebruikt gemaakt van moderne communicatiemiddelen en van technologieën om dit doel te bereiken. Het lokaal bestuur Koksijde staat bovendien dicht bij de mensen en zet nieuwe, wervende instrumenten in om burgers dichter bij het beleid en actief te betrekken.

Om een antwoord te bieden op de ontgroening en de grijze druk willen we van Koksijde een zgn.

leeftijdsvriendelijke gemeente³ maken. Op die manier krijgt iedereen op iedere leeftijd de kans om actief deel te nemen aan en verbonden te blijven aan onze lokale gemeenschap. We stappen hierbij af van een doelgroepenbeleid (jongeren, senioren,) als vertrekpunt of als afzonderlijk (beleids)domein, maar gaan op zoek naar aanknopingspunten in de diverse beleidsdomeinen zoals mobiliteit, huisvesting, sociaal-culturele participatie en openbare ruimte. Goed beleid wordt namelijk vormgegeven over de beleidsdomeinen heen en niet binnen één specifiek domein.

Een leeftijdsvriendelijk beleid moet een positief verhaal zijn voor alle doelgroepen in Koksijde. Zo is een mooi aangelegde groene ruimte met zitbanken aantrekkelijk voor ouderen, maar – als we daar speeltoestellen bijplaatsen – net zo goed voor ouders met kinderen of jongvolwassenen. In het concept van leeftijdsvriendelijke gemeente trekken we bovendien het debat open naar een mensvriendelijke gemeente, waar respect, empowerment en gelijkwaardigheid voorop staan. Het zijn de fundamentele voor een diverse samenleving die iedereen ten goede komt. Elke actie die we uitvoeren, zal afgetoetst worden of het bijdraagt tot de mensvriendelijke gemeente die Koksijde is.

Ten slotte kiezen we voor de mondiale duurzame ontwikkelingsdoelstellingen als leidraad bij de beleidskeuzes van lokaal bestuur Koksijde. Een duurzaam klimaatbeleid en een toekomstgericht energiebeleid zijn er een onderdeel van.

³ Het concept "leeftijdsvriendelijke gemeente" werd in 2005 door de Wereldgezondheidsorganisatie gelanceerd

Strategie

De missie en visie worden samen vertaald in een **strategie**: wat willen we bereiken binnen de planperiode.

Daarom is het nodig de visie verder te concretiseren in een aantal **beleidsdoelstellingen**, namelijk

1. Lokaal bestuur Koksijde is financieel gezond, werkt efficiënt en burgers nabij
2. Lokaal bestuur Koksijde zet in op een aangename en duurzame leefomgeving om de aantrekkelijkheid van de gemeente te versterken
3. Lokaal bestuur Koksijde stimuleert de lokale economie en het toeristisch gebeuren en zorgt voor maximale tewerkstellingskansen in de eigen gemeente
4. Lokaal bestuur Koksijde draagt zorg voor het welzijn van elke inwoner
5. Lokaal bestuur Koksijde zorgt voor een cultureel en vrijetijdsaanbod op maat van elke inwoner
6. Lokaal bestuur Koksijde zorgt voor maximale ontwikkelingskansen van elke inwoner

Deze zes beleidsdoelstellingen worden in het strategisch meerjarenplan vervolgens uitgewerkt in een aantal **actieplannen** (= operationele doelstellingen) en geconcretiseerd in een aantal **acties**.

Beleidsdoelstelling 1:

Lokaal bestuur Koksijde is financieel gezond, werkt efficiënt en burgers nabij

Beleidsdomeinen: financiën, burgerschap en overheid, personeel & organisatieontwikkeling, communicatie, ICT

Lokaal bestuur Koksijde is een dynamische kustgemeente met professionele medewerkers en met oog voor een klantgerichte, efficiënte en effectieve dienstverlening. We zijn een vooruitstrevend lokaal bestuur door maximaal in te zetten op opportuniteiten die zich op het vlak van digitalisering en informatietechnologieën aanbieden.

Onze organisatie is mensgericht. Onze 700 medewerkers zijn fier te mogen werken voor lokaal bestuur Koksijde en zetten zich hier dagdagelijks voor in. We zorgen voor een proactief, geïntegreerd en toegankelijk psychosociaal welzijnsbeleid en een toekomstgericht HR-beleid. Om in te spelen op de interne en externe veranderingen is het bovendien belangrijk dat we als organisatie mee evolueren om de strategische doelstellingen volwaardig te kunnen realiseren.

Het duurzaam financieel evenwicht wordt verder bewaakt en opportuniteiten zullen beoordeeld worden op hun kostenefficiëntie. We behoeden ons voor risico's bij het aangaan van externe financiering en blijven kiezen voor risicoloze rentevoeten voor de middellange tot lange termijn. We blijven inzetten op schuldbeheersing en risico-aversie.

Er wordt in de planperiode 2020-2025 maximaal op zoek gegaan naar subsidies van andere overheden om de investeringen uit te voeren. Daarnaast wordt samenwerking tussen lokale besturen en andere partners steeds belangrijker. We zoeken actief naar die verbanden die een echte lokale meerwaarde kunnen betekenen.

De fiscaliteit van onze gemeente blijft gestoeld op het onroerend vermogen. Inkomen uit arbeid wordt immers al teveel belast in België. Er zal daarom geen aanvullende personenbelasting worden ingevoerd.

Koksijde is een merk en het blijft dan ook belangrijk om verder ons imago te versterken door het voeren van een gericht en flexibel communicatiebeleid naar onze diverse doelgroepen. Burgers verwachten van hun lokaal bestuur ook meer en meer om zelf te kunnen participeren in het beleid. Daarom zoeken we naar vernieuwende instrumenten om dit doel te bereiken.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN (ACTIEPLANNEN)

01/De organisatie verder uitbouwen tot een mensgerichte organisatie die efficiënt en doelmatig werkt

Lokaal bestuur Koksijde voert een toekomstgericht, resultaatgedreven, geïntegreerd en duurzaam HR beleid. Het nieuwe HR beleidskader is gericht op de realisatie van de strategische doelstellingen van Koksijde en op het verder inbedden van de "Tope sterk" cultuur. Bovendien biedt het HR beleidskader nieuwe beleidsinstrumenten aan die strategische initiatieven richting geven, de implementatie faciliteert en de resultaten ervan evalueert. Deze beleidsinstrumenten worden gekoppeld aan de HR cyclus die medewerkers

doorlopen in onze organisatie. Lokaal bestuur Koksijde bouwt daarnaast verder aan een pro-actief, geïntegreerd en toegankelijk psychosociaal welzijnsbeleid. Hierbij wordt gekozen voor een multidisciplinaire aanpak op individueel, collectief en beleidsondersteunend niveau. Dit vertaalt zich in een globaal preventieplan dat stapsgewijs moet worden gerealiseerd via opeenvolgende jaarlijkse actieplannen. Lokaal bestuur Koksijde wil groeien naar een eigentijdse organisatiestructuur. De identificatie van het nieuwe organisatieontwerp wordt gestuurd vanuit een grondige analyse van de missie, de strategie en de betrokken processen. Er worden voorwaarden en kernprincipes bepaald waaraan het nieuwe ontwerp zal worden getoetst.

02/De organisatie verder professionaliseren met een klantgerichte, efficiënte en effectieve dienstverlening

Lokaal bestuur Koksijde wil verder investeren in burgers nabij dienstverlening met lokale toegang en een integrale werking van zijn diensten. We willen verder inspelen op veranderingen en hierbij onze inwoners en hun leefwereld centraal plaatsen. De dienstverlening én informatie moeten nog beter afgestemd worden op de gebruikers en hun verwachtingen en bestaande kanalen moeten toegankelijker gemaakt worden.

03/Efficiënt beheer van de financiële middelen en actief beheer van de schuld en thesaurie

Lokaal bestuur Koksijde activeert maximaal de thesaurie voor de prefinanciering van investeringen. Bij de keuze van externe financiering worden risico's maximaal vermeden. De schuldportefeuille wordt regelmatig geanalyseerd en bijgestuurd, indien financiële winst kan gerealiseerd worden en waarbij we geen lasten naar de toekomst doorschuiven. Leveranciers worden tijdig betaald. Inkomsten worden effectief geïnd, waarbij dubieuze debiteuren tijdig worden afgeboekt. Zo bekomen we een getrouw beeld van de openstaande vorderingen en schulden.

04/Uitbouwen van een open en transparante burgerparticipatie

Lokaal bestuur Koksijde hecht veel belang aan openheid, participatie en inspraak. Daarbij wil het bestuur burgerinitiatieven faciliteren, de burgerbetrokkenheid initiëren, het middenveld ondersteunen en de participatie zoals die wettelijk voorzien is, reguleren. Het participatiebeleid is gebaseerd op: ervoor zorgen dat de inspraak tijdig start en parallel loopt met de besluitvorming, inwoners bij de voorbereiding van belangrijke beslissingen betrekken en na zorgvuldig overleg en inspraak onze verantwoordelijkheid opnemen. De participatietool zal daarbij als belangrijk instrument ingezet worden. Het decreet Lokaal Bestuur biedt enkele opportuniteiten inzake het herdefiniëren van de rol en de samenstelling van de gemeentelijke adviesraden. Het Kenniscentrum De Wakkere Burger vzw zal in het komende jaar ingeschakeld worden om de gemeente Koksijde via een heroriëntatietraject te ondersteunen, dit aan de hand van een stappenplan.

05/Maximaal benutten van samenwerkingsverbanden die zorgen voor een lokale meerwaarde

Nieuwe samenwerkingsverbanden worden kritisch afgetoetst op hun lokale meerwaarde en bestaande samenwerkingsverbanden worden optimaal benut om uitdagingen aan te gaan die de draagkracht van het lokaal bestuur overstijgen, gemeentegrensoverschrijdend zijn of de dienstverlening efficiënter kunnen doen verlopen. De intergemeentelijke samenwerking 'Viertoren' willen we actief ondersteunen, evenals een actieve rol opnemen in de erfgoedcel CO7. Daarnaast maakt Lokaal Bestuur Koksijde deel uit van de dienstverlenende vereniging Westhoek. Vooral op het vlak van welzijn en sociaal beleid is dit een meerwaarde.

06/De organisatie uitbouwen tot slimme gemeente en inzetten op digitalisering/informatietechnologieën

De verwachtingen van onze inwoners en bezoekers voor gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening groeit. De digitale transformatie van ons lokaal bestuur dringt zich op en biedt kansen voor een efficiëntere dienstverlening. Daarbij willen we een eigen invulling geven aan het "smart city"-concept waarbij we de focus leggen op de maatschappelijke uitdagingen, een betere werking van het lokaal bestuur en een betere en efficiëntere dienstverlening voor de burger. Bestaande digitaliseringsmogelijkheden worden geëvalueerd en de dienstverlening wordt zoveel als mogelijk gedigitaliseerd waar we de efficiëntie kunnen verhogen en het gebruiksgemak versterken. We willen als bestuur investeren in data en technologie om tegemoet te komen aan de technologische uitdagingen van vandaag en morgen. We willen inzetten op nieuwe technologieën die mogelijkheden bieden het contact met burgers en bedrijven te versterken, effectiever te werken en onze dienstverlening te optimaliseren.

Koksijde is een sterk merk en het blijft dan ook belangrijk om dit imago te versterken.

Lokaal bestuur Koksijde ondernam steeds acties om zich aantrekkelijk te profileren en dit zullen we blijven doen. Het voeren van een gericht en flexibel communicatiebeleid is daar een belangrijke factor in. We moeten ons als lokaal bestuur flexibel opstellen, in al onze kanalen en op alle tijdstippen. Onze communicatie moet daarvoor "meerrichtingsverkeer" worden. Burgers verwachten namelijk een individuele aanpak. We zien communicatie als een pijler om de inwoner, tweede verblijver, bezoeker en ondernemer te informeren over het gevoerde beleid, te sensibiliseren en om een draagvlak te creëren.

Beleidsdoelstelling 2:

Lokaal bestuur Koksijde zet in op een aangename en duurzame leefomgeving om de aantrekkelijkheid van de gemeente te versterken

Beleidsdomeinen: ruimte en infrastructuur, stedenbouw, monumentenzorg, mobiliteit, natuur, milieu en energie, afvalbeleid, reconversie militair domein, landbouw en plattelandsbeleid, openbaar groen

Koksijde moet een gemeente blijven waar mensen het aangenaam vinden om te wonen, te verblijven, te bezoeken. De aantrekkelijkheid van Koksijde is een combinatie van diverse troeven die we moeten uitspelen én versterken. Er is natuurlijk de aanwezigheid van de zee, die op vele mensen een natuurlijke aantrekkingskracht uitoefent. Daarnaast zijn er: de aanwezigheid van vele natuurgebieden, de open en groene structuur van de villawijken, een kwalitatief ingerichte openbare ruimte, het waardevolle bouwkundig erfgoed die zorgt voor authenticiteit, maar ook de ruimte voor vernieuwende architectuur, een goed uitgebouwde voetgangers- en fietsinfrastructuur, de netheid van straten en pleinen, enz. Elk van deze elementen, die de troeven van onze gemeente uitmaken, willen we versterken in de planperiode 2020-2025.

We blijven de publieke ruimte kwalitatief en duurzaam inrichten en goed onderhouden. Heraanleg van straten en pleinen moeten bovendien zorgen dat er meer groen en vooral ruimte voor ontmoeten, voor bewegen en voor spelen wordt gecreëerd. De openbare ruimte faciliteert op die manier ook het sociale leven in onze gemeente.

Lokaal bestuur Koksijde beschikt, dankzij de vele investeringen in het verleden, over een uitgebreid (gebouwen)patrimonium. Het is de uitdaging om zorg te dragen voor dit patrimonium en dit op een efficiënte wijze te onderhouden en te renoveren waar nodig. We maken daarbij gebruik van hedendaagse, milieuvriendelijke technieken die duurzaam en onderhoudsvriendelijk zijn.

Duurzaamheid, milieu- en klimaatbewustzijn worden een rode draad doorheen de investeringen die lokaal bestuur Koksijde in de planperiode zal doen. Als gemeente blijven we het goede voorbeeld geven, bijv. in ons energiebeleid met het plan Energiek2020. Daarnaast worden ook burgers op dit vlak verder aangemoedigd. In het mobiliteitsbeleid zal de komende jaren ingezet worden op duurzaamheid en klimaatbewustzijn. In die zin zal absolute prioriteit gelegd worden bij verkeersveiligheid en zal maximaal worden ingezet op de zwakke weggebruikers. Koksijde kiest resoluut voor absoluut comfort voor voetgangers en fietsers. Het reeds goed uitgebouwde fietsnetwerk wordt verder versterkt en in de heringerichte publieke ruimte wordt voorrang gegeven aan voetgangers.

Een doordachte ruimtelijke ordening wordt uitgewerkt in een nieuw op te stellen beleidsplan ruimte, waar we aandacht zullen hebben voor innovatieve concepten en het waardevolle bouwkundig erfgoed en vernieuwende architectuur in onze gemeente. De reconversie van de militaire basis wordt een belangrijke hefboom voor heel wat ruimtelijke projecten in onze gemeente. Herlokalisatie van een aantal functies naar de basis bieden perspectieven voor nieuwe initiatieven en versterken van bestaande kernen. Ook wordt ingezet op een versterking van de dorpen, waar zowel in Koksijde als in Oostduinkerke ruimte wordt gemaakt voor vernieuwende strategische ruimtelijk concepten.

Onze natuurgebieden blijven het rustpunt bij uitstek van onze gemeente. De natuurwaarden moeten versterkt worden, zonder dat evenwel het recreatief medegebruik in het gedrang komt.

We hebben ook blijvende aandacht voor een duurzaam afvalbeleid, waarbij het terugdringen van restafval, het zoeken naar nieuwe concepten voor inzameling belangrijke hefbomen zijn.

Lokaal bestuur Koksijde voert ten slotte een actief water- en afvalwaterbeleid. De vele inspanningen die ondertussen reeds zijn geleverd op het vlak van de aanleg van riolering, wordt onverminderd verder gezet. De opmaak van een hemelwaterplan moet zorgen voor een duurzaam waterbeleid.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN (ACTIEPLANNEN)

01/De publieke ruimte kwalitatief en duurzaam inrichten en goed onderhouden

De publieke ruimte bepaalt mee het uitzicht, de uitstraling en de beleving van onze gemeente. De laatste decennia werd reeds veel geïnvesteerd in de herinrichting van het openbaar domein. Willen we een aantrekkelijke gemeente blijven, dan moeten we dit blijven doen.

We leggen daarbij, meer dan ooit, de nadruk op duurzaamheid. Dit realiseren we door te voorzien in een flexibele en kwalitatieve inrichting, door een doordacht materiaalgebruik en aandacht te hebben voor onderhoudsvriendelijkheid. Duurzaamheid betekent ook anticiperen op de toekomstige noden en behoeften door rekening te houden met bijvoorbeeld toekomstig gewenst verplaatsingsgedrag, toekomstig gebruik van de ruimte, inspelen op specifieke noden en eisen vanuit het klimaat (bijv. integratie van ruimte voor waterbuffering, groenvoorzieningen,...).

Door een aangepast (bovenlokaal) mobiliteitsbeleid werd de categorisering (inrichtingseisen, functie, ...) van bepaalde gewestwegen aangepast en werd het beheer van deze wegen aan de gemeente overgedragen. Een herinrichting van deze assen op maat van de gebruiker, en in het bijzonder op maat van de voetganger en de fietser is noodzakelijk.

Op wijkniveau worden enkele straten en pleinen vernieuwd waarbij we rekening zullen houden met het lokale karakter en de functie van de plek binnen de wijk.

Er is ook blijvende aandacht voor het onderhoud van de landbouwwegen in het landelijke gebied van onze gemeente.

Er wordt ook verder ingezet op integratie van kunst in het publiek domein, zowel op permanente als tijdelijke basis.

02/In de publieke ruimte zorgen we voor voldoende groen, ruimte voor ontmoeten, bewegen en spelen

Het publiek domein is bij uitstek een collectieve ruimte waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar men zicht moet kunnen ontspannen, enz.

Weloverwogen specifieke plaatsen, zoals bij uitstek onze zeedijken maar ook pleinen, (sport)parken en iconische plaatsen zoals de Hoge Blekker, moeten deze doelstelling maximaal faciliteren door een gepaste inrichting.

De inrichting van het publieke domein bij enkele grotere geplande projecten (zoals het masterplan Oostduinkerke-dorp, Koksijde-dorp) zijn bovendien een mooie opportuniteit om deze doelstelling als uitgangspunt te hanteren. Dit zijn tevens belangrijke pilootprojecten voor de toekomst door de steeds schaarser wordende ruimte en de nood aan inbreiding.

Ook op "nieuwe" plaatsen willen we ruimte realiseren voor ontmoeting en spel, bijvoorbeeld door de aanleg van een speelbos, de verdere aanleg van hondenlosloopweides, ..

Maar ook simpele en kleinere ingrepen zullen deze doelstelling bewerkstelligen (bijv. plaatsen van een zitbank, een fitnessstoel, een publieke barbecue, een petanqueveld, de inrichting van kleine restructies tot aangename groene zitruimtes, ...).

03/Inzetten en stimuleren van duurzaam en onderhoudsvriendelijk beheer van het (gemeentelijk) patrimonium

Het gemeentelijk patrimonium wordt klaargemaakt voor de toekomst. We kunnen er niet omheen: de klimaatuitdaging waar we voorstaan is groter dan ooit. Een lokaal bestuur staat steeds meer onder druk en krijgt een grotere voorbeeldrol om de eigen gebouwen te verduurzamen. Investerings in het publiek patrimonium zijn complex en vragen vele financiële middelen, technische kennis en personeelsinzet. Het lokaal bestuur maakt werk van een duurzame strategie en beheert het eigen patrimonium efficiënter en met minder kosten. Aandachtspunt binnen deze strategie is maximaal energie besparen om zo kostenefficiënt mogelijk de transitie naar klimaat neutrale gebouwen te verwezenlijken.

04/Duurzaamheid, milieu- en klimaatbewustzijn op een actieve manier versterken (eigen organisatie en externen)

Koksijde nam in de voorbije legislatuur het initiatief om de CO₂-uitstoot binnen de gemeentelijke werking met 20% te verminderen tegen 2020. Dat is een uitdaging. We zetten door en versterken onze ambitie door

de opmaak van een ambitieus klimaatplan. Tegelijkertijd willen we onze ambitie overbrengen naar andere actoren in Koksijde. Fossiele brandstoffen moeten er waar mogelijk versneld uit. Vooral op vlak van huisvesting en mobiliteit is er potentieel en kan er geactiveerd worden (bijv. door het aanbieden van planadvies, een klimaatpremie, ...). Duurzame evenementen kunnen de toon zetten. Met een waaier aan educatieve milieu-activiteiten blijft het natuureducatief centrum Duinenhuis centraal staan om het milieubewustzijn bij inwoners, verblijvers, toeristen en bovenal bij onze jeugd te versterken.

05/Koesteren van het waardevol bouwkundig erfgoed en de architectuur

Het huidige beleid rond het waardevol bouwkundig erfgoed en architectuur wordt in de komende beleidsperiode bestendigd en verder uitgewerkt. Duurzaam behoud en beheer staan hierbij centraal. Hiertoe is het up-to-date houden van de gemeentelijke inventaris van het waardevol bouwkundig erfgoed van groot belang. Ook het funerair erfgoed krijgt de nodige aandacht.

Doel is om het authentieke waardevol bouwkundig erfgoed zo optimaal mogelijk te bewaren waar nog aanwezig en, indien nodig, te herwaarderen. Bij dit laatste is het van belang kwalitatieve en vernieuwende hedendaagse architectuur te promoten. Met betrekking tot het duurzame behoud en beheer van het onroerend erfgoed op haar grondgebied, neemt Koksijde als onroerend erfgoedgemeente een voorbeeldfunctie op zich. Bij het restaureren van waardevol gemeentelijk patrimonium zal steeds een evenwichtsoefening worden uitgevoerd, zodat het gebruik van duurzame en milieuvriendelijke (restauratie)technieken de erfgoedwaarden van het bouwkundig erfgoed versterken. Maar ook bij gemeentelijke nieuwbouwprojecten zet de gemeente in op (ver)nieuw(ende) architectuur, integratie, duurzaamheid en vernieuwing/innovatie.

We zorgen ervoor dat eigenaars en betrokkenen steeds op een zo adequaat mogelijke manier worden ingelicht en onze experts blijven steeds op de hoogte van de vigerende wetgeving en nieuwe trends.

06/Voeren van een duurzaam en klimaatbewust mobiliteitsbeleid

Een duurzaam en klimaatbewust mobiliteitsbeleid zorgt voor een veilige en leefbare leefomgeving.

Bij de herinrichting van straten wordt steeds getoetst of de verkeersveiligheid en leefbaarheid maximaal wordt gegarandeerd. Alle herinrichtingen worden steeds voorgelegd aan de verkeerscommissie en worden volgens de nodige richtlijnen en handboeken inzake verkeersveiligheid ontworpen.

We promoten milieuverantwoorde verplaatsingen en stimuleren het gebruik van elektrische voertuigen. Aspecten zoals combimobiliteit en de verschillende deelsystemen worden onderzocht en waar mogelijk uitgebouwd. Diverse sensibilisatiecampagnes krijgen vorm.

We hebben blijvende aandacht voor het aanbod aan openbaar vervoer in onze gemeente. We participeren daarom actief in de vervoerregioraad Kust.

07/Kiezen voor voetgangers en fietsers en verder uitbouwen van het fietsnetwerk

Veilige en aangename fiets- en voetpaden worden aangelegd met aandacht voor zowel functioneel als recreatief gebruik. We stellen een ambitieus fietsbeleidsplan op waarin zowel infrastructurele als flankerende maatregelen zijn opgenomen en waarbij de verkeersveiligheid voor de zwakke weggebruiker niet uit het oog wordt verloren.

08/Voeren een duurzaam ruimtelijk ordeningsbeleid met aandacht voor innovatieve concepten

Er wordt ruimtelijk beleid uitgetekend dat flexibel genoeg moet zijn om in te spelen op maatschappelijke tendensen. De randvoorwaarden die zo worden gecreëerd moeten ruimte bieden om zowel op vlak van klimaat, sociale cohesie, kwalitatieve vormgeving en recycling innovatie te faciliteren zonder daarbij de aandacht voor het bestaande erfgoed uit het oog te verliezen. Dit kan gebeuren door gebruik te maken van verschillende planningsinstrumenten maar ook concreet door een doordachte inrichting van openbaar domein. De verschillende masterplannen die hiervoor lopende en komende zijn kunnen daar al worden ingezet. De versterking van de kernen zal de leefbaarheid ten goede komen. Flexibele invulling zal ook hier belangrijk zijn om in te spelen op de maatschappelijke behoeftes en de sites effectief te laten 'werken'.

09/De reconversie van de militaire basis is een belangrijke hefboom voor de ontwikkeling van de gemeente

De reconversie van het militair domein is voor de gemeente Koksijde een belangrijk strategisch project en een unieke opportuniteit om in de toekomst enkele projecten te realiseren waarvoor anders geen ruimte beschikbaar zou zijn. Het gaat om een groot plangebied met vele elementen en functies, waarvoor een globale visie voorgesteld is in het masterplan, waarbij aandacht besteed wordt aan zowel bovenlokale als lokale elementen.

Dit masterplan is samen met de provincie zo goed als uitgetekend, en de procedure voor de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan ter vertaling van dit masterplan is volop lopende. Als de federale overheid het licht op groen zet, kan dit project tot verdere uitvoering komen.

Door de provincie is daarnaast, in nauwe samenspraak met de gemeente een subsidiedossier ingediend bij Vlaanderen (strategische projecten) om een bovenlokale projectcoördinator te kunnen aanstellen om de doelstellingen uit dit masterplan te realiseren. De gemeente zal hier als bevoorrechte partner uiteraard haar volledig medewerking aan verlenen.

In de komende periode zal volop ingezet worden op het opmaken van deelstudies met oog op verwerving en realisatie (bv. verdere uitwerking van de kazerne zone, de woonuitbreiding in Koksijde-dorp, het lokale bedrijventerrein en intergemeentelijk milieupark, realisatie groene ruimtes, (vlieg)recreatie- en sportvoorzieningen, fiets- en wandelverbindingen,...).

10/Onze natuurgebieden goed beheren en de natuurbeleving maximaal faciliteren

Koksijde is een schatkamer boordevol biodiversiteit. Diverse partners nemen een rol op om deze biodiversiteit te beschermen en waar mogelijk te versterken. Samenwerking staat voorop: niet alleen met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse overheid maar ook met verschillende lokale natuurverenigingen, het middenveld en alle 'open-ruimte-gebruikers'. Eerder werd een biodiversiteitscharter met Natuurpunt Westkust afgesloten. Vorig jaar volgde een bekroning als bijengemeente. ANB is aan zet in de meest waardevolle duingebieden. Het nieuwe beheerplan biedt ook mogelijkheden om ook het recreatief medegebruik in de duinen kwalitatief verder te ontwikkelen. De gemeente wil daar maximaal op inspelen en op aansluiten door ook voor de eigen natuurgebieden een gepast beheer te voorzien. Door de sterke versnippering blijven tevens particuliere tuinen van groot belang. Sensibilisering blijft nodig. Kennis over de natuur doet goed aan de natuur. Om het typische landschap in de open ruimte te behouden en versterken, kan een samenwerking/toetreding tot het Regionaal Landschap Westhoek overwogen worden.

11/Voeren van een duurzaam afvalbeleid

Op tien jaar tijd verminderde de totale hoeveelheid huishoudelijk restafval in Koksijde met een kwart. De gemeente dook daarmee versneld onder de doelstelling die vanuit Vlaanderen werd vastgelegd. We willen dat goede resultaat bestendigen en verder aanscherpen. Het voeren van een doorgedreven communicatie en actieve sensibilisatie is van groot belang. Verder acties voeren om plastic wegwerpmateriaal (de zogenaamde 'single-use-plastics') te voorkomen is ook op lokaal vlak broodnodig. We ondersteunen tevens het Vlaamse asbestafbouwbeleid. Daarnaast moeten we onze inzamelmethodes blijven optimaliseren op maat van onze bewoners en verblijvers. Het selectief inzamelen van materialen voor recyclage is daarbij belangrijk, o.a. door afvalstraten te realiseren in de toeristische zone, in te spelen op nieuwe materialenstromen (p+md) en het bestaande aanbod regelmatig te evalueren en desgevallend bij te sturen. Een gedifferentieerde tarifiering waarbij de vervuiler betaalt is een belangrijk instrument. Containers en inzamelpunten moeten verder aan belang winnen t.o.v. het gebruik van de klassieke huisvuilzak. Dat doet ook de netheid goed. Koksijde scoort hoog in de Vlaamse Netheidsindex en dat willen we zo houden. We zetten verder in op een krachtig zwerfvuilbeleid

12/Voeren van een actief (afval)waterbeleid

De gemeente Koksijde heeft de laatste decennia fors geïnvesteerd in de aanleg van riolering wat resulteert in een rioleringsgraad van meer dan 91%, wat fel boven het Vlaams gemiddelde is gelegen. In de toekomst wordt verder geïnvesteerd in de aanleg en vernieuwing van riolering (zie ook actieplan "Publieke ruimte kwalitatief en duurzaam inrichten").

Er zal onderzocht worden hoe een nauwere samenwerking met de intercommunale watermaatschappij IWVA kan uitgebouwd worden voor het beheer van riolering.

Door de klimaatveranderingen kennen we ook meer periodes met grotere vochtigheid en extreme droogte. Er dient 'slimmer' te worden omgegaan met waterbuffering en een gewijzigde aanpak ten aanzien van hemelwater is noodzakelijk.

Via de opmaak van een hemelwaterplan wordt hiervoor een visie uitgebouwd waarbij niet enkel aandacht kan gaan naar afvoer van hemelwater teneinde overlast te vermijden bij hevige regenval maar meer dan ooit ook aan tijdelijke buffering om drogere periodes op te vangen.

Beleidsdoelstelling 3:

Lokaal bestuur Koksijde stimuleert de lokale economie en het toeristisch gebeuren en zorgt voor maximale tewerkstellingskansen in de eigen gemeente

Beleidsdomeinen: ondernemen en werken, toerisme en feestelijkheden, horecabeleid

Toerisme is een belangrijke, zo niet de belangrijkste economische hefboom voor de lokale economie van Koksijde en zorgt dus voor heel wat tewerkstelling in onze regio.

We versterken het toeristisch imago van Koksijde-Oostduinkerke waarbij we blijven inzetten op zowel verblijfs- als dagtoerisme heel het jaar door. We bieden daarom een gevarieerd en kwalitatief aanbod aan attracties, evenementen en activiteiten aan en zorgen voor de nodige infrastructuur en een hedendaags, innovatief en vlot toegankelijk toeristisch onthaal. De culturele, museale en sportieve attracties van onze gemeente blijven het toerisme stimuleren. Een citymarketingplan zorgt voor het uitspelen van onze unieke troeven op de concurrentiële toerismemarkt.

Lokaal bestuur Koksijde neemt de regierol op van een globaal en integraal economisch lokaal beleid. Een globale aanpak, o.a. via de opmaak van een strategisch commercieel plan, vormt hierbij het uitgangspunt. De ambtenaar lokale economie wordt de spilfiguur die binnen de gemeentelijke administratie zorgt voor afstemming, coördinatie en initiatief binnen het domein van het economisch beleid van onze gemeente.

De ondernemers, de lokale handelaars van Koksijde zijn een belangrijke partner in het economische beleid van onze gemeente. We betrekken hen daarom op een actieve manier in de beleidsvoorbereiding en -evaluatie en zetten in op een sterke communicatie en overleg. We zorgen voor een ondernemingsvriendelijk klimaat in Koksijde en een vlot toegankelijke en actieve dienst lokale economie.

Als lokaal bestuur nemen we maatregelen voor het versterken van de detailhandel en de horeca in onze gemeente. We zorgen voor een aantrekkelijk (kern)winkelgebied dat goed en vlot bereikbaar blijft (parkeerbeleid, maar ook ruime aandacht voor wandelaars en fietsers) en waar het bruist van de activiteiten die in samenwerking met het gemeentebestuur worden georganiseerd. Startende ondernemers krijgen de volle steun van het lokaal bestuur.

We stimuleren innovatieve bedrijfsconcepten. De reconversie van de militaire basis biedt hier ook opportuniteiten. Bovendien zal lokaal bestuur Koksijde inspelen op de trends op het vlak van circulaire, deel- en korte keteneconomie. In deze optiek heeft lokaal Bestuur Koksijde ook aandacht voor de ondersteuning van de landbouwsector in onze gemeente.

De zeedijken van onze gemeente zijn een belangrijke toeristische troef. Ze worden versterkt en zullen op diverse manieren opgewaardeerd worden zodat het aangenaam wordt om er te vertoeven.

Als lokaal bestuur werken we complementair om elke inwoner maximale tewerkstellingskansen in de eigen gemeente te kunnen bieden. Werk is een belangrijke hefboom voor elke inwoner om mee te tellen in onze samenleving en de beste garantie tegen armoede (zie doelstelling 6). We zetten daarom in op het verhogen van de activeringsgraad door het uitwerken van diverse tewerkstellingsstimulerende maatregelen en door actief in samenwerkingsverbanden te voorzien. Lokaal bestuur Koksijde heeft bovendien de ambitie om zelf de grootste werkgever in de regio te blijven.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN (ACTIEPLANNEN)

01/Versterken van het toeristische imago

Koksijde is koploper in het verblijfstoerisme aan de kust. Door verder in te zetten op het versterken van het toeristisch imago blijft Koksijde aantrekkelijk voor zowel dag- als (tweede)verblijfstoeristen. De opmaak van een citymarketingplan, gekoppeld aan de analyse van marketinggegevens uit gsm-gebruik geven een beter inzicht in de doelgroepen en de merkidentiteit van onze badplaats. De organisatie van grootschalige en kwalitatieve evenementen zoals Night of the Proms Summer Edition en de actieve deelname aan de Triennale Beaufort helpen Koksijde verder op de internationale kaart te zetten. De uitvoering van het

evenementenbeleid in combinatie met een gerichte promotiestrategie zijn dan ook de kerntaken van de VVV die hiervoor een toelage ontvangt van de gemeente. Koksijde wil een dienstverlening op maat van elke toerist aanbieden. De uitwerking van een mobiele toeristische infobox en het faciliteren van het toeristisch aanbod voor mensen met een beperking komen hieraan tegemoet. Ten slotte gaan steeds meer mensen in hun vrije tijd op zoek naar betekenisvolle belevingen en ervaringen. Het verder versterken van het gidsentraject en het K-ambassadeurstraject draagt dan ook bij tot de persoonlijke ontwikkeling en inspiratie van onze bezoekers.

02/Versterken van de detailhandel

Het is zichtbaar in heel Vlaanderen en zo ook in Koksijde: het winkellandschap is de voorbije tijd sterk veranderd. De winkelruimte is niet langer de enige plaats waar consumenten zich naar richten om te kopen. De functie van de detailhandel wijzigt drastisch. Winkels in kernen moeten daarom aantrekkelijk zijn en inspelen op wijzigende omgevingsfactoren zoals trends, veranderende vraag- en aanbodspelers en andere verwachtingen van consumenten. Als lokaal bestuur staan we in dit kader voor een aantal uitdagingen. Eerst en vooral wil Koksijde het aantal kernversterkende maatregelen stimuleren: afbakenen kernhandelsgebieden, inzetten op verfraaiing en bereikbaarheid, wegwerken leegstand en bijdragen aan een gunstig klimaat voor ondernemerschap. Lokaal bestuur Koksijde wil bovendien inzetten op een goede verstandhouding met de ondernemer, met daarbij bijzondere aandacht voor communicatie, samenwerking, overleg en ruimte voor participatie in het beleid. Om dat te kunnen realiseren wordt een strategisch commercieel plan uitgewerkt met een langetermijnvisie op detailhandel en horeca.

03/Voeren van een actief leegstandsbeleid van handelspanden

Een doeltreffend beleid inzake leegstand veronderstelt een grotere kennis en inschatting van de reële situatie en bepaalde evoluties die zich in de gemeenschap voordoen. De gemeente wil werk maken van een actief leegstandsbeleid met ruimte voor inventarisatie, analyse en activatie van leegstaande panden. Daarbij wordt proactief gezocht naar herbestemmingsmogelijkheden. Het versterken van de communicatie- en netwerkrelatie met belanghebbende stakeholders zoals ondernemers, projectontwikkelaars, vastgoedmakelaars en experts in hogere overheden, is daarin een belangrijk element. Tenslotte gaat de aanpak van de leegstandsproblematiek hand in hand met het uitwerken van een gefundeerd detailhandelsbeleid, met aandacht voor het versterken van de handelskernen en het aantrekken van nieuwe ondernemers.

04/Stimuleren van innovatieve bedrijfsconcepten

In het kader van een duurzaam economisch beleid is lokaal bestuur Koksijde zich bewust van het belang om stimulerende maatregelen te ontwikkelen voor vernieuwende en innovatieve bedrijven. Door het voeren van een innovatief handelsbeleid wil de gemeente de juiste projecten aantrekken en faciliteren en daarmee invulling geven aan bedrijfsterreinen en gebouwen die tot het patrimonium behoren. De site van de voormalige basis in Koksijde vormt daarin een unieke economische opportuniteit.

05/Stimuleren van de circulaire, deel- en korte keteneconomie

Lokaal bestuur Koksijde wil een sleutelrol vervullen bij het duurzaam en ecologisch verantwoord ondernemen. De circulaire economie biedt een antwoord op de groeiende druk van onze huidige manier van produceren en consumeren op het milieu en de beschikbare grondstofreserves. Als lokale overheid wil Koksijde het voortouw nemen in de circulaire economie, met maatregelen die de korte keteneconomie stimuleren, een circulair aankoopbeleid en ondersteunende acties voor deel- en repareerinitiatieven. We moedigen daarmee bedrijven aan om onderling samen te werken en grondstoffen, diensten of producten uit te wisselen. We ondersteunen in deze optiek ook verder de landbouwsector in onze gemeente en zorgen voor geregeld overleg binnen de landbouwraad.

06/Verhogen van de activeringsgraad van de beroepsactieve bevolking

Lokaal bestuur Koksijde wil mensen aanmoedigen om een job dicht bij huis te zoeken in de zorgsector, opvang, horeca, en toerisme. Verzorgenden, kinderbegeleidsters, onthaalouders, enz.. zijn een knelpuntberoep, maar nodig om thuiszorg te blijven garanderen of kinderopvang aan te bieden. Lokaal bestuur Koksijde wil samenwerkingsverbanden aangaan met andere organisaties om mensen die op vandaag niet werken of op zoek zijn naar een job te heroriënteren naar de zorg. Op deze manier kunnen we blijvend de dienstverlening aanbieden aan onze inwoners. Als meest grijze gemeente moeten we namelijk onze bewoners de kans geven om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Het werven van verzorgenden is echter moeilijk en als lokaal bestuur moeten we inspelen op veranderende noden en wensen

van deze medewerkers. Als lokaal bestuur willen we inzetten op wervingscampagnes voor deze functieprofielen, mensen aanzetten om zich om te scholen tot verzorgende maar ook intern bekijken hoe we deze mensen nog extra kunnen waarderen.

Lokaal bestuur Koksijde zal mensen die een leefloon ontvangen van het OCMW volgens de capaciteiten, sterktes en zwaktes oriënteren naar werk en inzetten op sociale activering. Met de leeflooncliënten wordt een begeleidingstraject opgemaakt dat een contract met wederzijdse afspraken en plichten omvat, een gepersonaliseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI). Subsidies worden gebruikt om de leeflooncliënten nog meer gedifferentieerd te activeren.

Beleidsdoelstelling 4:

Lokaal bestuur Koksijde draagt zorg voor het welzijn van elke inwoner

Beleidsdomeinen: veiligheid, welzijn en sociale zaken, zorg, gezondheidszorg, vereenzaming, kinderopvang, wonen, dierenwelzijn

Koksijde is een gemeente waar het goed is om te wonen. Lokaal bestuur Koksijde wil ervoor zorgen dat iedereen die dat wil, hier ook moet kunnen blijven wonen. Lokaal bestuur Koksijde zal dan ook zorg dragen voor elke inwoner. Wie het moeilijk heeft ondersteunen, wie het goed heeft alle kansen bieden. We willen daarbij het samenleven versterken, mensen samen brengen en de solidariteit versterken.

De reeds sterk uitgebouwde dienstverlening vanuit het Sociaal Huis wordt behouden en verder uitgebouwd. We bouwen de vraaggestuurde dienstverlening verder uit om zorg op maat te kunnen aanbieden. Het sociaal netwerk van de zorgbehoevende inwoners wordt verder versterkt en ondersteund. Waar nodig wordt op een structurele wijze samen gewerkt met de diverse zorgpartners die actief zijn in onze gemeente en regio.

Lokaal bestuur Koksijde zorgt voor een kwalitatieve kinderopvang. Dit zorgt ervoor dat werkende ouders alle kansen krijgen op de arbeidsmarkt.

Koksijde wordt een gemeente waar jong en oud elkaar versterken en ontmoeten. Naast het bloeiende verenigingsleven zorgen we ervoor dat de sociale cohesie versterkt wordt en vereenzaming wordt tegengegaan. Dat doen we door voldoende plaats voor ontmoeting in de publieke ruimte en nog meer proactief te werken in de toekomst, waarbij we vereenzaming gaan opsporen in nauwe samenwerking met een buurtgericht netwerk.

Ook gezondheid is een onderdeel van welzijn. We werken daarom actief aan een gezonde gemeente, door enerzijds het voorzien van een toegankelijk aanbod aan zorgdiensten en anderzijds door een sterk preventiebeleid en een beleid dat gericht is op gezond leven en bewegen in het dagelijkse leven. We ontwikkelen hiervoor diverse initiatieven. We zetten verder in op het label "Gezonde gemeente" en op geestelijke gezondheidszorg, o.a. via het label 'warme gemeente'.

Lokaal bestuur Koksijde garandeert, samen met de politiezone Westkust en de hulpverleningszone Westhoek, een maximale veiligheid voor elk inwoner. Alle aspecten van veiligheid, zoals verkeersveiligheid, vermogenscriminaliteit, maar ook sociale overlast, zwerfvuil en een kwalitatief woningpatrimonium, komen daarbij aan bod.

Een van de belangrijkste uitdagingen in onze gemeente is het betaalbaar wonen. Iedereen heeft recht op een betaalbare eigen stek, of je nu huurt of koopt, veel of weinig verdient. Het bindend sociaal objectief is een leidraad voor toekomstige projecten. Hiervoor zullen we een mix van vernieuwende en inspirerende instrumenten inzetten om zo creatief mogelijk om te gaan met de hoge grondprijzen in onze gemeente. De reconversie van de militaire basis kan, mits de herlokalisatie van een aantal gemeentediensten, hier voor een aantal opportuniteiten zorgen. Het woonloket wordt verder uitgebouwd als de draaischijf voor een onderbouwd gemeentelijk woon- en huisvestingsbeleid.

Ten slotte blijft Koksijde, als *meest diervriendelijke gemeente* van Vlaanderen, het welzijn voor dieren hoog in het vaandel voeren. We blijven waakzaam en ontwikkelen een aantal nieuwe initiatieven.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN (ACTIEPLANNEN)

01/Vraaggestuurde dienstverlening verder uitbouwen en zorg op maat aanbieden

In Koksijde wonen steeds meer ouderen en alleenstaanden en stijgt het aantal inwoners dat zorgbehoevend is. Als lokaal bestuur hebben we aandacht voor de stijgende en veranderende zorgvraag. Om mensen zo

lang mogelijk thuis te laten wonen, zorgen we ervoor dat de zorgvrager zo lang mogelijk zijn autonomie kan bewaren en indien nodig naar een gepaste woonoplossing kan verhuizen.

Het bestaande eigen zorgaanbod dient geoptimaliseerd en verder geprofessionaliseerd te worden o.a. door te voorzien in digitalisering van de administratie. We voorzien ook in een hedendaags zorgpatrimonium dat voldoet aan de actuele en toekomstige zorgnormen. Zo worden er diverse verfraaiingswerken gepland in o.a. assistentiewoningen Maartenoom.

Daarnaast komen we ook tegemoet aan de wijzigende wetgeving die stelt dat de dienstverlening steeds op maat en vraag van de klant geleverd moet worden. Om de burgers goed te informeren over de diverse zorgmogelijkheden (privaat en publiek) wordt er een laagdrempelig zorgloket opgericht. Met het oprichten van een meldpunt voor inwoners in nood willen we i.s.m. een buurtwerker proactief het terrein opgaan waarbij we preventief werken.

Lokaal bestuur Koksijde heeft ook aandacht voor het geestelijk welzijn van zijn inwoners. We gaan verder voor het label 'warme gemeente' waarbij elke inwoner zich goed in zijn vel voelt. In het kader van de werkgroep geestelijke gezondheidszorg en zelfmoordpreventie onderneemt Koksijde diverse acties en werkt samen met verschillende zorgpartners zodat iedereen hulp kan krijgen op geestelijk vlak.

Zorg is ook opvoeden. We werken daarom jaarlijks mee aan 'De week van de opvoeding' en maken o.a. op die manier opvoeden en ouderschap zichtbaar en bespreekbaar via workshops, opleidingen en activiteiten.

02/Versterken en ondersteunen van het sociaal netwerk van de zorgbehoevende

We willen de zelfredzaamheid van de zorgbehoevende zoveel mogelijk stimuleren of minstens behouden, maar we denken ook aan de mensen rondom de zorgbehoevende. De zorg voor een hulpbehoevende mee helpen dragen, is niet evident. Daarom is het belangrijk om mantelzorg te stimuleren en te waarderen.

Lokaal bestuur Koksijde wil het sociaal netwerk van de zorgbehoevende ondersteunen en de draagkracht van de mantelzorgers versterken. Naast de financiële stimuli via de mantelzorgpremie is het mantelzorgcafé 'De Luisterschelp' de fysieke en virtuele ontmoetingsplaats waar mantelzorgers ideeën uit kunnen wisselen, elkaar steunen en een luisterend oor vinden.

03/Structurele samenwerking onderhouden met de diverse zorgpartners

Om naadloze en integrale zorg te verzekeren, wil Koksijde naast zijn eigen zorgaanbod ook samenwerken met andere spelers die inzetten op zorg. Voor de zorgnoden die niet ingevuld kunnen worden door het eigen zorgaanbod, wordt nauw samengewerkt met diverse zorgpartners.

Koksijde wil ook een faciliterende rol spelen zodat het zorgaanbod in Koksijde tegemoet komt aan de vraag. We denken hierbij aan samenwerkingen met andere zorgpartners voor het realiseren van voldoende dagopvang, nachtopvang en oppashulp. Daarnaast neemt Koksijde actief deel in de eerstelijnszone (ELZ) Westkust & Polder om zo zorgnoden te signaleren en mee acties uit te werken. We werken hiervoor o.a. ook actief samen met de DVV Westhoek (zie hoger).

Om het leeftijdsonafhankelijk wonen te promoten helpt Koksijde het woonzorgconcept Build & Care mee uitwerken en willen we het label promoten.

04/Sociale cohesie verder stimuleren en vereenzaming tegengaan

De sterke vergrijzing, de vele alleenstaande ouderen en de stijgende zorgbehoefte van ouderen zorgen voor een verhoogd risico op vereenzaming. Het risico dat zij in een sociaal isolement terecht komen, is groot, vooral op het moment dat hun partner wegvalt of als ze ziek worden. Het Sociaal Huis werkt intensief samen met vrijwilligers om vereenzaming op te sporen en aan te pakken. In de toekomst zullen we nog meer proactief werken, waarbij we vereenzaamden gaan opsporen in nauwe samenwerking met het buurtgericht netwerk. Door de aankoop van een aangepaste bus kunnen ook mindermobiele mensen de diverse activiteiten bijwonen. Het creëren van een laagdrempelige vaste ontmoetingsruimte in Koksijde wordt gezien als een onmisbare schakel.

We willen bovendien burgers stimuleren om met hun burens in contact te komen door middel van het geven van premies voor het organiseren van buurtfeesten. Om de sociale cohesie te stimuleren is het veiligheidsgevoel een belangrijke factor, men is bang van het onbekende. Voor het versterken van dat veiligheidsgevoel werken we nauw samen met de dienst Veiligheid en Preventie.

Daarnaast zetten we ook in op innovatieve concepten om de sociale cohesie te verhogen o.a. het inrichten van volks- en pluktuinen, maar ook het creëren van nieuwe ontmoetingsplekken in reeds bestaande dienstverlening zoals een leescafé in de bibliotheek.

05/Opnemen van een actieve regierol voor betaalbaar wonen in de gemeente

In onze gemeente, zoals in de hele kuststreek, hebben vooral jongeren het steeds moeilijker om een kwaliteitsvolle woning te vinden, waardoor de vergrijzing nog zal toenemen. Het gemeentebestuur zal in het betaalbaar wonen een actieve regierol opnemen. Het woonplan wordt geactualiseerd en de lokale woningmarkt wordt in kaart gebracht om een goed inzicht te verkrijgen.

Er dient ook een bijkomend aanbod aan sociale huur te worden gerealiseerd. We zullen hiervoor nauw samenwerken met de sociale bouwmaatschappij en het regionaal sociaal verhuurkantoor. Om gronden ter beschikking te krijgen oefent de gemeente het recht van voorkoop uit, actualiseert ze het gemeentelijk actieprogramma met betrekking tot de onbebouwde percelen in eigendom van openbare of semi openbare besturen en onderzoekt ze diverse systemen van ter beschikkingstellen van gronden in eigendom van openbare of semi openbare besturen. Voor een aantal van die gronden in eigendom van de gemeente wordt er gewerkt aan een masterplan, waar tevens alternatieve woonvormen zullen onderzocht worden: Koksijde-dorp (o.a. gronden Kerkstraat), in kader van de reconversie van het militaire domein, Koksijde-dorp sportpark en Oostduinkerke-dorp.

Daarnaast wenst de gemeente ook private actoren, via het leegstandsregister en het reglement op verwaarlozing, aan te zetten tot het activeren van panden. Het beleid wenst de private sector ook bijkomende ondersteuning te bieden voor wie duurzaam renoveert.

06/Versterken van de veiligheid in al zijn aspecten

Lokaal bestuur Koksijde blijft inzetten op een veilige gemeente. Fenomenen zoals inbraak, fietsdiefstal, gauwdiefstal,... worden op een integrale manier aangepakt. Burgers worden geadviseerd om preventieve maatregelen te nemen (beveiligingsadvies, afwezigheidstoezicht, inbraakpremies, labelen van fietsen, premies voor een goed fietsslot). De gemeenschapswachten zijn door hun dagelijkse aanwezigheid in het straatbeeld, een aanspreekpunt voor burgers, tweede verblijvers en handelaars. Ze hebben tevens een ontradend effect op mensen met criminele bedoelingen.

We zorgen voor een ketengerichte aanpak van sociale overlast. Daarbij willen we via de aanwezigheid van de gemeenschapswachten op het openbaar domein, burgers sensibiliseren rond overlast. De gemeenschapswachten treden zowel preventief als repressief op (vaststellen van sociale overlast en opmaken van bestuurlijke verslagen).

Via samenwerking met diverse partners (politie, scholen,...) willen we blijvend de (verkeers-)veiligheid, in het bijzonder van de schoolgaande kinderen, garanderen.

We willen burgers stimuleren om met elkaar in contact te komen en op die manier de sociale cohesie te versterken. Hiertoe worden premies gegeven voor het organiseren van buurtfeesten. Daarnaast gaan de gemeenschapswachten, in samenwerking met het Sociaal Huis, langs in buurten waar armoede, vergrijzing en vereenzaming is. Op die manier kunnen ze problemen detecteren en doorgeven en zijn ze een aanspreekpunt voor de mensen. Ze gaan langs in 'slaapwijken' om het veiligheidsgevoel van de burgers te verhogen en worden ze ingezet om burengeschillen te voorkomen, te detecteren en te helpen zoeken naar een oplossing.

07/Voorzien van kwalitatieve kinderopvang

Lokaal bestuur Koksijde blijft inzetten op een voldoende aanbod aan kinderopvang. Onze gemeente aantrekkelijk maken voor jonge, arbeidsactieve gezinnen vraagt voldoende aanbod aan kinderopvang. Maar kinderopvang is ook belangrijk voor een slagkrachtig integratie-, activerings-, en (kinder-)armoedebeleid. Ouders met jonge kinderen kansen geven op het volgen van een opleiding of het vinden van een job kan enkel mits er voor hen voldoende (flexibele) kinderopvangplaatsen voorzien worden.

Goede kinderopvang kan, althans gedeeltelijk, een kansarme gezinsomgeving compenseren. Kinderopvang is er niet alleen meer voor de werkende ouders maar heeft ook zeker een pedagogische en sociale functie te vervullen.

Hierbij zal er voldoende aandacht gaan naar het garanderen van een kwaliteitsvolle, betaalbare en toegankelijke kinderopvang. We voorzien in voldoende aantal kindplaatsen aangepast aan de huidige samenleving (diverse gezinsvormen, flexibele opvang, ...), we volgen het aantal stoppers/starters op en maken werk van een wervingscampagne voor onthaalouders. Daarnaast willen we het dalende aantal onthaalouders opvangen door een gemeentelijke crèche te voorzien en infrastructuur ter beschikking te stellen waar opvang nodig is.

Tenslotte blijven we nauw samenwerken met andere diensten jeugd, sport, cultuur, buitenschoolse,... om het aanbod te verruimen en wachtlijsten weg te werken.

08/Burgers stimuleren om gezond leven en bewegen te integreren in het dagelijkse leven

Lokaal Bestuur Koksijde heeft op het vlak van sportaccommodaties een groot aanbod ter beschikking voor inwoners en toeristen. Enkele van deze accommodaties zijn ook vrij te gebruiken. Deze willen we zeker bestendigen en onderhouden.

Jaarlijks worden er tal van éénmalige activiteiten (Beach Run, mountainbiketoertochten, Kijk! Ik fiets!, ...) georganiseerd. Daarnaast gaan er ook gedurende het ganse jaar wekelijkse sportactiviteiten door in de sportaccommodaties van Koksijde. Dit zijn telkens zeer laagdrempelige activiteiten waar jong en oud kunnen aan meedoen. En bovendien aan een democratische prijs. Dit aanbod zal in de volgende jaren bestendig worden.

Ook het strand en de dijk heeft veel mogelijkheden om het sporten verder te promoten. Het plaatsen van fitnessstoestellen op de dijk zorgt ervoor dat burgers tijdens de dag vrijblijvend hun spierversterkende oefeningen kunnen doen op een unieke locatie.

Lokaal Bestuur Koksijde ondertekende het charter 'gezonde gemeente'. Hiermee engageert Koksijde zich om tijdens de legislatuur 2019-2024 verder werk te maken om iedereen, en de meest kwetsbaren in het bijzonder, kansen te bieden en te stimuleren om gezond te leven in een gezonde omgeving. We willen onze inwoners maximale kansen bieden op een goede gezondheid en levenskwaliteit.

09/Koksijde blijft een diervriendelijke gemeente

Lokaal bestuur Koksijde wil verder inzetten op dierenwelzijn in de meest ruime zin. We zetten de ondersteuning van het dierenasielcentrum Ganzeweide verder. Bijzondere aandacht blijft er voor de problematiek van zwervkatten. Honden, het gezelschapsdier bij uitstek, kunnen terecht in losloopweides en ook op het strand blijven er mogelijkheden.

We zetten bovendien verder in op biodiversiteit: aandacht voor vleermuizen, bijenvriendelijke maatregelen, huiszwaluw, schelpenteldag en educatieve activiteiten rond vogels en vlinders in het Duinenhuis, enz.

Beleidsdoelstelling 5:

Lokaal bestuur Koksijde zorgt voor een cultureel en vrijetijdsaanbod op maat van elke inwoner

Beleidsdomeinen: cultuur, vrije tijd, sport, erfgoed

Koksijde onderscheidt zich in de ruime regio door een zeer kwalitatief en divers cultureel- en vrijetijdsaanbod met voor elke doelgroep aangepaste activiteiten en een prima infrastructuur. Lokaal bestuur Koksijde wil daar de komende planperiode verder actief op inzetten. Zo willen we ervoor zorgen dat het aanbod aan de culturele, sport- en andere vrijetijdsactiviteiten de toegenomen vrije tijd van inwoners, tweede residenten en bezoekers het hele jaar door in onze gemeente gaat invullen aan de hand van diverse all-weather activiteiten. Ze moet hierbij voldoende laagdrempelig zijn, zodat cultuur en sport een ruim publiek bereiken.

Daarnaast willen we het bestaande aanbod van de diverse spelers ook meer gaan evalueren, bijsturen en de onderlinge samenwerking tussen de verschillende aanbieders bevorderen. We willen dit doen aan de hand van een gecoördineerd evenementenbeleidsplan waarin de visie en doelstellingen m.b.t. de organisatie van evenementen i.f.v. een breed publieksbereik worden geformuleerd.

Lokaal Bestuur Koksijde wil daarenboven blijven voorzien in kwalitatieve infrastructuur, zowel voor het eigen aanbod als voor de vele verenigingen die in onze gemeente actief zijn op het vlak van cultuur, sport en recreatie. Zo zullen de verenigingen kunnen blijven rekenen op voldoende ondersteuning om hun werk kwalitatief verder te zetten en/of uit te breiden. Ze zullen tevens gestimuleerd worden om hun werking, aanbod en doelgroepenbenadering zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen, evenals nieuwe vormen van partnerschap aan te gaan waarbij Lokaal Bestuur Koksijde een regierol kan opnemen, dit met de bedoeling om samen de vooropgestelde beleidsdoelstellingen te helpen realiseren.

Een essentieel onderdeel van het toeristisch en cultureel aanbod in onze gemeente zijn onze twee regionaal erkende musea: het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum en het Abdijmuseum Ten Duinen. Lokaal bestuur Koksijde wenst verder in te zetten op de kwalitatieve werking van beide musea en nieuwe initiatieven te ontwikkelen die ervoor

moeten zorgen dat zij zich op een dynamische manier blijven profileren in het Vlaamse museumlandschap. De reeds door de gemeenteraad goedgekeurde beleidsplannen zijn hierbij de leidraad voor beide musea.

Lokaal Bestuur Koksijde wil ook en vooral een innoverende gemeente zijn waar ingespeeld wordt op de vele digitale uitdagingen en waarbij nieuwe technologieën een plaats krijgen binnen de organisatie zodat we ook morgen relevant blijven. Ook binnen de diverse vrijetijdsactoren willen we nieuwe technologieën gaan inzetten om hun aanbod verder uit te bouwen en drempels weg te werken.

We bestendigen en bouwen tot slot verder de werking van lokaal bestuur Koksijde als onroerend erfgoedgemeente uit en zullen de in het decreet voorziene opdrachten verder opnemen. Aandacht voor erfgoedzorg, het ontwikkelen van de eigen expertise, sensibilisering en publiekswerking blijven hierbij prioritair.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN (ACTIEPLANNEN)

01/Uitwerken van een attractief evenementenaanbod

Sinds vele jaren heeft lokaal bestuur Koksijde een gedegen en divers cultuur-, sport- en vrijetijdsaanbod uitgewerkt. Hierbij gaat er veel aandacht uit naar spreiding, diversiteit en kwaliteit van het aanbod, maar ook naar doelgroepen zoals senioren, kansarmen, toeristen ... Dit mooie aanbod willen we samen met alle aanbieders minstens bestendigen.

Om het aanbod in de toekomst aantrekkelijk te houden voor de inwoners en de bezoekers, moet de veelheid van dit aanbod evenwel nog verfijnd en op elkaar afgestemd worden. Op die manier zorgen we voor blijvende kwalitatieve en unieke producten. Ook een meer doorgedreven samenwerking tussen de verschillende aanbieders dringt zich hierbij op. Daarom willen we met de opmaak van een gecoördineerd evenementenbeleidsplan een duidelijke visie en doelstellingen inzake de organisatie van evenementen en vrijetijdsactiviteiten uitschrijven waarin de richting en accenten voor de komende jaren zijn bepaald en waardoor alle spelers een houvast hebben in de verdere uitwerking en implementatie ervan. Dit plan zal tevens aangewend worden om de technische planning en het communicatie- en promotiebeleid te optimaliseren.

02/Voorzien van een kwalitatieve infrastructuur voor het vrijetijdsaanbod

Een degelijk en kwalitatief activiteiten- en evenementenaanbod noodzaakt een kwalitatieve infrastructuur. In de voorbije jaren investeerde Lokaal Bestuur Koksijde reeds veel middelen in de uitbouw van een aantrekkelijke en diverse sport-, cultuur- en vrijetijdsinfrastructuur.

Door dit uitgebreid infrastructureel aanbod kunnen we stellen dat iedere vereniging, doelgroep en/of vrijetijdsactor er zijn gading vindt en op die manier gaat bijdragen tot een actief socio-cultureel leven in de gemeente Koksijde.

Veranderende maatschappelijke tendensen zorgen niettemin voor veranderende noden. Ook de vrijetijdssector dient hier op in te spelen, wil zij het aanbod aantrekkelijk houden en een laagdrempelige toegang aan verschillende doelgroepen blijven garanderen.

Het is bijgevolg essentieel dat lokaal bestuur Koksijde in haar infrastructuurbeleid de nodige aandacht blijft besteden aan het minimaal in standhouden en verfraaien ervan, hierbij rekening houdende met de hedendaagse noden en/of technische vereisten nodig voor het aanbieden van een kwalitatief vrijetijdsaanbod.

Ook nieuwbouw- en/of infrastructuurprojecten die inspelen op deze nieuwste trends, maatschappelijke ontwikkelingen en/of opportuniteiten moeten hierop een antwoord bieden en staan bijgevolg op het programma van de komende planperiode.

03/Verder inzetten op de kwalitatieve werking van de gemeentelijke musea

Doorheen de jaren wisten zowel het Abdijmuseum Ten Duinen als het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum zich elk binnen hun eigen expertisedomein te profileren als bijzondere plaatsen waar geschiedenis, erfgoed (in de meest brede zin) en hedendaagse ideeën elkaar ontmoeten en versterken. Dit resulteerde uiteindelijk in de erkenning van beide musea als regionaal erkend museum.

Samen met een unieke kust-context heeft Koksijde met het Abdijmuseum en het NAVIGO dan ook op cultureel-toeristisch vlak twee ongelooflijke troeven in handen die essentieel bijdragen tot het imago van de gemeente Koksijde als cultuurgemeente.

Lokaal bestuur Koksijde wil daarom verder blijven inzetten op een kwalitatieve werking en uitbating van beide musea en dit aan de hand van de implementatie van de respectieve musea-beleidsplannen (2019-2023), tevens een noodzakelijke voorwaarde om het aan de musea toegekende kwaliteitslabel en de regionale erkenning te behouden.

Hierbij willen beide instellingen a.d.h.v. het bestendigen van bestaande, waardevolle initiatieven, enerzijds, en, anderzijds, het ontwikkelen van nieuwe initiatieven vooral inspelen op de huidige steeds evoluerende maatschappij en zich aanpassen aan de trends (vb. meer inzetten op een participatieve aanpak), dit steeds met respect voor de kwalitatieve uitoefening van de vier museale basisfuncties : verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en ontsluiting van het erfgoed.

04/Inzetten van nieuwe technologieën binnen de dienstverlening en de communicatie van het vrijetijdsaanbod

In onze hedendaagse samenleving veranderen alledaagse dingen razendsnel door de evolutie inzake technologie en digitalisering. Digitale ontwikkelingen grijpen in op traditionele productieprocessen, communicatiekanalen en consumptiepatronen.

Ook de vrijetijdssector wordt uitgedaagd om haar dienstverlening, communicatie en aanbod te herdenken en aan te passen aan een steeds groter wordend digitaal publiek. De uitdagingen op het vlak van automatisering, innovatie en rolverandering (herdenken van de eigen rol) van de diverse vrijetijdsactoren zijn bijgevolg groot.

Daarom wil lokaal bestuur Koksijde in de komende jaren de dienstverlening en interne werking nog meer gaan informatiseren, zowel op het vlak van werkprocessen (vb. digitale aanvragen), als op het vlak van communicatie (vb. digitale marketing) als het digitaliseren van het kernproduct (vb. live-streaming, e-book, ontwikkeling app's).

Dit vereist tevens een investering in het technisch en infrastructureel optimaliseren van het vrijetijdspatrimonium dat de implementatie van nieuwe technologieën ook technisch mogelijk moet maken.

05/Verenigingen actief ondersteunen en inschalen in het bestaande aanbod

In het sport-, cultuur- en vrijetijdsbeleid heeft lokaal bestuur Koksijde steeds veel aandacht besteed aan het breed ondersteunen en het stimuleren van het verenigings- en gemeenschapsleven.

Hierdoor kent Koksijde op heden een actief en groot verenigingsleven waarvan de bedrijvigheid resulteert in een ruim sport-, cultuur- en vrijetijdsaanbod dat ook het vrijetijdsimago van de gemeente ten goede komt.

Lokaal bestuur Koksijde wil dan ook dat de verenigingen in de komende planperiode kunnen blijven rekenen op verschillende gemeentelijke vormen van ondersteuning, dit om hun werk kwalitatief verder te zetten en/of uit te breiden.

Bovendien wil ze hen blijven stimuleren om hun werking zoveel als mogelijk op dat van de gemeentelijke diensten, elkaar en de verschillende doelgroepen af te stemmen, dit met bijzondere aandacht voor de diverse leeftijdscategorieën en voor bijzondere kansengroepen. Dit is nodig om het hoofd te bieden aan de verontrustende trend waarbij de integratieve functie van het verenigingsleven steeds meer onder druk komt te staan en haar maatschappelijke functie stilaan gaat afnemen, met een daling van lidmaatschappen en zelfs het opdoeken van verenigingen tot gevolg. Daarom dringt zich een andere manier van samenwerken op, zowel tussen verenigingen onderling als tussen lokaal bestuur Koksijde en de verenigingen.

Deze nieuwe vormen van partnerschappen zijn bovendien een opportuniteit om de beleidsdoelstellingen m.b.t. vrije tijd, doelgroepenbenadering en aanbod te kunnen realiseren.

Lokaal bestuur Koksijde wil hierin een voortrekkersrol opnemen en het lokale veld ondersteunen.

06/Bestendigen van de werking als onroerend erfgoedgemeente

Lokaal bestuur Koksijde hecht reeds vele jaren veel belang aan haar onroerend erfgoed. De diverse inspanningen inzake onroerende erfgoedzorg hebben in geleid tot de erkenning van Koksijde als onroerend erfgoedgemeente.

Met het oog op het behoud van deze erkenning en in uitvoering van het huidig onroerend erfgoedbeleidsplan wordt de werking als onroerend erfgoedgemeente in de komende planperiode bestendigd, verder verfijnd waar aangewezen en verder uit uitgebouwd.

Hierbij zullen we o.m. de in het decreet voorziene opdrachten verder opnemen, zoals o.a. inzetten op expertisewerving, ondersteuningsmaatregelen opzetten voor het lokaal draagvlak inzake onroerend erfgoedzorg, ...

Ook wordt het Koksijde erfgoed, in al haar facetten, blijvend in de kijker gezet door tal van publieksinitiatieven.

Beleidsdoelstelling 6:

Lokaal bestuur Koksijde zorgt voor maximale ontwikkelingskansen van elke inwoner

Beleidsdomeinen: gelijke kansen, inclusief beleid (integratiebeleid), armoedebestrijding, onderwijs, ontwikkelingssamenwerking

Een lokaal beleid moet een sociaal beleid zijn, een thuis voor iedereen, op maat van jong en oud en met maximale ontwikkelingskansen voor elke inwoner. Lokaal bestuur Koksijde wil dan ook een inclusief beleid voeren waar elke nieuwe maatregel wordt getoetst op haar gevolgen voor elke inwoner.

Armoede - en kinderarmoede in het bijzonder - is ook in Koksijde een probleem. Toenemende armoede betekent minder toekomst en minder kansen. Het is een verhaal van kansen grijpen, maar ook van kansen geven. Lokaal bestuur Koksijde kiest daarom voor versterkte aandacht voor en een integrale aanpak van de armoede. Op die manier krijgt iedere inwoner de nodige kansen en kan op deze manier de vicieuze cirkel van armoede worden doorbroken. Lokaal bestuur Koksijde wil een systeem van automatische rechtentoekenning uitrollen zodat mensen die in aanmerking komen welbepaalde (lokale) rechten ook automatisch kunnen openen. Daarnaast zet Koksijde de strijd tegen kinderarmoede voort door o.a. de inzet van brugfiguren en een verhoogde samenwerking met de scholen en het perinataal netwerk.

In Koksijde is er reeds een uitgebreid diensten- en activiteitenaanbod. Koksijde streeft ernaar om de toegang tot alle diensten en het aanbod nog laagdrempeliger te maken voor iedere inwoner, door de centralisatie van bepaalde diensten, het faciliteren van het gemeentelijk aanbod voor niet-mobiele inwoners en het opzetten van antennepunten van dienstverlening en activiteiten.

Kinderen en jongeren zijn de toekomst van onze gemeente. Daarom wordt blijvend ingezet op een kwalitatief en toegankelijk kleuter en lager onderwijs in de gemeentelijke basisscholen en het deeltijds (kunst) onderwijs. We zetten hierop in door o.a. de inzet van technologie en wetenschap in het lager onderwijs, investeringen in innovatieve leermiddelen en een nauwe samenwerking tussen de WAK en Stapwest. Daarnaast vindt Lokaal Bestuur Koksijde het belangrijk om verder in te zetten op levenslang leren van inwoners en het verhogen van de mediawijsheid.

Lokaal bestuur Koksijde wil de groeiende diversiteit op een positieve manier benaderen. Goed samenleven is voornamelijk een lokaal aandachtspunt. Daar waar mensen elkaar ontmoeten op straat, in de winkel, op kantoor, aan de schoolpoort, ... komen intermenselijke relaties tastbaar tot uiting. We stimuleren een positief klimaat van samenleven in diversiteit, binnen een gemeenschappelijk kader van regels en afspraken.

Lokaal bestuur Koksijde neemt ten slotte zijn verantwoordelijkheid op het vlak van internationale samenwerking door in te zetten op het ondersteunen van vierde pijlerinitiatieven. Bovendien zetten we verder in op mondiaal

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN (ACTIEPLANNEN)

01/Uitwerken van een doorgedreven diversiteitsbeleid

De diversiteit wordt steeds meer een kenmerk van onze samenleving, ook in Koksijde: inwoners uit 92 verschillende herkomstlanden, stijgend aantal eenoudergezinnen, de stijgende armoede, stereotype mannen- of vrouwenberoepen bestaan zo goed als niet meer, enz. Lokaal bestuur Koksijde wil deze diversiteit op een positieve manier benaderen. Diversiteit zorgt immers voor een creatievere en dynamischere samenleving. In onze samenleving worden zowel gelijkenissen als verschillen gerespecteerd. We bewaken hetgeen ons bindt, en bekijken de verschillen als een extra rijkdom. Diversiteit brengt echter ook uitdagingen met zich mee: iedereen gelijke kansen geven, inzetten op een verdraagzame samenleving en ervoor zorgen dat iedereen zich gelukkig voelt in onze gemeente. Lokaal bestuur Koksijde werkt een horizontaal diversiteitsbeleid uit zodat diversiteit en gelijke kansen in alle beleidsdomeinen aandacht krijgen. Diversiteit krijgt een plaats binnen de communicatie naar de burger en we stellen ons kordaat op tegen onverdraagzaamheid en racisme. Er worden ook een aantal specifieke acties ontwikkeld voor bepaalde

doelgroepen. Personen met een beperking willen we volop betrekken in alle mogelijkheden die Koksijde te bieden heeft onder meer via het project Zon, Zee, Zorgeloos.

02/Zorgen voor laagdrempelige toegang tot het gemeentelijke diensten- en activiteiten aanbod

Mensen in armoede bevinden zich dikwijls aan de rand van de maatschappij. Om te participeren ondervindt deze doelgroep tal van drempels zoals de kostprijs, mobiliteit, taal maar ook het niet kennen van bepaalde diensten of aanbod is een drempel. Koksijde wil inzetten op het wegwerken van deze drempels door diensten zoveel mogelijk te centraliseren op één plaats. Het Huis van het Kind wordt een centrale plaats waar diensten die werken met kinderen en gezinnen samen zitten. Ook diverse uitleendienst worden gecentraliseerd om nog toegankelijker te worden voor de inwoners. Via het project vrijetijdsparticipatie wordt er gewerkt aan het wegwerken van drempels voor gezinnen die het moeilijk hebben om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten. Daarnaast streeft Lokaal bestuur Koksijde er naar om activiteiten bij de mensen zelf brengen die minder of niet mobiel zijn.

03/Integrale aanpak van de kansarmoede

Armoede is zelden beperkt tot een financieel probleem maar manifesteert zich veelal op diverse levensdomeinen: slechte woonomstandigheden, schulden, gebrek aan participatie op zowel de arbeidsmarkt als in de vrije tijd, gebrek aan volwaardige maaltijden, beperkt netwerk, enz.. Daarnaast is er ook de vaststelling dat mensen in armoede niet op de hoogte zijn van mogelijke rechten of tussenkomsten. Om een antwoord te kunnen bieden aan deze problematieken bouwt Lokaal bestuur Koksijde de voedselbedeling Koksifood om tot een sociale kruidenier, worden (lokale) rechten automatisch toegekend aan deze doelgroep en wordt er nauwer samengewerkt met het CAW en diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten om het onthaal van mensen in moeilijkheden te verbeteren. Het Sociaal Huis wil ook gezinnen die op vandaag tussen de mazen van net glippen preventief opsporen zodat er tijdig hulp kan geboden worden. De strijd tegen kinderarmoede wordt verder aangepakt door de inzet van brugfiguren in alle scholen in Koksijde een doorgedreven samenwerking met de scholen, het actief participeren aan het perinataal netwerk en de oprichting van een laagdrempelig buurthuis.

04/Inzetten op een kwalitatief en toegankelijk kleuter-, lager en deeltijds (kunst)onderwijs

Onderwijs is een krachtig instrument om alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, gelijke kansen te bieden om een mooie toekomst uit te bouwen. De ontwikkeling van kwaliteitsvol en betaalbaar onderwijs met oog voor innovatie, steunt hierbij op een actieve en gecoördineerde aanpak van lokaal bestuur Koksijde.

Onderhoud en duurzame renovatie van de schoolgebouwen zorgt samen met de verdere ontwikkeling van een gezonde schoolomgeving voor een veilige uitvalsbasis. Vanuit deze regierol zet Lokaal bestuur Koksijde in op een netoverschrijdende samenwerking met alle scholen om maximale slaagkansen voor elk kind te realiseren.

De uitbouw van een toegankelijk en complementair cultureel en milieu educatief aanbod op maat van de scholen, ondersteunt kinderen verder in de ontwikkeling van een brede kijk op de wereld. Het deeltijds kunstonderwijs wordt binnen de Westhoek Academie en verdere ondersteuning van StapWest, verder ondersteund.

05/Inzetten op levenslang leren en het verhogen van mediawijsheid

De omgeving en de digitale wereld veranderen razendsnel. Levenslang leren is een noodzaak om in onze samenleving naar behoren te kunnen blijven functioneren, zowel voor jongeren als ouderen. Koksijde wil alle inwoners stimuleren om zich steeds te blijven bijscholen en wil een brede waaier van mogelijkheden aanbieden aan de inwoners. Koksijde wil dit realiseren door in te zetten op mediawijsheid, aangepaste leslokalen te voorzien en samenwerkingen aan te gaan met diverse organisaties die op dit vlak actief zijn.

06/Ondersteunen van vierde pijlerinitiatieven op het vlak van ontwikkelingssamenwerking

Ontwikkelingssamenwerking is steeds minder een zaak van de traditionele spelers op dit gebied, zoals de overheid, internationale organisaties en ngo's. Lokale besturen gaan hier een grotere rol in gaan spelen. De klassieke term 'ontwikkelingssamenwerking' wordt vervangen door 'internationale samenwerking', dit meer gebaseerd op evenwaardigheid en wederkerigheid. Lokaal bestuur Koksijde wil in deze mondiale context ook zijn verantwoordelijkheid blijven opnemen. Lokaal bestuur Koksijde gelooft, gezien de directe uitwisseling en samenwerking, sterk in de meerwaarde van lokaal gedragen projecten en wil deze dan ook in ondersteunen door o.a. financiële ondersteuning, initiatieven die wereldburgerschap stimuleren. Lokaal

bestuur Koksijde wil in partnerschap met andere lokale besturen en organisaties op verschillende continenten expertise en ervaringen uitwisselen.

07/Uitwerken van het samenwerkingsverband Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO)

Het decreet lokaal sociaal beleid bepaalt dat elk lokaal bestuur een samenwerkingsverband geïntegreerd breed (GBO) onthaal dient te realiseren dat minstens het OCMW, het CAW en de erkende diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen omvat. De doelstelling van het GBO is maximale toegankelijkheid van de lokale sociale hulp- en dienstverlening voor de bevolking en daarbij bijzondere aandacht moet besteden aan het bestrijden van onderbescherming. In samenwerking met de DVV Westhoek werden er projectsubsidies verkregen om de opstart van het GBO te faciliteren. Vanaf 2020 dient ieder lokaal bestuur stappen te ondernemen om een GBO te organiseren. Hiervoor kunnen er opnieuw subsidies verkregen worden bij de Vlaamse regering.

Missie, visie en doelstellingen samengevat

Ingegeven door het besef dat **duurzaamheid** steeds belangrijker wordt de komende jaren wil Koksijde in het meerjarenplan gebruik maken van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, die doelstellingen stellen richting 2030 om aan duurzame ontwikkeling te werken. De 17 hoofddoelstellingen en 169 subdoelstellingen vormen het belangrijkste internationaal duurzaamheidskader voor de komende 15 jaar. De "duurzameontwikkelingsdoelstellingen" inspireren overheden wereldwijd, ook de Vlaamse lokale besturen gezien 65% van de SDG's niet gehaald kunnen worden zonder de lokale besturen. De 17 doelstellingen steunen op drie kernboodschappen: systemische verandering (transformatie), integrale aanpak (transversaliteit) en inclusie (iedereen mee). Ruimte voor experiment en innovatie zijn cruciaal. Ook in België en Vlaanderen ligt er veel werk op de plank, bij alle overheidsniveaus, maar ook bij middenveldorganisaties, burgers, bedrijven, kenniscentra en onderwijsinstellingen. De 17 duurzameontwikkelingsdoelstellingen zijn met elkaar verbonden en zijn onderverdeeld in vijf pijlers (5 P's) van duurzame ontwikkeling: People (leven in waardigheid en gelijke kansen voor iedereen); Planet (klimaat, ecologie en biodiversiteit); Prosperity (ontplooiingskansen en economische ontwikkeling voor iedereen); Peace (goed bestuur van sterke democratische instellingen en veiligheid) en Partnership (bondgenootschappen over landen en sectoren heen).

Koksijde wil zich op deze manier inschakelen om met haar beleidsplan en de daarin opgenomen acties bij te dragen tot het realiseren van de doelstellingen.

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

De acties in het meerjarenplan zullen zoveel als mogelijk worden gekoppeld aan deze 17 SDG's.

D. Bronnen

Jaarverslag IDPBW – GDPBW voor Fod WASO
KiTS rapport Westtoer
Lokale Veiligheidsbevraging 2018
Maatschappelijk veiligheidsplan 2011 – 2013
Intern werkingsplan maatschappelijke veiligheid 2014 – 2019
Goubin, Eric, *Het nieuwe communicatieklimaat*.
Goubin, Eric, *Tante Mariette en haar fiets (deel II)*.
Goubin, Eric, *De communicatieafdeling in 8 inspirerende modellen*
Mombaerts, Marc, *Verlies je lezer niet*
Walrave, Michel, *Mediawijs Online*
Goubin, Eric & Julie Clement, *de converserende overheid*
Noels, Noels, *Durven met dienstverlening + het gelijknamig congres*
Politea: Communicatiereeks (10-tal boekjes)
Studiedagen, workshops, congressen in organisatie van KORTOM Vzw
Enquête Koksijde Luistert
Service (Re)design voor Kust DMO's in 4 Noordzeelanden, 2014-2016, onderzoek Vives – Karel Ooms
(Half)jaarlijks energierapport van de gemeente van Eandis (met o.a. aantal aangevraagde energiepremies) (niet publiek raadpleegbaar op internet)
De netheidsindex is een uitgebreide meting die ieder jaar de netheid van het publieke domein in kaart brengt (voorbijs jaren ook in Koksijde uitgevoerd)
gemeentelijke kindrapporten Kind en Gezin
lokale statistieken (bevolkingsdienst, (W)integratie, Sociaal Huis)
cel kinderopvang VVSG
Feedbackdocument VMM rond rapportering riolering (jaarlijks ge-update)
Monumentenwacht: 'hoe gaan privé-eigenaars om met het onderhoud van hun historisch pand'
Sectorbevraging wijziging onroerendergoedregelgeving: syntheserapport (Herita)
Grootschalig draagvlakonderzoek: wat denkt de Vlaming van onroerend erfgoed?
Erf-goed bezig! Hoe maak je werk van een sterk lokaal erfgoedbeleid? (Brochure)
Bastien, D.; Callens J.; De Brabander N.; Godfroid N.; Vandenbussche E.; Vanhove K. & Vanwynsberghe, H. (2018.). *Apestaartjaren: De digitale leefwereld van kinderen en jongeren*.
FARO, *Cijferboek*
CJSM
Audit cultuurcentrum CasinoKoksijde door UAntwerpen 2018
Steunpunt Sociale Planning
VITO (Vlaams instituut voor technologisch onderzoek)
Vlaams agentschap zorg- en gezondheid
Studie berekening van de vraag naar bedrijventerreinen in West-Vlaanderen, Steekfiche subregio Veurne, gemeente Koksijde maart 2019, opgemaakt door Studiebureau rebelgroup Advisory Belgium ism universiteit Gent in opdracht van de provincie West-Vlaanderen

Digitale bronnen:

<https://www.statistiekvlaanderen.be/vlaamse-gemeentelijke-demografische-vooruitzichten--2018-2035>
<https://www.gemeentemonitor.vlaanderen.be/>
<https://integratiebeleid.vlaanderen.be/>
https://www.ibz.rrn.fgov.be/fileadmin/user_upload/nl/bev/statistieken/stat-4_n.pdf
<https://www.pomwvl.be/gemeentelijke-steekkaarten>

<https://www.west-vlaanderen.be/artikel/website-provincies-cijfers-toont-economische-data-gemeente>
<https://www.ibz.rn.fgov.be/nl/rijksregister/statistieken-van-bevolking/>
<https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/ontdek-uw-gemeente>
<https://www.cijferboekcultureelerfgoed.be/>
<https://www.statistiekvlaanderen.be/>
<https://www.vlaanderen.be-cultuur-sport-en-vrije-tijd>
<https://www.vvsg.be>
<https://www.cjsm.be>
<https://www.cultuurconnect.be>
<https://www.vvj.be>
<https://www.faro.be>
[Blog.Bvolve.nl](#)
[IoTjournaal.nl](#)
[upstream.nl](#)
[www.vlaanderen.be-cultuur-sport-en-vrije-tijd](#)
<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/memorandum-2019-2024-van-de-strategische-adviesraad-voor-cultuur-jeugd-sport-en-media-1>
<http://www.bibvoorieseen.be/charter.html>: VVBAD
<https://www.toerismevlaanderen.be>
<https://www.vrijetijdskenis.nl>
<https://www.iedereenleest.be/over-lezen/de-bib-als-cruciale-schakel-voor-meer-leesplezier> : de bib als
<https://mediawijs.be/dossiers/dossier-mediawijze-bibliotheken>
<http://www.kennisportaalccenbib.be/bibliotheken-in-cijfers-gevat-focus-op-publieksbereik>
<https://www.iedereenleest.be/over-lezen/hoe-zetten-bibliotheken-in-op-leesbevordering>
<https://www.sdgs.be/nl>
<https://do.vlaanderen.be/SDGs>
<http://www.vvsg.be/Internationaal/Noord-zuid/Documents/Publicatie%20LokaleSchoudersVoorMondialeUitdagingen%20website.pdf>
<http://www.kennisportaalccenbib.be/bibliotheken-in-cijfers-gevat-focus-op-publieksbereik>
<https://overheid.vlaanderen.be/goede-praktijken-leidraad-organisatiebeheersing>
<https://www.ruimtelijkeoording.be>
<https://www.rwo.be>
<https://www.geovlaanderen.be>
<https://www.wonenvlaanderen.be>
http://www.vvsg.be/sociaal_beleid_en_werk/Etnisch-culturele_diversiteit/Documents/2011/Hoe%20diversiteit%20verankeren.pdf
[good practice naar uitbouw horizontaal beleid: Mechelen](#)
https://www.mechelen.be/visie-en-missie-diversiteitsdenken_def_website_1.pdf
https://www.integratie-inburgering.be/sites/default/files/atoms/files/Inclusief%20en%20horizontaal%20integratiebeleid_Mechelen.pdf
<https://soc.kuleuven.be/io/onderzoek/publicatie/deprez-platteau-en-hondeghem-2018-invulling-en.pdf>
https://www.movisie.nl/artikel/hoe-zorg-je-inclusieve-gemeente?utm_medium=email&utm_campaign=Movisie+Mail+290318&utm_content=Movisie+Mail+290318&utm_source=Movisie+Mail+290318
<https://gemeenten.movisie.nl/doel/inclusie-bevorderen/beleid/richtlijnen-voor-inclusief-beleid>
<https://www.vrijetijdsmonitorvlaanderen.be>
<https://www.bloso.be/Bloso.SpakkiBevravingsTool.Website/Help/SPAKKI>, kengetallen zwembad

(<http://www.isbvzw.be/nl/420/collections/437/kengetallen-zwembaden.html>), cijferboeken Sport
(<http://www.isbvzw.be/nl/442/collections/445/cijferboek-sport.html>),
Enquête Nieuwsblad : gemeenterapport 2016. <https://www.nieuwsblad.be/tag/gemeenterapport2016>
<https://www.isbvzw.be>
<https://www.sport.vlaanderen.be>
[http://www.vvsg.be/sites/sdgs/Documents/Inspiratienota%20SDGs%20en%20omgevingsanalyse%20eindversie.p
df](http://www.vvsg.be/sites/sdgs/Documents/Inspiratienota%20SDGs%20en%20omgevingsanalyse%20eindversie.pdf)
<http://www.vvsg.be/sites/sdgs/Paginas/basistool.aspx>
<https://services.ovam.be/enquethas/index.jsp>
[https://ovam.be/afval-materialen/huishoudelijk-afval-en-lokale-besturen/inventarisatie-huishoudelijke-
afvalstoffen](https://ovam.be/afval-materialen/huishoudelijk-afval-en-lokale-besturen/inventarisatie-huishoudelijke-afvalstoffen).
<https://klimaat.vmm.be>)
<https://www.burgemeestersconvenant.eu/nl/> en <http://burgemeestersconvenant.be/>
<https://www.energiesparen.be/barometer>
<https://www.milieurapport.be/>
<https://www.inbo.be/nl/natuurindicatoren>
<https://overheid.vlaanderen.be/goede-praktijken-leidraad-organisatiebeheersing>
<https://www.OVSG.be>
<https://kwaliteit.toerismevlaanderen.be/onthaal/toolkit>
<https://cjsm.be/jeugd/beleidsnotas-en-brieven>
<https://vlaamsejeugdraad.be/advies/>
<https://vlaamsejeugdraad.be/advies/>
<https://vlaamsejeugdraad.be/advies/>
<https://provincies.incijfers.be/dashboard>
<https://www.vvj.be/documenten/visietekst-vvj/kwalitatief-lokaal-jeugdaanbod>
<https://www.vvbad.be>
<http://www.stat.policefederale.be/index-nl.html>, bij raadpleging in juli 2019

E. Bijlage – resultaten Ronde van Koksijde

Onder de titel "De ronde van Koksijde 'jij: inspirerend - samen: fascinerend'" werd tussen 1 en 30 juni de kans gegeven aan elke Koksijdenaar, tweede verblijver en toerist om hun ideeën of wensen te delen over een hele reeks thema's die aansluiten bij het ontwerp van strategisch meerjarenplan. Die ideeën moesten ons inspireren om een beleid uit te werken dat nog dicht bij de mensen staat. Het was daarbij vooral de bedoeling om een aantal creatieve ideeën bij de bevolking los te weken die kunnen passen in het strategische meerjarenplan.

De thema's waren:

- Allemaal mee in Koksijde Informatie en participatie
- Ontspannen in Koksijde Vrije tijd, sport en cultuur
- Koksijde voor de toekomstige generaties Klimaat en duurzaamheid
- Vlot verplaatsen in een aantrekkelijk Koksijde Mobiliteit en openbare werken
- Thuis in Koksijde Wonen en woonomgeving
- Ondernemend en toeristisch Koksijde is een troef Ondernemen en toerisme
- Gezond en zorgeloos samenleven in Koksijde Gezondheid, zorg, samenleven en welzijn

De uitgebreide resultaten worden in de bladzijden hierna weergegeven.

Einde september, begin oktober werd het participatietraject verder gezet, door naar de bevolking terug te koppelen over de resultaten en het ontwerp van strategisch meerjarenplan voor te stellen.

De Ronde van Koksijde komt naar je toe

De voorbije maanden werkten de gemeentediensten en het gemeentebestuur hard aan het meerjarenplan voor de periode 2020–2025. Voor dat plan peilde de gemeente in juni naar de visie van alle Koksijdenaren over de toekomst van Koksijde. We streefden niet naar zoveel mogelijk antwoorden, maar vooral naar mooie en vernieuwende voorstellen. En dat is gelukt. Jullie gaven ons heel wat inspiratie.

Ook vanuit de Koksijde jeugd kwamen heel wat leuke ideeën, want zij deden massaal mee met de gezellige ronde van Koksijde.

Alle input werd tijdens de zomer door de verschillende gemeentediensten bekeken en ondertussen zit de meerjarenplanning van lokaal bestuur Koksijde in de laatste rechte lijn. Voordat de gemeenteraad dat plan goedkeurt, komen we die graag aan de bevolking toelichten, want ons Koksijde, daar gaan we samen voor.

Tijdens zes ontmoetingsavonden krijgt iedereen de kans om te luisteren, dicht bij huis, naar de toekomstplannen en er samen van gedachten over te wisselen.

- **Dinsdag 17 september** – Oostduinkerke-Bad, Kapel Rozenkrans, Albert Haan
- **Woensdag 18 september** – Sint-Idesbald, Kerkepannezaal, Strandlaan 128
nieuwe datum: 2 oktober
- **Donderdag 19 september** – Koksijde-Dorp, 't Oud schooltje, Kerkstraat 20
- **Dinsdag 24 september** – Koksijde-Bad, c.c. CasinoKoksijde, Casinoplein 11
- **Woensdag 25 september** – Wulpen, Kerk Wulpen, Dorpsplaats
- **Donderdag 26 september** – Oostduinkerke-Dorp, Zaal Witte Burg, Witte Burg 92
- **Woensdag 2 oktober** – Sint-Idesbald, Kerkepannezaal, Strandlaan 128

We starten telkens om 19 uur stipt.

Programma

- 18.30 u. Deuren open en onthaal
- 19.00 u. Toelichting van het meerjarenplan en de tendenzen van de omgevingsanalyse
- 19.15 u. Resultaten Ronde van Koksijde
- 19.30 u. Voorstelling van het meerjarenplan en de wijkspecifieke acties
- 20.00 u. Voorstelling en lancering van iedereenmee.koksijde.be, een participatieplatform om burgers te betrekken bij het beleid (primeur!)
- 20.15 u. Receptie met mogelijkheid om je te registreren op CitizenLab, meldingen te doen, even na te kaarten...

Ronde van Koksijde - enkele vaststellingen

287 respondenten
2069 ideeën

LEEFTIJD RESPONDENTEN

0-25	46
26-45	74
45-65	103
+65	52
onbekend	12

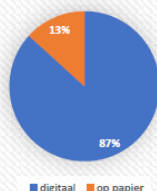
STATUUT RESPONDENTEN

2e verblijf	32
inwoner	244
bezoeker	11

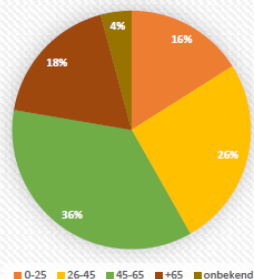
PARTICIPATIEMIDDEL

digitaal	249
op papier	38

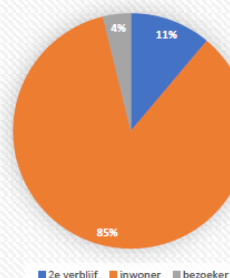
participatiemiddel

leeftijd respondenten

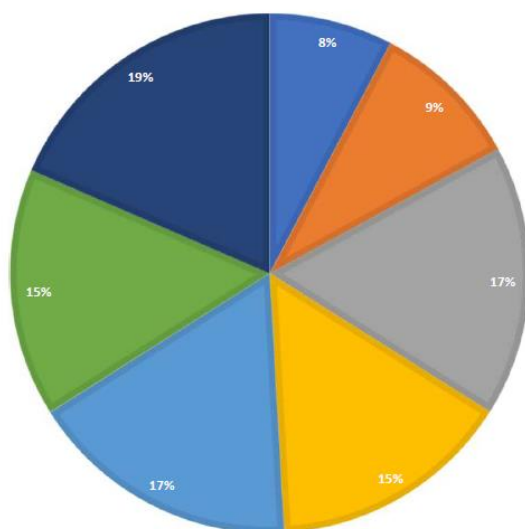
statuut respondenten

Rijlabels	Aantal van thema	effectieve aantallen
Allemaal mee in Koksijde	7,68%	159
Gezond en zorgeloos samenleven in Koksijde	9,38%	194
Koksijde voor de toekomstige generaties	16,87%	349
Ondernemend en toeristisch Koksijde is een troef	15,18%	314
Ontspannen in Koksijde	16,92%	350
Thuis in Koksijde	15,47%	320
Vlot verplaatsen in een aantrekkelijk Koksijde	18,51%	383
Eindtotaal	100,00%	2069

Aantal van thema effectieve aantallen

AANTAL VAN THEMA

thema

- Allemaal mee in Koksijde
- Gezond en zorgeloos samenleven in Koksijde
- Koksijde voor de toekomstige generaties
- Ondernemend en toeristisch Koksijde is een troef
- Ontspannen in Koksijde
- Thuis in Koksijde
- Vlot verplaatsen in een aantrekkelijk Koksijde

Waarden

Allemaal mee in Koksijde

Rijlabels	Aantal van cluster
Allemaal mee in Koksijde	100,00%
afvalstraten/vuilbakken	1,96%
burgerparticipatie	7,19%
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	1,31%
digitaliseren	13,73%
evenementen	0,65%
imago versterken	0,65%
infoloket	4,58%
informer	31,37%
kinderopvang	0,65%
ondersteuning verenigingen	1,96%
openbaar vervoer	0,65%
openingsuren	24,84%
outreaching werken	0,65%
randparking	0,65%
sensibiliseren	0,65%
tijdingen	7,84%
zeedijk en strand opwaarderen	0,65%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

topantwoorden

informer	31,37%	nieuwsbrieven, sociale media, pushberichten, infosessies, gerichte promotie, FAQ
openingsuren	24,84%	zaterdag, avond, over de middag, strandbad en toerisme odk ook buiten zomermaanden
digitaliseren	13,73%	online loket, digitale subsidies aanvragen, digitale hulp aan huis, opl rond digitalisering
tijdingen	7,84%	ruimere agenda, ook voor 2e verblijvers, rubriek lokale handelaars, facelift
burgerparticipatie	7,19%	meer bevestigingen, ideeënbus, meer samenwerken met burgers, GR via sociale media live
infoloket	4,58%	1 aanspreekpunt voor alle vragen, 1 loket voor alles rond jeugd/welzijn, ..., ook in Odk&dorp

Gezond en zorgeloos samenleven in Koksijde

Rijlabels	Aantal van cluster
Gezond en zorgeloos samenleven in Koksijde	100,00%
aanbod voor jongeren	3,18%
aangepaste vorming	18,47%
activiteiten na werkuren	3,18%
afvalstraten/vuilbakken	0,64%
betaalbaar kwalitatief wonen	3,82%
burgerparticipatie	1,27%
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	10,83%
digitaliseren	3,18%
eco premies	0,64%
eenvoudig materiaal en locaties gebruiken particulieren	0,64%
evenementen	1,91%
hoogbouwstop en betonstop	0,64%
infoloket	3,82%
informereren	4,46%
integratie nieuwkomers	6,37%
kinderopvang	13,38%
lichaamsbeweging stimuleren	1,27%
ondersteuning startende zelfstandigen	0,64%
outreachend werken	12,74%
parkeerbeleid	1,27%
sensibiliseren	1,27%
shuttledienst	0,64%
sigaretten	0,64%
specifieke doelgroepen	0,64%
zorgen voor elkaar	4,46%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

topantwoorden

aangepaste vorming	18,47%	arbeidstrajecten, samenwerking met externe vormingsorganisaties, langlopende vormingen, sec onderwijs, diversiteit binnen vormingen
kinderopvang	13,38%	meer creches, naschools meer locaties, meer kampjes, Wulpen, meer flexibiliteit, nacht en weekend creches
outreachend werken	12,74%	automatische rechtentoekenning, brugfiguren, opsporen van eenzamen en armoede, bieb-bus aan huis/wijk
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	10,83%	buurthuis, buurtwerker, buurtontmoetingsplaatsen (buiten), wijk/straatfeesten, helpen opzetten, subsidies, digitaal buurtnetwerk, wijkmoestuintjes
integratie nieuwkomers	6,37%	gratis NL lessen, praattafels, lessen West-Vlaams, eenvoudig taalgebruik, racisme bannen en veroordelen
zorgen voor elkaar	4,46%	meer zorgaanbod, particulieren ondersteunen die helpen, verenigingen ondersteunen die helpen
informereren	4,46%	nieuwsbrieven, sociale media, pushberichten, infosessies, gerichte promotie, FAQ
infoloket	3,82%	1 aanspreekpunt voor alle vragen, 1 loket voor alles rond jeugd/welzijn, ..., ook in Odk&dorp
betaalbaar kwalitatief wonen	3,82%	subsidies voor renovaties, voorrang voor eigen inwoners/jeugd bij aankoop, woonkwaliteit controleren, mil basis, minder apt, lege woningen opvorderen, meer controle op 'valse' inwoners
digitaliseren	3,18%	online loket, digitale subsidies aanvragen, digitale hulp aan huis, opl rond digitalisering

Ondernemend en toeristisch Koksijde is een troef

Rijlabels	Aantal van cluster
Ondernemend en toeristisch Koksijde is een troef	100,00%
(veilig) fietsen stimuleren	0,32%
2e verblijf	0,65%
aanbod voor jongeren	0,32%
aantrekkelijke winkelstraten	26,62%
afvalstraten/vuilbakken	0,65%
burgerparticipatie	0,32%
buurtwerking/buurfteesten/buurtontmoetingsplaatsen	0,65%
deelauto's, fietsen, steps	0,32%
dieren	0,32%
digitaliseren	0,32%
ecologische organisatie	0,32%
erfgoed en authenticiteit	2,27%
evenementen	6,17%
fietsstalling	1,95%
geldautomaat	1,95%
hoogbouwstop en betonstop	0,32%
imago versterken	4,22%
informer	1,30%
leegstand aanpakken	4,87%
lokale producten promoten	0,32%
onderhoud en aanleg straten	0,32%
ondersteuning startende zelfstandigen	6,49%
openbaar vervoer	0,97%
openingsuren	0,65%
parkeerbeleid	7,47%
plastiekvrije gemeente	1,62%
politie & veiligheid	0,65%
randparking	1,95%
sensibiliseren	0,97%
sigaretten	0,32%
strenger bestraffen afval	0,32%
tjdingen	0,32%
verkeersvrije/autoluwe straten	4,22%
zeedijk en strand opwaarderen	3,90%
zelfstandigen verenigen en ondersteunen	15,58%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

topantwoorden

aantrekkelijke winkelstraten	26,62%	meer ketens, hippe winkels, avondshopping, afgestemde openingsuren, shoppingkaart, variatie, premies voor renovatie, meer sfeer, wegwijzers lokale economie favoriseren en promoten, handelaarsverenigingen, lagere huurprijzen, co-working, handelaars betrekken bij evenementen, lokale economie ambtenaar
zelfstandigen verenigen en ondersteunen	15,58%	(zeer tegenstrijdige antwoorden) meer shop en go 1u, minder parking in winkelstraat, gratis parkeren, meer controle/minder controle
parkeerbeleid	7,47%	
ondersteuning startende zelfstandigen	6,49%	starterspremies, promotie, hippe concepten, informeren, lokale economie ambtenaar
evenementen	6,17%	festival voor jongeren, foodtruck, notp, gratis optredens, openlucht opera, theater, bloemenstoet, beurzen
leegstand aanpakken	4,87%	meer controle, pop-up, camoufleren met affiches, niet bebouwde bouwgrond onderhouden, hogre leegstandstaks
verkeersvrije/autoluwe straten	4,22%	autovrije winkelstraat, speelstraten, autoloze koopdagen, minder doorgaand verkeer in bepaalde straten
imago versterken	4,22%	unieke attractie, influencers, seizoensverbreding, k-trui voor alle 18-jarigen, gastvrije gemeente, innoveren
zeedijk en strand opwaarderen	3,90%	aankleding en omgeving aanpakken, hip en aantrekkelijk, horeca stimuleren, dijkspeken, meer douches, moderne terrassen

Ontspannen in Koksijde

Rijlabels	Aantal van cluster
Ontspannen in Koksijde	100,00%
(veilig) fietsen stimuleren	0,60%
aanbod voor jongeren	8,71%
aangepaste vorming	0,30%
activiteiten na werkuren	6,01%
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	5,71%
dieren	0,60%
eenvoudig materiaal en locaties gebruiken particulier	2,40%
erfgoed en authenticiteit	0,60%
evenementen	21,62%
fietspaden/fietsstraten	0,60%
imago versterken	0,60%
infoloket	0,30%
informer	0,90%
integratie nieuwkomers	0,30%
lichaamsbeweging stimuleren	17,12%
meer groen	0,60%
ondersteuning verenigingen	15,02%
openingsuren	7,21%
outreaching werken	0,60%
plastiekvrije gemeente	0,60%
shuttledienst	0,30%
specifieke doelgroepen	1,50%
speelpleinen	3,00%
verkeersvrije/autoluwe straten	0,90%
volkstuintjes	0,30%
zeedijk en strand opwaarderen	3,30%
zelfstandigen verenigen en ondersteunen	0,30%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

topantwoorden

evenementen	21,62%	festival voor jongeren, foodtruck, notp, gratis optredens, openlucht opera, theater, bloemenstoet, beurzen
lichaamsbeweging stimuleren	17,12%	meer open sportveldjes, sportstrand, blote voetenpad, avonturenparcours, openlucht fitness, moderne sporthal, doelgroepen laten sporten, golfsurfbad, ...
ondersteuning verenigingen	15,02%	lokale (jeugd)verenigingen, verenigingsloket, gratis gebruik zaal en materiaal, subsidies, promotie activiteiten door gemeente
aanbod voor jongeren	8,71%	cultuur en sport specifiek voor adolescenten & jongvolwassenen, meer uitgaansmogelijkheden, studeerruimtes, zaterdag, avond, over de middag, strandbad en toerisme ook ook buiten
openingsuren	7,21%	zomermaanden
activiteiten na werkuren	6,01%	betaalbare sport en groepslessen voor werkenden s avonds, vorming na werkuren, avondonderwijs, buurt huis, buurtwerker, buurtontmoetingsplaatsen (buiten), wijk/straatfeesten, helpen opzetten, subsidies, digitaal buurt netwerk, wijkmoestuintjes
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	5,71%	aankleding en omgeving aanpakken, hip en aantrekkelijk, horeca
zeedijk en strand opwaarderen	3,30%	stimuleren, dijkspeken, meer douches, moderne terrassen
speelpleinen	3,00%	meer speelpleinen (wulpen), themaspeelpleinen, rondtrekkens speelplein, waterspeelplein, tienerspeelplein

Thuis in Koksijde

Rijlabels	Aantal van cluster
Thuis in Koksijde	100,00%
2e verblijf	2,88%
aangepaste vorming	0,32%
aantrekkelijke winkelstraten	0,64%
activiteiten na werkuren	0,32%
afvalstraten/vuilbakken	3,53%
betaalbaar kwalitatief wonen	23,72%
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	18,91%
dieren	0,64%
ecologische organisatie	0,32%
erfgoed en authenticiteit	0,96%
evenementen	0,32%
fietspaden/fietsstraten	0,64%
hoogbouwstop en betonstop	2,56%
imago versterken	0,32%
integratie nieuwkomers	0,32%
kinderopvang	0,32%
leegstand aanpakken	4,49%
lichaamsbeweging stimuleren	1,28%
meer groen	15,71%
onderhoud en aanleg straten	1,28%
openbaar vervoer	0,96%
openingsuren	0,96%
parkeerbeleid	1,28%
politie & veiligheid	1,92%
sigaretten	0,32%
snelheidsbeperking	1,60%
speelpleinen	4,49%
strenger bestraffen afval	1,28%
verkeersvrije/autoluwe straten	2,88%
volkstuintjes	0,96%
zitbanken en voetpaden	3,85%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

Topantwoorden

betaalbaar kwalitatief wonen	23,72%	subsidies voor renovaties, voorrang voor eigen inwoners/jeugd bij aankoop, woonkwaliteit controleren, mil basis, minder apt, lege woningen opvorderen, meer controle op 'valse' inwoners
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	18,91%	buurthuis, buurtwerker, buurtontmoetingsplaatsen (buiten), wijk/straatfeesten, helpen opzetten, subsidies, digitaal buurtnetwerk, wijkmoestuintjes
meer groen	15,71%	meer groene zones, parken, meer bomen, bijvriendelijk groen, groenbehoud, plantendiversiteit, bloemen in straatnaambakken
speelpleinen	4,49%	meer speelpleinen (wulpen), themaspeelpleinen, rondtrekkens speelplein, waterspeelplein, tienerspeelplein
leegstand aanpakken	4,49%	meer controle, pop-up, camoufleren met affiches, niet bebouwde bouwgrond onderhouden, hogre leegstandstaks
zitbanken en voetpaden	3,85%	meer zitbanken, oneffen stoepen aanpakken, verlichte zebrapaden, natuur-rustplekjes
2e verblijf	2,88%	meer taks, minder taks, minder 2e verblijvers

Koksijde voor de toekomstige generaties

Rijlabels	Aantal van cluster
Koksijde voor de toekomstige generaties	100,00%
(veilig) fietsen stimuleren	1,18%
aantrekkelijke winkelstraten	0,29%
afvalstraten/vuilbakken	18,88%
betalbaar kwalitatief wonen	0,29%
buurtwerking/buurfesteen/buurtontmoetingsplaatsen	0,29%
deelauto's, fietsen, steps	2,36%
digitaliseren	0,59%
eco premies	3,54%
ecologische organisatie	15,63%
evenementen	0,29%
fietspaden/fietsstraten	2,65%
fietsstalling	1,47%
hoogbouwstop en betonstop	1,47%
lokale producten promoten	0,88%
meer groen	7,96%
onderhoud en aanleg straten	0,29%
ondersteuning verenigingen	0,29%
openbaar vervoer	4,42%
oplaadpunten auto fiets	1,77%
plastiekvrije gemeente	11,50%
politie & veiligheid	0,59%
randparking	0,59%
sensibiliseren	5,01%
sigaretten	2,95%
snelheidsbeperking	0,29%
strenger bestraffen afval	2,95%
tjdingen	0,29%
verkeersvrije/autoluwe straten	1,18%
volkstuintjes	0,29%
zeedijk en strand opwaarderen	0,29%
zonnepanelen & windmolens	9,44%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

topantwoorden

afvalstraten/vuilbakken	18,88%	meer afvalverzamelpunten, meer sorteermogelijkheden, meer vuilnisbakken, containers verplichten, gratis containerpark, elec fietsen en auto, ledverlichting, minder verlichting, eco-toets, eco poetsproducten, gerecycleerd papier, minder printen
ecologische organisatie	15,63%	minder plastic in horeca, geen plastic verpakking bij handelaars, ecolabel voor handelaars, herbruikbare bekken en shopping bags, zacht plastic
plastiekvrije gemeente	11,50%	
zonnepanelen & windmolens	9,44%	overal zonnepanelen, zonneveld/windmolens op mil basis, kleine prive windmolens, subsidies, buurtcoöperatieve voor hernieuwbare energie
meer groen	7,96%	meer groene zones, parken, meer bomen, bijvriendelijk groen, groenbehoud, plantendiversiteit, bloemen in straatnaambakken
sensibiliseren	5,01%	rond afval&milieuzorg, voedselverspilling, in organisatie, toeristen en
openbaar vervoer	4,42%	frequenter, stipter, goedkoper, tram naar Veurne, bijkomende bushaltes,

Vlot verplaatsen in een aantrekkelijk Koksijde

Rijlabels	Aantal van cluster
Vlot verplaatsen in een aantrekkelijk Koksijde	100,00%
(veilig) fietsen stimuleren	5,79%
aangepaste vorming	0,53%
aantrekkelijke winkelstraten	0,26%
afvalstraten/vuilbakken	0,53%
deelauto's, fietsen, steps	5,53%
eco premies	1,58%
ecologische organisatie	0,79%
evenementen	0,26%
fietspaden/fietsstraten	24,47%
fietsstalling	4,74%
meer groen	0,53%
onderhoud en aanleg straten	4,21%
openbaar vervoer	15,00%
oplaadpunten auto fiets	0,79%
parkeerbeleid	2,63%
politie & veiligheid	2,37%
randparking	5,79%
sensibiliseren	1,32%
shuttledienst	1,32%
snelheidsbeperking	11,32%
verkeersvrije/autoluwe straten	6,58%
zeedijk en strand opwaarderen	0,53%
zitbanken en voetpaden	3,16%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

topantwoorden

fietspaden/fietsstraten	24,47%	veiliger fietspaden, afgescheiden fietsstroken, fietsassen, fietsstraten, schoolomgevingen aanpakken
openbaar vervoer	15,00%	frequenter, stipter, goedkoper, tram naar Veurne, bijkomende bushaltes, subsidie voor abonnement, citybus
snelheidsbeperking	11,32%	meer zone 30 en 50, mer snelheidscontroles, verkeersdrempels, bloembakken
verkeersvrije/autoluwe straten	6,58%	autovrije winkelstraat, speelstraten, autoloze koopdagen, minder doorgaand verkeer in bepaalde straten
randparking	5,79%	met shuttle, met leenfietsen, op militaire basis
(veilig) fietsen stimuleren	5,79%	subsidie, gele hesjes, campagnes, fietsoefenparcours, promoten via handelaars en bij toeristen, kadosysteem voor schoolkinderen
deelauto's, fietsen, steps	5,53%	uitleensystemen, e-bakfietsen, gemeenteauto's in weekend delen
fietsstalling	4,74%	meer rekken, rond winkelstraten en bushaltes, veilige stallingen, fietskluisen

Meest gehoorde ideeën voor Koksijde

Rijlabels	Aantal van cluster
(veilig) fietsen stimuleren	1,46%
2e verblijf	0,55%
aanbod voor jongeren	1,77%
aangepaste vorming	1,66%
aantrekkelijke winkelstraten	4,34%
activiteiten na werkuren	1,31%
afvalstraten/vuilbakken	4,19%
betaalbaar kwalitatief wonen	4,09%
burgerparticipatie	0,71%
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	5,05%
deelauto's, fietsen, steps	1,51%
dieren	0,25%
digitaliseren	1,46%
eco premies	0,96%
ecologische organisatie	2,93%
eenvoudig materiaal en locaties gebruiken particularien	0,45%
erfgoed en authenticiteit	0,61%
evenementen	4,94%
fietspaden/fietsstraten	5,35%
fietsstalling	1,46%
geldautomaat	0,30%
hoogbouwstop en betonstop	0,76%
imago versterken	0,86%
infoloket	0,71%
informeren	3,13%
integratie nieuwkomers	0,61%
kinderopvang	1,16%
leegstand aanpakken	1,46%
lichaamsbeweging stimuleren	3,18%
lokale producten promoten	0,20%
meer groen	4,04%
onderhoud en aanleg straten	1,11%
ondersteuning startende zelfstandigen	1,06%
ondersteuning verenigingen	2,72%
openbaar vervoer	3,99%
openingsuren	3,38%
oplaadpunten auto fiets	0,45%
outreaching werken	1,16%
parkeerbeleid	1,97%
plasticvrije gemeente	2,32%
politie & veiligheid	0,96%
randparking	1,56%
sensibiliseren	1,41%
shuttledienst	0,35%
sigaretten	0,66%
snelheidsbeperking	2,47%
specifieke doelgroepen	0,30%
speelpleinen	1,21%
strenger bestraffen afval	0,76%
tijdingen	0,71%
verkeersvrije/autoluwe straten	2,72%
volkstuintjes	0,25%
zeedijk en strand opwaarderen	1,36%
zelfstandigen verenigen en ondersteunen	2,47%
zitbanken en voetpaden	1,21%
zonnepanelen & windmolens	1,61%
zorgen voor elkaar	0,35%
(leeg)	0,00%
Eindtotaal	100,00%

TOP 11 ideeën voor Koksijde

fietspaden/fietsstraten	5,35%
buurtwerking/buurtfeesten/buurtontmoetingsplaatsen	5,05%
evenementen	4,94%
aantrekkelijke winkelstraten	4,34%
afvalstraten/vuilbakken	4,19%
betaalbaar kwalitatief wonen	4,09%
meer groen	4,04%
openbaar vervoer	3,99%
openingsuren	3,38%
lichaamsbeweging stimuleren	3,18%
informeren	3,13%